

bestemmingsplan

Buitengebied 2000

gemeente barneveld

Arnhem/Amersfoort, november 2001

INHOUD

	toelichting	
I	inleiding	3
1	aanleiding en doel	3
2	de begrenzing van het plangebied	4
3	werkwijze	4
4	opbouw toelichting	5
II	het beleidskader	7
1	algemeen	7
2	het rijksbeleid	8
3	provinciaal beleid	13
4	regionale ontwikkelingen	17
5	gemeentelijk beleid	20
III	beschrijving van de huidige situatie	26
1	algemeen	26
2	landbouw	26
3	natuur en landschap	32
4	wonen	49
5	niet-agrarische bedrijven	53
6	verblijfs- en dagrecreatie	58
7	infrastructuur	63
8	overige functies	66
IV	milieu	67
1	algemeen	67
2	verwachte ontwikkelingen	71
V	lange termijn beleid	74
1	algemeen	74
VI	economische uitvoerbaarheid	84
VII	gemeentelijk beleid	85
1	inleiding	85
2	bestaande functies	87
3	nieuwe ontwikkelingen	101
4	afstemming met overige gemeentelijke taakvelden	105
5	wijze van bestemmen	109
VIII	overleg en inspraak	111

bijlagen

- bijlage 1* *lijst zomerhuisjes op verblijfsrecreatieterreinen die onder het overgangsrecht vallen*
- bijlage 2* *lijst zomerhuisjes*
- bijlage 3* *aantal nge ten behoeve van bepaling reeel agrarisch bedrijf*
- bijlage 4* *akoestisch onderzoek*

I INLEIDING

1 aanleiding en doel

aanleiding

Het voorliggende bestemmingsplan heeft betrekking op het buitengebied van de gemeente Barneveld. De vigerende planologische regeling van het buitengebied van Barneveld is al meer dan 15 jaar oud. In 1984 werd het bestemmingsplan Buitengebied door de Raad van de gemeente Barneveld vastgesteld. Sindsdien hebben er allerlei ontwikkelingen plaatsgevonden die aanleiding geven tot een bezinning op de uitgangspunten van het bestemmingsplan.

Naast een aantal redenen van formele aard (verstrijken van de periode van 10 jaar na vaststelling van het vorige bestemmingsplan, wijziging van de Wet op de Ruimtelijke Ordening in 1985), bestaan er meer inhoudelijke redenen voor het opstellen van een nieuw bestemmingsplan Buitengebied. Zo vraagt bijvoorbeeld het milieubeleid om een ruimtelijke vertaling die in het vigerende plan nog niet of onvoldoende voorkomt. Binnen de landbouw, welke de belangrijkste gebruiksfunctie in het buitengebied vormt, hebben zich de afgelopen jaren ook tal van ontwikkelingen voorgedaan (afname aantal bedrijven, schaalvergroting, verbetering agrarische productieomstandigheden, voorbereiding en uitvoering van ruilverkavelingprojecten e.d.) die om een actualisering van het bestemmingsplan Buitengebied vragen.

Vanwege urgente problemen in de Gelderse Vallei heeft de provincie een actieplan opgesteld, waarin de gemeenten van de Gelderse Vallei gestimuleerd worden hun bestemmingsplan Buitengebied te actualiseren. Acht Valleigemeenten, waaronder de gemeente Barneveld, hebben besloten om de actualisering gemeenschappelijk voor te bereiden. Dit heeft geresulteerd in het plan "Actualisering Bestemmingsplannen Buitengebied".

Op basis hiervan hebben alle deelnemende gemeenten de intentie uitgesproken om dit plan te verwerken in een integrale herziening van het bestemmingsplan Buitengebied.

In vervolg hierop heeft de gemeente Barneveld besloten om eerst een ontwikkelingsschets op te stellen. In de ontwikkelingsschets zijn de beleidsvoornemens van voorgestane ontwikkelingen voor de komende 15-20 jaar in samenhang met elkaar beschreven. Dit geldt voor zowel bestaande als nieuwe functies. In februari 1998 heeft de raad van de gemeente Barneveld de ontwikkelingsschets vastgesteld.

In de ontwikkelingsschets, welke voorafgaand aan het raadsbesluit een uitgebreide inspraakprocedure heeft doorlopen, zijn uiteraard alle voor het buitengebied relevante beleidsthema's verwerkt, zoals:

- Beheers- en ontwikkelingsprogramma "Integraal Deelplan Agrarische Enclave Uddel-Elspeet-Garderen-Speuld";
- gemeentelijk Milieubeleidsplan en Landschapsbeleidsplan;
- Gemeentelijk verblijfsrecreatienota;
- Streekplan Gelderland;
- Plan van Aanpak voor de Gelderse Vallei;
- Integraal Basisplan Actualisering Bestemmingsplannen Buitengebied.

doel

Met het onderhavige plan wordt beoogd het ruimtelijk beleid voor het buitengebied van de gemeente Barneveld vast te leggen. Daarbij gaat het niet alleen om een beleid ten aanzien van

bestaande functies, het plan beoogt ook ruimte te creëren voor ontwikkelingen die in de komende termijn te verwachten zijn.

Om hierbij sturend op te kunnen treden zijn in dit bestemmingsplan zoneringen, met daaraan specifiek beleid gekoppeld, opgenomen.

2 de begrenzing van het plangebied

De begrenzing van het plangebied van het bestemmingsplan Buitengebied omvat nagenoeg het hele gemeentelijke buitengebied.

De grens van het plangebied met de kernen en het industrieterrein wordt bepaald door:

- a de grenzen van de geldende bestemmingsplannen voor de kernen, inclusief de vastgestelde, maar nog niet onherroepelijk goedgekeurde plannen;
Barneveld kent in totaal negen kernen:
 - Barneveld;
 - Kootwijkerbroek;
 - Garderen;
 - Terschuur;
 - Zwartebroek;
 - Stroe;
 - Voorthuizen;
 - De Glind;
 - Kootwijk;
- b de begrenzing van uitbreidingsplannen die in ontwikkeling zijn, te weten:
 - Harselaar-zuid;
 - De Burgt;
- c de begrenzing van het plangebied waar de gemeente voornemens is binnen afzienbare tijd (dat wil zeggen binnen 2 jaar: de termijn waarop verwacht wordt dat vaststelling van het bestemmingsplan plaatsvindt) een uitbreidingsplan in ontwikkeling te nemen (bijvoorbeeld Stroe).

Voor gebieden waarvan nog onduidelijk is op welke termijn (uitbreidings)plannen in ontwikkeling worden genomen of waarvan verwacht wordt dat de vaststelling van het bestemmingsplan pas na 2 jaar plaatsvindt, geldt dat deze bij het buitengebied betrokken worden. Een voorbeeld hiervan is de rondweg om Voorthuizen.

3 werkwijze

In de afgelopen twee jaren zijn in voorbereiding op de Ontwikkelingsschets en het bestemmingsplan Buitengebied veel gegevens geïnventariseerd en is (uitvoerig) onderzoek verricht naar enkele afzonderlijke aspecten ten behoeve van de actualisering van het ruimtelijk beleid in het buitengebied.

In de periode maart-juni 1996 is het huidige ruimtegebruik van het gehele gemeentelijke buitengebied in kaart gebracht. De natuur- en landschaps- en cultuurhistorische gegevens zijn verzameld en gewaardeerd. De agrarische en de niet-agrarische ondernemers hebben in deze periode een enquête ontvangen. De gegevens zijn zo verwerkt dat geen gegevens over de individuele onderneming herkenbaar zijn.

Een groot aantal instanties met belangen in het buitengebied zijn in maart 1996 aangeschreven. In de brief is hen gevraagd de gemeente mee te delen met welke van de door hen behartigde belangen in het bestemmingsplan rekening moet worden gehouden. De resultaten van deze

inventarisatie plus de aanpassingen die nadien nodig waren, zijn op basis van de beleidsvoornemens uit de ontwikkelingsschets verwerkt in het bestemmingsplan Buitengebied.

De ontwikkelingsschets vormt in feite de basis voor het bestemmingsplan Buitengebied. In de ontwikkelingsschets zijn op hoofdlijnen de belangrijkste keuzes gemaakt.

Omdat het gemeentebestuur veel waarde hecht aan draagvlak is een begeleidingsgroep, bestaande uit allerlei belangenorganisaties (GLTO, JVN, etc.), bij de totstandkoming van de ontwikkelingsschets betrokken geweest.

Ook hebben informatie- en inspraakavonden plaatsgevonden. Belanghebbenden hebben mondeling en schriftelijk hun zienswijze kunnen geven. Zoals eerder vermeld is de ontwikkelingsschets in februari 1998 door de gemeenteraad vastgesteld.

De ontwikkelingsschets dient dan ook als basis voor het bestemmingsplan. Omdat de ontwikkelingsschets voornamelijk beleid op hoofdlijnen bevat en geen uitsluitel geeft hoe individuele gevallen (bouwpercelen, bedrijfspcelen, noodwoningen, e.d.) welke afweging moet worden gemaakt, heeft een aantal zeer uitgebreide inventarisaties plaatsgehad:

- nadat de bouwpercelen waren ingetekend, zijn alle belanghebbenden schriftelijk geïnformeerd. Op inlooptagen zijn deze in de gelegenheid gesteld om met de gemeente van gedachten te wisselen;
- alle noodwoningen in het buitengebied zijn uitgebreid geïnventariseerd (gebruik, bewoningsgeschiedenis, oppervlakte, etc.);
- alle niet-agrarische bedrijven zijn geïnventariseerd. Vooral van belang is de aard en de omvang van de bedrijvigheid. Van ieder bedrijf is exact de oppervlakte van de bedrijfsbebouwing vastgelegd.
- alle zomerhuisjes op de verschillende verblijfsrecreatieterreinen zijn geteld en in de bijlage per terrein aangegeven.

De beleidsvoornemens uit de ontwikkelingsschets en de resultaten van de onderzoeken zijn met elkaar in samenhang gebracht en geïntegreerd in voorliggend bestemmingsplan Buitengebied.

Dit bestemmingsplan heeft de inspraak- en overleg artikel 10 BRO-procedure, doorlopen. De opmerkingen in dit kader zijn waar nodig verwerkt in het bestemmingsplan. Een verslag hiervan is als apart boekje bij het bestemmingsplan gevoegd.

4 opbouw toelichting

Het bestemmingsplan bestaat uit een toelichting en uit voorschriften met een bijbehorende plankaarten.

De toelichting bestaat uit een achttal hoofdstukken. Na dit inleidende hoofdstuk wordt in hoofdstuk II een overzicht gegeven van het al geformuleerde (ruimtelijk) beleid op rijks-, provinciaal en gemeentelijk niveau, voorzover dit beleid relevant is voor het buitengebied. In hoofdstuk III wordt een samenvatting gegeven van het onderzoek dat vooraf is gegaan aan de planvorming. Beknopt wordt de huidige situatie weergegeven. In hoofdstuk IV is het milieu en de problematiek daaromtrent beschreven. In hoofdstuk V wordt het gemeentelijk beleid, zoals dat is verwoord in de ontwikkelingsschets, voor de lange termijn beschreven.

Uitgelegd wordt hoe de bestaande situatie is bestemd en welke beleidskeuzes de gemeente daarbij gemaakt heeft. Vervolgens wordt aangegeven hoe met nieuwe ontwikkelingen wordt omgegaan.

In hoofdstuk VI zal de economische uitvoerbaarheid van het plan aan de orde worden gesteld. Hoofdstuk VII bestaat uit een beschrijving van het gemeentelijk beleid waarin de beleidskeuzes zijn aangegeven en waarin de koppeling tussen de toelichting en de voorschriften wordt gelegd. In

het laatste hoofdstuk (hoofdstuk VIII) (p.m.) zal tot overleg artikel 10 Bro en de inspraak worden opgenomen.

verwijzingen naar kaarten en bijlagen in de voorschriften

In de toelichting is een aantal kaarten opgenomen waar in de tekst naar verwezen wordt. In twee gevallen wordt in de tekst verwezen naar kaarten die bij de voorschriften behoren. Dit is vanwege praktische redenen gedaan, om te voorkomen dat kaarten dubbel in het plan zitten. Het betreffen "kaart landschapswaarden" en kaart "ontwikkelingsvisie".

Dit geldt ook voor de vier bijlagen in de voorschriften. Hier wordt in de toelichting regelmatig naar verwezen.

II HET BELEIDSKADER

1 algemeen

In dit hoofdstuk wordt het beleid beschreven dat voor het bestemmingsplan Buitengebied relevant is. De voornaamste beleidskaders zijn het rijk, de provincie, de Stichting Vernieuwing Gelderse Vallei en het Waterschap Gelderse Vallei/Eem, maar ook het beleid van de gemeente zelf.

In het bijzonder hecht de gemeente veel waarde aan de uitgangspunten, de doelstellingen en de ontwikkelingsvisie uit het Plan van Aanpak Gelderse Vallei.

De ontwikkelingsvisie uit het Plan van Aanpak Gelderse Vallei is gericht op het oplossen van de ruimtelijke en milieuproblemen in het gebied (gebiedsgericht) door de belanghebbenden en de verantwoordelijke instanties uit het gebied zelf.

De vernieuwing van de ruimtelijke hoofdstructuur in het gebied, zoals in het Plan van Aanpak wordt voorgestaan, sluit aan bij het ruimtelijke beleid van het rijk en de provincie.

De volgende relevante beleidsnota's worden aan de orde gesteld:

- Rijksbeleid
 - de Vierde Nota over de Ruimtelijke Ordening Extra en actualisatie
 - de Startnota Ruimtelijke Ordening (1999)
 - het Natuurbeleidsplan (1990)
 - het Nationaal Milieubeleidsplan
 - het Structuurschema Groene Ruimte (1993)
 - het Tweede Structuurschema Verkeer en Vervoer (1991)
 - toeristisch-recreatief beleid;
 - Belvédère.
 - Habitat richtlijn/ vogelrichtlijn
 - Natuur voor mensen, mensen voor natuur (2000)
- Provinciaal beleid
 - het streekplan Gelderland (1996)
 - het Waterhuishoudingsplan (1996-2000)
 - openluchtrecreatie en toerisme;
 - Belvoir;
 - Veluwe 2010;
 - Streekplanuitwerking CVN verstedelijkingscontouren.
- Regionale ontwikkelingen
 - het Plan van Aanpak Gelderse Vallei (1996)
 - het Integraal Basisplan Gelderse Vallei (1996)
 - de Leidraad bestemmingsplan Agrarische Enclave
 - het Integraal Deelplan Zuid-West Veluwe (1989)
 - het Waterbeheersplan Vallei en Eem
- Gemeentelijk beleid
 - het bestemmingsplan Buitengebied 1983
 - het Landschapsbeleidsplan (1992)
 - de verblijfsrecreatienota (1996)
 - de notitie permanente bewoning verblijfsrecreatiebedrijven (1988)

- de nota Selectieve Handhaving (1995)
- de nota Bestemmen en hergebruik vrijkomende agrarische bebouwing (1999)
- het verkeersbeleid
- het fietspadenplan (1991)
- de notitie Wonen in het buitengebied (1994)
- de nota noodwoningen (1999).

2 het rijksbeleid

de Vierde Nota over de Ruimtelijke Ordening Extra (VINEX) (1991)

de koersen in het buitengebied

In de Vierde Nota over de Ruimtelijke Ordening Extra (deel III, kabinetsstandpunt, juni 1991 en deel IV de planologische kernbeslissing) is voor de landelijke gebieden een koersbepaling aangegeven. Deze heeft als doel het duurzaam handhaven en/of ontwikkelen van de ruimtelijke kwaliteit. Daartoe is per gebied een ontwikkelingsperspectief geschetst dat een goede afstemming mogelijk maakt van de functies die gebruik maken van de ruimte en van de effecten van de uit het gebruik voortvloeiende ruimtelijke veranderingsprocessen op het landschap. Er worden vier mogelijke ontwikkelingskoersen onderscheiden. Met geen van deze wordt een monofunctionele ontwikkeling beoogd. De functies en de combinaties van functies krijgen per koers verschillende invulling en er worden per koers verschillende accenten gelegd. De koersen kunnen als volgt worden getypeerd:

Groene koers:

- in gebieden waar voor de groene koers wordt gekozen zijn de ecologische kwaliteiten richtinggevend voor de ruimtelijke ontwikkeling.
Het Veluwemassief valt onder de groene koers.

Gele koers:

- in gebieden waar voor de gele koers wordt gekozen is de ontwikkeling van agrarische productiefuncties, geconcentreerd in regionale complexen, richtinggevend voor de ruimtelijke ontwikkeling.
Voor het centrale deel van de Gelderse Vallei geldt de gele koers.

Blaauwe koers:

- in gebieden waar gekozen wordt voor de blauwe koers vindt een sterke ruimtelijke, en in delen ook economische, integratie van verschillende functies plaats, waarbij de specifieke, regionale kwaliteiten richtinggevend zijn. Het gebied rond Zwarte Broek en Voorthuizen valt onder de blauwe koers.

Bruine koers:

- in gebieden waar wordt gekozen voor de bruine koers vindt ontwikkeling van landbouw plaats in een ruimtelijk mozaïekpatroon met andere functies, waarbij de landbouw de overheersende functie zal zijn.
De overgangszone van het Veluwemassief naar de Gelderse Vallei, vanaf de omgeving Voorthuizen tot aan de gemeentegrens met Ede, valt onder de bruine koers.

Startnota Ruimtelijke Ordening (1999)

In de Startnota Ruimtelijke Ordening 1999 is een aanzet gegeven voor de Vijfde Nota over de ruimtelijke ordening. In de nieuwe strategie, zoals aangegeven in de Startnota, wordt voor het landelijk gebied een drietal soorten gebieden onderscheiden:

- de “parels” van het landelijke gebied. Dit zijn gebieden die in (inter)nationaal verband bijzonder waardevol zijn voor natuur, landschap en open ruimte, cultuurhistorie, water en recreatie. Behoud en versterking van deze waarden staat centraal;
- de “verbeteringsgebieden” van het landelijke gebied. Dit zijn gebieden waar de aanwezige dynamiek en potenties kunnen worden benut voor het versterken en verbeteren van de collectieve groene waarden. In verbeteringsgebieden is vanuit rijksoptiek sprake van (potentiële) kwaliteiten van natuur, landschap, cultuurhistorie, water en/of recreatie.
- de “basiskwaliteitgebieden van het landelijke gebied zijn gebieden met algemene, groene kwaliteiten.

het Natuurbeleidsplan (1990)

Het Natuurbeleidsplan (1990) is onder meer gericht op behoud en ontwikkeling van ecologische waarden door:

- vergroting van het areaal natuurgebied;
- het creëren van verbindingen tussen natuurgebieden;
- het tegengaan van negatieve invloeden van buitenaf.

Centraal in het beleidsplan staat de (ontwikkeling van een) ecologische hoofdstructuur (EHS). Dit is een samenhangend netwerk van in (inter-)nationaal opzicht belangrijke, duurzaam te behouden ecosystemen.

In het buitengebied zijn de Veluwe, het gebied rond Zwartebroek (als onderdeel van de noordelijke Gelderse Vallei) en het gebied rond Kallenbroek kerngebieden van de EHS. Een kerngebied is een gebied met bestaande waarden van internationale of nationale betekenis van voldoende omvang. Daarnaast komen in het buitengebied drie verbindingzones voor, te weten:

- overgangsggebied Veluwe – Gelderse Vallei;
- het gebied tussen Zwartebroek en Kallenbroek;
- het gebied tussen Kallenbroek en de gemeentegrens met Scherpenzeel.

Ook buiten de ecologische hoofdstructuur wordt het belang van natuurontwikkeling en behoud in het NBP onderkend. Voor deze gebieden wordt uitvoering van het natuurbeleid echter overgelaten aan de lagere overheden.

Concrete instrumenten voor de uitwerking van het rijksnatuurbeleid zijn onder meer het relatienota-instrumentarium en het instrumentarium voor natuurontwikkeling. Beide zijn in de Gelderse Vallei en de Veluwe ingezet om de EHS te realiseren.

het Nationaal Milieubeleidsplan

In het Nationaal Milieubeleids Plan is het rijksbeleid uiteengezet met betrekking tot alle milieuproblemen en vervuiliingsbronnen. De belangrijkste problemen in de gemeente Barneveld zijn verzuring, vermesting van bodem en grondwater, vermesting van oppervlaktewater en verdroging. Met betrekking tot deze problemen is een aantal doelstellingen uit het N.M.P. van belang. Van alle verzurende stoffen (zwavel- en stikstofoxiden en ammoniak) moet in het jaar 2000 de uitstoot met 70% gereduceerd zijn.

In gebieden waar deze tussendoelstelling niet gehaald zal worden, hetgeen in het bijzonder voor het gemeentelijke deelgebied de Gelderse Vallei te verwachten is, zullen aanvullende maatregelen getroffen moeten worden. In het “Plan van aanpak beperking ammoniakemissie door de landbouw” zijn enkele bestrijdingsmaatregelen nader uitgewerkt.

De vermestende stoffen nitraat en fosfaat moeten in het jaar 2000 met 70-90% gereduceerd zijn. Daarvoor zijn in het N.M.P. emissie maatregelen in de landbouw en ook voor de rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI's) aangegeven. Het rijksbeleid is gericht op defosfatering en denitrificatie van

RWZI's. In de landbouw zal een evenwichtbemesting bereikt moeten worden door de bemesting met mineralen terug te voeren tot het niveau van gewasonttrekking.

het Structuurschema Groene Ruimte (SGR) (1993)

Het Structuurschema Groene Ruimte (kabinetsstandpunt 1993) integreert het strategische karakter van het sectorbeleid (bijvoorbeeld Structuurnota Landbouw, het Natuurbeleidsplan, en de Nota Kiezen voor Recreatie) en het richtinggevende beleidskader van het facetbeleid (Vierde Nota over de Ruimtelijke Ordening Extra, het Nationaal Milieubeleidsplan en de Derde Nota Waterhuishouding).

Uit het Structuurschema zijn onder meer de volgende zaken van belang:

- de Veluwe is aangewezen tot Waardevol Cultuurlandschap. Dat wil zeggen dat het rijk de provincie en de betrokkenen en hun organisaties vraagt voor het gebied gezamenlijk een toekomstperspectief op te stellen, gericht op geïntegreerde, duurzame ontwikkeling van de gebieden, en initiatieven te ontplooiën om dat perspectief door middel van een projectmatige aanpak dichterbij te brengen. In het Structuurschema geeft het rijk aan bereid te zijn het instrumentarium in te zetten waarvoor zij (mede)verantwoordelijk is om het streefbeeld te realiseren.
- overeenkomstig het Natuurbeleidsplan zijn de kerngebieden aangeduid binnen de Ecologische Hoofd Structuur en wordt voorzien in de realisering van een aantal ecologische verbindingzones tussen Veluwe en Utrechtse Heuvelrug;
- het Rijk zal het beleid in de ROM-gebieden uitwerken conform de gesloten convenanten en na nadere besluitvorming ten uitvoer brengen, waarbij een zwaar gewicht wordt toegekend aan de in bestuursovereenkomsten opgenomen uitvoeringstrajecten; de bestuursovereenkomst van een ROM-gebied is mede richtinggevend voor de uitwerking van de opgenomen gebiedsperspectieven voor waardevolle cultuurlandschappen;
- ter versterking van het nationaal landschapspatroon en het beleid voor waardevolle cultuurlandschappen wordt in de Gelderse Vallei gestreefd naar een meer verspreide bosaanleg. Bosaanleg kan bijdragen zowel aan een recreatief-toeristische betekenis als aan het ecologisch functioneren ter plaatse.

Ter hoogte van Putten-Voorthuizen is in het structuurschema een boslocatie aangegeven.

het Tweede Structuurschema Verkeer en Vervoer (1991)

In het Tweede Structuurschema Verkeer en Vervoer (25 juni 1991) worden vier netwerken van hoofdtransportassen aangewezen: wegverkeer, personenvervoer per spoor, goederenvervoer per spoor, en goederenvervoer over water. Verbindingen uit deze netwerken krijgen prioriteit bij investeringsbeslissingen.

De gemeente Barneveld wordt in oost-west en in noord-zuid richting doorsneden door twee hoofdtransportassen, namelijk:

- voor de oost-west richting (1) de A-1 en (2) de spoorlijn Amersfoort-Apeldoorn;
- voor de noord-zuid richting (1) de A-30 en (2) de spoorlijn Amersfoort-Ede-Wageningen.

In het structuurschema worden de volgende aanpassingen aangegeven voor de infrastructuur in de gemeente Barneveld:

- reconstructie van de A30 Ede-Barneveld van autoweg tot autosnelweg, inclusief aanpassing van het knooppunt A30/A1;
- een partiële spoorverdubbeling voor de spoorlijn Barneveld-Ede.

In het Meerjarenprogramma Infrastructuur en Transport 1996-2000 is een verkenning aangekondigd naar de verbreding van de A1, westelijk van de aantakking met het toekomstige knooppunt A1/A30, A1/Baron van Nagelstraat of A1/Oostelijke omlegging N303.

toeristisch recreatief beleid

Een nadere uitwerking van het toeristisch recreatief beleid is te vinden in vier rapporten:

- *Kiezen voor Recreatie, Beleidsnota Openluchtrecreatie 1992-2010 (1993);*
- *het Rijksmeerjarenprogramma Openluchtrecreatie en Toerisme 1992-1995 (1991);*
- *Ondernemen in Toerisme (1990);*
- *het Structuurschema Groene Ruimte 1993.*

Er wordt gepleit voor het stellen van prioriteiten, waarbij gekozen is voor vier kansrijke product-markt-combinaties, te weten: Nederland-Waterland, Cultuurhistorisch erfgoed, steden en de kust. Op grond van het maatschappelijk belang van de openluchtrecreatie moeten blijvend waarborgen geboden worden aan vrijetijdsactiviteiten in de open lucht om zodoende bij te dragen aan de leefbaarheid van ons land en aan revitalisering van landelijk gebied. Het rijksbeleid zal zich in de toekomst richten op kerntaken. Deze taken zijn in hoofdlijnen: visie ontwikkelen, voorwaarden scheppen, initiëren en ontwikkelen van instrumenten.

Belvédère

Het Rijk heeft in Belvédère, de beleidsnota over de relatie cultuurhistorie en ruimtelijke inrichting, verschillende gebieden aangewezen als zogenaamde Belvédère-gebied. In de gemeente Barneveld is dit het gebied Speuld-Garderen. De fysieke dragers in dit gebied zijn onder andere het omringende landschap (met name de essen) waar de bijbehorende nederzettingen te verwachten zijn, de escomplexen en de kleinschalige afwisseling van singels, houtwallen, bosjes, velden en akkers in de omgeving van de dorpen.

Voor het gebied Speuld-Garderen luidt het voorstel beleidsstrategie:

- voor het instandhouden van de cultuurhistorische identiteit: op grond van streek- en bestemmingsplannen;
- voor de ontwikkeling van de cultuurhistorische identiteit: aansluiten bij bestaande initiatieven, met name waterbeheer, natuurontwikkeling en natuurbeheer, recreatie en WCL.

Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn

De Veluwe behoort tot de gebieden van de provincie Gelderland die als speciale beschermingszone (SBZ) in het kader van de Vogelrichtlijn is aangewezen. De Vogelrichtlijn heeft tot doel vogelsoorten en hun leefgebieden (habitats) te beschermen. De aanwijzing is neergelegd in het besluit van 24 maart 2000 van de Directie Natuurbeheer van het Ministerie van LNV (N/2000/305). Via dit besluit heeft de Nederlandse overheid voldaan aan haar implementatieverplichting ten aanzien van dit deel van het Europese natuurbeschermingsrecht.

Het bestemmingsplan moet verhinderen dat er storende factoren optreden voor de soorten waarvoor het gebied als SBZ is aangewezen, althans voorzover die factoren - gelet op de doelstelling van de Vogelrichtlijn - een significant negatief effect zouden kunnen hebben.

Dit heeft betrekking op zowel bestaande activiteiten als op ontwikkelingen die krachtens de bepalingen van het bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt. Onder bestaand gebruik wordt verstaan het gebruik, gebaseerd op een van overheidswege genomen besluit of verkregen toestemming. Dergelijke gebruiksfuncties mogen worden voortgezet of zelfs worden geïntensiveerd, mits dit zonder significante gevolgen blijft voor de te beschermen vogelkundige waarden. Hetzelfde geldt voor nieuwe functies: ook die zijn toegestaan mits zij geen significante gevolgen hebben voor de bijzondere vogelkundige waarden.

Bestaande functies

De begrenzing van de SBZ Veluwe valt samen met het Centraal Veluws Natuurgebied. Voor Barneveld gaat het dan voornamelijk om gebieden met de bestemmingen "bos met meervoudige doelstelling" en "natuurgebied". Deze bestemmingen doen recht aan het feitelijke gebruik alsmede aan de bescherming van bestaande waarden, te weten: bescherming en ontwikkeling van natuur- en landschapswaarden, houtproductie en extensief dagrecreatief medegebruik.

De richtlijn bepaalt dat de bestaande bebouwing (niet-agrarische bedrijven, woningen, inclusief tuinen en erven) en verhardingen geen deel uitmaken van de SBZ. Ook de gronden met een agrarische functie maken geen deel uit van de SBZ. De uitsluiting van de bestaande bebouwing en verhardingen, alsmede van de agrarische gronden betekent voor het onderhavige bestemmingsplan dat legalisering van de bestaande gebruiksfuncties binnen de SBZ op geen enkele wijze strijdig is met de doelstellingen van de Vogelrichtlijn.

De enkele in het SBZ gelegen bedrijven of woningen, waarvan de erven dus formeel buiten de werking vallen, krijgen in dit consoliderende bestemmingsplan, evenals de elders in het plangebied gelegen functies, een beperkte uitbreidingsmogelijkheid (niet-agrarische bedrijven 15% en woningen tot maximaal 600 m³). De verblijfsrecreatieve sector is in beginsel op slot gezet (slechts een beperkte uitbreiding via wijzigingsbevoegdheid is toegestaan)

Een totale beperking van de minimale uitbreidingen wordt op grond van het voorgaande onnodig en gelet op de in de Vogelrichtlijn genoemde natuurwaarden weinig zinvol geacht.

In de vogelrichtlijn is het gebied aangewezen als SBZ vanwege zijn bijzondere geschiktheid als broedgebied voor de Wespandief, de Nachtzwaluw, de IJsvogel, de Zwarte specht, de Boomleeuwerik, de Duinpieper en de Grauwe klauwier. Andere relevante vogelsoorten zijn verder de Draaihals, de Roodborsttapuit en de Tapuit. De aanwezigheid van bossen (vooral oude), beken, heide en zandverstuivingen vormen het leefgebied van de genoemde vogelsoorten. Uiteraard hebben deze terreinen allen, zoals eerder gesteld, een groene bestemming gekregen. Deze leefgebieden komen door een beperkte uitbreiding van de bestaande functies, welke zich concentreert rond de erven, niet in gevaar.

Daarnaast kan men stellen dat de vogelkundige waarden zijn ontstaan ondanks de aanwezigheid van deze beperkt voorkomende bestaande erven (woningen en bedrijven) en bestaande recreatieterreinen.

Ontwikkelingen

Voor wat betreft nieuw te ontwikkelen functies moet het volgende worden opgemerkt. Binnen de bestemmingen "bos met meervoudige doelstelling" en "natuurgebied" laat het bestemmingsplan geen functiewijzigingen toe. Voor wat betreft de bestaande erven van de enkele agrarische bedrijven, agrarische gronden (bestemming agrarisch gebied met landschapswaarden) en verblijfsrecreatieterreinen, welke formeel buiten de directe werkingssfeer van de richtlijn vallen, zijn de volgende relevante wijzigingsbepalingen opgenomen:

1. veranderen vorm bouwperceel;
2. omschakeling agrarisch bedrijf naar niet-agrarisch bedrijf;
3. omschakeling wonen met agrarische nevenactiviteiten naar agrarische bedrijf;
4. nieuwvestiging landgoederen;
5. hergebruik vrijkomende/leegstaande bebouwing;
6. uitbreiding zomerhuisjes op een verblijfsrecreatieterrein.

Met uitzondering van nr 4, betreft het ontwikkelingen op het "bestaande" erf (en dus vallend buiten de werkingssfeer en genoemde leefgebieden). De punten 2, 3, 4 en 6 behoeven enige toelichting.

Ad 2. Het betreft een wijzigingsbepaling die juist in het kader van het ROM beleid is ontwikkeld om de agrarische sector bij stoppen van de bedrijfsvoering alternatieven te bieden. Omdat er veel milieuwinst wordt geboekt wordt deze bepaling zinvol geacht.

Ad 3. Als algemene beleidslijn voor het bestemmingsplan is gesteld dat voormalige agrarische bedrijven met nog enige agrarische activiteiten in de gelegenheid moeten worden gesteld om weer om te kunnen schakelen naar een volwaardig agrarisch bedrijf.

Ad 4. Nieuwe landgoederen moeten een versterking inhouden van de natuur- en landschapswaarden van het gebied. Een dergelijke functieverandering wordt derhalve zinvol geacht, zeker omdat het een omschakeling van agrarisch gebied naar bos- of natuurgebied betreft.

Ad 6. Ter stimulering van de kwaliteitsverbetering van de verblijfsrecreatieterreinen is in het plan de mogelijkheid van wijziging opgenomen ten behoeve van de oprichting van extra zomerwoningen. Het gaat hierbij echter om een zeer gelimiteerde bevoegdheid. Zo mag slechts 50% van de tot verblijfsrecreatieterein bestemde gronden worden gebruikt voor de bouw van zomerwoningen. De uitbreiding moet zich binnen de bestemmingsgrenzen afspelen. Gegeven het feit dat er aldus geen areaalvergroting optreedt, maar slechts een samenvol van nieuwe bebouwing binnen bestaande bouwcontouren, levert deze ontwikkelingsmogelijkheid geen aantasting op van de waarden die de Vogelrichtlijn voor het gemeentelijke territorium bedoelt te beschermen.

Conclusie

Zowel de bestaande als de te ontwikkelen functies binnen het door de SBZ bestreken gedeelte van het plangebied blijven zonder negatieve effecten voor de aanwezige genoemde vogelkundige waarden.

In de beschrijving in hoofdlijnen zal aangegeven worden dat bij nieuwe ontwikkelingen rekening dient te worden gehouden met de Vogelrichtlijn voor zover die van toepassing is.

Mensen voor natuur, natuur voor mensen (2000)

Met deze nota wordt de aanpak van het natuurbeleid voor de komende tien jaar geschetst. Deze nota vervangt vier groene nota's integraal: Natuurbeleidsplan, Nota Landschap, Bosbeleidsplan en Strategisch Plan van Aanpak Biodiversiteit. Deze integratie draagt bij aan een meer samenhangend natuurbeleid.

De nota bestaat uit twee delen, een strategisch deel en een beleidsprogramma. Het eerste deel beschrijft op hoofdlijnen het beleid. De planningshorizon die daarbij wordt gehanteerd is 2010 met een doorkijk naar 2020. Het tweede deel geeft een programmatische uitwerking van de strategische hoofdlijnen.

Als hoofddoelstelling voor het natuurbeleid geldt behoud, herstel, ontwikkeling en duurzaam gebruik van natuur en landschap, als essentiële bijdrage aan een leefbare en duurzame samenleving. Concreet komt het neer op:

versterken van de Ecologische hoofdstructuur (natter, verbinden, vergroten)

versterken van de landschappelijke identiteit (krachtiger, groener)

versterken van duurzaam gebruik en behoud van biodiversiteit (grensoverschrijdend, verantwoord omgaan met essentiële voorraden).

Als specifiek punt voor Barneveld kan worden genoemd het realiseren van een robuuste verbinding van de Veluwe met de Utrechtse Heuvelrug. Tussen deze gebieden wordt geraamd dat ca. 4.000 – 5.000 ha nieuwe natuur moet worden gerealiseerd. Deze robuuste verbinding is indicatief aangegeven en is globaal geprojecteerd ten noorden van Voorthuizen en in de omgeving van Zwartebroek, Terschuur en het noorden van Kallenbroek.

3 provinciaal beleid

inleiding

Het provinciebestuur werkt in het buitengebied aan een economisch en ecologisch duurzaam Gelderland. Het veiligstellen en verbeteren van de ecologische en economische structuur wordt bewerkstelligd door de drie strategische omgevingsplannen; het Streekplan, het Milieuplan en het Waterhuishoudingsplan, die gelijktijdig zijn ontwikkeld, in procedure zijn gebracht en zijn vastgesteld in

september '96. De integrale benadering blijkt uit beleidsuitgangspunten die in alle drie de rapporten zijn uitgewerkt.

het streekplan Gelderland (1996)

Het streekplan Gelderland is een strategisch plan. Dit betekent dat het streekplan in beginsel het kader vormt waarbinnen het ruimtelijk relevante provinciale beleid zich in de periode tot en met het jaar 2005 verder zal ontwikkelen, waarbij af en toe ook wat langer vooruit wordt gekeken.

Het streekplan Gelderland is het belangrijkste toetsingskader voor het (inter)gemeentelijk ruimtelijk beleid en ruimtelijk relevant beleid zoals dat door andere instanties binnen de provincie wordt gevoerd.

Het ruimtelijke beleid voor het landelijke gebied richt zich op behoud en verbetering van natuur, bos, landschap en cultuurhistorische structuren, en daarbij tevens op bevordering van de ontwikkeling van een economisch en milieuhygiënisch duurzame landbouw. Ten aanzien van toerisme en recreatie is het ruimtelijke beleid primair gericht op kwaliteitsverbetering van het toeristisch-recreatief product.

zoning landelijk gebied

In het Streekplan Gelderland worden om de accenten van het ruimtelijk beleid en de ontwikkelingsmogelijkheden van de diverse functies te verduidelijken vier categorieën landelijk gebied onderscheiden (zie kaart "streekplan"):

- landelijk gebied A betreft de bestaande natuur- en bosgebieden en wordt gevormd door kerngebieden van de rijks-ecologische hoofdstructuur (rijks-EHS). Agrarische en recreatieve functies hebben hier een relatief gering grondgebruik. De functie natuur is richtinggevend. De ontwikkeling van andere functies moet passen binnen de natuurdoelstellingen. Het beleid is gericht op het behoud van de natuurwaarden;
- in landelijk gebied B is de natuur de belangrijkste functie. De natuur- en bosgebieden zijn sterk verweven met landbouwgronden. Beleidsuitgangspunt is versterking van de natuur en creëren van grotere aaneengesloten eenheden natuurgebied. In deze gebieden wordt inhoud gegeven aan de rijks-ehs. Het gebied omvat kleinere kerngebieden en gebieden die voor uitbreiding van het natuurareaal in aanmerking komen. De landbouw moet rekening houden met de natuur in de omgeving. Ecologische verbindingzones in gebied A en B moeten indicatief in het bestemmingsplan opgenomen zijn en na realisering concreet worden vastgelegd;
- in landelijk gebied C is landbouw de belangrijkste functie. Daarnaast behoeft het behoud van de landschappelijke waarden in deze gebieden de nodige aandacht;
- in landelijk gebied D is de landbouw richtinggevend voor de ontwikkeling van andere functies.

Los van de genoemde zoning is het provinciale beleid nader uitgewerkt in verschillende deelgebieden. Voor het gemeentelijk buitengebied zijn de volgende deelgebieden relevant:

- West-Veluwe/Vallei.
- Veluwe/Centraal Veluws Natuurgebied (CVN).

West-Veluwe Vallei

Het grootste deel van het onderhavige plangebied valt binnen het deelgebied West-Veluwe/Vallei. Het Plan van Aanpak voor het ROM-gebied Gelderse Vallei is uitgangspunt voor het beleid ten aanzien van het landelijke gebied.

In het gele gebied is de landbouw richtinggevend. De mogelijkheden voor functieverandering zijn hier beperkt om de agrarische ontwikkeling niet te belemmeren.

Voor wat betreft het groene gebied wordt in aansluiting op de ligging van de bestaande natuur- en bosgebieden gestreefd naar realisering van een compacte ecologische hoofdstructuur. Ter versterking van de samenhang tussen afzonderlijke natuur- en bosgebieden, het CVN en de Utrechtse Heuvelrug worden droge en natte verbindingzones ontwikkeld.

Veluwe/Centraal Veluws Natuurgebied

Het beleid richt zich op de bescherming en ontwikkeling van natuur- en landschapswaarden en bevordering van bosbouw. Recreatief medegebruik en kwaliteitsverbetering van de verblijfsrecreatie zullen actief worden gestimuleerd. Voortzetting van het verspreid voorkomend agrarisch gebruik en vermindering van het militaire gebruik zijn de uitgangspunten.

De functie natuur is in het CNV richtinggevend voor de ontwikkeling van andere functies. De kernen die worden omringd door of deels grenzen aan de zone “natuur” of “natuur/landbouw”, zullen geheel geen of in bepaalde richtingen geen uitbreidingsmogelijkheden hebben. Het beleid voor natuur en landschap is voornamelijk gericht op behoud en ontwikkeling van de aanwezige waarden. In het CVN mogen agrarische ontwikkelingen de natuurwaarden niet aantasten en dient per saldo een betere milieusituatie te ontstaan. Vanwege de aanwezige natuur- en landschappelijke waarden is, met uitzondering van de enclave Uddel-Elspeet-Gardereren-Speuld, het groeiperspectief voor veehouderijen in het CVN zeer beperkt. In het CVN wordt tevens vermindering van het militaire gebruik, zowel naar oppervlakte als intensiteit, nagestreefd.

het Waterhuishoudingsplan (1996–2000)

Het provinciaal waterhuishoudingsplan heeft ten aanzien van het integraal waterbeheer een strategisch karakter. In het plan zijn op strategisch niveau en in hoofdlijnen de waterhuishoudkundige doelstellingen geformuleerd voor het grond- en oppervlaktewater. Dit plan bevat zowel het beleid voor de kwantiteit van het oppervlaktewater en het grondwater als de kwaliteit van het oppervlaktewater. Het grondwaterkwaliteitsbeleid wordt verwoord in het Gelders Milieuplan.

Het lange termijn beleid is opgezet volgens een systeem van een algemeen geldend basisniveau met aanvullende eisen volgens toegekende functies. De hoofdpunten van het beleid voor de lange termijn zijn:

- streven naar een basisniveau waar alle wateren in de provincie aan moeten voldoen; dit niveau stelt eisen aan de kwaliteit van oppervlaktewater, grondwater en bodem en aan het kwantiteitsbeheer van water;
- het beschermen van de natte natuur, met name in gebieden waar die in concentraties voorkomt;
- watergangen meer gebruiken als grondstof voor drinkwater;

Aan het buitengebied van de gemeente Barneveld zijn de volgende functies toegekend:

- water voor landbouw (o.a. omgeving Kootwijkerbroek)
- water voor landbouw en kwel afhankelijk.

Behalve op de functies zelf, richt het waterhuishoudingsbeleid zich op gebieden en wateren die vanwege de hydrologische of ecologische relaties de functies beïnvloeden en ondersteunen, namelijk:

- regionale hydrologische beïnvloedingsgebieden (gebied ten noordoosten van Voorthuizen, de Veluwe en het gebied op de grens van Barneveld met Scherpenzeel);
- ecologische verbindingzones (Grote beek, Esvelderbeek).

openluchtrecreatie en toerisme*doelstelling*

De provincie stelt zich ten doel gebiedsgerichte plannen te ontwikkelen, waarbij gestreefd wordt naar een gestructureerde en gecoördineerde inbreng vanuit de toeristisch-recreatieve sector. Uitbreiding van het aantal dagrecreatie objecten wordt niet nagestreefd. Het accent ligt op extensieve en natuurgerichte recreatie (onder andere routerecreatie, zoals bijv. lange afstandsfietsroutes). Eén van de doelen van het beleid is verhoging van de kwaliteit van de toeristisch-recreatieve voorzieningen.

het CVN

Op de Veluwe is uitbreiding van het aantal (verblijfs)recreatiebedrijven in principe uitgesloten. Kwaliteitsverbetering dient in de eerste plaats binnen bestaande bedrijfsbegrenzingsplaats te vinden. Of ook verdere uitbreiding van het aanbod haalbaar en/of noodzakelijk is, is afhankelijk van onder andere het effect op de plaatselijke economie, de bedrijfseconomische noodzaak en de invloed op natuur- en landschapswaarden.

de Gelderse Vallei

Het noordelijk deel van de Gelderse Vallei biedt "mogelijkheden voor kleinschalige recreatief-toeristische ontwikkelingen, wellicht ter afleiding van de druk op de Centrale Veluwe". Daarbij kan gebruik worden gemaakt van vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing.

Belvoir

De provincie Gelderland heeft in de Nota Belvoir een overzicht gegeven van het provinciale cultuurhistorische beleid. De nota is een ontwikkelings- en actieplan voor de periode 2001-2004. Het provinciale cultuurhistorische beleid omvat 5 doelstellingen:

- ontwikkelen en vaststellen van cultuurhistorische waarden;
- cultuurhistorie als volwaardige wegingsfactor betrekken bij de ruimtelijke inrichting en toepassen als inspiratiebron bij de vormgeving van ruimtelijke ontwikkelingen;
- versterken van de cultuurhistorische bijdrage in de ontwikkeling van een krachtige economie;
- duurzaam instandhouden van bestaande en toekomstige cultuurhistorische waarden;
- bevorderen van cultuurhistorisch besef (draagvlak verbreding).

Veluwe 2010

In de beleidsnota Veluwe 2010 heeft de provincie de beleidsuitgangspunten van het Streekplan, het Collegeprogramma en de Intentieverklaringen verder uitgewerkt in de vorm van projecten. Het is een integrale provinciale beleidsnota voor het landelijk gebied van de Veluwe. In het werkprogramma Veluwe 2000-2004 is het project "Herijking verkeer" opgenomen. Het doel is om na te gaan wat de invloed van "Veluwe 2010" is op de categorisering van wegen. Door een hiërarchische opbouw van het wegennet neemt de versnippering, verkeersdrukte en daarmee ook de geluidsoverlast en uitstoot van het gemotoriseerde verkeer in natuurgebieden af. Wegen worden gebruikt door het verkeer waarvoor ze bedoeld zijn. Sluipverkeer op de Veluwe wordt ontmoedigd. Zo ontstaan grotere verkeersluwe gebieden. Waar nodig dient het verkeer in deze gebieden gedwongen te worden tot lagere snelheden.

Bij de uitwerking van de wegennetvisie van het Provinciaal Verkeers- en Vervoer Plan wordt een integrale afweging gemaakt waarbij de functie gezien vanuit het Veluwebeleid als één van de aspecten wordt meegenomen. Daarna dienen de maatregelen vastgesteld te worden die het gebruik van de wegen afstemmen op de toegekende functie en die de barrièrewerking van regionale hoofdwegen voor fauna beperken. Het initiatief ligt bij de provincie.

Omdat de Veluwe is versnipperd door veel snelwegen, zijn ecoducten nodig voor de uitwisseling van diersoorten binnen bestaand leefgebied. Eén van deze ecoducten is gepland over de A1, tussen Stroe en Kootwijk. Een potentiële locatie voor een natuurtransferium is de omgeving van Stroe.

De locatie Stroe (station) biedt op termijn interessante mogelijkheden voor een transferium, aangezien het strategisch ligt langs spoorlijn en autosnelweg bij de westelijke poort van de Veluwe. Station Stroe is al jaren buiten gebruik, maar bij de heroriëntatie op de functie van de spoorverbinding Utrecht-Apeldoorn-Hengelo kan ook de eventuele heropening van station Stroe worden meegenomen. Een transferium bij station Stroe zou wellicht een gecombineerde functie voor zowel woon-werkverkeer als recreatief verkeer kunnen hebben. Zowel ten zuidoosten als ten noorden van Stroe liggen recreatief aantrekkelijke gebieden met wandel- en fietsmogelijkheden.

Daarnaast biedt ook de omgeving Stroe aanknopingspunten op korte afstand, zoals verblijfsrecreatiebedrijven.

Eén van de projecten in Veluwe 2010 is het ontwikkelingsperspectief verblijfsrecreatie. Dit project spitst zich toe op recreatiebedrijven die zijn verouderd of die, vanuit de zoneringsoptiek, op ongunstige locaties liggen (trekroutes voor het wild, rustige gebieden). Diverse instrumenten zullen worden ingezet om de recreatieondernemers de mogelijkheid te bieden om bestaande locaties met beperkte mogelijkheden voor vernieuwing in te ruilen voor nieuwe locaties met goede mogelijkheden. Hiervoor zal een krimp- en groeiplan voor de verblijfsrecreatie worden opgesteld. De verplaatsingen moeten altijd kwaliteitsverbeteringen opleveren voor recreatie en natuur.

Streekplanuitwerking CVN verstedelijkingscontouren

De provincie Gelderland heeft in een Streekplanuitwerking voor het CVN verstedelijkingscontouren vastgelegd. Ter bescherming van de kwaliteit en omvang van het CVN worden de stedelijke activiteiten in of richting het CVN begrensd. In de gemeente Barneveld gaat het om de kernen Garderen en Kootwijk. De contouren zijn bij beide kernen (grotendeels) strak om de bestaande geconcentreerde bebouwing gelegd.

Netwerknota Openbaar Vervoer

In de netwerknota geeft de provincie Gelderland haar doelstellingen en visie op het regionale openbaar vervoer waar zij sinds 1998 verantwoordelijk voor is. Doelstellingen:

- vergroten van het aantal ov-reizigers ten koste van het autogebruik;
- optimale basismobiliteit voor mensen zonder auto (de sociale functie van het ov).

Er wordt een samenhang van een hoogwaardig snelnet (regionale spoorlijnen en snelbussen) tussen grotere kernen en een ontsluitend regionet voor de regionale ontsluiting nagestreefd.

Ten behoeve van het snelnet in relatie tot het gebied Barneveld-Harselaar-Voorthuizen stelt de provincie een verplaatsing van het station Barneveld-Noord voor, zodat het station tevens op de lijn Amersfoort-Apeldoorn komt te liggen. De bereikbaarheid van Harselaar wordt zodoende ook uit het oosten gegarandeerd. Nader onderzoek moet de haalbaarheid van dit plan aantonen. Tevens staan in de visie de functies van lange-afstandtransferpunt (autoverkeer naar de Randstad “afvangen” en over laten stappen op het openbaar vervoer) en halteplaats van de snelbus Barneveld-Hardewijk voor dit stadion gekenschetst.

4 regionale ontwikkelingen

het Plan van Aanpak Gelderse Vallei (1996)

In het Plan van Aanpak Gelderse Vallei wordt een vernieuwing van de ruimtelijke hoofdstructuur voorgestaan. In beginsel wordt gestreefd naar een zekere mate van ruimtelijke scheiding tussen landbouw en natuur.

In de Gelderse Vallei dient een ecologische hoofdstructuur (EHS) ontwikkeld te worden. Om deze reden zijn groene gebieden aangewezen waarbinnen de natuur meer kansen krijgt. Buiten deze EHS krijgt de landbouw meer ruimte om zich te ontwikkelen.

Het generieke milieubeleid is of wordt op sommige punten aangepast om deze ontwikkelingen ook echt mogelijk te maken. Daarbij stelt de ontwikkeling van de EHS extra eisen aan milieukwaliteit ter plaatse. Om deze reden is, in het kader van het Ammoniakreductieplan Gelderse Vallei (zie kaart “ARP Gelderse Vallei”), over de groene gebieden een diagonale blauw gearceerde zone gelegd. In deze blauwe zone wordt met het oog op de milieukwaliteit extra geld ingezet en wordt afzonderlijk

beleid geformuleerd, zoals het beleid met betrekking tot functiewijzingen ten behoeve van het hergebruik van voormalige agrarische bebouwing.

Naar aanleiding van het Plan van Aanpak Gelderse Vallei hebben acht gemeenten, waaronder de gemeente Barneveld, afspraken gemaakt over afstemming van hun bestemmingsplannen buitengebied. Deze afspraken zijn vastgelegd in het Integraal basisplan Gelderse Vallei. De gemeenteraad beschouwt het Integraal basisplan Gelderse Vallei als een belangrijke bouwsteen voor het actualiseren van het bestemmingsplan Buitengebied 1983.

leidraad bestemmingsplan Vallei

Op basis van het Plan van Aanpak Gelderse Vallei is een leidraad bestemmingsplan Buitengebied opgesteld. Het doel van deze leidraad is drieledig:

- a het bieden van duidelijkheid over de wijze waarop het Plan van Aanpak Gelderse Vallei dient door te werken in het ruimtelijke ordeningsbeleid op gemeentelijk niveau, waarbij
- b het een en ander gestalte krijgt in goede onderlinge afstemming door de onderscheiden Valleigemeenten en tevens
- c in goede afstemming op overig beleid dat ingevolge het Plan van Aanpak wordt ontwikkeld. Daarbij gaat het met name om beleid in het "milieuspoor", te weten het ontwikkelde A.R.P. voor de Gelderse Vallei.

Cruciaal bij dit laatste is dat het bestemmingsplan de bewegingen conform het A.R.P.-beleid mogelijk maakt; het bestemmingsplan dient het A.R.P. in zijn werking te ondersteunen, tenzij bepaalde ruimtelijke overwegingen, die niet aan de orde zijn binnen het A.R.P., zich hertegen verzetten.

De leidraad gaat concreet in op de volgende thema's:

- a nieuwvestiging/uitbreiding veehouderijen;
- b functieverandering.

nieuwvestiging/uitbreiding veehouderijen

De nieuwvestigingsmogelijkheden voor agrarische bedrijven zullen in locatie en omvang primair bepaald worden door ruimtelijk/landschappelijke aspecten. Omdat er tevens recht moet worden gedaan aan de ontwikkelingsvisie uit het Plan van Aanpak Gelderse Vallei zal nieuwvestiging binnen de groene en blauwe zone echter uitgesloten zijn. Ook de mate waarin uitbreidingsmogelijkheden worden geboden in het bestemmingsplan wordt primair bepaald door afweging van ruimtelijk/landschappelijke aspecten. Uitbreiding dient in beginsel binnen alle zones mogelijk te zijn voor zover passend binnen de ruimtelijk/landschappelijke randvoorwaarden van de betrokken zone.

functieverandering

Bij het thema functieverandering kan onderscheid worden gemaakt tussen:

- functieverandering in een bestaand gebouw;
- functieverandering ter vervanging van een bestaand gebouw ter plaatse;
- functieverandering ter vervanging van een gebouw op een andere locatie waarbij beide locaties binnen eenzelfde (deelgebied van een) zone zijn gelegen;
- functieverandering die zich niet beperkt tot de vrijkomende bebouwing maar zich uitstrekt over grotere oppervlakten cultuurgrond.

Voor de laatstgenoemde categorie zijn moeilijk algemene richtlijnen op te stellen. Voor het overige wordt onderscheid gemaakt tussen functieverandering in de verschillende zones van het Plan van Aanpak. Voor het blauwe gebied wordt benadrukt dat het noodzakelijk zal zijn het blauwe gebied op basis van landschappelijke kenmerken, ligging en ontsluiting, huidige functies en waarden en randvoorwaarden uit het oogpunt van milieu nader te differentiëren in deelgebieden.

In het groene gebied zijn natuurvriendelijke recreatievormen en enige beperkte burgerwoningen voorbeelden van functies die verenigbaar zijn met de primaire natuurfunctie. Er is een veel meer terughoudend beleid in deze zone nodig, indien geen passend hergebruik kan worden gevonden dient sloop te worden nagestreefd. In ieder geval gelden dezelfde normen als bij de blauwe zone.

Voor het gele gebied wordt gezien de primaire agrarische functie uitsluitend behoud van de bedrijfs-woning met een niet te omvangrijke tuin (bijvoorbeeld maximaal 1500 m²) nagestreefd of functieverandering naar aan de agrarische sector gelieerde bedrijvigheid.

landinrichtingscommissie Esvelderbeek

Op basis van het Plan van Aanpak Gelderse Vallei vindt momenteel een experimenteel landinrichtingsproject plaats op gemeentelijk grondgebied. De grens van het proefgebied is aan de westzijde de A30, aan de noordzijde de A1, aan de oostzijde de overgang met de Veluwe en aan de zuidzijde de grens met de gemeente Ede. Het streven is om samen met de bewoners van het gebied de mogelijkheden te bekijken de visie en de doelstellingen uit het Plan van Aanpak te realiseren. Het project heeft een grote invloed op de ontwikkeling van dat deel in het buitengebied. De Stichting Vernieuwing Gelderse Vallei is verantwoordelijk voor de uitvoering van het project. De gemeente is als adviseur nauw bij het project betrokken.

het Integraal Basisplan Gelderse Vallei (1996)

De milieuhygiënische en ruimtelijke problemen in de Gelderse Vallei noodzaakten de gemeenten tot verdergaande samenwerking. Om deze reden besloten de acht gemeenten Bameveld, Ede, Ermelo, Hoevelaken, Nijkerk, Putten, Scherpenzeel en Wageningen, op basis van een projectvoorstel, gezamenlijke afspraken te maken over de actualisering van de verschillende bestemmingsplannen Buitengebied.

Doel van het project was:

1. het vertalen van het nog abstracte "Plan van Aanpak Gelderse Vallei" naar een concreet en meer gedetailleerd beleidsniveau;
2. een afstemming van het beleid van de deelnemende gemeenten;
3. een intergemeentelijk overleg op gang te brengen over een groot aantal gemeentegrensoverschrijdende ruimtelijke vraagstukken.

Het Integraal basisplan komt tot een globale ruimtelijke onderverdeling in drie deelgebieden:

- agrarisch ontwikkelingsgebied;
- overgangsggebied;
- groen gebied.

Het rapport bevat de juridische vertaling van het lange en korte termijn beleid in concrete aanbevelingen en voorstellen voor de planvorm, de voorschriften en dergelijke. De onderscheiden deelgebieden staan hierbij centraal.

de Leidraad bestemmingsplan Agrarische Enclave

Op 15 februari 1994 startte de gemeente met het intergemeentelijk project "Actualisering bestemmingsplannen buitengebied in de vier agrarische enclave-gemeenten.

Het doel van het project is gezamenlijke afspraken te maken over de wijze waarop de doelstellingen uit het Integraal Deelplan Agrarische Enclave (IDAE) vertaald kunnen worden naar het bestemmingsplanniveau. Het resultaat van deze verstaalslag is de "Leidraad agrarische enclave".

De Leidraad is een belangrijk uitgangspunt voor de actualisering van het bestemmingsplan Buitengebied 1983. Het is een bouwsteen voor het nieuwe bestemmingsplan buitengebied.

Met de leidraad in de hand wordt de gemeente in staat gesteld de planologische regeling voor de Agrarische Enclave te actualiseren.

het Integraal Deelplan Zuid-West Veluwe (1989)

Naast het Integraal Deelplan voor de Agrarische Enclave heeft de gemeente ook te maken met het deelplan Zuid-West Veluwe. Het plan is door Gedeputeerde Staten in november 1989 vastgesteld. Het plangebied omvat het gemeentelijke grondgebied dat op de Veluwe ligt, met uitzondering van de omgeving Garderen. Het Integraal Deelplan Zuid-West Veluwe moet eveneens worden beschouwd als het Gebiedsperspectief voor het Waardevolle Cultuurlandschap Veluwe. Het Integraal Deelplan is in het nieuwe streekplan geactualiseerd.

het Waterbeheersplan Vallei en Eem

Het waterbeheersplan van het Waterschap Vallei en Eem is een uitwerking van de waterhuishoudingsplannen van de provincies Utrecht en Gelderland. Het waterbeheersplan onderscheidt de gebiedsfuncties:

- landbouw
- verweving landbouw en natuur
- natuur
- stedelijk gebied

Het beleid is in hoofdlijnen gericht op het afstemmen van de waterhuishouding op de genoemde functies. De functiekaart vormt het uitgangspunt bij gebiedsgerichte projecten. In het kader hiervan vindt op lokaal niveau nadere invulling van de functietoekenning plaats.

Het overgrote deel van de gemeente Barneveld valt binnen de functie landbouw. Deze functie geldt voor alle landbouwgebieden buiten de ecologische hoofdstructuur. Het waterschap zal de waterpeilen in deze gebieden zoveel mogelijk afstemmen op het gewenste grondwaterregime.

De functie natuur ligt op de bestaande natuurgebieden. In de gemeente Barneveld zijn dit het Schaffelaarse Bos en het Kootwijkse Veld. Het waterschap stemt het waterbeheer in deze gebieden primair af op de natuur. Het tegengaan van verdroging en het verbeteren van de ecologische kwaliteit staat daarin centraal.

De functie verweving landbouw en natuur geldt voor de gronden rondom kasteel Schaffelaar, ten oosten van Voorthuizen (omgeving Wilbrinkbos) en ten westen van Stroë. Binnen de functie verweving streeft het waterschap naar het zo optimaal mogelijk afstemmen van het waterbeheer op de doelstellingen van de functies natuur en landbouw.

Aan alle bestaande en toekomstige stedelijke gebieden is de functie stedelijk gebied toegekend.

De Kleine Valkse Beek, op de gemeentegrens, is aangewezen als verspreid waardevol water. Dit betekent dat deze beek in potentie waardevol is op grond van vooral morfologische kenmerken. Ecologische verbindingzones in de gemeente Barneveld liggen langs de Esvelderbeek-Grote Beek, Barneveldse Beek en de Moorsterbeek. De plas Zeumeren heeft de functie zwemwater.

5 gemeentelijk beleid

het bestemmingsplan Buitengebied 1983

Het bestemmingsplan Buitengebied 1983 is op 17 april 1984 vastgesteld en is bij K.B. van 24 december 1987 onherroepelijk geworden. Het plan is thans meer dan tien jaar oud. Dat wil niet zeggen

dat het plan geheel achterhaald is. Gelet op de huidige ontwikkelingen die hebben gespeeld en spelen op de diverse beleidsvelden zal het geen verrassing betekenen dat er verbeteringen zouden kunnen worden aangebracht.

Het bestemmingsplan Buitengebied 1983 kan worden beschouwd als een gedetailleerd bestemmingsplan. Heel concreet zijn de bestemmingen en de ontwikkelingsmogelijkheden daarbinnen aangegeven.

Via met name vrijstellings- en wijzigingsbevoegdheden is flexibiliteit in de marge mogelijk. Het plan biedt in grote mate rechtszekerheid voor de burger.

Het starten en sturen van ontwikkelingen is evenwel vanwege de gedetailleerdheid en het ontbreken van een sturingsmechanisme een moeizaam proces gebleken. Hierbij moet worden opgemerkt dat meer globaliteit en flexibiliteit ten koste kan gaan van de rechtszekerheid. Via procedurele waarborgen en duidelijk omschreven inrichtingseisen kan dat effect veelal weer op een acceptabel niveau worden gehouden.

Het plan is in de afgelopen jaren op een aantal punten partieel herzien om specifieke ontwikkelingen mogelijk te maken of juist tegen te gaan.

het Landschapsbeleidsplan (1992)

Het gemeentebestuur beschikt sinds 1992 over een Landschapsbeleidsplan. Het plan bevat een beschrijving en een analyse van de huidige kwaliteiten van natuur en landschap. Tevens geeft het plan aan hoe natuur en landschap zich binnen de gemeente kunnen gaan ontwikkelen en welke maatregelen er genomen moeten worden om dit te realiseren. Om richting aan deze ontwikkeling te kunnen geven is er een landschapsbeleidsvisie geformuleerd.

In het Landschapsbeleidsplan wordt onderscheid gemaakt tussen een natte en een droge ecologische hoofdstructuur. Doelstellingen van dit plan zijn onder meer:

In de "natte" structuur:

- ontwikkeling van een aantal beken tot ecologische verbindingzones, ontwikkeling van bronbos, beek begeleidend bos en drassige zones aan de bovenloop van de Barneveldse beek;
- herstel van het gradiëntrijke milieu rondom Stroe;
- uitbreiding natuurgebied bij Zwartebroek.

In de "droge" structuur:

- ontwikkeling van verbindingzones tussen verschillende bosgebiedjes bij Scherpenzeel, Stroe en het Wilbrinksbos;
- behoud en herstel van karakteristieke landschapkenmerken in gebieden van cultuurhistorische betekenis;
- versterking van lijnvormige beplantingsstructuren;
- opheffen van barrières voor diersoorten (bijvoorbeeld das);
- verzachten van de grens Veluwe-Gelderse Vallei.

de verblijfsrecreatienota (1996)

In de verblijfsrecreatienota (1996) is het gemeentelijk beleid met betrekking tot verblijfsrecreatie verwoord. Doel van de nota is om het functioneren van de verblijfsrecreatieve sector te handhaven en te versterken door het scheppen van de ruimtelijke voorwaarden waarbinnen een gezonde economische bedrijfsvoering van bestaand en eventueel nieuw aanbod mogelijk is of wordt, en waarbij de aantrekkingskracht van de gemeente Barneveld als toeristische bestemming wordt verhoogd.

De ontwikkelingen in de verblijfsrecreatiesector staan niet stil. Er is sprake van een zeer grote druk op de gemeente voor wat betreft de verblijfsrecreatieproblemen, zoals:

- veroudering van de accommodaties en voorzieningen;
- kleine verblijfsrecreatieterreinen kunnen noodzakelijke investeringen niet opbrengen;
- permanente bewoning van recreatieverblijven;
- matige landschappelijke inpassing van intensieve functies.

Bij het verblijfsrecreatieve beleid ligt de nadruk op versterking van het functioneren van bestaand aanbod door kwaliteitsverhoging en door schaalvergroting. Schaalvergroting is daarbij geen doel op zich, maar is een middel voor kwaliteitsverhoging. Aan schaalvergroting zullen voorwaarden moeten worden gesteld voor wat betreft de naleving van de bestemmingsplanvoorschriften. Schaalvergroting hoeft niet te leiden tot meer accommodaties omdat deze gedeeltelijk plaatsvindt door overnames van naastgelegen terreinen en doordat dit na schaalvergroting in veel gevallen in lagere dichtheden (minder accommodaties per hectare) zal resulteren.

de notitie permanente bewoning verblijfsrecreatiebedrijven (1988)

Over de beëindiging van permanente bewoning van recreatiewoonverblijven is in 1988 een notitie opgesteld. De doelstelling is het terugdringen van de permanente bewoning in het buitengebied, waar dit in strijd met de recreatieve bestemming gebeurt. Deze nota heeft alleen betrekking op de illegale bewoning op recreatieterreinen. De illegale bewoning buiten de recreatiebestemmingen (bijvoorbeeld in stacaravans bij agrariërs of in schuren) wordt aangepakt op grond van de in 1995 verschenen handavingsnota.

De mogelijkheden om het ongewenste gebruik te beëindigen zijn afhankelijk van de duur van de permanente bewoning. Bewoning van recreatieverblijven die reeds voor de inwerkingtreding van de gebruiksbepaling in het bestemmingsplan op 2 januari 1980 plaatsvond, dient op grond van het overgangsrecht te worden toegestaan. Voor de bewoners die zich tussen 2 januari 1980 en 1 juli 1988 hebben gevestigd, geldt een overgangperiode. Deze bewoners moeten, wanneer hen reguliere woonruimte wordt aangeboden, de permanente bewoning beëindigen en het recreatieverblijf verkopen dan wel in gebruik geven aan recreanten met een hoofdwoonverblijf elders. Tegen bewoners die zich na 1 juli 1988 gevestigd hebben wordt door de gemeente opgetreden door middel van een aanzegging tot ontruiming dan wel het opleggen van een dwangsom.

de nota Selectieve handhaving (1995)

Op 12 september 1995 heeft de gemeenteraad de nota "Selectieve handhaving" vastgesteld. In deze nota staat het beleid verwoord ten aanzien van overtredingen op het gebied van de bestemmingsplan- en bouwregelgeving. Mede in het kader van het opstellen van het bestemmingsplan voor het buitengebied is er op aangedrongen, dat aan deze vorm van handhaving nadrukkelijke aandacht zou worden besteed.

De ervaring leert dat verreweg het grootste deel van de in de gemeente voorkomende overtredingen, plaatsvindt op gronden in het buitengebied. Daarbij gaat het globaal om diverse vormen van bouwen zonder vergunning, alsmede om allerlei overtredingen van de gebruiksbepalingen.

Uit nader onderzoek is gebleken, dat er twee clusters van overtredingen zijn die in het bijzonder in het buitengebied voorkomen. Het betreft diverse vormen van illegale bewoning (van bijvoorbeeld bakhuisjes, schuren en caravans) en velerlei vormen van illegale niet-agrarische bedrijvigheid (ter vervanging van de agrarische bedrijvigheid óf als nevenactiviteit naast het agrarische bedrijf).

De aanpak van de overtredingen geschiedt groepsgewijs. Aanpak van illegale bewoning van verspreid liggende stacaravans heeft ertoe geleid dat deze nagenoeg allemaal uit het buitengebied zijn verwijderd. De gemeente is thans gestart met de aanpak van illegale noodwoningen en niet-agrarische bedrijvigheid.

de nota Bestemmen en hergebruik vrijkomende leegstaande agrarische bebouwing (1999)

Deze nota geeft een actuele visie en functieveranderingsbeleid (inclusief voorwaarden en toetsingsaspecten) met betrekking tot het toelaten van nieuwe functies in vrijkomende/leegstaande agrarische bebouwing in het buitengebied. Hierbij wordt gedacht aan een functieverandering naar wonen of naar niet-agrarische bedrijvigheid.

functieverandering naar wonen

De gemeente is bereid, na volledige bedrijfsbeëindiging van een agrarisch bedrijf met een veehouderijtak, medewerking te verlenen aan de realisering van een extra woningbouwkavel binnen het agrarisch bouwperceel. Dit geldt uitsluitend voor overgangsgebieden en groene gebieden (zie beschrijving in hoofdlijnen van de voorschriften).

Om in aanmerking te komen voor een extra woningbouwkavel in het kader van de regeling “functieverandering naar wonen” dient het verzoek te worden getoetst aan enkele voorwaarden. Zo dienen alle milieuvergunningen ten behoeve van het agrarische bedrijf ingeleverd te worden, er moet sprake zijn van een aanzienlijke milieuwinst ter plaatse en er dient een qua aard en omvang structurele sanering van al dan niet losstaande bedrijfsgebouwen zonder cultuurhistorische waarde dan wel karakteristieke waarde plaats te vinden. Dit komt neer op een nagenoeg volledige sanering van overtollige bedrijfsbebouwing.

De agrarische bedrijfsbestemming dient te worden gewijzigd in een burgerwoningbestemming. Met deze bestemmingsplanwijziging vindt de feitelijke functieverandering naar wonen plaats.

functieverandering naar niet-agrarische bedrijvigheid

De gemeente is bereid, na volledige bedrijfsbeëindiging van een bedrijfsmatig in werking zijnd agrarisch bedrijf met een veehouderijtak of in geval van leegstaande bebouwing, medewerking te verlenen aan de realisering van bepaalde niet-agrarische bedrijvigheid. Dit geldt uitsluitend voor bepaalde gebieden (zie beschrijving in hoofdlijnen van de voorschriften). Tevens is de gemeente bereid medewerking te verlenen aan de realisering van bepaalde niet-agrarische nevenactiviteiten binnen het agrarisch bouwperceel. Om voor niet-agrarische (neven)activiteiten in aanmerking te komen moet worden voldaan aan bepaalde voorwaarden. Deze voorwaarden verschillen voor wat betreft een agrarisch bedrijf of leegstaande bebouwing. Zo moet er in het eerste geval sprake zijn van een reëel agrarisch bedrijf en dient qua aard en omvang bij niet-agrarische bedrijvigheid van meer dan 500 m² structurele sanering van, al dan niet losstaande, bedrijfsgebouwen zonder cultuurhistorische waarde dan wel karakteristieke waarde plaats te vinden. Dit laatste geldt ook in geval van leegstaande bebouwing, zij het dat er dan meer gesloopt dient te worden.

het verkeersbeleid

Het gemeentelijk verkeersbeleid is gebaseerd op het Regionaal Verkeer- en Vervoersplan (RVVP). Dit plan is tot stand gekomen in samenwerking met de gemeenten uit de regio West-Veluwe/Vallei. In het RVVP wordt gestreefd naar het verbeteren van de leefbaarheid en het garanderen van de bereikbaarheid.

Voor het buitengebied is het van belang enkele concrete maatregelen te noemen:

- * aanleg Oostelijke omlegging N303 rond Voorthuizen;
- * reconstructie van de aansluiting A1 op de A30;
- * verbreding Nijkerkerweg tussen Harselaar-west en de rijksweg;
- * aanleg rotonde op de kruising Rijksweg-Zelderseweg;
- * aanleg rotonde Apeldoornsestraat-Hogesteeg;
- * aanleg carpoolplaatsen (het betreft veelal gronden die reeds in eigendom van rijkswaterstaat zijn en een verkeersbestemming hebben);

- * voor wat betreft het openbaar vervoer: verplaatsing van station Barneveld-noord naar de lijn Amersfoort-Apeldoorn;
- * voor wat betreft het fietsverkeer: aanleg van verschillende fietspaden (zie hieronder).

het fietspadenplan (1991)

De aanleg van fietspaden heeft, zowel utilitair als recreatief, blijvend aandacht. Het geldende fietspadenplan uit 1991 moet op korte termijn worden geactualiseerd.

De nadruk wordt gelegd op de realisering van de fietspaden waarvoor een rijks- of een provinciale subsidie kan worden verkregen. Het betreft hier onder andere fietspaden tussen de kernen buiten de bebouwde kom (utilitaire fietspaden).

De meeste recreatieve fietsverbindingen zijn in beheer bij het Recreatiegemeenschap Veluwe. De aanleg van nieuwe recreatieve fietspaden is in eerste instantie dan ook een verantwoordelijkheid van het Recreatiegemeenschap.

Omdat niet alle fietspaden tegelijkertijd gerealiseerd kunnen worden, is een prioriteitsvolgorde vastgesteld. Deze volgorde ziet er op basis van het thans geldige fietspadenplan als volgt uit:

- 1 Kootwijkerbroek-S6 (Veluweweg/Kootwijkerbroekerweg/Wolweg);
- 2 De Glind-Barneveld (Postweg);
- 3 Garderen-centrum;
- 4 Terschuur-Hoevelaken (Hoevelakenseweg-west);
- 5 Terschuur-Zwartebroek (Eendrachtstraat);
- 6 Barneveld-Harselaar (via de Vaarst);
- 7 Norschoten-Stationsweg;
- 8 Westelijke Rondweg

de notitie wonen in het buitengebied (1994)

De algemene beleidslijn is dat de gemeente in beginsel het wonen in het buitengebied weert. Ten aanzien van inwoning in woningen in het buitengebied is een beleidsnotitie (1994) van kracht. De inhoud van de bedrijfswoning mag de maximaal toegestane maat van 750 m³ niet overschrijden.

Voor agrarische en andersoortige bedrijfswoningen is een inhoud van 750 m³ toegestaan. Bij wijziging van het gebruik naar burgerwoning ontstaan er derhalve al burgerwoningen met een inhoud van 750 m³. Door de koppeling aan het slopen van aanzienlijk veel bestaande bebouwing ontstaat er een gewenste sanering van overtollige bebouwing. De verstening in het buitengebied wordt hierdoor tegengegaan. Bovendien kan er in de schuren die gesloopt worden geen illegale niet-agrarische activiteiten ontstaan. In het kader van de handhaving heeft het voorstel zodoende een positieve uitwerking. Ook is er minder kans op belemmeringen voor agrarische bedrijven ten gevolge van andersoortige activiteiten.

nota noodwoningen (1999)

In het buitengebied komen ca. 250 noodwoningen voor. Het betreft hier bouwwerken die (aanvankelijk) niet voor permanente bewoning zijn bedoeld, maar wel als zodanig in gebruik zijn. Gelet op de complexe problematiek en gebrek aan gegevens is nader onderzoek verricht en aan de hand daarvan is in de nota noodwoningen een gemeentelijk standpunt bepaald.

De volgende onderwerpen zijn in de nota aan de orde gesteld:

- legaliseren of handhaven;
- consequenties;
- wijze van bestemmen.

legaliseren of handhaven

De vraag die voorligt is: worden de ca. 250 noodwoningen die in het buitengebied van de gemeente voorkomen positief bestemd of wordt in het kader van het handhavingsspoor getracht gebruik (permanent bewonen) en (eventueel) bebouwing middels actief beleid te doen beëindigen. Ten aanzien van de noodwoningen van voor 1 januari 1988 wordt, mede op grond van jurisprudentie, een positieve bestemming toegekend.

Voor wat betreft de noodwoningen gebouwd na januari 1988 wordt geen positieve bestemming toegekend. Deze noodwoningen worden op de handhavinglijst gezet.

Zoals gesteld wordt als peildatum de datum van de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan Buitengebied d.d. 1 januari 1988 gehanteerd. Dit is de datum die de gemeente Barneveld in beginsel ook bij andere gevallen van illegaal gebruik hanteert.

consequenties

woningvoorraad

De voorgestelde beleidskeuze met betrekking tot de legaliseringvraag levert per saldo een nadeel op van 60 woningen voor de woningvoorraad. Het legaliseren van de noodwoningen van voor 1988 betekent namelijk dat er 73 noodwoningen van de woningvoorraad af worden getrokken, terwijl er als gevolg van handhaving van de noodwoningen van na 1988 ca. 13 noodwoningen kunnen worden bijgeteld. Een en ander levert tezamen voornoemd nadeel op.

tweede bedrijfswoning

Een deel van de noodwoningen is gelegen op een (bouw)perceel van een (agraris)ch bedrijf. In vijf gevallen zijn deze noodwoningen in gebruik als tweede bedrijfswoning. Voorgesteld wordt om deze woningen als bedrijfswoning te beschouwen indien is aangetoond dat het in geval van een agrarische bedrijf om 2 volwaardige arbeidskrachten gaat en bij niet-agrarisch bedrijvigheid het vanwege bedrijfseconomisch oogpunt noodzakelijk is. Hiermee wordt voorkomen dat bij het toekennen van de bestemming burgerwoning in later stadium een "extra" tweede bedrijfswoning moet worden toegestaan.

capaciteit

Plaatsing van noodwoningen op de handhavinglijst betekent dat een extra inspanning van de gemeente wordt gevraagd. Hiermee wordt gestart in 2001 na de aanpak van de niet-agrarische bedrijvigheid (zie hoofdstuk VII).

wijze van bestemmen

Op basis van het beleid met betrekking tot legalisering en handhaving van noodwoningen moeten ca. 175 noodwoningen worden bestemd. De vraag is hoe de noodwoningen en bijgebouwen moeten worden bestemd. Hiervoor zijn tal van mogelijkheden denkbaar. Er is vanuit provinciale richtlijnen of jurisprudentie geen eenduidige beleidslijn op te maken, maar een zekere terughoudendheid m.b.t. de bouw mogelijkheden is op z'n plaats. In hoofdstuk VII is concreet aangegeven hoe de noodwoningen worden bestemd.

III BESCHRIJVING VAN DE HUIDIGE SITUATIE

1 algemeen

In dit hoofdstuk wordt aandacht besteed aan de functies, de waarden en belangen die in het gemeentelijk buitengebied aanwezig zijn. Het gaat om de functies landbouw, natuur, wonen, niet-agrarische bedrijvigheid, verblijfs- en dagrecreatie, infrastructuur, cultuurhistorische, cultuurlandschappelijke en aardwetenschappelijke waarden en militaire terreinen, leidingen en verbindingen. Niet alleen wordt de huidige situatie beschreven. Tevens wordt aangegeven wat de belangrijkste ontwikkelingen van bepaalde functies zijn en welke perspectieven er voor deze functies in het gemeentelijk buitengebied aanwezig zijn. Aan het milieu is een afzonderlijk hoofdstuk in deze toelichting gewijd.

2 landbouw

Deze paragraaf bevat een karakteristiek van de landbouw in de gemeente Barneveld. Er wordt een overzicht gegeven van de productiestructuur, de bedrijfsstijlen, de verwachte ontwikkelingen en de perspectieven voor de landbouw en mogelijke ruimtelijke gevolgen.

De in deze paragraaf genoemde cijfers zijn afkomstig uit de gemeentelijke enquête agrarische bedrijven, het Milieu registratiesysteem (Mires) en het C.B.S..

huidige situatie

omvang agrarische bedrijvigheid

Er zijn ruim 1010 agrarische bedrijven in de gemeente Barneveld (1998).

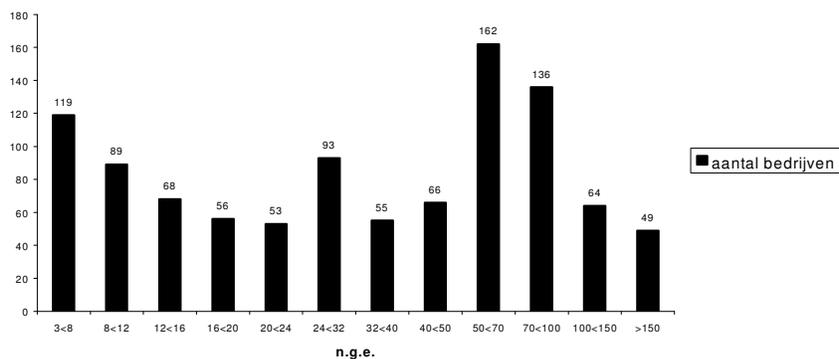
De economische waarde van deze agrarische bedrijven kan afzonderlijk worden bepaald door het aantal NGE's van een bedrijf te bepalen. NGE staat voor Nederlandse Grootte Eenheid: een economische maatstaf voor het bepalen van de bedrijfsomvang van een agrarisch bedrijf.

Circa 120 bedrijven hebben in de gemeente Barneveld een bedrijfsomvang van minder dan 3 NGE. Deze bedrijven zijn zo klein dat ze door het C.B.S. niet als agrarisch bedrijf in de uitwerking van de metellingen worden meegenomen. Dat wil overigens niet zeggen dat deze bedrijven niet-milieuvergunningplichtig zijn.

Uit figuur "verdeling van het aantal agrarische bedrijven", blijkt dat er in de gemeente veel kleine agrarische bedrijfjes zijn. Er zijn circa 276 bedrijven met een omvang van 3 tot 16 NGE.

In Nederland worden agrarische bedrijven vanuit ruimtelijk oogpunt tot 16 NGE vaak aangemerkt als hobbymatig. De overige bedrijven van 16 NGE of groter worden in dat geval aangemerkt als reëel of als volwaardig bedrijf. In de gemeente Barneveld zijn dat er circa 734.

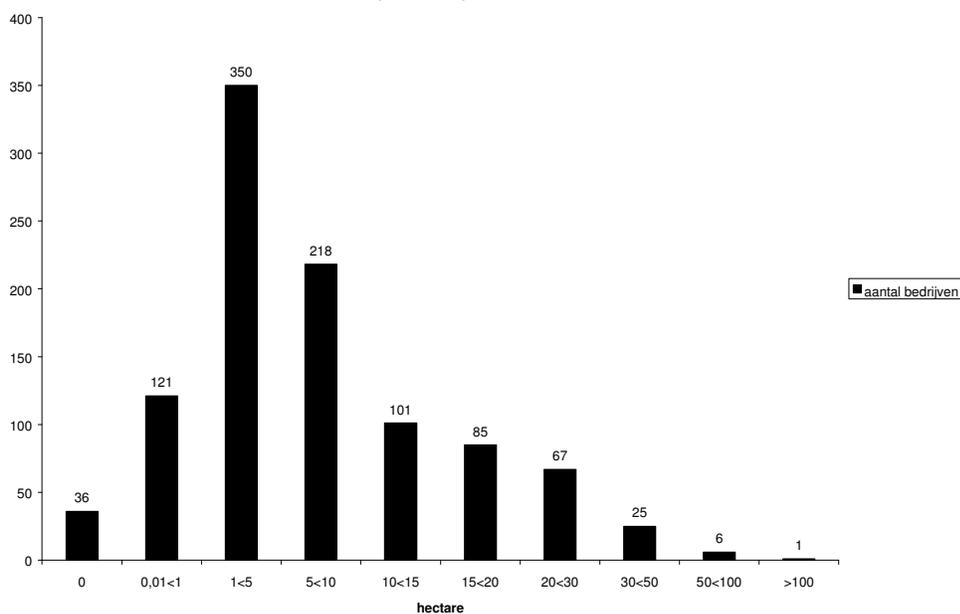
figuur: verdeling van het aantal agrarische bedrijven
in de gemeente Barneveld in n.g.e.

Bron: C.B.S. (1998)

Figuur "agrarische bedrijven naar oppervlakte" geeft aan dat de meeste bedrijven tot 10 hectare cultuurgrond in gebruik hebben. Dit bevestigt enerzijds de kleinschaligheid van de bedrijvigheid in de gemeente, maar anderzijds duidt het er op dat er veel intensieve bedrijven in de gemeente zijn.

figuur: agrarische bedrijven naar oppervlakte
cultuurgrond in de gemeente Barneveld

Bron C.B.S. (1998)

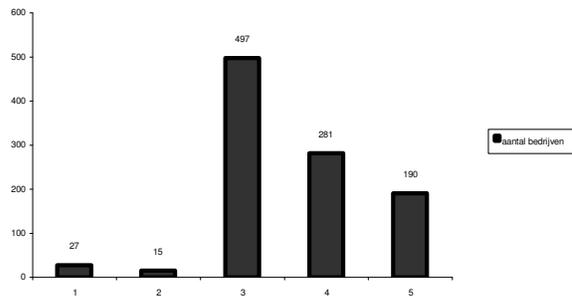
type bedrijven

Figuur "bedrijfstypen" geeft de meest voorkomende bedrijfstypen in de gemeente weer. Het zijn de graasdierbedrijven (meestal melkveehouderijbedrijven) die het meest voorkomen. Dit wijkt af van het beeld bij de overige gemeenten in de Vallei waar het gemengde bedrijfstype duidelijk de overhand heeft.

Ook intensieve veehouderijbedrijven komen in Barneveld meer voor dan het gemengde bedrijfstype. Van deze bedrijven bestaat 75% uit hoofdberoepbedrijven.

Alleen de akkerbouwbedrijven geven een afwijkend beeld te zien. Circa de helft van de akkerbouwbedrijven betreft een hoofdberoepbedrijf.

figuur: bedrijfstypen

1	Akkerbouwbedrijven	4	Hokdierbedrijven
2	Tuinbouwbedrijven	5	Combinaties
3	Graasdierbedrijven		

Bron: C.B.S. (1998)

bedrijfsopvolging

De gemeentelijke enquête heeft een respons gehad van 945 ondernemers. Uit deze enquête blijkt dat 467 agrarische ondernemers ouder dan 51 jaar zijn. Dat is bijna 50%. Van de 467 agrarische ondernemers ouder dan 51 jaar hebben er 85 zeker geen opvolger; 135 ondernemers hebben aangegeven juist wel een opvolger te hebben (tabel "bedrijfsopvolging"). Een grote groep ondernemers, in totaal 240, kan daar op dit moment nog geen duidelijkheid in geven.

De ontwikkeling van het aantal bedrijven heeft de afgelopen 10 jaar in de Vallei afgeweken van de landelijk trend. Landelijk stopt per jaar gemiddeld 1,5 a 2% van de bedrijven, in de Vallei lag dit percentage op ongeveer 1% .

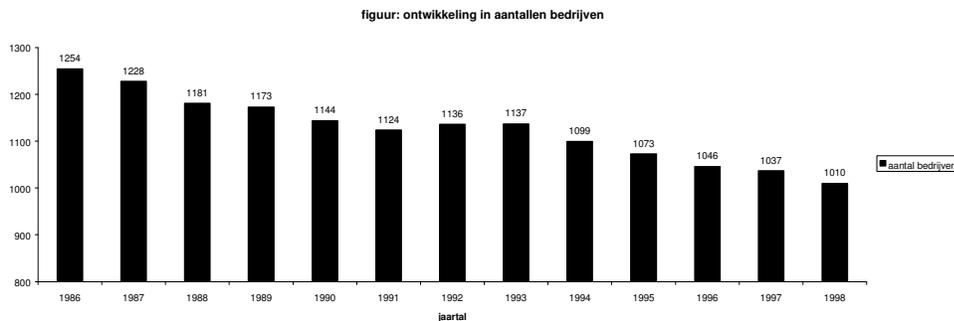
tabel: bedrijfsopvolging van bedrijfshoofden in de leeftijd van 51 jaar en ouder

	51 - 65 jaar	66 jaar en ouder	totaal
Ja, waarschijnlijk een opvolger	20	65	85
Ja, zeker een opvolger	35	100	135
Nee, waarschijnlijk geen opvolger	16	33	49
Nee, zeker geen opvolger	30	55	85
Niet van toepassing	1	6	7
Weet het nog niet	29	77	106
totaal	131	336	467

Bron: enquête gemeente Barneveld 1996

Het percentage in de gemeente Barneveld komt wel overeen met de ontwikkeling in Nederland. Er is in vrijwel alle afgelopen tien jaren, met uitzondering van 1992, sprake geweest van een daling van het aantal bedrijven. De stijging in 1992 heeft naar alle waarschijnlijkheid te maken met de achterstand in het verlenen van milieuvergunningen. Het percentage fluctueert evenwel tussen de 0,5 en 3,5%.

De verwachting is dat deze trend zich in de komende jaren zal voortzetten.

Bron: C.B.S. 1998

Het economisch belang van de landbouw in de gemeente Barneveld is groot. Alleen al in de sector zelf waren in de periode april 1995 t/m maart 1996 ruim 2.400 mensen werkzaam. Bijna 2.000 mensen hebben in de sector een werkweek van 30 uren of meer. Bij deze aantallen zijn niet de mensen geteld die in de aanverwante sectoren (transport, veevoederfabrieken enzovoort) werkzaam zijn.

kenmerken van de agrarische bedrijfstypen

Verreweg het grootste aantal agrarische bedrijven komt voor in het Gelderse Valleideel van het gemeentelijk buitengebied, namelijk 1.139 van de in totaal 1.163 agrarische bedrijven. Om deze reden is bij de beoordeling van de toekomstperspectieven voor de agrarische sector in de gemeente Barneveld gebruik gemaakt van de bedrijfsstijlen-indeling die de Valleicommissie hanteert in het ROM-project Gelderse Vallei.

bestaande bedrijfstypen

- 1 het kleine gemengde bedrijf
Dit bedrijfstype heeft als kenmerken een kleine productieomvang (40-50 nge), een hoge graad van zelfwerkzaamheid met de nodige flexibiliteit in de bedrijfsvoering. De mestwetgeving beperkt in toenemende mate de flexibiliteit, terwijl met name technische milieueisen om een investeringsniveau vragen, dat niet bij deze vorm van bedrijfsuitoefening past. Het grootste deel van de boeren zal waarschijnlijk vooral om deze reden de toekomstverwachting als matig beoordelen.
- 2 het forse gemengde bedrijf
Dit bedrijfstype is een vergrote versie van de hiervoor beschreven bedrijfsstijl. De flexibiliteit is niet meer zo groot, waardoor zeer zorgvuldig en optimaal geboerd dient te worden, gebruik makend van allerlei technische mogelijkheden om een positief resultaat te maken. Vaak is op het bedrijf een strikte opsplitsing te zien van de productievoorrichtingen tussen de meewerkende familieleden. Zowel de al wat langer bestaande melkquota als de recente milieumaatregelen hebben hun invloed, maar door de technische oriëntatie van deze bedrijven kunnen milieumaatregelen makkelijker worden genomen dan bij de kleine bedrijven.
- 3 de intensieve veehouderijbedrijven
Dit type bedrijven bestaat uit twee groepen van bedrijven namelijk kleine gemengde bedrijven die zich in de loop der tijd gespecialiseerd hebben in één tak, en de bedrijven met geen of weinig grond, vaak opgebouwd door mensen met een geringe binding aan de landbouw. Het is een groep bedrijven die met name in de laatste jaren sterk gegroeid is.

De eerste groep heeft nog vaak de kenmerken van het gemengde bedrijf met voldoende afzetmogelijkheden voor de geproduceerde mest. De flexibiliteit is nog redelijk groot. Bij de tweede groep is

deze flexibiliteit minder of zeer beperkt, mede door de keuze voor contractteelt die vaak gemaakt wordt. De ondernemers zien hun toekomstperspectief als goed.

- 4 de gespecialiseerde melkveebedrijven
Dit type is een specialisatie van het oorspronkelijke gemengde bedrijf. Meestal waren forse investeringen nodig om te kunnen specialiseren in de melkveesector. De komst van de "superheffing" in 1983 bracht een duidelijk breekpunt dat hier en daar is opgelost door aankoop van quota in de regio en van elders. Ondanks de hoge kapitaallasten (grond en melkquota) beschouwen de ondernemers hun toekomstperspectief als matig tot goed.
- 5 de deeltijdbedrijven
Een aanmerkelijk deel van deze bedrijven heeft niet de ambitie om te groeien tot een volledig bedrijf. Soms is het neveninkomen een wezenlijk deel van het gezinsinkomen, vaak is de agrarische activiteit meer een hobby die soms ook nog wat oplevert.
Een ander deel van de nevenbedrijven heeft een bedrijf in opbouw met als doel door groei of overname uiteindelijk een volwaardig bedrijf te hebben. Deze werkwijze was in de Vallei zeer gebruikelijk omdat daardoor het aantrekken van vreemd kapitaal beperkt kon blijven. Recente verscherping van milieuregelgeving maakt deze ontwikkelingslijn steeds moeilijker. Ondanks alle onzekerheden verwachten de betrokken ondernemers niet dat deze manier van aanpak zal verdwijnen. Het deeltijdbedrijf zal een kenmerkende bedrijfsstijl blijven in de regio.

nieuwe agrarische teelten

In de Gelderse Vallei zijn ontwikkelingen gaande in de richting van nieuwe teelten. Vooral nabij de grotere plaatsen ontstaan tuincentra, al dan niet met bijbehorende kwekerijen. Verder komen er steeds meer boomkwekerijen in de gemeente voor. Daarnaast komen er in de gemeente Barneveld arealen snelgroeiend productiebos voor. Uit C.B.S.-gegevens van 1998 blijkt dat het vooralsnog om zeer kleine oppervlakten gaat (Barneveld 5 hectare).

Gezien de specifieke milieuconsequenties en de landschappelijke gevolgen heeft deze ontwikkeling binnen de planologische kaders speciale aandacht nodig.

Nieuwe ontwikkelingen zijn voorts de kweek van producten in plastic tunnelkassen, veredeling van akkerbouwproducten (suikerbieten) en bollenteelt (bijv. gladiolen).

perspectieven voor de landbouw

aanpassingsvermogen van bedrijven

Het toekomstperspectief voor de agrarische bedrijven in de gemeente wordt allereerst bepaald door de ondernemers en hun bedrijven zelf. Het verleden heeft laten zien dat er bij de bedrijven een grote mate van flexibiliteit en aanpassingsvermogen is.

Het recente verleden heeft echter ook laten zien dat marktontwikkelingen en vooral milieumaatregelen van invloed zijn op de toekomst van de landbouw. De marktontwikkelingen kunnen worden beschouwd als een algemene, voor de gehele agrarische sector in Nederland geldende component. Bij milieumaatregelen komt, naast het landelijke beleid, al snel de specifieke maatregelen voor de Vallei en de Veluwe naar voren. In het navolgende wordt allereerst ingegaan op de marktontwikkelingen en daarna op de milieuontwikkelingen.

marktontwikkelingen

De Nederlandse landbouw is sterk afhankelijk van ontwikkelingen binnen de Europese Gemeenschap en ontwikkelingen om te komen tot een meer open wereldmarkt voor landbouwproducten. Er mag vanuit worden gegaan dat aan de vraagkant geen of nauwelijks meer groei te verwachten is en dat de prijs van een aantal producten (waaronder melk en suiker) verder onder druk zal komen te staan. Op de binnenlandse markt, maar vooral ook op onze traditionele buitenlandse afzetmarkten, is

er een toenemende vraag naar kwaliteitsproducten (bijv. ecologische of biologisch-dynamische producten) en naar een verbreding van het assortiment merkbaar. Hier liggen met name voor de vleessector mogelijkheden om een hoogwaardiger product aan te bieden, waarbij dan ook een hogere prijsstelling kan worden gehanteerd. Niet alleen de landbouwbedrijven zelf zullen hier overigens op in moeten spelen, maar de gehele productiekolom (zowel bij toeleveranciers als bij verwerkende industrie) zal in dit proces moeten meegaan.

milieuontwikkelingen

Het landelijke beleid zoals vastgelegd in het Nationaal Milieubeleidsplan en de daaruit voortvloeiende aanscherping van wet- en regelgeving, maar ook de Europese regelgeving, heeft een grote invloed op de landbouw. In alle sectoren zijn aanpassingen nodig. Bij de teelt van akkerbouwgewassen is dat met name merkbaar bij de steeds strengere regeling ten aanzien van gewasbescherming, in de veehouderij concentreren de maatregelen zich vooral op de beperking van de ammoniakuitstoot, veterinaire risico's en op de productie, de opslag en de verwerking van mest. De verschillende maatregelen hebben zowel invloed op de omvang van de veestapel, en op de technische inrichting van stallen en mestopslag, als op de mestverwerking en afzet. Hierdoor ontstaat zowel een grote beperking aan de groei als een noodzaak tot forse investeringen in de verschillende onderdelen van het bedrijf.

ruimtelijke gevolgen

De omvang en de structuur van de landbouw is al sinds vele jaren aan ontwikkelingen onderhevig. Uit de hierboven geschetste ontwikkelingen is het duidelijk geworden dat de landbouw in de gemeente in de komende jaren verder ingrijpend zal veranderen.

Uit de hierboven geschetste ontwikkelingen is het duidelijk geworden dat het buitengebied de komende jaren ingrijpend zal veranderen. Voor de verschillende productierichtingen (als geheel) zijn er perspectieven, maar deze zullen op bedrijfsniveau soms grote aanpassingen vragen.

In het Plan van Aanpak Gelderse Vallei wordt een vernieuwing van de ruimtelijke hoofdstructuur voorgestaan. In de Gelderse Vallei wordt gestreefd naar een grotere mate van ruimtelijke scheiding tussen de functies landbouw (gele gebieden) en natuur (groene gebieden).

In het gebied waarbinnen de ecologische hoofdstructuur moet worden ontwikkeld ligt het primaat bij de natuurfuncties. Daarbuiten ligt het primaat bij de landbouw.

In de gebieden waar het primaat bij de natuurfunctie is gelegd zal weinig ruimte zijn voor schaalvergroting/toename van productievolume. Ondernemers in deze gebieden zien zich eerder voor de keuze tussen specialisatie en beëindiging/nevenberoep geplaatst. Extensivering en sterkere verweving met de natuur is hier het perspectief. In deze natuurgebieden dient het beleid ten aanzien van agrarische ontwikkelingen terughoudend te zijn.

In ruimtelijke zin dient zodoende in de Gelderse Vallei een beweging van productievolume op gang te worden gebracht vanuit de gebieden met het primaat natuur naar de agrarische productiegebieden.

Inmiddels is, na ca. vijf jaar, gebleken dat de beoogde beweging van productievolume nauwelijks op gang is gekomen. Dit is een van de redenen om het beleid te wijzigen. In het kader van de ontwerp-reconstructiewet zijn hier in breder kader voorstellen voorgedaan. De voorstellen zijn zeer ingrijpend. Verplaatsen, opkopen en inplaatsen van agrarische bedrijven is hierbij aan de orde. Nog onduidelijk is hoe een en ander concreet wordt vormgegeven.

Op dit moment is een tendens waarneembaar van een groeiend aantal stoppende agrarische bedrijven. Veel van deze bedrijven schakelen om naar burgerwoning.

Naast een per saldo toenemend aantal burgerwoningen, leiden de beschreven ontwikkelingen ertoe, dat er op het erf de nodige bedrijfsbebouwing vrij komt. De praktijk van alledag leert, dat daarin de nodige niet-agrarische activiteiten worden ontplooid, welke in het agrarisch productiegebied als niet

wenselijk worden beschouwd. Een en ander heeft een toename in het aantal handhavingsgevallen ten gevolg.

Pact van Brakkestein (15 maart 2000)

Het pact van Brakkestein betreft een bestuurlijk akkoord tussen de ministers van LNV en VROM, de colleges van Gedeputeerde Staten van de vijf reconstructieprovincies en de VNG. Het akkoord gaat in op de verdere aanpak van de mestproblematiek om uiterlijk in 2003 te kunnen voldoen aan de Europese nitraatrichtlijn. Op basis van dit akkoord heeft het rijk de Regeling Beëindiging Veehouderijtakken opgesteld. Door middel van deze regeling worden veehouders in staat gesteld hun intensieve veehouderijtak(ken) te beëindigen. Een belangrijk element hieruit is de zogenaamde "Ruimte voor ruimte"-gedachte. Door middel van deze Ruimte voor ruimte benadering welke bestaat uit twee belangrijke bestanddelen, dient de vermindering van mestoverschotten een forse impuls te krijgen. Het ene bestanddeel is gericht op het uit de markt halen van fosfaatrechten door een subsidie, het andere bestanddeel betreft een regeling waarmee veehouders een vergoeding krijgen voor de sloop van de agrarische bedrijfsgebouwen.

3 natuur en landschap

Naast landbouw spelen natuur en landschap een belangrijke rol in het buitengebied van de gemeente. Naast bestaande bos- en natuurgebieden is in het agrarisch gebied een aantal specifieke waardevolle landschapkenmerken onderscheiden.

In dit hoofdstuk is een beschrijving gegeven van de bos- en natuurgebieden en de waarden van de overwegend agrarische gebieden. Achtereenvolgens komen aan de orde:

- ontstaansgeschiedenis van het landschap;
- archeologische gebieden;
- watersysteem;
- beschrijving en waardering landschapstypen;
- beschrijving bos- en natuurgebieden.

ontstaansgeschiedenis van het landschap

geologie/geomorfologie

De vorm van het landschap en de inrichting en het gebruik van het landschap door de mens zijn voor een belangrijk deel bepaald door het klimaat in de laatste twee ijstijden. In de voorlaatste ijstijd, het Saalien, verplaatste het ijs zich in ijstongen door de laagste delen in het landschap. De aanwezige grond werd naar de zijkanen omhooggestuwd en deels overschoven door het ijs.

Op deze wijze ontstonden aan de randen van het ijs wallen, zoals het Veluwemassief aan de oostzijde van de gemeente en lagere door het ijs uitgeschuurde gebieden, zoals de Gelderse Vallei.

Onder het landijs werd keileem afgezet. Deze ondoorlatende laag keileem beïnvloedt de waterhuishouding in de Gelderse Vallei.

Aan het eind van de periode van de ijstijden zijn grote hoeveelheden zand door de wind verplaatst. In de Gelderse Vallei zijn toen oost-west gerichte zandruggen afgezet. Het dekzand vulde de aanwezige terreindepressies gedeeltelijk op. In de Vallei was die opvulling door de overwegend westelijke windrichting a-symmetrisch. In het oosten werd tegen de stuwwal van de Veluwe meer zand afgezet waardoor deze geleidelijk overgaat in de Vallei.

Tegen het eind van de ijstijden is een bekensysteem gevormd. De beeklopen ontspringen in het oostelijk deel van de Vallei. Zij worden gevoed door kwelwater dat vanuit het Veluwemassief en de Heuvelrug toestroomt. Als gevolg van het geleidelijk aflopend dekzandpakket stromen zij in westelij-

ke richting af. Hierdoor is een patroon van oost-west gerichte beeklopen ontstaan dat grote delen van de Vallei dooraderd. Geleidelijk hebben de beeklopen zich in het aardoppervlak ingesneden waarbij flauwe beekdalen zijn ontstaan die deels tussen de hogere dekzandruggen liggen. De beken ontstonden onder invloed van opkwellend water vanuit het Veluwemassief in een tijd waarin het klimaat geleidelijk aan warmer werd.

Door de stijging van de temperaturen ontwikkelde zich geleidelijk aan vegetatie in het gebied. Door de grondwaterstijging trad in afgesloten laagten in de Vallei waar de waterafvoer stagneerde veenvorming op, zoals in de omgeving van Zwartebroek.

ontginning en bewoning

De ontginning en de bewoning van het grondgebied gaat terug tot in de prehistorie. Getuige de aanwezigheid van grafheuvels uit deze tijd vestigde men zich eerst op de hogere en drogere gronden van het Veluwemassief (omgeving Garderen en Kootwijk). De Gelderse Vallei moet in deze tijd nog een moerassig nauwelijks bevolkt oerwoud zijn geweest. Pas aan het begin van de middeleeuwen vestigde men zich op de overgangen van de droge naar de natte gronden (overgang Veluwemassief - Gelderse Vallei). In de omgeving van Garderen, Kootwijk en Stroe ontstonden nederzettingen met gemeenschappelijke bouwlanden, de escomplexen. De bouwlanden werden regelmatig verrijkt met een mengsel van mest en plaggen. Door het opbrengen van deze eerdlaag werden de bouwlanden geleidelijk opgehoogd. Bij de nederzettingen langs de rand van de stuwwallen ontstonden enigszins bolle escomplexen, omgeven door een houtsingel om het vee buiten te houden. In de dertiende en veertiende eeuw werd de ontginning naar de lagere gronden in de Vallei uitgebreid.

Aanvankelijk vestigde men zich op de smalle dekzandruggen langs de beeklopen. Door de kleinschalige afwisseling in nat en droog was er geen ruimte voor grote gemeenschappelijke bouwlandcomplexen.

Er ontwikkelde zich een meer individueel, kleinschalig "kampenlandschap". Bij boerderijen of boerderijclusters werden kleine bouwlandcomplexen aangelegd.

Op de lange, smalle ruggen ontstond een bijna aaneengesloten strook bouwlanden, door houtwallen van elkaar gescheiden. Zo ontstond een parallel geordend patroon van bodemgebruik. Rond de escomplexen ontstonden op de drogere hoger gelegen gronden de heidevelden en op de nattere gronden langs de beeklopen de hooilanden.

In navolgende eeuwen werden ook Hessen- en Hanzewegen aangelegd, waaronder de route Barneveld-Kootwijk.

Vanaf de late Middeleeuwen zijn de lager gelegen, vochtige dekzanden en veencomplexen ontgonnen. Door de bevolkingsgroei was er behoefte aan nieuwe ontginningen. Inmiddels was ook de techniek ontwikkeld om dergelijke natte laagten te ontginnen. Hoger gelegen ruggen dienden als basis van waaruit de ontginning van de venige kommen ter hand werd genomen. Men ontgon individueel, in stroken, van de ontginningsbasis af. Hierdoor ontstond een patroon van rechte wegen en een strakke verkaveling, zoals bij Zwartebroek.

In de Vallei zijn in de 17e eeuw en later, tal van landgoederen en buitenplaatsen ontwikkeld. Hierbij zijn parken, boscomplexen en uitgestrekte lanenstelsels aangelegd. Tezamen vormen zij een karakteristieke, kleinschalige landschapsstructuur van een zekere allure.

Met de introductie van de kunstmest omstreeks 1850 was gebrek aan mest niet langer een beperkende factor om onvruchtbare, woeste gronden in cultuur te nemen. Na 1850 zijn nagenoeg alle resterende heide- en broekgebieden ontgonnen.

De heidevelden op het Veluwemassief werden vanaf het einde van de vorige eeuw, maar vooral aan het begin van deze eeuw herontgonnen en bebost, overwegend met naaldhout. Hiermee begon men

meestal rondom de bebouwingkernen, van waaruit de bebouwing zich gaandeweg weer over het Veluwemassief uitbreidde.

In de jaren na de tweede wereldoorlog hebben landbouwkundige ontwikkelingen en de verstedelijking tot ingrijpende veranderingen geleid. Om de agrarische productie te verhogen werd een intensivering van de landbouw nagestreefd. De productieomstandigheden werden optimaal op de landbouwkundige eisen afgestemd. In ruilverkavelingen werden verkaveling, waterhuishouding en ontsluiting verbeterd ten behoeve van het landbouwkundig gebruik. Percelen werden geëgaliseerd en vergroot, kavel- en perceelsgrensbeplantingen verloren hun functie en werden opgeruimd, wegen werden verhard, beeklopen genormaliseerd of gekanaliseerd. De intensieve veehouderij (pluimveehouderijen en varkenshouderijen) deed in de gemeente zijn intrede en ontwikkelde zich snel. Grote delen in de gemeente werden van traditionele agrarische gebieden getransformeerd tot "intensieve veehouderij landschappen".

In en door de gemeente werden belangrijke infrastructuurlijnen aangelegd. De aanleg van spoorlijnen en rijkswegen betekende dat de verbinding met andere landsdelen en met andere delen van Europa sterk verbeterde. De gemeente profiteerde van zijn centrale ligging.

Steeds meer mensen en bedrijven van buiten vestigden zich in de gemeente. Een kern als Barneveld breidde in hoog tempo uit. Vanaf eind jaren zestig nam de belangstelling om in het buitengebied te wonen onder brede lagen van de bevolking toe.

In het landelijk gebied vestigden zich steeds meer mensen uit de stad. Dit heeft geleid tot een meer verspreide woon-/werkfunctie in het agrarisch gebied zelf.

conclusie

Het grondgebied van de gemeente Barneveld is in verschillende fasen ontgonnen. De wijze van de ontginning is bepaald door de kwaliteit van de ondergrond, de stand van de techniek en de structuur van de samenleving. Dit heeft geleid tot een verscheidenheid aan ontginningstypen.

archeologische gebieden

In de bodem zijn vele voorwerpen en sporen bewaard gebleven die getuigen van de activiteiten van onze voorouders. Deze archeologisch waardevolle gebieden, ook wel ons archeologisch erfgoed genoemd, is door een aantal specifieke kenmerken uiterst kwetsbaar; het is gevoelig voor erosie zowel ten gevolge van menselijke ingrepen als door natuurlijke processen.

Mede als gevolg van de ondertekening van het Verdrag van Malta (1992) is de aandacht voor de bescherming van het archeologisch erfgoed toegenomen. Door ondertekening heeft Nederland zich verplicht tot het tijdig betrekken van archeologische belangen bij de ruimtelijke planvorming. Uitgangspunt bij de zorg voor het archeologische erfgoed is behoud/conservering in de bodem ter plaats van gebieden waar archeologische aanwezig zijn of worden vermoed.

In het bestemmingsplan worden de archeologisch waardevolle gebieden beschermd. Ze worden op de plankaart nader aangeduid met daaraan gekoppeld een zonevoorschrift dat deze gebieden een extra bescherming geeft. Om dubbele regelgeving te voorkomen is geen aanlegvergunningstelsel opgenomen. Het betreffen de volgende gebieden.

beschermde archeologische monumenten

- terrein waarin zich vijf grafheuvels bevinden uit het Neolithicum en/of bronstijd (Voorthuizen – Traa);
- terrein waarin zich 13 grafheuvels uit het Neolithicum en/of bronstijd en de IJzertijd en een urnenveld uit de IJzertijd bevinden (Garderen – Bergsham);
- terrein waarin zich 4 grafheuvels uit het Neolithicum en/of bronstijd (Garderen, Zonneland – De Zilverenberg);
- terrein waarin zich een grafheuvel bevindt uit het Neolithicum en/of bronstijd (Garderen – Boeschoten);

- terrein met sporen van bewoningen uit het Mesolithicum , Neolithicum en Bronstijd en waarin zich 12 grafheuvels bevinden uit het Neolithicum en/of Bronstijd (Stroe, Kootwijksche Veld – Houtbeekweg);
- terrein waarin zich een grafheuvel bevindt uit het Neolithicum en/of bronstijd (Stroe, Stroesche Bergen);
- terrein waarin zich een grafheuvel bevindt uit het Neolithicum en/of bronstijd (Garderen, Groot Boeschoten);
- terrein waarin zich twee grafheuvels bevinden uit het Neolithicum en/of bronstijd (Garderen, Lage Boeschoterweg);
- terrein waarin zich drie grafheuvels bevinden uit het Neolithicum en/of bronstijd (Voorthuizen, Hunnenweg – Zeven Bergjes);
- terrein waarin zich vier grafheuvels bevinden uit het Neolithicum en/of bronstijd (Garderen, Bergsham – De Terp);
- terrein waarin zich twee grafheuvels bevinden uit het Neolithicum en/of bronstijd (Garderen, Landgoed Oud-Millingen);
- terrein waarin zich een grafheuvel bevindt uit het Neolithicum en/of bronstijd (Garderen – Wilde Kamp);
- terrein waarin zich een grafheuvel bevindt uit het Neolithicum en/of bronstijd (Harskamp, Noorderheide - Radioweg);
- terrein met sporen van bewoning uit de Vroeg Romeinse tijd, Vroege Middeleeuwen en Late Middeleeuwen (Kootwijk, Kootwijkerzand).

meldingsgebieden

- terrein met resten van een voorwerk (uithof) van de dom van St. Jan uit de Late Middeleeuwen (Terschuur, Groot Hof);
- terrein met sporen van bewoning uit het Mesolithicum en IJzertijd (Voorthuizen, Harselaar – Peutweg);
- terrein met sporen van bewoning uit het Mesolithicum, Neolithicum en Middeleeuwen (Terschuur, Klarwaterse Brug – Hoevelakense weg);
- terrein waarin zich een grafheuvel bevindt uit het Neolithicum en/of bronstijd (Garderen – Landgoed Oud – Millingen);
- terrein waarin sporen van een nederzetting uit de Romeinse Tijd (32F-2);
- terrein waarin sporen van een nederzetting uit het Laat Neolithicum (32F-3);
- terrein waarin sporen van een grafveld uit de Vroege Middeleeuwen (32F-4);
- terrein waarin sporen van een urnenveld uit de Late Bronstijd/Vroege IJzertijd (32F-9);
- terrein waarin sporen van bewoning uit de Late Middeleeuwen en resten van een kasteel uit de Late Middeleeuwen/Tijd (Glind – Langelaar);
- terrein waarin sporen van bewoning uit de Romeinse Tijd en Vroege Middeleeuwen (33A-2).

attentiegebieden

Op grond van vondsten, ligging, bodemkenmerken of andere indicaties wordt verwacht dat zich op deze terreinen archeologische sporen zullen bevinden. Om deze te kunnen waarnemen is het wenselijk dat eventuele grondwerkzaamheden die dieper reiken dan de bestaande bouwvoor of leiden tot ontsluitingen tijdig worden gemeld. De essen in buitengebied van de gemeente worden beschouwd als attentiegebieden. Indien concrete archeologische gegevens van onder het esdek bekend zijn, wordt de betreffende es of een deel ervan opgevat als meldingsgebied. Omdat de essen in het buitengebied tevens worden gekenmerkt door openheid, wordt aan dit landschapskenmerk een aanlegvergunningstelsel gekoppeld om de archeologische waarden veilig te stellen. Bij het beoordeling van de vergunningsvraag dient de Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek te worden gehoord.

watersysteem

De waterhuishouding speelt in het buitengebied een steeds belangrijkere rol. Daarom is inzicht in de kwaliteit en kwantiteit van grond- en oppervlaktewater van groot belang. Ook van belang is de werking van het grondwatersysteem, waar liggen de infiltratie- en kwelgebieden etc. Het grondwatersysteem is een deel van het totale watersysteem. Met watersysteem wordt bedoeld: het water in haar verschillende vormen van voorkomen (oppervlaktewater, grondwater, bodemvocht), in relatie met de directe omgeving (oever, waterbodem) en met de verschillende (fysische, chemische en biologische) processen die in het watersysteem plaatsvinden.

Bij de beschrijving hiervan is gebruik gemaakt van verschillende bronnen te weten; de bodemkaart, veldwerk, ontwikkelingsschets, waterbeheersplan Vallei & Eem en het landschapsbeleidsplan. In het onderstaande is een beschrijving van het watersysteem gemaakt. Voor ligging van de verschillende gebieden en beken wordt verwezen naar de bijgevoegde kaart "waterhouding".

grondwatersysteem

Een grondwater(deel-)systeem heeft een ruimtelijke begrenzing, deze wordt aan de bovenzijde gevormd door de grondwaterspiegel. De aanvoer en afvoer van het grondwater varieert met de jaren, als gevolg van onder andere de variatie in neerslag. Dit komt tot uiting in verandering in de hoogte van de grondwaterstand. In het grondwatersysteem kunnen daarnaast verschillende deelsystemen worden onderscheiden. Grenzen tussen de deelsystemen zijn vlakken in de bodem waardoorheen geen stroming van water plaats vindt. De grootste, diep reikende systemen (eerste orde systemen) worden regionale grondwatersystemen genoemd. Aan het aardoppervlak hebben ze een voedingsgebied (infiltratiegebied) en een onttrekkingsgebied (kwelgebied) die meestal op grote afstand van elkaar zijn gelegen. In het tussengelegen gebied komen de subregionale en lokale grondwatersystemen voor. De subregionale systemen (tweede orde systemen) liggen ingebed in het regionale systeem, de lokale systemen (derde orde systemen) liggen daar weer in ingebed.

regionale, subregionale en lokale systemen

Een regionaal systeem kenmerkt zich door lange en diepe stroombanen met grote transporttijden tot duizenden jaren. De chemische samenstelling van het grondwater aan de voedingszijde ligt dichtbij die van het regenwater. Aan de kwelzijde zal het totaal aan opgeloste zouten afhangen van de verblijftijd in de bodem van het uittredende grondwater en de chemische samenstelling hebben die bepaald wordt door de aard van de formaties die onderweg in de ondergrond doorstroomd zijn. Het Veluwemassief en de Utrechtse heuvelrug waar het grondwater infiltreert en als kwel naar buiten treedt in de beekdalen van de Gelderse Vallei maken deel uit van zo'n regionaal systeem.

Aan de bovenzijde van een groot regionaal systeem kunnen tussen het infiltratiegebied en het kwelgebied kleinere subregionale en lokale grondwatersystemen zijn ingebed. Het verschil tussen lokale en subregionale systemen zou als volgt kunnen worden omschreven: bij een lokaal systeem grenzen het lokale infiltratie- en kwelgebied direct aan elkaar en bij subregionale systemen is dit niet altijd het geval.

Subregionale systemen komen voor ten gevolge van een relatief laag deelgebied ten opzichte van grondwaterstanden in de omgeving, zodat het bovenstroomse grondwater hier tot afstroming komt. In de gemeente Barneveld is dit het geval in de hogere dekzandgebieden van de Gelderse Vallei, omgeving Voorthuizen en De Glind, waar inzijging van grondwater plaatsvindt en het kwelwater in de lagere dekzandgebieden aan het oppervlakte komt.

Een voorbeeld van een lokaal systeem is het grondwatersysteem dat behoort bij een drainerende beek, zoals de Esvelderbeek en de Barneveldsebeek. Hier wordt het neerslagoverschot over een geringe afstand en tot een geringe diepte afgevoerd naar het ontwateringsmiddel. Er kunnen verschillende lokale systemen naast elkaar bestaan.

infiltratiegebieden

In de gemeente Barneveld komen een aantal infiltratiegebieden voor. Hier wordt een deel van de neerslag die het bodemoppervlak bereikt direct opgenomen door het bodemoppervlak. Dat gebeurt bij het Veluwe massief, het gebied rondom Voorthuizen en het gebied rondom Glind.

Het neerslag overschot dat in de bodem infiltreert, bereikt voor een deel het diepe grondwater en voor een deel het ondiepe grondwater.

kwelgebieden

In de gemeente Barneveld komen verspreid liggende gebieden in het buitengebied voor waar het kwelwater aan de oppervlakte komt. Als gevolg van drukverschil tussen het oppervlaktewater en het grondwater ontstaat er een opwaartse stroming van het diepe grondwater. Het grondwater treedt dan aan het maaiveld uit. Het water kan daarbij een lange afstand afgelegd hebben. Het kwelwater zal daarom van een andere samenstelling zijn dan het oppervlaktewater. Dit heeft tot gevolg dat op deze plaatsen kenmerkende kwelsoorten voorkomen, zoals bijv. verschillende zegensoorten.

Waar het uit treden (kwel) geconcentreerd plaatsvindt is sprake van een brongebied; dit vindt voornamelijk plaats langs de randen van de Veluwe waar vele beken hun oorsprong hebben (lokaal grondwatersysteem). Het voorkomen van keileemlagen zorgt voor de variatie in de mate van kwel en de samenstelling van het kwelwater van de oost naar west lopende beken. Verschillen in samenstelling van kwelwater leiden op hun beurt weer tot verschillen in kwaliteit van het beekwater.

overgangszones

Tussen de infiltratie- en kwelgebieden komen overgangszones voor. In deze zones komt in grote mate agrarische bedrijvigheid voor. Het grondwater speelt een belangrijke rol in de landbouw. Het kan bij langdurige te hoge grondwaterstanden wortelrot veroorzaken. Tevens heeft het ook invloed op de draagkracht en op de temperatuur van de bodem. Deze zorgen ervoor dat de landbouwproductie omlaag gaat. Bij diepe grondwaterstanden in droge zomers kan het een bedreiging vormen voor de landbouwproductie want op gronden met een gering vochthoudend vermogen kan de nalevering van water uit de verzadigde zone naar de wortelzone via capillaire opstijging noodzakelijk zijn voor het in stand houden van de gewasverdamping. Wanneer bij diepe grondwaterstanden deze capillaire nalevering onvoldoende is zal het gewas verdrogen of eerder gaan afrijpen, wat in beide gevallen productieverlies betekent. Het waterschap heeft met name ook voor deze gebieden specifiek beleid ontwikkeld (zie *waterkwantiteit*).

waardevol landschapkenmerk waterhuishouding

De aanwezigheid van vochtige milieus/kwelomstandigheden is ecologisch van grote betekenis. Deze natte natuurwaarden zijn zeldzamer geworden met name als gevolg van de landbouwkundige verbetering van ontwatering en afwatering. Met name de gebieden gelegen in het westen van de gemeente (De Glind, Kallenbroek, Zwartebroek en Terschuur) worden gekenmerkt door de aanwezigheid van vochtgebonden vegetaties.

Deze gebieden zijn aangeduid met het waardevol kenmerk waterhuishouding (zie kaart "waterhuishouding"). Na inventarisatie is gebleken dat juist in deze gebieden nog relatief grote concentraties amfibieën en reptielen voorkomen.

waterkwaliteit

De actuele situatie is echter vrij zorgelijk met name als gevolg van de verstorende invloeden van vermessing, verzuring van bodem en grondwater en als gevolg van verdroging door verlaging van het grondwaterpeil in landbouwgebieden. Vooral de vochtafhankelijke planten- en diersoorten die voorkomen hebben hier het meest last van. Deze soorten zullen verdwijnen of in aantal afnemen.

De plantensoorten die het eerst zullen verdwijnen zijn orchideeën, vetblad, vlozegge, spaanse ruiter, etc.

Ook de beken hebben last van versturende invloeden. Hier speelt de verontreiniging van de waterbodems een grote rol. De mate van verontreiniging van de waterbodems is ingedeeld in klassen. De Barneveldse Beek en de Esvelderbeek vallen in klasse 1, niet of nauwelijks verontreinigd. De Hoevelakense Beek, de Modderbeek, de Moorsterbeek en de Grote Valkse Beek behoren tot klasse 2, licht tot matig verontreinigde bodem. De Kleine Barneveldse Beek behoort tot klasse 3, matig tot sterk vervuilde waterbodems. De biologische kwaliteit van de beken is in slechte tot zeer slechte staat. De karakteristieke flora en fauna is grotendeels verdwenen, er komen in grote mate nog zeer algemene soorten voor. In de Barneveldse Beek komt ook af en toe vissterfte voor.

beken

De gemeente Barneveld is onder te verdelen in de stroomgebieden van de Hoevelakense Beek, Esvelderbeek, Barneveldse Beek, Modderbeek en Moorsterbeek. De bovenloop van de Hoevelakense Beek en de Esvelderbeek staan in de zomer gedurende lange periode droog als gevolg van grondwaterinzijging. De benedenloop worden in de zomer gestuwd om droogvallen te voorkomen. Alle beken stromen van Oost naar West en het verval per kilometer bedraagt gemiddeld een meter.

De Esvelderbeek, Grote beek, Barneveldse Beek, beek ten noorden van de Harremaatweg en de Moorsterbeek behoren tot de ecologische verbindingzones binnen de gemeente Barneveld (zie kaart "ontwikkelingsvisie"). Hier worden aanpassingen gedaan zoals langs de verschillende beken, nevengeulen, poelen en natuurvriendelijke oevers aanleggen langs de verschillende beken.

waterkwantiteit

Het waterschap is druk bezig de verdroging te bestrijden, de maatregelen zijn er vooral op gericht om ontwatering door de hoofdwatgangen te verminderen. De maatregelen bestonden onder andere uit het automatiseren van het peilbeheer in de Luntersebeek en de Barneveldse Beek. De geautomatiseerde stuwen kunnen het waterpeil beter afstemmen voor bijvoorbeeld natte natuurgebieden, door bijvoorbeeld hogere peilen in te stellen.

beschrijving en waardering landschapstypen

beschrijving landschapstypen

De huidige vorm van het landschap en de wijze waarop het is ingericht en wordt bewoond is vooral een gevolg van de natuurlijke ontwikkeling en de ontginningsgeschiedenis.

In het buitengebied kunnen verschillende landschapstypen worden onderscheiden. Deze landschapstypen bepalen in belangrijke mate het karakter van een gebied. In de ontwikkelingsschets Buitengebied (1998) is voor elk afzonderlijk landschapstype een streefbeeld beschreven. Het streefbeeld bevat de belangrijkste structuurbepalende en structuurondersteunende elementen.

Deze elementen maken een wezenlijk onderdeel van het landschap uit; zonder deze elementen verandert het betreffende landschap geheel van karakter. Een streefbeeld voor een landschap is derhalve gericht op bescherming en versterking van de bepalende elementen. In het onderstaande wordt een beschrijving van de landschapstypen en (in kort bestek) de gewenste streefbeelden gegeven. Voor de ligging van de landschapstypen wordt verwezen naar het kaartje "landschapstypen".

In de gemeente Barneveld worden de volgende landschapstypen onderscheiden:

- boslandschap op de hogere zandgronden;
- zandverstuivingslandschap;
- heidelandschap;
- essenlandschap;

- kampenlandschap;
- veenlandschap;
- het natte heide- en broekontginningslandschap;
- het recreatielandschap.

1 boslandschap op de hogere zandgronden

In de gemeente Barneveld is het boslandschap met name aan te treffen op het Veluwemassief. Het landschap in zijn huidige vorm stamt uit de periode dat men poogde stuifzandgebieden door bebouwing in te dammen. Deze poging slaagde vooral vanaf de 2e helft van de 19e eeuw.

Er komt overwegend weinig bebouwing voor. Wel komt veel (verblijfs)recreatie voor.

Het bos bestaat zowel uit naald- als loofbos. Het verkavelingspatroon is veelal recht en gericht op bosbeheer. Het landschap is ruimtelijk zeer dicht en kent plaatselijk zeer kleine open ruimtes.

streefbeeld voor het boslandschap op de hogere zandgronden

Het beleid voor dit landschap richt zich op behoud, bescherming en versterking van de functie bos en de in dit landschap voorkomende natuurwaarden, het reliëf en de verspreid voorkomende cultuurhistorische elementen, zoals grafheuvels. Binnen deze randvoorwaarde zijn andere functies, zoals houtproductie en het recreatief-medegebruik mogelijk.

2 zandverstuivingslandschap

Ten zuiden van Kootwijk komt een stuifzandgebied voor. Het gebied is destijds niet bebost. Dit landschap, het Kootwijkerzand, is thans één van de belangrijkste stuifzandreservaten van West-Europa.

Het landschap kenmerkt zich door een grote open ruimte, zonder bebouwing en enkele verspreid staande (groepjes) bomen. Het beheer is gericht op behoud van het landschap.

streefbeeld voor het zandverstuivingslandschap

Het streven richt zich op het behoud en bescherming van het open landschap en de natuur- en cultuurhistorische waarden van het terrein.

3 heidelandschap

Het Veluwemassief in Barneveld kent ook een (deels vergrast) heidelandschap tussen de kernen Stroe en Kootwijk. Het is een licht glooiend, open gebied, met geen of praktisch geen bebouwing en verspreid staande groepen of solitaire bomen. Het gebied wordt vrijwel geheel omringd door bos.

Ten slotte is het belangrijk op te merken dat het gebied ten noorden door een snelweg en een spoorweg wordt begrensd. De infrastructuur werkt voor planten- en diersoorten als een barrière tussen het bos- en het heidelandschap.

streefbeeld voor het heidelandschap

Het streefbeeld voor het heidelandschap is gericht op het behoud en de bescherming van de openheid van het landschap en op het behoud van de cultuurhistorische, de natuur- en archeologische waarden van de heideterreinen.

4 essenlandschap

In het plangebied komen enkele essen voor. Rond Garderen ligt een essencomplex temidden van het boslandschap. Rond Kootwijk en Stroe komen binnen het kampenlandschap verspreid enkele bolle essen voor. Hoewel deze in de omgeving Stroe niet meer goed herkenbaar is.

Het gebied in de omgeving Garderen kenmerkt zich door zijn afwisseling. Het oude bouwlandcomplex kent nog duidelijke open ruimtes, verhoogd gelegen akkers waaromheen verdichtingen in de vorm van beplanting en/of bebouwing aanwezig zijn.

streefbeeld voor het essenlandschap

Het oude bouwlandschap, waartoe de open ruimtes omsloten door de aanwezige landschapselementen behoren, dient in stand gehouden te worden. Behoud van de functie landbouw, bij voorkeur met een verbrede doelstelling, is een voorwaarde voor het in stand houden van dit type landschap.

5 kampenlandschap

In verschillende delen van het buitengebied komt dit type landschap voor, namelijk bij Stroe, Zeumeren en bij het Wilbrinkbos rond Voorthuizen, Esveld bij Bameveld, Langelaar bij De Glind en Westerveld en Meerveld bij Terschuur.

Het landschap bezit een grote beslotenheid en is kleinschalig. Door zijn open ruimtes omringd door weg- en erfbeplantingen, de bossen en houtwallen rond de bouwlanden en de verspreid in groepjes voorkomende bebouwing (structuurbepalende elementen) is het gebied zeer afwisselend.

Het landschap wordt aan de westzijde van de gemeente doorsneden door een aantal van oost naar west lopende beken. Deze beken hebben hun natuurlijke verloop grotendeels verloren.

Binnen het kampenlandschap in de gemeente liggen ook verspreid enkele kleine landgoederen en een groot landgoed De Schaffelaar. Kenmerkend voor de landgoederen is de parkachtige aanleg van het terrein

De landgoederen herbergen zeer waardevolle gevarieerde (kwelafhankelijke) plantengemeenschappen.

streefbeeld voor het kampenlandschap

Het streven is gericht op behoud van het besloten karakter van het kampenlandschap. Dat betekent bescherming van het microreliëf en de structuurbepalende elementen. Voorts dient het streven in dit voorkomende landschapstype gericht te zijn op versterking en ontwikkeling van de landschappelijke structuur. De oorspronkelijke loop van de Esvelderbeek, de Bameveldse beek en de Modderbeek krijgen daarbij bijzondere aandacht.

De landbouw blijft in het hele kampenlandschap een belangrijke rol spelen als structuurbepalende functie.

In de gebieden, aansluitend aan de bestaande natuur in de kerngebieden van de ecologische hoofdstructuur is het streven meer gericht op landbouw met een verbrede doelstelling.

6 veenlandschap

Het veenlandschap komt voor in de omgeving Zwartebroek. Het landschap kenmerkt zich door lange, soms smalle kavels. Deze kavels liggen loodrecht op de rechte wegen door het gebied. Langs de kavels strekken zich de sloten uit met verspreid voorkomende lijnbeplanting. De voor deze landschappen typerende lintbebouwing is in de omgeving Zwartebroek minder nadrukkelijk aanwezig. Structuurbepalend zijn de waterlopen met aanwezige beplanting, wegbepantingen, bosjes, elzensingels en moerasjes (rietgaten). Het laaggelegen veengebied is rijk aan kwelwater van goede kwaliteit. Hieraan gebonden vegetaties zijn aanwezig zoals elzenbroekbos, blauwgrasland (schraal-land), moeras- en oevervegetatie.

Ook faunistisch zijn deze vegetaties van grote betekenis. Door de grote afwisseling in dit type landschap is er een grote diversiteit aan allerlei zoogdieren.

streefbeeld voor het veenlandschap

Het streven is gericht op behoud en versterking van de structuurbepalende elementen in het gebied (lijnrechte kavels, waterlopen en lijnbeplanting).

In het veenontginningslandschap is het streven voorts gericht op het scheppen van voorwaarden voor optimalisering van natuurwaarden. Het gaat vooral om aan kwel en extensief beheer gebonden grazige vegetaties, levensgemeenschappen van bovenloopjes van beken, van vochtige elzenbroekbosjes en van bosranden. Binnen de speciaal in dit landschap begrensde gebieden wordt op termijn gestreefd naar landbouw in de vorm van reservataatsbeheer en, langs de randen, beheerslandbouw.

7 het natte heide- en broekontginningslandschap

Het natte heide- en broekontginningslandschap komt voor in het oostelijk deel van de Gelderse Vallei tussen Voorthuizen en Harselaar en in het zuidwesten van de gemeente (grens met Renswoude).

Het landschap kenmerkt zich over het algemeen door de rechte lijnen, de tamelijk grootschalige, regelmatige verkaveling, de verspreid liggende bebouwing en de accentuering van de kavelgrenzen door houtwallen, maar zeker ook moderne (prikkelraad) afzettingen.

Onder invloed van de grootschalige agrarische ontwikkelingen hebben grote delen van het gebied veel van de oorspronkelijke identiteit en diversiteit verloren. Het resultaat is een structuurarm landschap dat weinig mogelijkheden biedt voor oriëntatie in de ruimte.

streefbeeld voor het natte heide- en broekontginningslandschap

Het streefbeeld voor dit landschap is gericht op vernieuwing. Deze vernieuwing kan worden gerealiseerd door lijnbeplanting te realiseren langs de bestaande (water)wegen. Door het realiseren van een dergelijke structuur wordt een landschappelijk raamwerk gecreëerd, waarbinnen de aanwezige landbouw optimaal tot ontwikkeling dient te komen.

In de overgangszone van de Gelderse Vallei naar de Veluwe kan de aanleg van kleine bosjes, erf- en kavelgrensbeplanting gestimuleerd worden. Op deze wijze wordt een meer geleidelijke overgangszone gecreëerd.

8 het recreatielandschap

Het recreatielandschap is geen oorspronkelijk landschap dat in de gebruikelijke typen landschappen voorkomt.

Ten oosten van Voorthuizen bevindt zich een groot aantal verblijfsrecreatiebedrijven. De dichtheid van de bedrijven is zeer hoog. Het gebied is z'n oorspronkelijke kwaliteiten goeddeels verloren als gevolg van de aanwezigheid van de recreati woonverblijven en de overige bebouwing.

Ten zuiden van Voorthuizen bevindt zich het dagrecreatiegebied Zeumeren. Voor het gebied is momenteel een afzonderlijk bestemmingsplan van kracht dat nog ruimte biedt voor uitbreiding van het recreatieterrein.

streefbeeld voor het recreatielandschap

Het streefbeeld richt zich op stabilisering van het aantal intensieve verblijfsrecreatiebedrijven. In het geval er sprake is van een kwalitatieve verbetering van het landschap kan het aanbod van recreatieve voorzieningen zich ontwikkelen.

Het landschap dient plaatselijk vernieuwd en elders beschermd en versterkt te worden door middel van de aanleg van bosjes en wegbeplanting. Op deze wijze wordt de versterking van de ecologische schakel tussen de Veluwe en de bosgebieden ten noorden van Voorthuizen nagestreefd.

waardering van de agrarische gebieden

In het buitengebied kunnen een aantal agrarische gebieden met landschapswaarden worden onderscheiden. Dit zijn de gebieden waar de kenmerken van het landschapstype nog goed ontwikkeld zijn. Deze gebieden komen in belangrijke mate overeen met de streefbeelden zoals hiervoor aangegeven. De waardering van de onderscheiden deelgebieden is gebaseerd op het al of niet aanwezig zijn van waardevolle landschapkenmerken.

In het volgende wordt aangegeven welke kenmerken in het buitengebied worden aangetroffen.

De volgende waardevolle landschapskenmerken worden in het buitengebied onderscheiden:

- beplantingselementen;
- openheid;
- verkaveling ;
- reliëf;
- waterhuishouding;
- rustige omstandigheden/onverharde wegen;
- aardwetenschappelijke waarden;
- faunistische waarden.
- kleinschalige openheid

1 beplantingselementen

De aanwezigheid van beplantingselementen in de vorm van houtwallen, houtsingels, hagen, bosjes, boomgroepen, weg- en erfbeplanting is landschappelijk van grote waarde.

Behalve dat deze houtopstanden visueel-ruimtelijk van betekenis zijn als "stoffering" van het landschap en met name de oudere elementen de historische landschapsstructuur verduidelijken, vormen ze bovendien naar verhouding natuurlijke en soortenrijke elementen in een overigens sterk cultureel en uniforme, agrarische omgeving.

Voor het in stand houden van de bestaansmogelijkheden van een gevarieerde flora en fauna zijn de beplantingselementen belangrijk. Ze vormen ecologische "verbindingswegen" tussen de grote bossen en natuurterreinen.

2 openheid

Onder openheid van het landschap worden de onbebouwde en onbeplante delen van het cultuurlandschap of onbebouwde percelen die omsloten zijn door beplanting (houtwallen of bos) verstaan.

De openheid is vanouds kenmerkend voor de essen. Bebouwing ontbreekt op de essen maar bevindt zich aan de randen. Beplanting ontbreekt eveneens. Goed voorbeeld zijn de essen in de omgeving van Garderen, waar het zicht nauwelijks wordt beperkt door bebouwing of beplanting.

3 verkaveling

In het buitengebied komen op een groot aantal gebieden nog patronen en elementen voor die een restant zijn van het vroegere landschap. Deze patronen en elementen zijn veelal ontstaan in een wisselwerking tussen natuurlijke processen en de invloed van de mens op deze processen.

In dit kader zijn nog enkele gave stukjes landschap (cultuurlandschappelijke aspecten) te vinden waar het verkavelingspatroon sinds 1850 weinig is veranderd. Met name in de omgeving van Kallenbroek is dit waardevolle landschapskenmerk aanwezig.

4 reliëf

Reliëf komt in allerlei vormen voor. Zo zijn in de minst veranderde delen van het kampenland- schap kleinschalige hoogteverschillen aanwezig in de vorm van esglooiingen, steilrandjes, e.d. Daarnaast zijn er hoogteverschillen als gevolg van de aanwezigheid van beekdalen. De laagten van de dalen steken af tegen de naastgelegen hogere gronden.

Dergelijke hoogteverschillen zijn van grote cultureelhistorische en visuele waarde.

5 waterhuishouding

De aanwezigheid van vochtige milieus/kwelomstandigheden is ecologisch van grote betekenis. Deze natte natuurwaarden zijn zeldzamer geworden met name als gevolg van de landbouwkundige verbetering van ontwatering en afwatering. Met name de gebieden gelegen in het westen van gemeente (De Glind, Kallenbroek, Zwarteboek en Terschuur) worden gekenmerkt door de aanwezigheid van vochtgebonden vegetaties.

Elementen die vochtgebonden vegetaties bevatten zijn bijvoorbeeld: houtsingels met elzen, (knot)wilgen, goed ontwikkelde greppel- en slootkantvegetaties, kleine moerasjes, poelen, vochtige graslanden, halfnatuurlijke beeklopen en dergelijke.

Naast vochtgebonden vegetaties vormen deze gebieden waardevolle biotopen voor amfibieën en reptielen (zie kaart "waterhuishouding").

Naast het voorkomen van natte natuurwaarden speelt ook de potentie om natte natuurwaarden te kunnen ontwikkelen een rol. Het waterschap, maar ook het waterhuishoudingsplan van de provincie geeft gebieden aan waar het beleid gericht is op ontwikkeling van natte natuurwaarden. Gebieden die door instanties zijn onderscheiden t.b.v. ontwikkeling van natte natuurwaarden zijn voorzien van het waardevolle landschapskenmerk "waterhuishouding".

6 rustige omstandigheden/onverharde wegen

Rustige omstandigheden zijn met name te vinden in gebieden met een geringe bebouwings- en ontsluitingsgraad.

Ook cultuurgronden (grotendeels) omgeven door of grenzend aan bos en natuurgebied zijn in dit verband van belang. Door de relatief rustige omstandigheden bieden dergelijke gebieden een goede voortplantings-, foerageer- en schuilgelegenheid aan tal van dieren. Zo is bijvoorbeeld de vogelbevolking van de grote en kleine houtopstanden die liggen in of grenzen aan rustige, stille gebieden veel beter ontwikkeld en soortenrijker dan de vogelbevolking in gebieden waar veel verontrusting voorkomt, bijvoorbeeld als gevolg van recreatiedruk, verkeersdrukte (rijksweg A1 en A30) of een hoge bebouwingsgraad (omgeving kernen).

Onverharde wegen zijn van ecologische betekenis omdat vooral langs deze wegen een gevarieerde bermvegetatie wordt aangetroffen.

Ook hebben deze bermvegetaties een belangrijke functie voor vele vogels en andere dieren als broed- en voedselgebied en als schuilgelegenheid (braamstruwelen!). De relatief rustige omstandigheden langs de halfverharde en onverharde wegen versterken deze waarde. Daarnaast zijn de meeste onverharde wegen van cultuurhistorische waarde; ze volgen doorgaans nog de oorspronkelijke ontsluitingstracés en herinneren aan de tijd waarin verharde wegen nog nauwelijks aanwezig waren. Met name in de tweede helft van deze eeuw zijn vele onverharde wegen van verharding voorzien of opgeheven.

7 aardwetenschappelijke waarden

Aardwetenschappelijke objecten zijn geologische, geomorfologische en bodemkundige terreinvormen. Sommige terreinvormen zijn zeldzaam, gaaf, representatief en zijn wetenschappelijk en educatief van belang. In het buitengebied komen 7 van deze objecten voor (zie kaart "cultuurhistorische en aardwetenschappelijke waarden"). Soms maken deze objecten onderdeel uit van een bos- of natuurgebied, zoals Noordwestelijke Veluwe, het Kootwijksche Veld en het Kootwijkerzand, maar een aantal aardwetenschappelijke objecten komen voor in het overwegend agrarische gebied. De vallei van de Leuvense Beek en het gebied Terschuur zijn de belangrijkste objecten. Als de objecten in het overwegend agrarisch gebied voorkomen zijn deze als waardevol landschapskenmerk onderscheiden.

de Noordwestelijke Veluwe

De Noordwestelijke Veluwe (1), van Ermelo tot Kootwijk, als onderdeel van het stuwwallensysteem. Door de bijzondere geomorfologische verschijningsvormen (ijssmeltwaaierdal bij Garderen, landduinen) heeft het gebied een hoge aardwetenschappelijke waarde.

de Vallei van de Leuvenumse Beek

De Vallei van de Leuvenumse Beek (2) herbergt een veelheid aan vormen (terrasvormen, pingo's, doodijsgaten), die terugvoeren op de glaciële en postglaciële perioden. Dit gave gebied is uniek voor ons land en mogelijk zelfs voor Noordwest-Europa. Binnen dit gebied zijn meerdere specifieke aard-

wetenschappelijke objecten aangewezen. Eén daarvan is een ovale depressie van 10 meter diep en 600 meter lang (3), ten noorden van het dorpje Ouwendorp, vermoedelijk ontstaan door stukken begraven 'doodijs'.

het gebied Terschuur

Hier ligt, rond de Hoevelakense beek, een complex representatieve dal-dekzandruggen (4), die hun oorsprong vinden in de laatste ijstijd.

het Kootwijksche veld

Hier bevindt zich een rest van een sneeuwsmeltwaterdal (5) omgeven door dekzand, welk als opvallend morfologisch element van aardwetenschappelijk belang is.

Het object Kootwijk is een opduiking van een deel van de west-Veluwe stuwwal, omringd door stuifzandgebieden. Het object (6) vormt een opvallend element in het landschap en heeft geomorfologische waarde.

het Kootwijkerzand

Dit uitgestrekte stuifzandgebied (7) is vanaf de Late Middeleeuwen ontstaan door menselijke activiteiten als overbeweiding, heide afplaggen, branden enzovoort.

In het Kootwijkerzand is een Middeleeuwse nederzetting opgegraven, die in de loop van de 11e eeuw vanwege het opdringende stuifzand is verlaten.

8 faunistische waarden

De overgang van hoger gelegen droge gebieden, zoals het CVN, naar lager gelegen vochtige gebieden maakt een belangrijk onderdeel uit van het leefgebied van de das. De leefomgeving van dit zeldzame zoogdier is synoniem voor een vanuit natuurbeheer oogpunt waardevol gebied. Dergelijke overgangsgebieden zijn niet alleen van belang voor de das, ook andere dieren en bijzondere plantensoorten komen hier voor.

9 kleinschalige openheid

In bepaalde landschapstypen, zoals bijvoorbeeld het kampenlandschap, komen kleinschalige besloten ruimtes voor. Deze open ruimtes worden afgewisseld met bossen en landschapselementen. Deze afwisseling wordt als een belangrijk, waardevol visueel ruimtelijk landschapkenmerk beschouwd. Ook vormen deze gebieden waardevolle leefgebieden voor de (avi)fauna. Het is ongewenst dat alle open ruimtes worden beplant, waardoor dit landschapkenmerk verdwijnt.

agrarische gebieden met waardevolle landschapkenmerken

De bescherming van dit bijzondere leefgebied wordt van groot belang geacht. Zo zijn onder de Harskamperweg reeds een aantal dassentunnels aangelegd om het doodrijden van zeldzame dieren te voorkomen.

Ook in het gebied rond Voorthuizen worden dassen aangetroffen. Met name de vochtige omstandigheden van de lager gelegen gronden zijn voor de das onmisbaar, omdat hier een groot deel van zijn voedselbron (regenwormen etc.) aanwezig is.

Na een uitgebreide veldinventarisatie – aangevuld met literatuurstudie – zijn in het buitengebied 19 gebieden onderscheiden waar sprake is van waardevolle landschapkenmerken. Deze gebieden zijn aangegeven op de kaart "landschapswaarden". Tevens is op deze kaart aangegeven welke waardevolle landschapkenmerken per deelgebied aanwezig zijn. Daarnaast is aangegeven welk landschapstype wordt aangetroffen. In sommige gebieden is sprake van meerdere landschapstypen.

beschrijving bos- en natuurgebieden

algemeen

Het hele gemeentelijk buitengebied is geïnventariseerd ten aanzien van natuurterreinen, bos- en houtopstanden. Op basis van de gegevens uit de veldinventarisatie en recente literatuur (o.a. de Atlas van de Nederlandse vogels en de Atlas van de Nederlandse dagvlinders) zijn de natuurwaarden op hun botanische en faunistische waarde nader beoordeeld.

*beschrijving**bossen*

In het buitengebied komt een groot aantal bossen voor. De bossen bestaan grotendeels uit houtopstanden. In het verleden hadden de bossen hoofdzakelijk betekenis voor de houtproductie. Om die reden zijn ze vaak ook aangeplant. De laatste jaren heeft in de bosbouw een kentering plaatsgevonden.

Bossen kennen meerdere functies. Bosbouw wordt tegenwoordig veel meer gezien als een complex van activiteiten welke zich richten op de ontwikkeling en instandhouding van de levensgemeenschap bos ten behoeve van de houtteelt, natuurontwikkeling, recreatie en het landschap.

Karakteristiek zijn de boscomplexen, zoals het Loobos bij Kootwijk, Boeschoten en Stroese zand tussen Stroe en Garderen, Wilde Kamp en Bergsham nabij Garderen, bestaande uit diverse boomsoorten van verschillende ouderdom.

Hun natuurwaarden ontleen zij aan de uitgestrektheid, de afwisseling met heidevelden en landbouwgronden en de grote variatie in soorten rijkdom (bepaald door groeiplaatsomstandigheden, variatie in ouderdom en beheersvormen).

Afhankelijk van het stadium in de successie kan de begroeiing variëren van arm bos met een geringe ondergroei tot een goed ontwikkeld bos met een rijke kruiden- en struikvegetatie.

In het westelijk deel van het buitengebied komt een aantal bossen voor met vochtige groeiplaatsomstandigheden. De vegetaties van deze bossen zijn kwetsbaar voor grondwaterstands dalingen. Deze bossen zijn op de plankaart nader aangeduid.

Faunistisch zijn de bossen van belang voor vanwege het voorkomen van edelhert, ree en wild zwijn. Ook komen er kleinere zoogdieren voor zoals vos, boomarter, hermelijn, bunzing, wezel, das en verschillende muizensoorten. In het boslandschap komen veel vogels voor. Aaneengesloten, oude loofbossen of hoogopgaande naaldbomen zijn van betekenis voor bosvogels zoals fluitier, vuurgoudhaantje, specht, havik en sperwer. Overige soorten zijn onder andere vlaamse gaai, pimpelmees, koolmees, boomklever en bonte vliegenvanger.

houtwallen en –singels

Verspreid liggend in het buitengebied liggen houtwallen en-singels. Van oorsprong is het voorkomen, ligging en soortensamenstelling gerelateerd aan het landschapstype en groeiplaatsomstandigheden. Zo is de dichtheid van deze elementen in kampenlandschappen groter dan in de essenlandschappen. Veel van deze elementen zijn in de loop van de jaren verdwenen. Met name schaalvergroting in de landbouw heeft hier een rol in gespeeld. De laatste jaren is de zorg voor het behoud van deze elementen toegenomen.

In het kader van het onderzoek naar de voor verzuring gevoelige gebieden (zie ARP Gelderse Vallei) hebben de meest waardevolle houtwallen en-singels een bijzondere bestemming gekregen.

Deze lijnvormige beplanting meet tenminste 25 m lang met een min of meer aaneengesloten boombeplanting. In het algemeen zijn ze minimaal 1 meter breed en is de beplanting veelsoortig en weinig aangetast door begrazing van vee, puinstort etc.

Hier en daar zijn structuurrijke houtwallen aanwezig met bijzondere soorten als Dalkruid en Salomonszegel. Zoals gesteld komen in het bijzonder in het kleinschalige kampenlandschap veel houtwallen en -singels voor.

Dit kleinschalige landschap is over het algemeen rijk aan vogels waaronder een aantal landelijk bedreigde soorten (Rode Lijst). In volgorde van toenemende zeldzaamheid zijn dit onder meer: Grasmus, Geelgors, Patrijs, Kerkuil en Grauwe Klauwier. Ook de Steenuil is een typische houtwalbewoner. In het Gelderse Valleideel van het buitengebied komt een aantal vochtige elzensingels en Elzen-Eikenhoutwallen voor. De conditie van deze landschapselementen en de mate van beheer varieert echter. Over het algemeen zijn deze houtwallen redelijk soortenrijk. Kenmerkende planten zijn: Wijfjesvaren, Grootbloemige muur en Gelderse roos. Goed ontwikkelde elzensingels bevatten soms nog een bijzondere flora met onder andere: IJle Zegge, Cyperzegge en Zwarte Bes.

Door inspoeling van meststoffen, begrazing en bespuiten van de ondergroei hebben veel elzensingels een geringe botanische kwaliteit.

Tegen de drogere gronden van de Veluwerand vinden we de wat soortenarmere Eikenwallen. Als gevolg van een hoge graad van verzuring en vermesting wordt de ondergroei van deze houtwallen overwoekerd door pioniersoorten zoals Gewone Vlier en grassen als Gladde Witbol en Kweek.

natuurgebieden

Onder de in het buitengebied voorkomende natuurgebieden worden verstaan: heidevelden, zandverstuivingen, schraalgraslanden, riet- en ruigteland en laagveenmoeras. De heidevelden zijn internationaal gezien vrij uniek en waardevol. Dit type landschap bestaat. Bekend zijn de heidevelden in de gebieden Kootwijkerzand, Kootwijkerduinen en Harskampse Zand nabij Kootwijk, Kootwijkse Veld tussen Kootwijk en Stroe, Stroese Zand en Wilde Kamp tussen Stroe en Garderen. Kenmerkend is de openheid en de aanwezigheid van vaak vergraste heidevelden van struikheide en dopheide met plaatselijk solitaire bomen of boomgroepen. Vergrassing door stikstofdepositie is er de oorzaak van, dat de van nature schrale gevarieerde vegetatie op veel plaatsen is en wordt verdrongen.

De ecologische waarde van heidevelden is groot omdat zij het leefgebied vormen voor diverse bedreigde diersoorten. Met name een aantal soorten amfibieën, reptielen, insecten, vlinders en vogels is sterk van dit landschap afhankelijk zoals nachtzwaluw, roodborsttapuit, zandhagedis, adder, rugstreeppad.

In het kampenlandschap komen restanten van heideveldjes voor.

De zandverstuivingen bevinden zich op de overgang naar de Veluwe en bestaan uit de gebieden Kootwijkerzand, Kootwijkerduinen en Harskampse zand nabij Kootwijk. De vegetatie in dit natuurgebied kan zich door bepaalde omstandigheden niet handhaven, waardoor het zand gaat verstuiven. Verstuiving onder natuurlijke omstandigheden is zeer waardevol vanwege de pioniersgemeenschappen die er het gevolg van zijn. Haar waarde ontleent de zandverstuiving aan het voorkomen van korstmossen en een aantal bijzondere soorten planten, vogels, reptielen en insecten zoals kuifleeuwierik, nachtzwaluw, adder, zandhagedis en enkele dagvlinders. Via sturing (beheer) is het mogelijk diverse successiestadia te behouden.

De vochtige schraalgraslanden, riet- en ruigtlanden en laagveenmoerassen komen voornamelijk voor in de omgeving van Terschuur en Kallenbroek. Deze elementen worden gekenmerkt door vochtgebonden vegetaties. Dergelijke vegetaties worden -zeker in het licht van de verdrogingsproblematiek- als ecologisch waardevol beschouwd. Met name de kwelgebonden vegetaties zijn zeer bijzonder en dienen dan ook behouden en waar mogelijk ontwikkeld te worden.

beken

De beken worden gerekend tot het type laaglandbeken. Deze worden gevoed door een vrij vlak gelegen, uitgestrekt brongebied met een uitgebreid stelsel van kwel sloten. De grootste wateraanvoer is afkomstig van uittredend grondwater vanuit omliggende percelen.

De meeste beken zijn sterk vervuild in die zin dat ze te hoge concentraties nitraat en fosfaat en zware metalen bevatten. Voor zover beken of gedeelten van beeklopen minder vervuild zijn bezitten ze een waterfauna die kenmerkend is voor schoon water: larven van Schietmotten (kokerjuffers) en het Bermpje, een zoetwatervis, zijn hiervan enkele voorbeelden.

Ook de Moorsterbeek, Grote beek en Valksche beek vertegenwoordigen momenteel nog enige waarden ofschoon de waterkwaliteit te wensen overlaat.

perspectieven natuur en landschap

De natuur (bossen, natuurgebieden, houtopstanden en beken) staat in het hele gemeentelijk buitengebied onder druk. Deze druk wordt veroorzaakt door de verontreiniging van het milieu (onder andere verzuring, vermessing, ongerioleerde lozingen uit huishoudens); er vindt verstoring van rust plaats (geluidhinder); als gevolg van de verstedelijking en lokale verstening en de aanleg van infrastructuur vindt versnippering van natuurgebieden plaats; voorts vindt er door onttrekking van grondwater en versnelde afvoer van oppervlaktewater verdroging van gronden plaats.

Gelderse Vallei

De problemen doen zich in ernstige mate voor in de Gelderse Vallei. Als gevolg van het intensieve gebruik door de mens is het gebied vervuild en is veel natuur verdwenen of erg versnipperd geraakt. Deze afzonderlijke natuursnippers vertegenwoordigen nu nog beperkte natuurwaarden. Voorts zijn de meeste beken in de Vallei sterk vervuild.

In het gebied dient een proces van vernieuwing van de ruimtelijke structuur op gang te worden gebracht. Dit proces moet onder andere resulteren in een **vernieuwing of herstel** van de landschappelijke en ecologische structuur.

De Gelderse Vallei ligt ingeklemd tussen de twee grote natuurgebieden: de Utrechtse Heuvelrug en het Centraal Veluws Natuurgebied (CVN). De Utrechtse Heuvelrug en het CVN zijn belangrijke, zogenaamde kerngebieden in de ecologische hoofdstructuur (EHS) van Nederland. Deze grote kerngebieden liggen ver uit elkaar. De natuur in de Vallei is te versnipperd om uitwisseling van dieren en plantensoorten tussen de kerngebieden mogelijk te maken.

In het Valleideel van het buitengebied komen enkele concentraties van natuurgebieden voor. Het betreft gebieden in Kallenbroek, ten oosten van Zwartebroek-Terschuur, ten noordoosten van Barneveld en ten noordoosten en oosten van Voorthuizen.

Tussen deze concentraties van natuurgebieden zijn weinig lijnvormige verbindingen of natuurgebieden aanwezig om uitwisseling van dier- of plantensoorten mogelijk te maken. Uitwisseling wordt ook geblokkeerd door allerlei (spoor)wegen, zoals de A-1 en de spoorlijn Amersfoort-Apeldoorn. Maar de natuurgebieden zelf zijn ook te verbrokkeld om de natuur voldoende armslag (perspectieven) voor de toekomst te geven.

Om deze reden moeten de natuurgebieden met elkaar in samenhang worden gebracht door ontwikkeling van nieuwe natuurgebieden en versterking van bestaande natuurgebieden.

Op deze wijze komen vergelijkbare leefmilieus voor soorten op bereikbare afstanden van elkaar te liggen en versterken ze de natuurwaarden van de grote natuurgebieden.

Naast het ontwikkelen van nieuwe natuur en het versterken van bestaande natuurgebieden is het noodzakelijk lijnvormige verbindingen tussen de natuurgebieden te hebben. Het gaat om elementen zoals beken, sloten, bermen, singels en houtwallen. Behalve verbindingen vormen deze elementen voor een aantal algemene soorten foerageer- en leefgebieden. Ook als overloopgebied in de vorm

van een territorium bij een overschot aan soortgenoten in de grote gebieden zijn deze elementen nuttig.

Het ontwikkelen van de EHS met grote en kleinere kerngebieden en lintvormige verbindingen is een voorwaarde voor het herstel en het behoud van natuurwaarden in de Gelderse Vallei.

Overige voorwaarden zijn het aanzienlijk verminderen van de milieubelasting in en rond de EHS en het zoveel mogelijk tegengaan van een verdere verstening van het landschap.

De kansen voor natuurontwikkeling in de Vallei worden onder meer bepaald door de hoeveelheid kwelwater die aan de oppervlakte treedt. Regionale kwel is daarbij gunstiger dan lokale kwel.

In het verleden zijn de beken in de gemeente gekanaliseerd. Op deze wijze werd de waterafvoer versneld en verdween de wateroverlast voor onder andere de landbouw. Deze drainerende werking leidde tot een aanzienlijke grondwaterstandverlaging. Deze verlaging werd verder bevorderd door onttrekking van grondwater ten behoeve van de industrie, de winning van drinkwater en de beregning van landbouwgronden. De grondwaterstandverlaging heeft geleid tot een afname van de diversiteit aan flora en fauna. De oorspronkelijke fijnmazige schakering aan droge en vochtige milieus is verloren gegaan. In de Vallei resteren nog slechts restanten van kwelsituaties.

Samenvattend kan gesteld worden dat De Vallei in oppervlakte gerekend weinig actuele natuurwaarden vertegenwoordigt, maar dat de kwaliteiten wel bijzonder zijn. Behoud, herstel en ontwikkeling van natuurwaarden is daarom noodzakelijk.

Het Natuurbeleidsplan geeft voor de Gelderse Vallei de hoofdlijnen van de E.H.S. aan. Deze bestaat uit kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en verbindingzones. De kerngebieden bestaan uit bestaande bos- en natuurgebieden en toekomstige beheers- en reservaatgebieden (zie hoofdstuk 2).

kansrijke situaties

De belangrijkste natuurgebieden liggen in de landgoederenzone en de kwelgebieden. In de landgoederenzone liggen verspreid vochtige en droge loofbossen en heide- en veenrestanten. Verspreid langs de beken komen beekbegeleidende bossen en bouselementen voor. Door hun beperkte omvang en geïsoleerde ligging worden ze echter wel in hun kwaliteit bedreigd.

Faunistisch gezien zijn ze voor veel kritische soorten als sommige amfibieën reptielen en insecten te beperkt van omvang om levensvatbare populaties te herbergen. De geïsoleerde ligging verhindert bovendien aanvoer van buitenaf.

Het veiligstellen van de aanwezige waarden vergt derhalve een krachtig natuurherstel- en ontwikkelingsbeleid. Aansluitend op de bestaande natuur- en bosgebieden kan worden gekoerst op versterking van de structuur in de landgoederenzone (loofbos, houtwallen), herstel en ontwikkeling in belangrijke kwelgebieden (schraalgrasland, moerasbos) en kansrijke beekdalsituaties.

Beekdalsystemen vormen een goed aanknopingspunt voor vernieuwing en versterking van de ecologische samenhang. Er zijn mogelijkheden voor herstel van de natuurlijke dynamiek (afwisseling in stroomsnelheid, periodieke overstromingen en dergelijke) en er kan een verscheidenheid aan milieus ontwikkeld worden (moerasvegetaties, moerasbossen, hooilanden met poelen en extensief beheerde graslanden). Door gekoppeld aan beken een samenhangende structuur aan te brengen groeien de beken uit tot belangrijke verbindende schakels binnen het landschap van de Vallei.

Voor natuurontwikkeling van de beekdalen is een goede waterkwaliteit en dus een goede milieukwaliteit een strikte vereiste.

Juist de wat kleinere beken lenen zich goed voor natuurherstel en ontwikkeling.

Ze worden niet of weinig belast met puntlozingen (riooloverstorten, RWZI's) en ze hebben een beperkt afwateringsgebied, waarbinnen de oppervlaktewaterkwaliteit beter beheersbaar is. De boven-

loop van de Barneveldse beek, de Esvelderbeek en de Modderbeek bieden dankzij gevarieerde gradiënten in de bodem en kwelwater van goede kwaliteit uitstekende mogelijkheden.

Door onder andere het aanbrengen van beplantingen, voorzieningen voor trekkende vissoorten en poelen kunnen deze beken wel een belangrijke functie vervullen als verbinding tussen geïsoleerde natuurgebieden.

In zijn algemeenheid liggen op het kleinschalige vlak kansen in het alternatief beheren van randen van wegen, spoorwegen en van waterkanten.

landschappelijk raamwerk Gelderse Vallei

De uitvoering van het Begrenzingsplan Gelderse Vallei is vooral voorzien aan de westzijde van het gemeentelijk buitengebied. In het overige deel van het buitengebied worden kansen gezien voor de ontwikkeling van lijnvormige verbindingen in de vorm van een Landschappelijk raamwerk (zie hoofdstuk 2). Het ontwikkelen van dergelijke verbindingen is een noodzakelijke voorwaarde voor de oriëntatie, verplaatsing en versterking van soorten tussen de verschillende natuurgebieden in de gemeente.

het Centraal Veluws Natuurgebied (CVN)

Voor zowel de grote bossen als de heidevelden en zandverstuivingen geldt dat het beleid primair gericht moet zijn op het behoud en de ontwikkeling van natuurwaarden.

De helft van de bosgebieden in de gemeente hebben een veelzijdige doelstelling; dat wil zeggen dat houtoogst of van primair belang is of ten minste even belangrijk is als één of meer andere functies, zoals natuurbehoud, landschapsbehoud, behoud cultuurhistorische waarden en recreatie. Het beleid voor de overige bosgebieden is gericht op behoud en ontwikkeling van de aanwezige natuurwaarden.

In het Veluwedeel van het buitengebied komen twee open gebieden voor, namelijk een open gebied op de es rond Garderen en een open gebied rond Kootwijk. De openheid is kenmerkend voor deze gebieden.

4 wonen

huidige situatie

algemeen

In het buitengebied komt een groot aantal burgerwoningen voor. Deze woningen behoren niet tot een agrarisch bedrijf of tot een ander soort bedrijf en hebben geen functionele binding meer met het buitengebied.

De bevolkingstoename in het buitengebied van Barneveld in z'n algemeenheid heeft in de periode 1988 tot en met 1995 8,2% bedragen. Volgens opgave van de demografische dienst van de provincie Gelderland waren er op 1 januari 1988 in totaal 10.537 inwoners van Barneveld woonachtig in het gemeentelijk buitengebied, terwijl dit aantal op 1 januari 1995 gestegen was tot 11.407. De woningvoorraad is in dezelfde periode in het buitengebied toegenomen van 2.705 tot 2.827, per saldo een toename van 122. Dit komt overeen met een toename van 4,5%.

Belangrijk daarbij is te onderkennen, dat jaarlijks nog tussen de 10 en 20 nieuwe zelfstandige woonruimten in het buitengebied van Barneveld ontstaan. In het merendeel van deze gevallen is sprake van splitsing van een woning in twee zelfstandige woonruimten.

Mede gelet op het restrictieve beleid van de gemeente, wordt per jaar slechts een enkele maal met de nieuwbouw van een woning (niet zijnde vervangingsbouw) ingestemd.

Gelet op het aantal beschikbare woningen in het buitengebied ten opzichte van het aantal personen dat in dat gebied woonachtig is, bedraagt de gemiddelde woningbezetting in dit gebied \pm 4 personen per woning.

Dit cijfer is dus zelfs nog hoger dan het algemene Barneveldse cijfer van 3,13 personen per woning, dat op zichzelf al hoger ligt dan het gemiddelde cijfer van 2,7 voor heel Nederland.

Deze hogere woningbezetting valt te verklaren uit het gegeven dat in het buitengebied in z'n algemeenheid de gezinnen groter van omvang zijn en dat, gelet op de grotere beschikbare oppervlakten aan woonruimte, eerder gekozen wordt voor vormen van inwoning en dubbele bewoning dan in binnenstedelijk gebied.

toename burgerwoningen door beëindiging agrarische bedrijfsvoering

Het is onmiskenbaar een feit, dat in de afgelopen jaren een aanzienlijk deel van de (vaak kleinschalige) agrarische bedrijven is opgehouden te bestaan. Dit heeft ertoe geleid, dat feitelijk (in een aantal gevallen ook planologisch) het aantal burgerwoningen in het buitengebied navenant is toegenomen ten opzichte van de situatie ten tijde van het opstellen van het geldende bestemmingsplan Buitengebied 1983. Een met het voorgaande samenhangend probleem betreft de omvang van burgerwoningen die na beëindiging van het agrarische bedrijf overblijven. Deze woningen zijn in het verleden met een inhoud tot 750 m³, met vrijstelling zelfs met een inhoud tot 825 m³, gebouwd.

Ook een nog grotere inhoud komt bij dergelijke woningen voor, gelet op het feit dat binnen de bestaande bouwmassa vaak de woning en een achtergelegen "deel" (oorspronkelijke bedrijfsruimte) zijn ondergebracht.

In het verleden is in een aantal gevallen toegestaan om de inhoud van de woning -binnen de bestaande bouwmassa- boven het maximum van 825 m³ te vergroten door het deelgedeelte bij de woning te laten betrekken, mits dit een bijdrage levert aan het behoud van karakteristieke woonbouw in het buitengebied.

afgesplitste verkoop van bedrijfs- en woninggedeelte

Een andere trend die zich in toenemende mate in het buitengebied manifesteert betreft de gesplitste verkoop van het (veelal agrarische) bedrijf en de daarbij behorende eerste en/of tweede bedrijfswooning.

Het bedrijfsgedeelte en/of de woning worden daarbij in eigendom gesplitst, hetgeen privaatrechtelijk niet kan worden tegengehouden. Geregeld wordt de gemeente met de problemen daarvan geconfronteerd. De eigenaar van het bedrijfsgedeelte voelt na enige tijd de behoefte om bij zijn bedrijf te kunnen wonen en wil daarom een (nieuwe) woning bouwen. Dit wordt echter niet toegestaan, omdat in planologische zin de (voormalige) bedrijfswooning toegerekend blijft tot het bedrijfsperceel.

Om deze reden dient ook terughoudend te worden omgegaan met het herbestemmen van de afgesplitste woningen tot burgerwoning, aangezien dit -zonder aanvullende regeling- de bedrijfshouder in planologische zin automatisch het recht zou geven om op het overblijvende bedrijfsgedeelte alsnog een nieuwe bedrijfswooning te bouwen. Dit is in strijd met het restrictieve beleid van de gemeente voor wat betreft het toestaan van nieuwe woningen in het buitengebied.

Feitelijk is het bewonen van een voormalige bedrijfswooning als burger in strijd met het bestemmingsplan, waartegen burgemeester en wethouders handhavend kunnen optreden. Recentelijk heeft het college in een concreet geval echter uitgesproken geen gebruik te willen maken van haar handhavingbevoegdheid

afgesplitste verkoop bij situaties van inwoning/dubbele bewoning

In de afgelopen jaren is regelmatig medewerking verleend aan vormen van inwoning en dubbele bewoning bij agrarische bedrijfswoningen. De toegestane inhoud van dergelijke woningen biedt in z'n algemeenheid voldoende soelaas om dergelijke meervoudige bewoning mogelijk te maken.

Regelmatig blijkt, dat de ene woning definitief gesplitst wordt in twee zelfstandige woonruimten. Op zichzelf is dit in strijd met de bepalingen van het geldende bestemmingsplan en betekent doorgaans ook bouwen zonder vergunning. Zelfs het dichten van een tussendeur is in een dergelijk geval

bouwvergunningplichtig. In samenhang met beëindiging van het agrarische bedrijf ontstaat nogal eens de situatie dat vervolgens de illegaal ontstane zelfstandige woonruimten afgesplitst worden verkocht, hetgeen per saldo dus leidt tot een toename van het aantal burgerwoningen. Planologisch is echter nog steeds sprake van één (agrarische) woning. Ook in deze situaties kan in privaatrechtelijke zin de verkoop niet worden tegengehouden.

noodwoningen

Reeds bij de totstandkoming van het geldende bestemmingsplan Buitengebied 1983 is een groot aantal zogenaamde "noodwoningen" in kaart gebracht. Het betrof hier voor bewoning geschikte verblijven die veelal voor tijdelijk gebruik zijn gerealiseerd en doorgaans geen grote oppervlakte hebben. Destijds zijn deze noodwoningen van gemeentewege geïnventariseerd, waarbij de verblijven zijn beoordeeld voor wat betreft locatie en algehele gesteldheid. De noodwoningen die toen slecht scoorden op beide criteria zijn op de plankaart van het geldende plan voorzien van een aanduiding en uitgesloten van het overgangsrecht. De achterliggende gedachte daarbij was, dat deze gedurende de planperiode vanzelf zouden verdwijnen (uitsterf beleid). Achteraf luidt de conclusie, dat deze woningen - een uitzondering daargelaten - nog steeds in het buitengebied aanwezig zijn. Dit geldt overigens ook voor de noodwoningen die destijds wél onder het overgangsrecht zijn geplaatst. Deze omstandigheid plaatst de gemeente voor een lastige keuze. Het opnieuw van toepassing verklaren van het overgangsrecht voor deze verblijven, dan wel een aantal verblijven opnieuw daarvan uitsluiten, is op grond van geldende jurisprudentie op voorhand geen aanvaardbare keuze. Echter, het toekennen van een burgerwoningbestemming waarbij een bouwrecht van 600 m³ ontstaat is een wel heel ruime beloning voor de eigenaren van een verblijf dat in zijn oorsprong voor slechts tijdelijk gebruik én in een vaak geringe oppervlakte is opgericht. Besloten is om 175 noodwoningen positief te bestemmen. Het betreft de noodwoningen die sinds 1 januari 1988 onafgebroken voor permanente bewoning in gebruik zijn. Op deze datum werd het voorgaande bestemmingsplan Buitengebied onherroepelijk. Afhankelijk van de bestaande inhoud is een bestemmingsregeling in categorieën gemaakt die in beginsel terughoudend is voor wat betreft uitbreidingsmogelijkheden. (Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de paragraaf).

recreatieverblijven

Een vergelijkbaar probleem vormen recreatieverblijven binnen recreatiebestemmingen die voor wat betreft gebruik (bewoning) soms onder het overgangsrecht vallen. De herkomst van deze gevallen gaat soms terug tot de beginjaren '70. Ook hierbij speelt de afweging of tot positief bestemmen moet worden overgegaan in relatie tot de gevolgen daarvan voor het gemeentelijk ruimtelijk beleid. Ten aanzien van ca. 10 recreatieverblijven binnen de recreatiebestemmingen (zie bijlage 1 van de toelichting) is besloten een kleine woonbestemming toe te kennen vanwege de lange duur van het feitelijk gebruik namelijk wonen. Ook buiten de recreatiebestemmingen komt een aantal zomerhuisjes voor, die qua bebouwing onder het overgangsrecht vallen en waartegen handhavend optreden niet meer mogelijk is, maar ook niet reëel is. Deze recreatiewoningen bestaan al sinds het oude bestemmingsplan Buitengebied 1983 maar zijn destijds bewust niet bestemd. Deze zomerhuisjes (zie bijlage 2 van de toelichting) krijgen een verblijfsrecreatieve bestemming.

typering van de beschikbare woonruimte

De beschikbare woonruimte in het buitengebied valt in een aantal categorieën uiteen. De meest voorkomende categorie woonruimte die in het gebied voorkomt, vormt het geheel aan burgerwoningen. Daarnaast worden de agrarische bedrijfswoningen (zowel eerste als tweede bedrijfswoningen), de bedrijfswoningen behorende tot niet-agrarische bedrijven (eveneens zowel eerste als tweede bedrijfswoningen) en de beheerderswoningen bij recreatiebedrijven onderscheiden.

Tenslotte is er nog een restcategorie woningen die oorspronkelijk niet gebouwd zijn met het oog op permanente bewoning voor de langere duur, maar die wel degelijk als volwaardige woonruimte zijn gaan en blijven functioneren.

Hierbij wordt op de navolgende typen woningen gedoeld:

- noodwoningen;
- recreatiewoningen (enkele, zie bovenstaande);
- woonwagens.

monumenten

Door de gemeente is in 1997 de beleidsnota "Monumenten in functie" vastgesteld. De nota bevat een weerslag van het beleid zoals door de gemeente Barneveld thans wordt gevoerd. Aan de beschrijving van het nieuwe beleid liggen een tweetal kernbegrippen ten grondslag. Deze kernbegrippen zijn onderkennen en uitdragen. Het cultureel erfgoed moet zich nadrukkelijker en zelfverzekerd doen gelden in en naar de ruimtelijke omgeving om daar kwaliteit en identiteit te bevorderen. Het beleid is beschreven aan de hand van een drietal doelstellingen, te weten:

- Actief beheren cultureel erfgoed en marktgerichte monumentenzorg;
- Integratie monumentenzorg in de ruimtelijke ordening van de gemeente;
- Uitdragen monumentenbeleid onder een breder publiek, belangstellenden en gebruikers.

De eerste twee doelstellingen hebben vooral betrekking op het begrip 'onderkennen', terwijl de derde doelstelling inhoud wil geven aan het begrip 'uitdragen'.

De wijze waarop in Barneveld met haar gemeentelijke monumenten wordt omgegaan is wellicht anders dan gebruikelijk is maar het blijkt in de praktijk goed te werken. Inmiddels zijn 80 van de 120 daarvoor in aanmerking komende objecten op de gemeentelijke monumentenlijst geplaatst. Aan de plaatsing van objecten op de gemeentelijke monumentenlijst ligt het vrijwilligheidscriterium ten grondslag. Dit wil zeggen dat alleen met instemming van de monumenteigenaar over wordt gegaan tot plaatsing van het object. De afgelopen jaren is gebleken dat hoewel sprake is van het vrijwilligheidscriterium er een breed draagvlak is onder de bevolking voor het monumentenbeleid. Dit blijkt al uit het feit dat zelfs al wil aanvankelijk een eigenaar het object van de lijst doen afvoeren er tot op heden geen object - om die reden - van de lijst is afgevoerd. In het enkele geval dat van een dergelijke uiting sprake is wordt nogmaals nadrukkelijk onder de aandacht gebracht de betekenis van het pand voor haar omgeving en de voordelen van de monumentenstatus. Onze gemeente hecht meer waarde aan een proces waarbij in samenwerking met een gemotiveerde eigenaar tot plaatsing op de monumentenlijst wordt overgegaan, dan in een werkwijze waarbij sprake is van een min of meer verplichte aanwijzing zonder dat er sprake is van een wezenlijk draagvlak voor de plaatsing.

perspectieven

uitbreidingsplannen

Wellicht ten overvloede wordt het geldende beleid onderstreept om zo min mogelijk nieuwe (burger-)woningen in het gemeentelijk buitengebied toe te staan. De woningbouw dient zich ook in de komende jaren te concentreren in of aan de rand van de dorpskernen.

Mede op grond van constant rijks- en provinciaal beleid wordt het overmatig toestaan van de toevoeging van nieuw te bouwen woningen in het buitengebied niet aanvaardbaar geacht.

toename burgerwoningen in buitengebied

Gelet op de vestigingsdruk op ons buitengebied vanuit andere delen van Nederland -met name vanuit de Randstad- vanwege het aantrekkelijke wonen, alsmede de hiervoor beschreven ontwikke-

lingen in het buitengebied dient er serieus rekening mee te worden gehouden dat het aantal burgerwoningen in het buitengebied de komende jaren verder zal toenemen.

Eén van de meest bepalende redenen voor deze ontwikkeling vormt de afname van agrarische bedrijven in onze gemeente.

Uit de gehouden inventarisatie is gebleken, dat veel bedrijfshouders in leeftijd variërend van 45 tot 60 jaar (zonder bedrijfsopvolger) hebben aangegeven met de gedachte te spelen om hun bedrijf te beëindigen.

Met name voor de overblijvende agrarische bedrijven gelegen op gronden in het agrarisch productiegebied ("gele zone") is dit alles een bedreigende ontwikkeling.

Voor de levensvatbaarheid van deze bedrijven is ondermeer de Richtlijn Veehouderij en Stankhinder 1996 van belang. In deze richtlijn worden burgerwoningen, gelegen in het agrarisch productiegebied, in beginsel gerekend tot de zogenaamde "Categorie IV"-objecten. Deze categorie-indeling biedt de ter plaatse gevestigde agrariërs in beginsel meer mogelijkheden om hun bedrijven uit te breiden en dus levensvatbaar te houden.

Uitzondering daarop vormen echter de agrarische bedrijven, gelegen in het agrarisch productiegebied, die gesitueerd zijn in een omgeving waarin burgerwoningen voorkomen. Deze woningen blijven toegerekend tot de strengere "Categorie III".

beëindigingsregeling veehouderij (ruimte voor ruimte) (2000)

Op 25 maart 2000 sloten de betrokken ministeries (VROM en LNV), de VNG en de vijf betrokken provincies (waaronder Gelderland) het Pact van Brakkestein.

Dit pact betreft een totaaldeal, waarmee een aantal milieuproblemen (ammoniak, stank, fosfaat etc.) opgesloten moeten worden. De volgende concrete maatregelen zijn in de deal voorgesteld.

- sloop van stallen tegen een vergoeding (1^e tranche) van f 50,00/m²;
- 40% van de gecorrigeerde vervangingswaarde van de stallen wordt bij sloop uitgekeerd.

In sommige gebieden (voorstel: landelijk gebied B en C van het streekplan) is het in beginsel mogelijk om in plaats van voornoemde afkoopregeling gebruik te maken van de mogelijkheid voor de bouw van een extra woning op de kavel.

Als onder- en bovengrens worden bij de extra woning 100 m² respectievelijk ca. 250 m² gehanteerd.

Verder kunnen de agrarische bedrijven bij verkoop een vergoeding krijgen voor hun niet-grondgebonden mestproductierechten dan wel hun varkensrechten (deel A).

functiewijzigingsbeleid

Een andere belangrijke reden voor het feit dat in de komende jaren, voor wat betreft hun bestemming, meer burgerwoningen in ons buitengebied te verwachten zijn vormt het "functiewijzigingsbeleid". Dit beleid houdt in dat in de "groene zone" en de "blauwe zone" meer burgerwoningen mogelijk moeten worden gemaakt in ruil voor het beëindigen of verplaatsen van agrarische activiteiten.

In gebieden waar de landbouw de hoofdfunctie heeft ("gele zone") zal echter zeer terughoudend met de toevoeging van burgerwoningbestemmingen moeten worden omgegaan.

5 niet-agrarische bedrijven

huidige situatie

In het buitengebied van Barneveld komen verschillende zogenaamde niet-agrarische bedrijven voor. Dit zijn de bedrijven die op grond van hun aard en/of productie niet tot de agrarische of recreatieve bedrijven behoren.

Uit bij de gemeente bekende gegevens, uit de veldinventarisatie en uit de in 1996 door de gemeente gehouden enquête blijkt dat er binnen het plangebied circa 400 niet-agrarische bedrijven voorkomen.

Dat is een betrekkelijk groot aantal, waarvoor in dit bestemmingsplan een adequaat ruimtelijk beleid moet worden bepaald. Het betreft hier allerlei bedrijfstypen. Soms hebben de bedrijven alleen een postadres. In andere gevallen is sprake van een kantoor in een burgerwoning of agrarisch bedrijf. Al met al blijven er bedrijven over die in aanmerking komen voor positieve bestemming.

In bijlage 2 van de voorschriften is een lijst met bedrijven opgenomen die positief bestemd worden. Tevens zijn de oppervlakten bestaande uit bedrijfsgebouwen aangegeven.

In deze paragraaf is een analyse gemaakt van de aard en structuur van de niet-agrarische bedrijvigheid. De uitkomsten van de eerder genoemde enquête hebben hiervoor de basis gevormd. De gemeente heeft van het totaal van alle uitgezette enquêtes 161 terug ontvangen. De in deze paragraaf gepresenteerde cijfers hebben betrekking op dit aantal van 161 bedrijven.

Daartoe is in het navolgende een statistisch overzicht gegeven van de aard en de aantallen bedrijven in het plangebied. Ook het sociaal-economisch belang van deze bedrijven komt hier aan de orde. Het blijkt dat de bedrijven goed zijn voor een flink stuk werkgelegenheid in de gemeente.

Naast de enquête heeft ook zeer uitgebreid veldonderzoek plaatsgevonden. Per bedrijf is exact bepaald wat de aard en oppervlakte van niet-agrarische bedrijvigheid is.

aard en omvang van de niet-agrarische bedrijven

Om in de Nederlandse situatie bedrijven met elkaar te kunnen vergelijken zijn alle bedrijven ingedeeld in een zgn. bedrijfsklasse. In totaal worden er 9 bedrijfsklassen onderscheiden. Ieder bedrijf is gecodeerd met behulp van de 4-cijferige SBI, de standaard bedrijfsindex.

Het eerste cijfer van de SBI geeft de bedrijfsklasse weer, het tweede cijfer de bedrijfstype en de twee laatste cijfers staan voor het bedrijfstype. In het navolgende is gekeken naar de vertegenwoordiging van de bedrijfsklassen in het buitengebied, gevolgd door een nadere analyse op bedrijfstype. Een analyse van de bedrijfstypen is gezien het aantal bedrijven (ongeveer 160) niet echt relevant.

Er worden 9 bedrijfsklassen onderscheiden:

SBI	Bedrijfsklasse
0	Landbouw en visserij
1	Delfstoffenwinning
2/3	Industrie
4	Openbare nutsbedrijven
5	Bouwnijverheid en -installatiebedrijven
6	Handel, horeca en reparatiebedrijven
7	Transport, opslag- en communicatiebedrijven
8	Bank- en verzekeringswezen, zakelijke dienstverlening
9	Overige dienstverlening

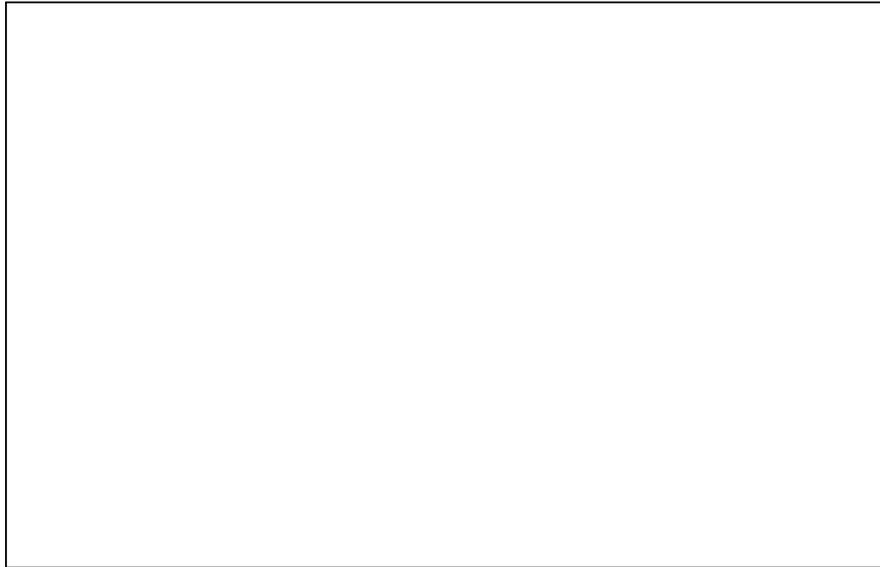
Figuur: overzicht van het aantal niet-agrarische bedrijven binnen het plangebied ingedeeld naar bedrijfsklasse

In figuur "onderverdeling van de bedrijfsklassen" zijn onder de bedrijfsklasse landbouw en visserij alle bedrijven ondergebracht die aan de landbouw zijn gelieerd, zoals loonbedrijven, kwekerijen annex tuincentra en dergelijke; Landbouwmechanisatie en -reparatiebedrijven zijn overigens onder gebracht in de bedrijfsklasse 6. Deze toedeling is niet helemaal overeenkomstig de indeling volgens de SBI-definities, maar er is gekozen voor deze indeling om enig zicht te hebben op de aard en omvang van juist deze bedrijven die in het buitengebied mogen worden verwacht.

Uit figuur "overzicht aantal niet-agrarische bedrijven" blijkt dat met name de bedrijfsklasse Handel, horeca en reparatiebedrijven met een groot aantal bedrijven eruit springt, gevolgd door de Bouwnijverheid en -installatiebedrijven.

Figuur: onderverdeling van de bedrijfsklassen in bedrijfspgroepen

De twee-cijferige codering in voornoemde figuur staat voor het volgende:

SBI	Bedrijfspgroepen
01	Aan de landbouw gelieerde bedrijven
20	Voedings- en genotmiddelenindustrie
32	Bouwmaterialen-/aardewerk- en glasindustrie
34	Metaalproductenindustrie
35	Machine-industrie
39	Overige industrie
51	Bouwnijverheid
52	Bouwinstallatiebedrijven
61	Groothandel niet-agrarisch getint
62	Groothandel agrarisch getint
64	Tussenpersonen in de agrarisch getinte handel
65	Detailhandel niet-agrarisch getint
66	Detailhandel agrarisch getint
67	Hotels, restaurants, cafés en dergelijke
68	Reparatiebedrijven voor gebruiksgoederen
72	Wegvervoer
83	Exploitatie van en handel in onroerende zaken en dergelijke
84	Zakelijke dienstverlening
85	Verhuur van machines en andere roerende zaken

92	Onderwijs
93	Gezondheids- en veterinaire diensten
96	Sport en recreatie
97	Research-instellingen
98	Overige dienstverlenende bedrijven

Bij de indeling van de bedrijven uit de bedrijfsklasse 6 - Handel, horeca- en reparatiebedrijven - is in afwijking van de gebruikelijke verdeling van de SBI-codering onderscheid gemaakt in agrarisch en niet-agrarisch getinte activiteiten. Opnieuw is dit onderscheid gemaakt om inzicht te krijgen en de mate waarin de bedrijvigheid een relatie heeft of zou kunnen hebben met het buitengebied.

Uit figuur "onderverdeling van de bedrijfsklassen" blijkt dat een aantal bedrijfsgroepen met meer dan 10 bedrijven in het buitengebied van Barneveld eruit springen, namelijk:

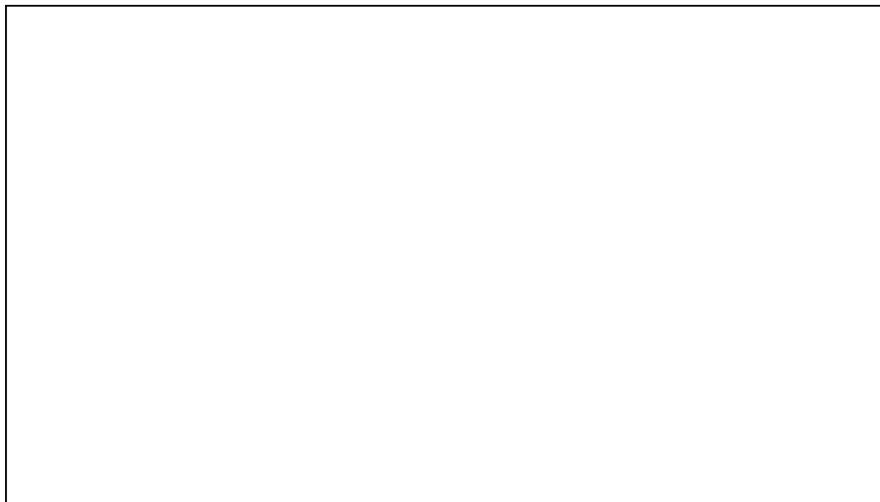
- de aan de landbouw gelieerde bedrijven;
- de bouwnijverheid;
- de niet-agrarisch getinte detailhandel;
- de agrarisch getinte detailhandel;
- de hotels, restaurants, cafés en dergelijke;
- reparatiebedrijven voor gebruiksgoederen;
- het wegvervoer.

Verder zijn ook de bouwinstallatiebedrijven en sport en recreatie goed vertegenwoordigd in het buitengebied.

Er kan een onderverdeling worden gemaakt tussen bedrijven die enige relatie of geen relatie hebben met het buitengebied. Indien een dergelijk onderscheid wordt gemaakt blijkt dat de bedrijven waarvan kan worden gesteld dat er geen andere relatie met het buitengebied bestaat dan dat het bedrijf er is gevestigd, veruit in de meerderheid zijn. De verhouding tussen de bedrijven waarbij sprake is van een zekere relatie met het buitengebied en de bedrijven zonder deze relatie is ongeveer 1:4. Daaruit blijkt dat ongeveer 75% van de bedrijven min of meer toevallig in het buitengebied is gevestigd.

werkgelegenheid in de niet-agrarische bedrijven

In totaal zijn er in het buitengebied van Barneveld 916 personen voltijds en 322 personen in deeltijd in de niet-agrarische bedrijven werkzaam. Dit geeft aan dat de niet-agrarische bedrijven van sociaal-economisch belang zijn voor de gemeente Barneveld en omgeving.

Verdeeld over ruim 160 bedrijven levert dit een gemiddelde van ruim 7 personen per bedrijf op. In bovenstaande figuur is een overzicht gegeven van de verdeling van werknemers over de verschillende niet-agrarische bedrijven binnen het plangebied. Daaruit blijkt dat er sprake is van veel kleine bedrijven. Van alle bedrijven heeft 2/3 deel maximaal 5 werknemers in dienst.

uitbreidingsbehoefte

Meer dan de helft, namelijk 56% van de niet-agrarische bedrijven, heeft plannen voor een uitbreiding van zijn bedrijf, waarvan de meeste bedrijven op eigen terrein. Een vijftal bedrijven wil het bedrijf geheel verplaatsen en een viertal wil naast de huidige vestiging een nieuwe vestiging openen. Meer dan de helft van de bedrijven met uitbreidingsplannen wil deze uitbreiding op korte termijn realiseren, dat wil zeggen binnen 2 jaar. Daarnaast denkt 41% binnen 2 à 5 jaar aan de uitbreiding te beginnen. Gemiddeld wordt er naar een uitbreiding van ongeveer 3900 m² gestreefd. Voor nieuwe bebouwing wordt gedacht aan gemiddeld bijna 800 m².

Uit het feit dat ruim de helft van de niet-agrarische bedrijven uitbreidingsplannen heeft, kan worden afgeleid dat er kennelijk vertrouwen in de toekomst is.

Om een nauwkeurig beeld van de huidige situatie van de positief te bestemmen bedrijven te krijgen, zijn alle bedrijven nader geïnventariseerd. Per bedrijf is niet alleen de aard van het bedrijf vastgesteld. Ook de bestaande oppervlakte aan legale bedrijfsbebouwing is exact in beeld gebracht. In bijlage 2 van de voorschriften zijn de oppervlakten exact aangegeven. Deze oppervlakte vormen de basis voor het toekennen van eventuele uitbreidingsmogelijkheden.

verwachte ontwikkelingen

Met name als gevolg van de weinig rooskleurige ontwikkelingen in de landbouw, moet worden verwacht dat er behoefte blijft bestaan aan de vestiging van nieuwe niet-agrarische bedrijven in het buitengebied.

Voor een deel gaat het hier om een door de overheid gestimuleerd proces. Als gevolg van het door de Gelderse Vallei-gemeenten ondersteunde R.O.M.-beleid, dat mede gericht is op de sanering van de milieuproblematiek binnen de agrarische sector, zullen er met name in de zgn. groene en in mindere mate de blauwe zone verschillende agrarische bedrijven hun landbouwkundige functie verliezen. Daarmee komen de bedrijfsgebouwen vrij voor nieuwe functies. Invulling van deze gebouwen door niet-agrarische bedrijvigheid is een mogelijkheid om de functieverandering betaalbaar te maken en om tegelijkertijd de kans op verpaupering van het landschap door leegstand en de komst van ongewenste functies te verkleinen.

Daarnaast is er ook sprake van een meer sluipend proces, waarbij betrokkenen zoeken naar een economisch rendabele invulling van vrij komende agrarische schuren dan wel nieuwe activiteiten gaan ondernemen naast de agrarische activiteiten ten behoeve van de eigen inkomensituatie. Dit sluipende proces stelt de overheid voor grote handhavingproblemen mede omdat de bestaande regelgeving nauwelijks is afgestemd op de geschetste problematiek. Verplaatsing van eenmaal in het buitengebied gevestigde bedrijven blijkt zowel financieel als maatschappelijk op grote problemen te stuiten. Daardoor groeit enerzijds een beperkt aantal bedrijven door tot een omvang die niet meer passend is in het buitengebied, terwijl anderzijds een groot aantal bedrijven een marginaal bestaan blijft houden, hetgeen vaak gepaard gaat met allerlei negatieve consequenties voor het landschap en het milieu.

6 verblijfs- en dagrecreatie

huidige situatie

Ten behoeve van de nieuwe Verblijfsrecreatienota heeft in 1994 en 1995 een inventarisatie plaatsgevonden naar de bestaande verblijfsrecreatiemogelijkheden. Het aanbod aan verblijfsaccommoda-

ties in de gemeente Bameveld omvat verblijfsrecreatieterreinen, hotels, pensions en aanverwante voorzieningen en ontheffinghouders voor het kamperen bij de boer. Het economisch belang van de verblijfsrecreatie in de gemeente Bameveld is groot.

Onder dagrecreatie worden de min of meer intensief gebruikte voorzieningen verstaan, zoals recreatieplas Zeumeren, golfbaan, manege et cetera.

verblijfsrecreatieterreinen

Het aanbod van de ca. 70 verblijfsrecreatieterreinen is voor een groot deel geconcentreerd ten oosten van Voorthuizen. Op de kaart "verblijfsrecreatieterreinen" en in bijlage 4 van de voorschriften zijn de verschillende terreinen aangegeven. De aard van de verschillende terreinen varieert sterk. Sommige terreinen hebben uitsluitend mobiele kampeermiddelen terwijl andere terreinen zich juist op de zomerhuisjesmarkt richten. Op basis van de aard van de terreinen zijn vijf categorieën onderscheiden:

Rv(k):	terrein met uitsluitend mobiele kampeermiddelen;
Rv(ks):	terrein met uitsluitend mobiele kampeermiddelen en kleine sta-caravans (< 50 m ²) zonder vaste fundering;
Rv(ksz):	terrein met mobiele kampeermiddelen, kleine stacaravans (< 50 m ²) en zomerhuisjes (recreatieverblijven > 50m ² en/of met een vaste fundering)
Rv(z):	terrein met zomerhuisjes die in gebruik ten behoeve van wisselend gebruik, het terrein heeft centrale voorzieningen;
Rr:	terrein met zomerhuisjes die in gebruik zijn als tweede woningen, het terrein heeft geen centrale voorzieningen.

In bijlage 4 van de voorschriften is tevens aangegeven tot welke categorie de terreinen gerekend worden.

beheerderswoning

Op de meeste verblijfsrecreatieterreinen komen één of meer beheerderswoningen voor. Deze woningen zijn noodzakelijk voor het beheer van het terrein. Met name permanent toezicht in het hoogseizoen is van belang. Het gaat hierbij om de terreinen met zomerhuisjes in wisselend gebruik en stacaravans. Op het zogenaamde tweede woningterrein is de noodzaak voor een beheerderswoning niet aanwezig. Het eventuele beheer van het terrein kan "op afstand" worden uitgevoerd. Beheerderswoningen die in het verleden op deze terreinen zijn gebouwd zijn inmiddels in gebruik als burgerwoning. Deze woningen worden als burgerwoning bestemd.

Op sommige terreinen komen twee of meer beheerderswoningen voor (zie bijlage 4 van de voorschriften).

Hiervoor zijn twee oorzaken aan te wijzen:

- op grond van aard en omvang van het terrein was de bouw van een tweede beheerderswoning toegestaan (met vrijstelling op grond van het bestemmingsplan Buitengebied 1983);
- sommige terreinen bestaan uit samengevoegde terreinen.

zomerhuisje

Onder zomerhuisjes worden verstaan gebouwen die dienen als recreatieverblijf en de stacaravan met oppervlakte groter dan 50 m² al dan niet met vaste fundering. Per recreatieterrein is een veldinventarisatie uitgevoerd waarbij alle zomerhuisjes zijn geteld. De aantallen worden genoemd in bijlage 4 van de voorschriften.

aanbod

De onderstaande tabel geeft per categorie verblijfsrecreatieterrein aan hoeveel terreinen er voorkomen. Terreinen die uitsluitend kiezen voor één product – toeristisch kamperen Rv(k) en wisselend recreatief gebruik in zomerhuisjes (Rv(z)) – zijn in de minderheid. Terreinen met stacaravans, al dan

niet in combinatie met mobiele kampeermiddelen of zomerhuisjes, komen verreweg het meeste voor. Zo'n 115 ha van de in totaal 340 ha verblijfsrecreatiegrond wordt benut voor stacaravans. Ook de tweede woningterreinen (Rr) zijn met 11 bedrijven goed vertegenwoordigd. Op deze terreinen ontbreken centrale voorzieningen en beheerderswoningen.

categorie	aantal
Rv(k)	7
Rv(ks)	7
Rv(ksz)	38
Rr	1
Rv(z)	3
totaal	66

Het aanbod van verblijfsrecreatierreinen in de gemeente kan als kleinschalig worden aangemerkt. De bedrijven met vaste standplaatsen in de gemeente zijn 39% kleiner dan in Nederland, die met toeristische plaatsen 30 % en met bungaloww 47%.

Het aanbod in de sector kampeer- en bungalowbedrijven in de gemeente is zeer omvangrijk, maar tamelijk eenzijdig samengesteld. De bedrijven zijn relatief kleinschalig gebleven. Er vindt over het algemeen weinig dynamiek plaats: het aanbod is in 1995 vergelijkbaar aan dat in 1988; landelijke schaalvergrotingstendensen zijn aan de bedrijven in de gemeente voorbijgegaan.

kamperen bij de boer

De gemeente kent ca. 15 agrarische bedrijven die een ontheffing voor een kleinschalig kampeerterrein (voormalig kamperen bij de boer) hebben. Sinds 1996 geldt nieuw beleid voor het kamperen bij de boer. Dit is gekoppeld aan deelgebieden. Omdat deze in grote lijnen overeenkomen met de deelgebieden van de bij het plan behorende ontwikkelingsvisie, wordt het kleinschalig kamperen aan deze visie verbonden.

verspreid liggende zomerhuisjes

Her en der in het buitengebied komen zomerhuisjes voor. In de bijlage 1 van de toelichting is een lijst met deze verspreid liggende zomerhuisjes opgenomen. Het betreft zomerhuisjes die er al sinds lange tijd (meer dan 15 jaar) voorkomen. In tegenstelling tot het bestemmingsplan Buitengebied 1983 krijgen deze zomerhuisjes in dit plan wel een positieve bestemming.

permanente bewoning

Permanente bewoning van stacaravan en zomerhuisje komt in Barneveld op grote schaal voor. De gemeente heeft zich tot doel gesteld dit permanente bewonen terug te dringen. Dit heeft ertoe geleid dat ca. 600 gevallen van permanente bewoning zijn beëindigd.

Niettemin is de aanpak van permanente bewoning een moeilijke opgave. Probleem is dat niet altijd kan worden aangetoond dat het om permanente bewoning gaat. Zo komt het voor dat personen op verschillende verblijfsrecreatierreinen verblijven.

In enkele gevallen is er al zeer lang sprake van permanente bewoning.

Jurisprudentie heeft aangetoond dat handhaven dan niet meer mogelijk is. Deze zomerhuisjes dienen overeenkomstig het gebruik te worden bestemd. Peildatum die de gemeente hiervoor hanteert is 1 januari 1980 (vigerend bestemmingsplan Buitengebied 1983). Het betreft ca. 20 gevallen (zie bijlage 2 van de toelichting).

Om te voorkomen dat er nieuwe gevallen van permanente bewoning bijkomen wordt een zeer terughoudend beleid gevoerd t.a.v. bouw van nieuwe zomerhuisjes. Dit is een van de redenen om het aantal zomerhuisjes exact vast te leggen in het bestemmingsplan.

dagrecreatie

De gemeente kent de volgende dagrecreatie-objecten (zie kaart "dagrecreatieterreinen"):

- golfbaan;
- manege;
- midgetgolfbaan;
- museum;
- recreatieplas;
- schietbaan;
- volkstuin;
- sportveld;
- zwembad.

verwachte ontwikkelingen

de vraag m.b.t. verblijfsrecreatie

Het binnenlandse toerisme groeit gestaag. Vooral het aantal korte en middellange vakanties in voor- en naseizoen groeit.

De verblijfsrecreatiesector in de gemeente is voornamelijk afhankelijk van het binnenlandse toerisme. De verwachting is dat Nederlanders ook voor de korte vakanties steeds vaker naar het buitenland zullen gaan. Daardoor zou de gestage groei kunnen stagneren.

Voor de komende jaren voorspelt het zogenaamde Trendmodel van het ministerie van Economische zaken dat de vakantiebestedingen door Nederlanders zullen afvlakken.

Als gevolg van de relatief korte afstand van de gemeente ten opzichte van de Randstad steekt de situatie voor Barneveld er nog gunstig vanaf. Onverkort is het van groot belang te beschikken over een gezonde bedrijfseconomische bestaansbasis omdat groei allerminst vanzelfsprekend is.

Verder dient rekening te worden gehouden met:

1. De toenemende vergrijzing van Nederland. Ouderen stellen prijs op rustige vormen van recreatie (routes, musea) en op de terreinen op veel privacy.
2. De nog steeds toenemende vakantiemobiliteit. Dit werkt ten nadele van binnenlandse vakantiebestemmingen. Toekomstige generaties ouderen zullen mobieler zijn dan de huidige generaties en langer mobiel blijven.
3. Een toenemende betekenis van betaalbaarheid.
4. Een toenemende betekenis van kwaliteit: kwaliteit van accommodaties, de beschikbare ruimte per accommodatie, de voorzieningen op de terreinen, de kwaliteit van een streek.

De bovengeschetste tendensen betekenen dat aan het ondernemerschap steeds hogere eisen zullen worden gesteld. De tijd dat de ondernemer zich min of meer passief kon opstellen ("de toeristen komen toch wel") is voorbij. Kennis van de markt is een vereiste om te overleven.

het aanbod m.b.t. verblijfsrecreatie

De algemene indruk is dat er landelijk in alle marktsegmenten sprake is van een zekere verzadiging. Het aantal bedrijven is landelijk afgenomen, maar de gemiddelde bedrijfsgrootte nam toe.

Tevens neemt de gemiddelde bezetting van standplaatsen af, eist de kampeerder meer ruimte en stelt deze steeds hogere eisen aan allerlei voorzieningen.

Deze ontwikkelingen binnen de verblijfsrecreatie zijn niet gunstig voor Barneveld. De ondernemers zouden met name het voordeel van de ligging nabij de Randstad kunnen uitbuiten door zich wat betreft de kwaliteit te gaan onderscheiden van bedrijven in concurrerende streken. Daarbij zal moeten worden aangesloten op de behoeften van de vakantieganger.

De belangrijkste ontwikkeling die zich reeds in gang heeft gezet is de omschakeling van recreatieve terreinen (met wisselend gebruik) naar tweede woningen terreinen.

Alle bestaande kampeermiddelen worden dan van het terrein verwijderd en vervolgens wordt het terrein verkaveld, waarna de kavel al dan niet met zomerhuisje te koop wordt aangeboden.

dagrecreatie

De bovengenoemde ontwikkelingen, zoals vergrijzing, deeltijdwerken, individualisering, vraag naar kwaliteit, aandacht voor aspecten als gezondheid en verbreding van interesses beïnvloeden ook het vrijetijdsgedrag van mensen. Zo mogen activiteiten als wandelen, fietsen en het bezoeken van musea zich steeds meer verheugen in een groeiende belangstelling.

perspectieven verblijfsrecreatie en dagrecreatie

verblijfsrecreatie

Bij ongewijzigd beleid zetten zich in de naaste toekomst de processen die zich in de afgelopen jaren hebben voorgedaan voort. Kleinschalig aanbod wordt vaak geleidelijk gesaneerd en de daardoor vrijkomende ruimte zal worden benut voor schaalvergroting van bestaande bedrijven of voor nieuwe chalet/bungalowparkjes van projectontwikkelaars. Om te voorkomen dat deze ontwikkelingen zich doorzetten is een voorbereidingsbesluit genomen in afwachting van onderhavig bestemmingsplan. Een verdergaande verandering van verblijfsrecreatieterreinen naar tweede woningen terreinen (inclusief het risico van permanente bewoning) wordt in dit plan dan ook uitgesloten. De verwachting is dat veel andere bedrijven op de bestaande voet zullen doorgaan. Als gevolg daarvan zal de positie van Barneveld geleidelijk verzwakken.

Gezien de omvang en de betekenis van de verblijfsrecreatiesector in de gemeente gaat het achterblijven van de sector ook ten koste van het "vakantieproduct Veluwe" als geheel. Barneveld draagt daarmee bij aan het ontstaan van een negatieve spiraal: minder kwaliteit leidt tot minder bestedingen, minder bestedingen leidt tot afnemende investeringsmogelijkheden. Als gevolg daarvan neemt de kwaliteit verder af, enzovoort.

actief beleid

Er is dus alle aanleiding om een actief beleid rond de verblijfsrecreatiesector op te zetten. De gemeente dient ruimtelijke voorwaarden te creëren ten behoeve van de handhaving en versterking van het functioneren van de verblijfsrecreatiesector.

In het actieve beleid zal de nadruk moeten liggen op versterking van het functioneren van bestaand aanbod door kwaliteitsverhoging.

Hierbij kan gedacht worden aan schaalvergroting door overname van naastgelegen terreinen, waarbij met lage dichtheden of een gevarieerde producten en goede voorzieningen een beter totaalproduct kan worden geleverd.

dagrecreatie

Er is behoefte aan wandel-, fiets- en ruitersporen bij de woonkern. Mogelijkheden tot verbetering van deze dagrecreatieve voorzieningen moeten onderzocht worden. Indien maatregelen ter verbetering van de infrastructuur genomen kunnen worden, dienen deze gepaard te gaan met maatregelen gericht op herstel en vernieuwing van het landschap. Op die manier hoeft de aandacht van de recreant niet alleen uit te gaan naar de Veluwe en Utrechtse Heuvelrug, maar kan ook de Vallei interessanter worden. In dit kader zijn de volgende aandachtspunten van belang:

- Verbetering van de kwaliteit en ontsluiting van de stedelijke uitloopgebieden.
- Koppeling van herkomstgebieden en recreatieve bestemmingsgebieden via aantrekkelijke routes.
- Voorzien in landschapsbouw bij het ontwerpen van aantrekkelijke routes.
- Waar mogelijk aansluiting op haltes van openbaar vervoer.
- Waar mogelijk zoeken naar combinaties met waterlopen.

Door een betere ontsluiting van en samenhang tussen recreatiedoelen ontstaat een zekere toeristische meerwaarde die ook economisch van groot belang is. Extensieve recreatiemogelijkheden

vormen de basis voor bestaande en nieuwe toeristische bedrijvigheid. Een vergrote belangstelling van het gemeentelijk buitengebied als aantrekkelijk recreatiemilieu zal zich uiten in hogere bezettingsgraden en hogere recreatief-toeristische bestedingen, waarmee hogere inkomsten gegenereerd worden. Daarnaast ontstaat een gunstig klimaat voor investeringen in nieuwe bedrijven en het moderniseren van bestaande voorzieningen.

intensieve dagrecreatie

Er zijn op dit moment naast een eventuele uitbreiding van recreatieplas Zeumeren, waarover nog geen gemeentelijke besluitvorming heeft plaatsgevonden, geen plannen bekend op het gebied van de intensieve dagrecreatie. Gezien de aanwezigheid van de Veluwe, alsmede de bevolkingsdichtheid is de Gelderse Vallei wel een potentiële locatie voor intensieve dagrecreatieve ontwikkelingen.

7 Infrastructuur

In het buitengebied komen diverse infrastructurele voorzieningen voor, die voor het functioneren van onze samenleving noodzakelijk zijn. De in het buitengebied aanwezige infrastructuur bevindt zich daar niet alleen ten behoeve van het buitengebied zelf, maar heeft een dienende functie voor de gehele samenleving.

Hieronder vallen (spoor)wegen, watergangen en nutsvoorzieningen zoals: hoogspanningsleidingen, gastransportleidingen, straalverbindingen en rioolpersleidingen.

(spoor) wegen

In het buitengebied van de gemeente Barneveld loopt een groot aantal verschillende wegen. Op basis van de nieuwe categorie-indeling kunnen rijks-, provinciale- en gemeentelijke wegen worden onderscheiden. De oude indeling van wegen in de categorieën: primair, secundair, tertiair etc., die gebaseerd is op de functie ervan, is verlaten.

In het algemeen zijn primaire wegen rijkswegen geworden en secundaire wegen provinciale wegen. Gemeentelijke wegen betreffen de vroegere tertiaire, quartaire en overige wegen.

In het onderstaande schema is aangegeven welke rijks- en provinciale wegen in Barneveld voorkomen. De gemeentelijke wegen zijn niet in de tabel opgenomen. Dit zijn er vele tientallen in het buitengebied van de gemeente Barneveld.

Tabel: rijks- en provinciale wegen

wegnummer	omschrijving wegvak
rijksweg A1	Amersfoort-Apeldoorn
rijksweg A30	Barneveld-Ede
provinciale weg N310	Nunspeet-Garderen-Harskamp
provinciale weg N303	Harselaar-Voorthuizen-Putten-
provinciale weg N802	Barneveld-Scherpenzeel
provinciale weg N805	Barneveld-Harselaar
provinciale weg N797	Putten-Garderen
provinciale weg N301	A30-Nijkerk
provinciale weg N800	Barneveld-Stroe
provinciale weg N801	Barneveld-Wekerom
provinciale weg N311	Garderen-Nieuw Millingen

Ten aanzien van de verschillende wegen gelden bebouwingsvrije zones en geluidzones. De bebouwingsvrije zones verschillen per categorie weg. De volgende bebouwingsvrije zones worden hierbij aangehouden:

Tabel: bebouwingsvrije zones langs wegen

categorie weg	bebouwingsvrije zone
rijksweg	tot 100 m uit de as van elke rijbaan
provinciale weg	tot 50 m uit de as van elke rijbaan
gemeentelijke weg	tot 15 m uit de as van elke rijbaan

Verder komt in de gemeente twee in gebruik zijnde spoorlijnen voor.

De intercitylijn Apeldoorn-Amersfoort doorsnijdt het buitengebied van oost naar west. De spoorlijn Amersfoort-Ede/Wageningen is de belangrijkste ontsluiting voor Barneveld per openbaar vervoer. De gemeente Barneveld heeft twee NS-stations, namelijk; Barneveld-Centrum en Barneveld Noord, waarin beide richtingen in de spitsuren een halfuursdienst en daarbuiten een uursdienst geldt. Evenals bij de wegen geldt bij spoorwegen een bebouwingsvrije zone. De volgende bebouwingsvrije zone wordt hierbij worden aangehouden: 30 m uit de buitenste spoorstaaf.

hoogspanningsleidingen

In het buitengebied van Barneveld zijn vier bovengrondse hoogspanningsleidingen aanwezig: drie van 50 kV, en één van 150 kV. Onder de hoogspanningsleiding wordt een zone gereserveerd waar de hoogte van de bebouwing aan maxima gebonden is. Bij de 50 kV-hoogspanningsleiding is de zone 17,5 m breed aan weerszijden van de leiding. Bij de 150 kV-hoogspanningsverbinding is de zone 22,5 m breed aan weerszijden van de leiding. Daarnaast is een ondergrondse leiding aanwezig met een zone van 10 m aan weerszijden van de leiding.

straalverbinding

Het buitengebied van de gemeente Barneveld ligt onder een viertal straalpaden t.b.v. de telecommunicatie:

- Barneveld-Nieuw Millingen;
- Hilversum-Ugchelen;
- twee straalpaden van defensie.

In een zone onder de straalverbinding, welke een totale breedte zal hebben van 200 m (100 m ter weerszijden), is de bebouwing aan een maximumhoogte gebonden.

gastransportleidingen

In het buitengebied van Barneveld komen drie aardgastransportleidingen van de Nederlandse Gasunie voor. Bij de gastransportleidingen zijn de veiligheidsafstanden van de circulaire van het ministerie VROM (DGMH/B nr. 0104004 d.d. 26 november 1984), van toepassing.

Vanuit het oogpunt van veiligheid en bedrijfsvoering is het oprichten van enig bouwwerk niet toegestaan binnen een afstand van enkele meters gerekend uit het hart van de leiding. Voor de leidingen van 4, 6 en 8 inch (40 bar) geldt een afstand van 4 m ter weerszijde van de hartlijn van de leiding.

Tevens is het uitvoeren van werkzaamheden, die een veilig en bedrijfszeker gastransport in gevaar kunnen brengen, binnen deze strook niet toegestaan.

riooltransportleidingen

Op kaart "infrastructuur" zijn drie rioolwaterpersleidingen, de rioolgemalen en de voormalige RWZI's aangegeven die in het gebied liggen. De voormalige RWZI's worden in het bestemmingsplan bestemd als algemene nutsvoorzieningen, omdat ze nu als zodanig worden gebruikt. Voor diverse activiteiten in de buurt van de leidingen gelden beperkingen. Deze activiteiten moeten in overleg met het zuiveringsschap worden uitgevoerd.

watergangen

Voor een optimale waterhuishouding is veiligstelling van de dwarsprofielen van de watergangen van groot belang. Ten behoeve van beheer en onderhoud van de deze watergangen zijn langs de watergangen bebouwingsvrije zones gewenst.

Waterschappen hanteren ten aanzien van de hoofdwatergangen de norm van 10 m van uit het hart of 4 m vanuit de insteek van de hoofdwatergang.

ontwikkelingen

Het streven is om de groei van het autogebruik om te buigen van de verwachte 80-90% tot 45% voor de periode tot 2010. Daarvoor zijn ondersteunende maatregelen noodzakelijk, zoals: vervoersmanagement carpoolen, communicatie en aanpak recreatief verkeer.

De vervoersregio (Regionaal Verkeers- en Vervoerplan Valleigebied, 1996) streeft naar een uitbreiding (2000-2010) van het aantal carpoolplaatsen op de locaties in de directe omgeving van:

- aansluitingen A30 Barneveld en Barneveld Zuid;
- nieuwe aansluiting Voorthuizen/Harselaar.

fietspaden

Net als het openbaar vervoer moet ook de fiets gestimuleerd worden om het (lokale) autogebruik terug te dringen. Er zullen een aantal nieuwe fietspaden aangelegd worden, zoals bijvoorbeeld een nieuw fietspad tussen Terschuur en de Oude Rijksweg, Terschuur en Hoevelaken, en dergelijke. In vervoerregionaal verband wordt gesteld dat de regio streeft naar een regionaal fietsnetwerk waarvoor een aantal maatregelen, deels voortkomend uit het fietspadenplan, gefaseerd uitgevoerd moeten worden. Voor de periode 2000-2005 is de uitvoering van de fietspaden Barneveld-Harselaar en Wesselseweg-Stationsweg gepland. Voor de periode 2005-2010 is verbreding van de paden langs de Voorthuizerweg en de Lunterseweg gepland.

autowegen

De gemeente is samen met de provincie bezig met een onderzoek naar de mogelijkheid van een omlegging van de N 303 bij Voorthuizen.

Een optie zou kunnen zijn om de geplande aansluiting op de A1 te combineren met de ontsluiting van Harselaar Zuid op de A1. Een verkeersstudie en een MER-studie voor de Oostelijke omleiding Voorthuizen moeten duidelijkheid geven omtrent de uit te voeren plannen.

Een wegverbinding tussen Harselaar-Zuid en de Wesselseweg/Valkseweg/Scherpenzeelseweg is onderwerp van een verkeerskundige studie en zal vervolgens ook op natuur-, milieu- en landschapseffecten worden onderzocht. Het vervolgen van de voorbereidingen zal betekenen dat ook voor deze verbinding een MER-studie plaatsvindt.

Op basis van de in het jaar 2010 verwachte intensiteiten op de A1 en de A30 en de verkeersstromen op het onderlinge knooppunt moet de bestaande aansluiting worden omgebouwd tot een volwaardige aansluiting van snelwegen. De ombouw zal plaatsvinden na de realisatie van de rondweg om Voorthuizen. Ook de A1 zal dan verbreed worden.

treinverbinding

De treinverbinding (Amersfoort-Ede/Wageningen) bedient in principe de belangrijkste relaties van de kern Barneveld.

De Nederlandse Spoorwegen onderzoeken de mogelijkheden omtrent een verplaatsing van het station Barneveld-Noord naar de lijn Apeldoorn-Amersfoort. Dit station kan op deze locatie een betere functie vervullen voor het bedrijventerrein Harselaar en Voorthuizen. Tevens worden bij het station de functies gekenschetst van lange-afstandtransferpunt (autoverkeer naar de Randstad "afvangen" en over laten stappen op het openbaar vervoer) en halte plaats van de snelbus Barneveld-Hardewijk.

In overleg met diverse partijen zal onderzoek moeten plaatsvinden naar de locatie, de inrichting van de stationsomgeving en de bereikbaarheid voor alle vervoerwijzen.

8 overige functies

Onder de overige functies worden de volgende voorzieningen verstaan: conferentieoorden, nutsvoorzieningen en maatschappelijke voorzieningen. De aard, het gebruik en de omvang van de bebouwing is in de voorschriften geregeld. Veelal is de vigerende regeling bruikbaar gebleken en daarom rechtstreeks in het plan vertaald.

In het onderstaande worden de verschillende voorzieningen genoemd:

conferentieoord

in de gemeente komen vier conferentieoorden voor:

conferentieoord "Baan", Apeldoornseweg 131

conferentieoord "Traa 1/3/5/9"

conferentieoord "Groot Heideborch", Hogesteeg 50

conferentieoord "Talmahoeve", Oud Mellingseweg 62.

nutsvoorzieningen

- gasdrukreducerstation
- zendmast voor mobiele telefonie
- kalvergiervoorzuiveringsinstallatie
- opslagplaats onderhoudsmateriaal
- wolpersgemaal
- trafo
- opslagplaats wateronderhoud
- opslagplaats wegonderhoud

maatschappelijke voorzieningen

- begraafplaats
- defensievoorzieningen bestaande uit 10 schietbanen
- defensievoorzieningen met opslag
- defensievoorzieningen met zenderpark
- agrarische praktijkschool
- school
- verenigingsgebouw.

1 algemeen

Het milieu wordt in ernstige mate bedreigd door de gevolgen van onze hedendaagse wijze van leven, produceren, consumeren en vervoer.

Om deze milieuproblemen het hoofd te bieden is door rijk en provincie op het gebied van verschillende milieuthema's een groot aantal maatregelen genomen.

Voor het buitengebied van Barneveld zijn dat de milieuthema's, verzuring, vermesting, verspreiding, verstoring, verdroging en versnippering.

Naast de landelijke milieuproblemen zijn er gebieden, waar zich specifieke milieuproblemen voordoen en waarvoor aparte maatregelen nodig zijn. De Gelderse Vallei en de Agrarische Enclave zijn voorbeelden van gebieden waar zich specifieke milieuproblemen voordoen met als belangrijkste kenmerken een (onevenredige) grote milieubelasting op relatief kleine gebieden.

Dit geldt met name voor verzuring en vermesting veroorzaakt door vervuilingbronnen in de Gelderse Vallei. De specifieke milieuproblemen worden in deze paragraaf beschreven.

verzuring

In de afgelopen jaren is de aandacht gevestigd op de nadelige invloeden die de natuur ondervindt van "verzuring". Ook de landbouw heeft een aandeel in de verzuring van het milieu.

In de gemeente Barneveld is de gemiddelde ammoniakneerslag berekend op ongeveer 2640 mol¹ per hectare per jaar (basis 1994; bron: RIVM/Laboratorium voor Luchtonderzoek, 1996). In de streek zijn er grote onderlinge verschillen, variërend van 1500 tot 6000 mol per hectare. De hoogste concentraties in de gemeente komen voor in de omgeving van Kootwijkerbroek.

De problematiek van de verzuring als gevolg van ammoniak wordt niet alleen veroorzaakt door de hoge intensiteit, maar ook door de aanwezigheid van natuurgebieden die door bodemsamenstelling en vegetatie extra gevoelig zijn voor verzuring. Dit geldt voor bossen en natuurgebieden van het Centraal Veluws Natuurgebied (C.V.N.), maar ook voor het deel van het buitengebied dat in de Gelderse Vallei ligt.

In de Agrarische Enclave is de gemiddelde ammoniakneerslag berekend op ongeveer 4.900 mol per hectare per jaar (bron: Landbouwvisie LNO/CL, 1991). De Grontmij (Verkenning mogelijkheden gebiedsgericht ammoniakbeleid Enclave Uddel-Elspeet, 1993) geeft een geschatte depositie van ammoniak aan van 2.150 mol per hectare per jaar. Op de Veluwe, waaronder omgeving Garderen, is de depositie van ammoniak 1837 mol per hectare per jaar (bron: RIVM/laboratorium voor Luchtonderzoek, 1996). De hoge waarden worden vooral bepaald door de zeer nabijgelegen bosgebieden. De ammoniak heeft overigens niet alleen schadelijke invloed op de natuur. Ook de kwaliteit van het grond- en drinkwater kan er indirect door bedreigd worden.

vermesting van bodem en grondwater

Onder vermesting wordt verstaan de toename van de hoeveelheden mineralen, die als voedingsstoffen in het milieu aanwezig zijn. Een overmaat aan deze voedingsstoffen in bodem en water leidt tot achteruitgang van de natuur, met name van de voedselarme graslanden (onder andere de blauw-graslanden) en watermilieus (moeras- en rietlanden). Te hoge vermesting van het oppervlaktewater kan leiden tot sterke algengroei, waardoor het natuurlijk evenwicht ingrijpend verstoord kan worden. Voor de vermestingproblematiek zijn twee stoffen van belang: Nitraat (NO₃-) en Fosfaat (P₂O₅).

¹ Mol is een eenheid die het aantal verzurende deeltjes in de neerslag uitdrukt

In het Gelderse deel van het buitengebied wordt de drinkwatermorm van 50 mg/l nitraat in de bovenste meter van het grondwater in de Vallei op grote schaal overschreden. Zelfs in natuurgebieden is sprake van een grote overschrijding, vermoedelijk als neveneffect van de zure neerslag op de bodem.

Fosfaat wordt in tegenstelling tot nitraat in de bodem gebonden aan ijzer- en aluminiumoxiden. Zodra het fosfaatbindend vermogen van de bodem echter is uitgeput, spoelt elke verdere overdosering van fosfaat in de bodem direct uit naar het grondwater.

De belangrijkste oorzaak van de nitraat- en fosfaat problematiek is de landbouw. Door een overmatige mestgift (zowel dierlijke mest als kunstmest) komen grote overschotten nitraat en fosfaat in bodem en water. Om dit milieuprobleem aan te pakken is dan ook een breed instrumentarium (zie beleid hoofdstuk II) ingezet om te komen tot een evenwichtige mineralenhuishouding. De laatste jaren zijn op dit gebied al goede resultaten geboekt.

verspreiding

Met verspreiding wordt bedoeld de verspreiding van milieuvreemde en gevaarlijke stoffen in de omgeving en ongerioleerde lozingen van afvalwater. Met name de industrie is een grote potentiële bron van deze stoffen, maar ook bestrijdingsmiddelen uit de landbouw worden tot dit thema gerekend. Speciale aandacht verdienen de strategische actiegebieden Noordelijke Gelderse Vallei en de agrarische enclave. In het bijzonder de kwelgebieden, beekdalen en sprengengebieden zijn kwetsbaar. In deze gebieden dient het risico voor verspreiding van giftige en gevaarlijke stoffen tot een minimum beperkt te worden.

verstoring

Onder verstoring wordt verstaan de negatieve beïnvloeding van de milieukwaliteit door geluidhinder, stankhinder, hinder van trillingen of verhoogde veiligheidsrisico's.

geluidhinder

In het buitengebied komen spoorwegen, (autosnel)wegen en bedrijfsinrichtingen (conform inrichtingen en vergunningenbesluit milieubeheer) voor. Het buitengebied grenst voorts op verschillende plaatsen aan industrieterreinen, zoals het industrieterrein Harselaar en de kleinschalige bedrijventerreinen bij de kernen. Ten aanzien van geluid zijn vanuit de ruimtelijke ordening geluidszones van belang rond deze spoorwegen, (auto)wegen, inrichtingen en industrieterreinen. In verband met de toepassing van de Wet geluidhinder is het nodig om voor alle (spoor)wegen en industriële activiteiten de geluidhinder vast te stellen. Voor het bestemmingsplan is om deze reden akoestisch een onderzoek verricht (zie bijlage).

- **wegverkeerslawaai**

De mate waarin het geluid, veroorzaakt door het wegverkeer, het woonmilieu mag belasten, is geregeld in de Wet geluidhinder. De Wet stelt dat in principe de geluidbelasting op woningen niet de 50 dB(A) mag overschrijden. Indien een bestemmingsplan nieuwe woningen toestaat, stelt de Wet geluidhinder de verplichting akoestisch onderzoek te verrichten naar de geluidbelasting ten gevolge van alle wegen op een bepaalde afstand van de woningen.

Deze afstand, ofwel onderzoekszone, bedraagt voor alle wegen in het buitengebied 250 meter. Voor de A1 en A30 geldt een onderzoekszone van 400 m. Het plan voorziet in de mogelijkheid nieuwe woningen te realiseren in de vorm van tweede agrarische bedrijfswoningen en door middel van functieverandering burgerwoning. Dit kan nagenoeg langs alle wegen binnen het plan plaatsvinden. In verband hiermee is een akoestisch onderzoek uitgevoerd voor het gehele plangebied (zie bijlage). In het akoestisch onderzoek is de 50 dB(A)-geluidcontour van de wegen weergegeven. Aan de hand van deze contour zijn de gebieden afgeleid waar de voorkeursgrenswaarde van 50 dB(A) niet wordt

overschreden. Voor deze gebieden gelden geen beperkingen voor nieuwe woningen in het kader van de Wet geluidhinder.

Binnen de contour wordt de voorkeursgrenswaarde naar alle waarschijnlijkheid overschreden en kunnen in principe geen nieuwe woningen gerealiseerd worden, tenzij hogere grenswaarden worden vastgesteld.

- railverkeerslawaaï

Voor spoorwegen gelden in principe dezelfde uitgangspunten met dien verstande dat de voorkeursgrenswaarde 57 dB(A) bedraagt. De onderzoekszone van de spoorlijn Amersfoort – Apeldoorn is 300 m, van de spoorlijn Barneveld – Ede 100 m (voor het akoestisch onderzoek wordt verwezen naar de bijlage). De maximaal te verlenen ontheffingswaarde bedraagt 70 dB(A). Gekozen is voor een ontheffingswaarde van 60, 65 en 70 dB(A).

- industrielawaai

Industrielawaai is voornamelijk geconcentreerd op bedrijventerreinen. Indien een inrichting is aangemerkt als bedoeld in artikel 41 van de Wet geluidhinder, dan dient er een zone te worden vastgesteld. Van de grotere industriële inrichtingen ligt alleen de geluidszone van RijnVallei, gelegen aan de Van Zuylen van Nievellaan in het buitengebied.

stankhinder

Voor het aspect geur gelden eveneens afstanden door middel van een zonering.

Deze zonering met bijbehorend beleid is vastgelegd in de richtlijn Veehouderij en Stankhinder (1996). Deze richtlijn vervangt de circulaire over de toepassing van de Hinderwet ten aanzien van veehouderijen 1984 en de naar aanleiding van deze circulaire uitgebrachte brochure "Veehouderij en Hinderwet" van 1985. In de richtlijn is een aantal versoepelingen ten opzichte van de Brochure doorgevoerd, die meer ontwikkelingsruimte boden aan de veehouderij. In een aantal uitspraken heeft de Raad van State deze versoepelingen voor een belangrijk deel ter discussie gesteld wegens het ontbreken van een wetenschappelijke onderbouwing. Mede naar aanleiding van de uitspraken van de Raad van State is het project Vernieuwing Instrumentarium Agrarisch Stankbeleid gestart. De hoop was dat de resultaten van dit onderzoek de onderbouwing zouden leveren voor de in de richtlijn doorgevoerde versoepelingen. De belangrijkste resultaten van het onderzoek zijn inmiddels bekend en deze hoop blijkt niet zonder meer gegrond. De stankhinder blijkt groter te zijn dan verwacht. Cruciale vraag bij het vormgeven van het nieuwe stankbeleid en vaststelling van de normstelling is, hoe het belang van het voorkomen van onaantvaardbare hinder wordt afgewogen tegen het belang van ontwikkelingsmogelijkheden voor veehouderijbedrijven. Dit laatste is ook van essentieel belang voor de reconstructie van het landelijk gebied. Het eerste is van essentieel belang voor het leefomgevingsbeleid en het kunnen realiseren van de NMP-geurhinderdoelstellingen.

Uitgangspunten bij bovengenoemde afweging zijn in ieder geval:

- realiseren geurhinderdoelstelling NMP;
- ontwikkelingsmogelijkheden veehouderij;
- consistentie met algemeen stankbeleid;
- uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid;
- samenhang met ander beleid;
- rechtszekerheid.

externe veiligheid

Hierbij gaat het om het risico voor de gezondheid door calamiteiten (uitgedrukt in kans op overlijden per jaar). Dit aspect speelt een rol bij de tankstations voor LPG en de in het plangebied gelegen buisleidingen.

bodemvervuiling diffuse verontreiniging

Op basis van ruim 150 bodemonderzoeken, uitgevoerd in het plangebied (exclusief bebouwde kommen) in het kader van bouwen, onroerendgoed transacties, Wet milieu-beheer, Wet bodembescherming en Interim-wet Bodembescherming, blijkt een aanzienlijk, nog niet nader te definiëren oppervlak van de bodem en grondwater zeer licht diffuus te zijn verontreinigd.

In de meeste gevallen is deze verontreiniging het gevolg van bemesting, verkeer, verwarming en verbranding.

Alhoewel het diffuse achtergrondniveau gebaseerd is op "slechts" ruim 150 bodemonderzoeken, bestaat de indruk dat op het merendeel van de nog niet onderzochte locaties een vrijwel identiek bodemkwaliteitsbeeld aanwezig zal zijn.

Op basis van het thans bekende bodemkwaliteitsbeeld zal niet of nauwelijks sprake zijn van ruimtelijke gevolgen, ook niet in relatie met het bestemmingsplan. De enig denkbare gevolgen zouden kunnen zijn dat ondiep grondwater overwegend niet geschikt is voor menselijke consumptie en grondstromen meer aandacht krijgen voor wat betreft de (her)bestemming.

lokale verontreiniging/stortlocaties

Vanaf 1980 zijn inventarisaties uitgevoerd naar de aanwezigheid van vermoedelijke voormalige stortlocaties van bedrijfs- en huishoudelijk afval.

Dat heeft geresulteerd in een 15-tal locaties (zie kaart "bodemverontreinigingen") waar al reeds bodemonderzoek is uitgevoerd of waar nog onderzoek moet worden uitgevoerd. Van al deze voormalige stortlocaties kan worden aangenomen dat de bodem ter plaatse licht tot ernstig is verontreinigd.

Gelet echter op de lage prioriteitklasse waarin deze locaties door de provincie zijn ingedeeld, zal verder onderzoek en eventuele sanering bij een ongewijzigde situatie binnen de komende 20 jaar niet plaatsvinden. Bij nieuwe ontwikkelingen op de betreffende locatie (bijv. functieverandering) is nader onderzoek en een eventuele sanering wel aan de orde.

lokale verontreiniging/bedrijfsterreinen

Een met name al in beeld gebracht ernstige bodemverontreinigings situatie betreft een bedrijfsterrein aan de Tolnegeweg waar het pesticidenbedrijf Denka Chemie was gevestigd.

Sanering van de vaste bodem en het grondwater is, ook buiten het bedrijfsterrein, noodzakelijk en urgent. Alhoewel actuele en potentiële risico's (milieuhygiënisch en volksgezondheid) worden overschreden, zal sanering niet voor 2005 plaatsvinden.

assimilatieverlichting

Een bijzondere vorm van verstoring is de hinder door assimilatieverlichting welke wordt toegepast bij de glastuinbouw. In het buitengebied komen tussen Bameveld en Stroe twee bedrijven voor die assimilatieverlichting gebruiken.

verdroging

Bij verdroging worden de gezamenlijke effecten beschouwd die optreden door de daling van de grondwaterstand en kwelafname. Door verdroging worden bodemevenwichten verstoord waardoor effecten van verzuring, vermistening en verspreiding worden versterkt. Als gevolg van grondwateronttrekkingen op de Veluwe (en in minder mate beregening door de landbouw in de Vallei zelf) komt er in het bijzonder in de randgebieden verdroging voor. In de Vallei zijn grondwaterstanddalingen gemeten van meer dan 50 cm (Waterhuishoudingsplan, 1991).

In het N.M.P.2 is aangegeven dat het areaal met tekenen van verdroging in het jaar 2000 met ten minste 25% moet zijn verminderd ten opzichte van 1985 en dat het waterverbruik in evenwicht moet worden gebracht met de draagkracht van de bronnen.

Ook provinciaal beleid met betrekking tot de waterhuishouding is sterk gericht op het tegengaan van de verdroging. (zie provinciaal waterhuishoudingsplan).

Voor het overige wordt verwezen naar de beschrijving van de waterhuishoudkundige situatie (zie hoofdstuk III).

versnippering

Veel bos- en natuurgebieden zijn versnipperd geraakt als gevolg van de aanleg van wegen, spoorlijnen, woningen, bedrijven enzovoort, maar ook als gevolg van het verdwijnen van bos- en landschapselementen. In hoofdstuk II is al aangegeven dat gestreefd moet worden naar meer aaneenschakeling van natuurgebieden in de gemeente: de ontwikkeling van de ecologische hoofdstructuur. Op deze wijze kunnen dieren en planten zich beter verplaatsen en krijgen ze meer ontwikkelingskansen.

2 verwachte ontwikkelingen

Gezien de omvang van het probleem in de Gelderse Vallei zullen vooral voor de ammoniakproblematiek maatregelen op rijksniveau onvoldoende zijn om de gestelde doelen te bereiken. Maatregelen op gebiedsniveau en een aanvullende milieu-infrastructuur zullen daarom onontbeerlijk zijn, evenals een ingrijpende sanering in samenhang met de rioleringsproblematiek.

Mede door de status als ROM-gebied worden de te verwachten ontwikkelingen in de Gelderse Vallei voor een groot gedeelte bepaald door afspraken en uitwerkingen, zoals deze in het Plan van Aanpak, door de Vallei Commissie zijn voorgesteld. In het kader van het Plan van Aanpak is als uitgangspunt geformuleerd dat de realisatie van de opgestelde milieudoelen samen dient te gaan met een nieuw toekomstperspectief voor de landbouw. Flexibiliteit en prioriteitsstelling zijn daarbij onontbeerlijk.

De prioriteit wordt gelegd bij het C.V.N. en de te realiseren ecologische hoofdstructuur. In de E.H.S. en in een zone van circa 1 km rond het C.V.N. dient voor het jaar 2010 een aanmerkelijke reductie van de ammoniak bereikt te worden om tenminste hier de kwaliteitsstreefwaarde van 600 mol NH₃ per hectare per jaar te bereiken. Als dit leidt tot verplaatsing van vee en bedrijven naar minder kwetsbare gebieden, is dit acceptabel, mits daardoor de totale milieusituatie in de Gelderse Vallei ten opzichte van een autonome ontwikkeling in ieder geval niet verslechterd.

Ammoniakreductieplan (ARP) Gelderse Vallei

Om dit te realiseren is een grote rol weggelegd voor het Ammoniakreductieplan Gelderse Vallei/gemeente Barneveld. Als reactie op het grootste probleem binnen de Gelderse Vallei te weten de vermisting en de verzuring is namelijk in het kader van het Gelderse Vallei-project door de Vallei-commissie een Ammoniakreductieplan (ARP) opgesteld welke per gemeente nader is ingevuld en is vastgesteld.

Eén van de centrale doelstellingen is het toewerken naar de kwaliteitsstreefwaarde van 600 Mol NH₃ per hectare per jaar in het jaar 2010 binnen de Ecologische Hoofdstructuur (in en rondom de Vallei). Dit in combinatie met de wens om de agrarische bedrijfstak een duurzaam perspectief te bieden heeft geleid tot een krimp-groei visie: Krimp van het productievolume in en rondom de E.H.S.-gebieden, die gepaard gaat met groei van het productievolume in de gebieden waar het primaat bij de landbouw ligt, met als resultaat een beweging van productievolume vanaf de "E.H.S." gebieden naar meer 'binnen in' de Gelderse Vallei gelegen gebieden.

In het A.R.P. is de beschermingswaarde van de voor verzuring gevoelige elementen afhankelijk van de ligging ten opzichte van de E.H.S. Daartoe zijn deze elementen in vier categorieën onderverdeeld:

- A-element: Voor verzuring gevoelig element dat ligt binnen de begrensde (compacte) E.H.S. Voor deze elementen geldt een hoge beschermingswaarde. Verhoging van de belasting op deze elementen is slechts onder zeer strenge voorwaarden mogelijk.
- B-element: Voor verzuring gevoelig element gelegen buiten de begrensde (compacte) E.H.S., maar met een gelijkwaardige beschermingswaarde als een A-element.
- C-element: Voor verzuring gevoelig element buiten de (compacte) E.H.S. met een lagere beschermingswaarde dan een A- of B-element.
- D-element: Een element dat niet als verzuringgevoelig wordt beschouwd.

Verplaatsingen moeten in principe voldoen aan de voorwaarde dat er een algemene verlaging van de belasting op natuurelementen optreedt met in het bijzonder natuurelementen binnen de E.H.S.

In het gemeentelijk buitengebied komen alle vier categorieën elementen voor. Het hele C.V.N., met uitzondering van het gebied dat tot de Agrarische Enclave hoort, is aangewezen als A-element.

Verder komen de elementen met een A-status voor in de omgeving van Zwartebroek-Kallenbroek-De Glind.

Het Schaffelaarse bos en het Wilbrinksbos zijn aangewezen als B-element.

De C-elementen komen verspreid in het buitengebied voor.

Rond de A-elementen ligt een zone van 750 meter; rond de B-elementen ligt een zone van 500 meter.

Indien vanuit deze zogenaamde blauwe zone verplaatsing van ammoniakrechten naar buiten toe plaatsvindt, worden de te verplaatsen rechten niet met 30% gekort.

Op deze wijze wordt de verplaatsing van ammoniak gestimuleerd om de ammoniakemissie in de nabije ecologische hoofdstructuur terug te brengen.

Belangrijke randvoorwaarden en uitgangspunten binnen het ARP zijn de volgende:

- In het ARP zijn wijzigingen op bedrijfsniveau gekoppeld aan "ammoniakemissierechten" die kunnen worden afgeleid van de in het kader van de Wet Milieubeheer aan een bedrijf toegekende milieuvergunning.
- Met betrekking tot de ammoniakemissierechten geldt voor de totale Gelderse Vallei een "stand-still" beginsel, wat betekent dat de te verwerven NH₃-emissie elders uit de Gelderse Vallei afkomstig dient te zijn. Daarnaast zal bij iedere verplaatsing van ammoniakemissie, de verplaatste emissie met 30 % worden gekort (met uitzondering van verplaatsing van krimp- naar ontwikkelingsgebieden).
- Bij toepassing van de gebiedsgerichte saldomethode kunnen reducties van de depositie worden verlangd van 85 of 95% (inclusief de algemene reductie van de emissie die bij verplaatsing wordt verlangd).
- Bij toepassing van emissiearme technieken mogen de bestaande emissierechten worden "opgevuld" tot een niveau waarbij de ammoniakuitstoot van het totale bedrijf wordt gereduceerd. Als gevolg daarvan zal de ammoniakuitstoot van het totale bedrijf worden gereduceerd.
- De milieuvergunning van de inrichting waarvan af wordt verplaatst moet, voor het deel van de emissierechten dat wordt verplaatst, ingetrokken worden door het bevoegd gezag.

het Ammoniakreductieplan Agrarische Enclave

Voor de Agrarische Enclave is eveneens een Ammoniakreductieplan (ARP-Agrarische Enclave) opgesteld. De ammoniakproblematiek in dit deel van de gemeente wijkt enigszins af van het deel van de gemeente dat in de Gelderse Vallei is gelegen. Dit komt omdat het verschuiven van productievolume van natuurgebieden naar meer agrarische gebieden niet mogelijk is; bij verschuivingen (verplaatsingen) vindt altijd een verschuiving plaats naar een ander natuurgebied. De in steek van het ARP voor dit gebied wijkt dan ook af van het ARP voor de Gelderse Vallei. In het gebied mogen in ieder geval geen ammoniakrechten geïmporteerd worden. Daarnaast moet voorkomen

worden dat er nieuwe knelpuntsituaties ontstaan. Verder moet aan de volgende voorwaarden worden voldaan:

- in onmiddellijke samenhang met een toename van de ammoniakdepositie door een veehouderijbedrijf, moet de ammoniakdepositie die door een ander veehouderijbedrijf in het plangebied wordt veroorzaakt, verminderen;
- deze vermindering moet plaatsvinden door intrekking of wijziging van de vergunning van laatstgenoemd bedrijf;
- als gevolg van deze vermindering moet per saldo de totale ammoniakdepositie op de in het plangebied gelegen voor verzuring gevoelige gebieden afnemen en
- zullen de bij de saldering betrokken verplaatste ammoniakemissierechten met 50% worden afgeroomd. Deze korting geldt niet indien de verplaatsing vanaf een voor verzuring gevoelig gebied geschiedt, het depositieniveau meer dan 2.000 mol bedraagt en de depositiereductie minimaal 75% bedraagt. De te verlaten plaats moet binnen 100 meter vanaf een voor verzuring gevoelig gebied liggen.

V LANGE TERMIJN BELEID

1 algemeen

In dit hoofdstuk komt het lange termijnbeleid voor het buitengebied aan de orde zoals dit verwoord is in de ontwikkelingsschets voor het buitengebied. In het lange termijnbeleid krijgt het ROM-project Gelderse Vallei en de Agrarische Enclave dat onderdeel uitmaakt van het Waardevolle Cultuurlandschap Veluwe (WCL-Veluwe) volop de aandacht. De gemeente besteedt veel aandacht aan deze projecten, omdat in beide gebieden zich problemen voordoen. Beide gebieden kampen met milieuproblemen en in beide gebieden zitten de functies landbouw, natuur, stedelijke functies en recreatie elkaar teveel in de weg. De problemen blokkeren een goede (ruimtelijke) ontwikkeling in de gebieden.

Om de problemen in het buitengebied op te lossen wordt gestreefd naar een geïntegreerd gebiedsgerichte beleidsaanpak. De gemeente onderstreept daarbij in het bijzonder de doelstellingen uit het Plan van Aanpak Gelderse Vallei en het Integraal Deelplan voor de Agrarische Enclave. Bij het formuleren van het lange termijnbeleid en het korte termijnbeleid staan daarom de volgende keuzes en ambities centraal:

- a het Plan van Aanpak Gelderse Vallei
- b het Integraal Deelplan voor de Agrarische Enclave en de van deze plannen afgeleide bouwstenen:
- c het Integraal Basisplan Gelderse Vallei;
- d de Leidraad Agrarische Enclave.

De doelstelling voor het buitengebied voor de lange termijn van de gemeente luidt:

"Het op gang brengen van een proces van vernieuwing van de ruimtelijke structuur in het Valleigebied en het realiseren van een kwaliteitsverbetering van de ruimtelijke structuur in het Centraal Veluws Natuurgebied".

Met behulp van de drie invalshoeken wordt een drietal zonerings voor de lange termijn visie onderscheiden:

- een functionele zonerings die aangeeft welke functie of gebruiksvorm in een bepaald gebied de prioriteit krijgt en in relatie daarmee welke andere gebruiksvormen binnen randvoorwaarden toelaatbaar zijn;
- een milieuzonerings, gebaseerd op de door het rijk en de provincie in de milieuplannen geformuleerde thema's. De grondslag voor de milieuzonerings is tevens terug te vinden in de zonerings uit het Plan van Aanpak Gelderse Vallei;
- een ruimtelijke zonerings die de strategie aangeeft, in relatie met de toegekende functie en de van daar uit te stellen eisen aan de gebruikswaarde, die gevolgd zal worden om de belevingswaarde van het landschap te optimaliseren.

De voornoemde zonerings staan niet los van elkaar. Zo is de milieuzonerings van invloed op de functies die in een bepaald gebied ontwikkeld kunnen worden en is omgekeerd de functie die aan een gebied wordt toegekend van invloed op de milieunormen die beleidsmatig gesteld worden. Ook de inrichting van het landschap heeft alles te maken met de bestaande en toekomstige functies.

De verschillende zoneringen hebben een rol gespeeld bij de totstandkoming van de ontwikkelingsvisie voor het buitengebied. Voor een meer uitgebreide informatie hierover wordt verwezen naar de ontwikkelingsschets voor het buitengebied.

De ontwikkelingsvisie bestaat uit een aantal deelgebieden, welke geënt zijn op de drie voornoemde zoneringen (zie kaart "lange termijn beleid"). Bij het beleid per deelgebied is gekozen voor een zekere mate van ruimtelijke zonering tussen de functies landbouw, natuur en recreatie. In het volgende wordt de gewenste (hoofd)structuur van het buitengebied beschreven, inclusief het bijbehorende beleid. Apart aandacht is besteed aan het beleid inzake functieveranderingen. De volgende aspecten komen in dit hoofdstuk aan de orde.

- ecologische hoofdstructuur
- agrarische hoofdstructuur
- verblijfsrecreatiegebieden
- overgangsgebieden
- functieveranderingen in de randzones
- wonen, niet-agrarische bedrijvigheid en overige functies
- verkeer
- functieveranderingen

ecologische hoofdstructuur

Om binnen het gemeentelijk buitengebied een ecologische hoofdstructuur te ontwikkelen dienen zoveel mogelijk de meest waardevolle bestaande natuurelementen in samenhang met elkaar gebracht te worden. Zo ontstaat er een gebied waarvan de omvang van de afzonderlijke delen voldoende groot is om een duurzame ecologische ontwikkeling in stand te houden. In het buitengebied van de gemeente maken de volgende bestaande natuurgebieden deel uit van deze ecologische hoofdstructuur:

- het Centraal Veluws Natuurgebied en enkele uitlopers daarvan in de Gelderse Vallei ten noorden van Stroe; de uitlopers liggen in de omgeving Wolweg/Tolnegenweg, tussen de Tolnegenweg en de Gruttoweg en omgeving Hunnenweg;
- de natuurgebieden in het noordwestelijke deel van Barneveld; het betreft natuurgebieden aan de noordoostzijde van de kern Zwartebroek, aan de oostzijde van de Blankenhoefseweg en tussen de Leemweg/Westerveldse weg en Hoevelakense beek in;
- de natuurgebieden in het westelijk midden (omgeving Kallenbroek); het betreft de natuurterreinen langs de Barneveldse beek en tussen de Kallenbroekerweg en de Dronkelaarseweg.

Om voldoende samenhang in de ecologische hoofdstructuur te kunnen aanbrengen dient uitbreiding van natuur plaats te vinden. Deze uitbreiding vindt vrijwel uitsluitend plaats aansluitend aan de bestaande natuurgebieden. Uiteraard zijn daarvoor de gebieden gekozen, waar de omstandigheden de meeste potenties hebben.

De methode om de uitbreiding te realiseren is gebaseerd op het Begrenzingsplan Gelderse Vallei en het beheersplan Veluwe.

De te ontwikkelen ecologische hoofdstructuur staat aangegeven op de kaart "ecologische hoofdstructuur". De kaart geeft tevens reservataars-, beheers- en natuurontwikkelingsgebieden aan, welke binnen de ecologische hoofdstructuur zijn aangewezen.

reservataarsgebieden

Reservataarsgebieden zijn landbouwgebieden die reeds een hoge natuurwaarde bezitten. In deze gebieden wordt gestreefd naar verwerving van gronden op basis van vrijwilligheid ten behoeve van een terreinbeherende natuurbeschermingsorganisatie. Indien de gronden verworven worden zal de landbouw nog slechts een zeer ondergeschikte rol spelen. In de periode voorafgaand aan

de verwerving kunnen ondernemers op basis van vrijwilligheid een beheersovereenkomst afsluiten.

beheersgebieden

Beheersgebieden zijn gebieden waar de landbouw de belangrijkste activiteit kan blijven, maar waar op basis van vrijwilligheid en tegen vergoedingen activiteiten worden nagelaten, dan wel op natuurwaarden gerichte beheersactiviteiten worden uitgevoerd. In een beheersovereenkomst wordt vastgelegd wat de grondgebruiker aan agrarisch-natuurbeheer gaat doen en welke financiële beloning daar tegenover staat. Een overeenkomst wordt voor vijf jaar afgesloten, maar kan jaarlijks worden opgezegd.

natuurontwikkelingsgebieden

Natuurontwikkelingsgebieden zijn gebieden die in hun geheel aan het bestaande gebruik worden onttrokken, om vervolgens opnieuw te worden ingericht met het oog op natuurontwikkeling. Van de bestaande waardevolle natuurgebieden buiten de ecologische hoofdstructuur geldt dat behoud wordt nagestreefd indien deze elementen voldoende omvang hebben. In de ontwikkelingskoers voor de omgeving zal de aanwezigheid van deze natuur echter een minder grote betekenis hebben dan bij natuur behorend tot de ecologische hoofdstructuur.

ecologische verbindingzones

Uit oogpunt van het toekomstig functioneren van de belangrijkste natuurgebieden zullen daarnaast een beperkt aantal ecologische verbindingzones worden gerealiseerd. Deze verbindingzones hebben slechts een beperkte omvang.

Het betreft:

- 1 een viertal natte verbindingzones, namelijk de Esvelderbeek, de Moorsterbeek, beek ten noorden van de Harremaatweg en een deel van de Barneveldse beek vanaf Kallenbroek tot aan de grens met de gemeente Leusden.
- 2 een tweetal droge verbindingzones, namelijk het realiseren van een verbinding tussen Kallenbroek en omgeving De Glind en tussen Kallenbroek en het gebied ten oosten van Terschuur/Zwartebroek.

agrarische hoofdstructuur

De gebieden buiten de ecologische hoofdstructuur zijn overwegend in gebruik bij de landbouw. De kerngebieden van de agrarische produktiestructuur zijn:

- het gebied ten oosten van de kern Barneveld (omgeving Kootwijkerbroek);
- het gebied dat ligt ten westen en ten zuiden van Voorthuizen en ten noorden van het industrieterrein Harselaar;
- het gebied ten westen van de kernen Zwartebroek en Terschuur;
- het zuidwestelijke deel van Barneveld.

Deze kerngebieden van de agrarische hoofdstructuur worden gekenmerkt door een gemengde agrarische structuur, met zowel melkveehouderijbedrijven als intensieve veehouderijbedrijven. Het beleid voor dit gebied is gericht op herstructurering, waarbij productieruimte beschikbaar komt voor bedrijven die in staat zijn om in de toekomst te investeren. Het ruimtelijk beleid dient hierbij rekening te houden met een aanmerkelijke schaalvergroting, waardoor enerzijds bedrijven fors zullen groeien, anderzijds bedrijven zullen stoppen met hun agrarische activiteiten.

Daarnaast zal in het ruimtelijk beleid rekening moeten worden gehouden met nevenbedrijven, soms heel klein in de hobbysfeer, maar soms ook van een zodanige omvang dat wel degelijk sprake is van bedrijfsmatige agrarische activiteiten.

Nieuwvestiging van agrarische bedrijven is niet toegestaan. Verplaatsing van agrarische bedrijven is onder een groot aantal voorwaarden wel toegestaan.

ontwikkelingsruimte

Het bieden van ontwikkelingsruimte in de kerngebieden in het ruimtelijk en in het milieuhygiënische beleid heeft twee belangrijke componenten:

- geen beperkingen voor de te verwachten schaalvergroting opwerpen;
- grote terughoudendheid ten opzichte van (het toelaten van) niet-agrarische functies, zoals wonen en niet-agrarische bedrijvigheid die een ontwikkeling van de agrarische bedrijfstak in de weg kunnen staan.

Desondanks is een toename van het niet-agrarische gebruik van vrijkomende gebouwen noodzakelijk, om een adequaat antwoord te kunnen geven op het aanbod van voormalige bedrijfsgebouwen. Dit aanbod ontstaat immers als gevolg van bedrijfsbeëindiging. Alleen, dit zullen slechts functies mogen zijn die de ontwikkeling van de agrarische bedrijven in de omgeving niet in de weg staan. Om te voorkomen dat de grondbalans niet nog verder verstoord wordt, mogen nieuwe functies geen groot beslag doen op de beschikbare ruimte.

landinrichtingscommissie Esvelderbeek

De gemeente verleent medewerking aan het landinrichtingsproject dat momenteel plaatsvindt in het oostelijk deel van het agrarisch productiegebied. Een Landinrichtingscommissie werkt in het gebied aan een uitvoeringsgericht programma met concrete voorstellen om snel en met een brede en directe inschakeling van de streek de visie en doelstellingen uit het Plan van Aanpak Gelderse Vallei te realiseren. De concrete voorstellen kunnen uitsluitend op basis van vrijwillige medewerking uitgevoerd worden.

Vanuit het project komen concrete voorstellen tot aanpassing/wijziging van het gemeentelijk beleid. Deze voorstellen kunnen ruimtelijke gevolgen hebben. Voor het project is het dan van belang dat snel en efficiënt door de gemeente op de plannen gereageerd wordt. Dat betekent dat het bestemmingsplan Buitengebied voldoende ruimte moet openlaten voor het realiseren van deze concrete voorstellen uit de Landinrichtingscommissie.

Het betreft voorstellen zoals het vergroten van agrarische bedrijven, het realiseren van de ecologische verbindingzone Esvelderbeek, het verbeteren van de externe productieomstandigheden enzovoort.

Het gebied is op de kaart "lange termijn beleid" aangegeven.

Indien de proefmaatregelen goed uitwerken is de gemeente bereid aan de uitvoering van deze maatregelen ook in andere delen van het buitengebied medewerking te verlenen. De maatregelen moeten ruimtelijk passen binnen de ontwikkelingsvisie voor het buitengebied en financieel haalbaar zijn.

verblijfsrecreatiegebieden

In het buitengebied komen enkele concentraties van (verblijfs)recreatieterreinen voor:

- Voorthuizen-Harremaatweg/Brugveenseweg;
- Voorthuizen-Kieftveen en omgeving;
- Voorthuizen-Zevenbergjesweg/Hunnenweg;
- Stroe-Noord;
- Stroe-Zuid;
- Kootwijk en omgeving;
- Garderen-Putterweg en omgeving;
- Garderen-Oud Milligenseweg;
- het recreatiegebied Zeumeren.

In hoofdstuk III is geconstateerd dat de positie van de verblijfsrecreatiesector in de gemeente Barneveld bij ongewijzigd beleid ten opzichte van de gemeenten, waar wel actief beleid wordt gevoerd, verzwakt.

hoofddoelstelling

Uitgangspunt voor het verblijfsrecreatiebeleid is de nieuwe nota Verblijfsrecreatie van de gemeente Barneveld. De hoofddoelstelling van het gemeentelijk beleid ten aanzien van de verblijfsrecreatie is:

"Handhaving en versterking van het functioneren van de verblijfsrecreatieve sector door het scheppen van de ruimtelijke voorwaarden waarbinnen een gezonde economische bedrijfsvoering van bestaand en eventueel nieuw aanbod mogelijk is of wordt en waarbij de aantrekkingskracht van de gemeente Barneveld als toeristische bestemming wordt verhoogd."

Voor de lange termijn wil de gemeente voldoende ruimtelijke voorwaarden creëren ten behoeve van de handhaving en versterking van het functioneren van de verblijfsrecreatiesector. Dit leidt tot de volgende beleidsuitgangspunten:

- het aanbod van verblijfsrecreatie-accommodaties komt voor een groot deel in geconcentreerde duidelijk begrensde gebieden voor. De gemeente ervaart deze concentratie als positief en acht het wenselijk de huidige mate van concentratie in grote lijnen te handhaven;
- het beleid richt zich op versterking van het functioneren van bestaand aanbod door kwaliteitsverhoging en door schaalvergroting. Schaalvergroting is geen doel op zich, maar uitsluitend een middel voor kwaliteitsverhoging;
- schaalvergroting is in volgorde van belang mogelijk door:
 - betere benutting van de bestaande ruimte;
 - annexatie van een naastgelegen terrein;
 - uitruil van gronden die niet direct aansluiten op het verblijfsrecreatieterrein.
- aan schaalvergroting moeten voorwaarden worden gesteld wat betreft de naleving van bestemmingsplanvoorschriften, de landschappelijke inpassing en milieuvoorschriften;
- dat schaalvergroting niet hoeft te leiden tot meer accommodaties, omdat de schaalvergroting gedeeltelijk plaatsvindt door de overnames van naast gelegen terreinen en doordat na schaalvergroting in veel gevallen lagere dichtheden (minder accommodaties per hectare) zullen resulteren.

uitbreiding verblijfsrecreatieterrein Harremaatweg

Het gebied ten noorden van de Harremaatweg heeft thans een agrarische functie. Deze functie biedt op termijn geen duurzaam perspectief. Voor het gebied worden twee nieuwe functies nagestreeft. Het gebied ten noorden van de in het gebied liggende beek, krijgt een "groene" invulling, terwijl de beek zelf, als ecologische verbindingzone, wordt ontwikkeld. Het gebied ten zuiden van de beek wordt ingericht als verblijfsrecreatief terrein. Het is niet de bedoeling om het gebied in te richten met zomerhuisjes en stacaravans, maar tenten zijn in combinatie met dagrecreatieve functies en parkeren wel toegestaan.

kleinschalig kamperen

Binnen de agrarische hoofdstructuur, overgangsgebieden en de randzones biedt het gemeentebestuur mogelijkheden tot "kleinschalig kamperen". Agrarische ondernemers kunnen voor een bepaalde periode per jaar vrijstelling verleend krijgen voor een aantal standplaatsen "kleinschalig kamperen".

overgangsgebieden

Rond en binnen de kerngebieden van de ecologische hoofdstructuur zijn overgangsgebieden aangewezen. Deze overgangsgebieden staan aangegeven op de Ontwikkelingskaart voor het Buitengebied. De overgangsgebieden tussen de ecologische hoofdstructuur en de agrarische hoofdstructuur komen overeen met de blauwe zone uit het Ammoniakreductieplan en komen zowel voor in de Gelderse Vallei als in het CVN. De gebieden in deze blauwe zone zijn:

- gebieden binnen een afstand van circa 750 meter van natuurelementen met een A-status en
- tot 500 meter van natuurelementen met een B-status.

Binnen de milieuregelgeving zijn hier de zwaarste normen van toepassing. Tevens zijn zowel in het milieubeleid (ARP) als in het ruimtelijke beleid positieve instrumenten van toepassing die een verplaatsing van productievolumes uit deze gebieden moeten stimuleren, bijvoorbeeld geen korting op emissierechten en het bieden van ruimte voor functieveranderingen. Er kan een tweetal richtingen naar functieveranderingen worden genoemd, namelijk wonen en niet-agrarische bedrijvigheid (recreatie, bosbouw, overige bedrijvigheid).

functieveranderingen in de agrarische enclave

Het Centraal Veluws Natuurgebied (CVN) is aangewezen als één kerngebied van de ecologisch hoofdstructuur. Echter, binnen het CVN ligt ook de landbouwenclave Garderen. Als gevolg van de ligging van de landbouwbedrijven in deze enclave binnen de ecologische hoofdstructuur zijn de ontwikkelingsmogelijkheden van deze bedrijven ruimtelijk en milieuhygiënisch beperkt. Deze situatie komt overeen met de overige landbouwenclaves op het CVN en in de natuurgebieden in de Gelderse Vallei. Om deze reden wordt in deze landbouwenclave aan agrarische ondernemers planologische ruimte gegeven tot functieveranderingen; planologische ruimte die vergelijkbaar is met de overgangsgebieden in de Gelderse Vallei en de overige landbouwenclaves in het CVN.

Voor de overgangsgebieden geldt dat de landbouw de hoofdfunctie is en moet blijven. Het verschil met de agrarische kerngebieden is echter dat als gevolg van de milieudoelstellingen de intensiteit van de agrarische bedrijfstak zal afnemen, waarbij sprake is van een geleidelijke schaal:

- dichtbij de ecologische hoofdstructuur zullen maar weinig bedrijven kunnen uitbreiden, en zullen relatief veel bedrijven hun agrarische activiteiten beëindigen;
- dichtbij de agrarische hoofdstructuur zullen relatief veel bedrijven kans zien te investeren in de toekomst, in samenhang met groei en zullen veel minder bedrijven hun activiteiten beëindigen.

functieveranderingen in de randzones

Op grond van de nieuwe richtlijn voor Stankhinder en veehouderij 1996 zijn de ontwikkelingsmogelijkheden voor agrarische bedrijven in zones rond kernen en recreatieterreinen minder groot in vergelijking met bedrijven buiten deze zones. Om deze reden onderscheidt de gemeente naast overgangsgebieden ook (kern)randzones. Deze zijn afzonderlijk op de Ontwikkelingskaart aangegeven. De gemeente biedt ondernemers in deze (kern)randzones mogelijkheden tot functieveranderingen. De landbouw blijft de hoofdfunctie in de (kern)randzone.

wonen, niet-agrarische bedrijvigheid en overige functies

In het buitengebied komen veel functies voor die weinig of niets met de functies natuur, landbouw en verblijfsrecreatie te maken hebben. Deze functies wonen, niet-agrarische bedrijvigheid, verkeer, militaire terreinen, leidingen enzovoort komen verspreid in het hele buitengebied voor.

wonen en niet-agrarische bedrijvigheid

De bestaande erkende niet-agrarische activiteiten zullen worden bestemd.

Enkele van deze niet-agrarische bedrijven horen in het buitengebied feitelijk niet thuis, maar zijn in het verleden wel bestemd. In beginsel krijgen deze bedrijven geen of zeer geringe mogelijkheden

tot uitbreiding. De gemeente wil het buitengebied met name voorbehouden aan de functies landbouw en natuur. De mogelijkheden voor uitbreiding zijn afhankelijk van de aard van de niet-agrarische activiteiten, de ligging en de (on)mogelijkheden tot verplaatsing van het bedrijf. De bestaande erkende woningen zullen worden bestemd.

Ten aanzien van inwoning in woningen in het buitengebied blijft het bestaande beleid, omschreven in een beleidsnotitie uit 1994 van kracht. In deze beleidsnotitie staat omschreven dat de inhoud van de bedrijfswoning in het bestemmingsplan de maximaal toegestane maat van 750 m³ niet mag overschrijden.

De inhoudsmaat voor burgerwoningen is maximaal 500 m³. De gemeente zal ondermeer gelet op het Integraal basisplan Gelderse Vallei deze inhoudsmaat oprekken tot maximaal 600 m³.

Thans is voor agrarische en andersoortige bedrijfswoningen 750 m³ toegestaan. Bij wijziging van het gebruik naar burgerwoning ontstaan er derhalve al burgerwoningen met een inhoud van 750 m³.

Door de koppeling aan het slopen van aanzienlijk veel bestaande bebouwing ontstaat er een gewenste sanering van overtollige bebouwing. De verstening in het buitengebied wordt hierdoor tegengegaan. Bovendien kan er in de schuren die gesloopt worden geen illegale niet-agrarische activiteiten ontstaan. In het kader van de handhaving heeft het voorstel zodoende een positieve uitwerking. Ook is er minder kans op belemmeringen voor agrarische bedrijven ten gevolge van andersoortige activiteiten.

In alle zones (agrarische hoofdstructuur/ecologische hoofdstructuur/overgangsgebieden) zijn vorenomschreven gevolgen als positief te aan merken.

Er moet sprake blijven van één woning die maximaal door twee gezinnen mag worden benut. Indien er sprake is van een verzoek tot functieverandering van een agrarisch bedrijf in de functie wonen, niet-agrarische bedrijvigheid of bosbouw in een bepaalde zone is gemeente bereid een uitzondering te maken op deze algemene beleidslijn.

verkeer

De gemeente Barneveld heeft de bevordering van de verkeersveiligheid binnen het verkeersbeleid als één van de belangrijkste taakstellingen opgenomen. Voor de gemeente is een verkeersveiligheidsplan van kracht. Het bevorderen van de verkeersveiligheid heeft ook ruimtelijke gevolgen. Voor het buitengebied is het wegennet onderverdeeld in vier categorieën van functies. Het gevolg nu is dat het wegennet zodanig moet worden ingericht dat de vormgeving in overeenstemming is met de functie. Deze herinrichting is een proces dat tientallen jaren zal gaan duren. Op dit moment is niet duidelijk tot welke ruimtelijke gevolgen het categoriseren leidt.

De ongevallencijfers die voortkomen uit de jaarlijkse monitoring onveiligheid en de aanpak van verkeersonveilige kruispunten en wegvakken eisen wellicht eveneens oplossingen die ruimtelijke gevolgen met zich meebrengen.

De gemeente wil verder enkele belangrijke maatregelen in het buitengebied treffen die vanuit verkeerskundig oogpunt noodzakelijk zijn. Voor zover deze maatregelen binnen tien jaar (de termijn van het bestemmingsplan) voorzien zijn worden ze vermeld in het korte termijnbeleid. Het betreft onder andere de aanleg via Oostelijke omlegging N303 rond Voorthuizen en de reconstructie van enkele wegen en kruisingen in het buitengebied.

De MER-studie m.b.t. doortrekking tot aan de Wesselseweg, is op dit moment in voorbereiding. Bijzondere vermelding verdient het station Barneveld-Noord. Dit station zou op termijn mogelijk verplaatst kunnen worden naar de lijn Amersfoort-Apeldoorn.

functieveranderingen

De gemeente is bereid meer ruimtelijke mogelijkheden voor functieveranderingen in bepaalde zones naar wonen en niet-agrarische bedrijvigheid te bieden; in alle gevallen dient er van de functieverandering een positieve impuls uit te gaan naar het buitengebied en dient er rekening te worden gehouden met de hieronder nader genoemde uitgangspunten en randvoorwaarden.

doel van het functieveranderingenbeleid

Het doel van het beleid is de vernieuwing van de ruimtelijke structuur in de Gelderse Vallei en de verbetering van ruimtelijke structuur in het CVN (ook wel Waardevolle Cultuurlandschap Veluwe genoemd) te ondersteunen en de ontwikkeling van een economisch gezonde en duurzame landbouw te stimuleren binnen maatschappelijk en landschapsecologische aanvaardbare grenzen. Het beleid moet concrete impulsen geven gericht op het bereiken van de doelstellingen uit het Plan van Aanpak Gelderse Vallei en de Integrale Deelplannen voor de Agrarische Enclave en Zuid-West Veluwe.

waarom functieveranderingen

De twee belangrijkste redenen waarom de gemeente de ruimtelijke mogelijkheden voor functieveranderingen verruimd en verfijnd zijn

- 1 ondersteuning van het streven naar vermindering van de milieubelasting in het buitengebied. De gemeente verleent alleen medewerking, indien sprake is van een verbetering van de (milieu)situatie ter plaatse;
- 2 het benutten van de mogelijkheden die vrijkomende agrarische bebouwing biedt om op deze wijze kapitaalvernietiging en verloedering door leegstand van deze gebouwen te voorkomen.

Overigens blijft het restrictieve beleid met betrekking tot nieuwvestiging van burgerwoningen en niet-agrarische bedrijvigheid van kracht. Dat wil zeggen dat voor de burger voor de nieuwbouw van een woning of voor de ondernemer voor de nieuwvestiging van een niet-agrarische onderneming in het buitengebied het restrictieve beleid, indien er geen sprake is van een duidelijk aantoonbaar sanerende werking, onveranderd blijft.

De gemeente verleent alleen medewerking aan functieveranderingen indien rekening wordt gehouden met de volgende algemene voorwaarden:

- 1 Wijziging van de agrarische bestemming in een niet-agrarische bestemming vindt uitsluitend plaats in de volgende zones (zie kaart "ontwikkelingsvisie");
 - de overgangsgebieden tussen de bestemde natuurgebieden en het agrarisch productiegebied;
 - het CVN binnen de daar aangegeven zones;
 - de randzones rond de kernen.
- 2 De nieuwe functie moet passen in het streefbeeld voor het deelgebied (zie beschrijving in hoofdlijnen van de voorschriften). De inpasbaarheid van de nieuwe functie wordt bepaald door het streefbeeld.

In de deelgebieden waar het streven gericht is op de realisering van de ecologische hoofdstructuur zal zeer terughoudend worden omgegaan met het wijzigen van bestemmingen ten behoeve van functieveranderingen.

- 3 Bij de beoordeling van het verzoek tot medewerking aan verandering van de agrarische bestemming dient duidelijk aangetoond te worden dat intensieve agrarische activiteiten beëindigd worden, dan wel dat deze activiteiten zodanig worden teruggebracht dat sprake is van een forse (milieu)winst en de agrarische activiteit beschouwd moet worden als een nevenactiviteit. Voor wat betreft de reductie van de ammoniakemissie bij een functieverandering worden minimale normen gehanteerd.

Om bij een functieverandering een extra bouwkaavel te krijgen wordt er als voorwaarde een relatie met het ARP gelegd. In de ARP-regeling kunnen bedrijven hun ammoniakdepositie uitbreiden tot de signaleringsgrenswaarde van 75 mol op het dichtstbijzijnde A-element (B-element 300 mol). Als een bedrijf boven deze grenswaarde zit, zijn er dus nauwelijks ontwikkelingsmogelijkheden. De grenswaarde wordt als een criterium gebruikt bij het toestaan van een extra woning. C-elementen hoeven hier in eerste instantie niet bij worden betrokken omdat deze veelal buiten de gebieden liggen voor functieverandering. Tevens dient ten minste 750 kg ammoniak te worden ingeleverd.

- 4 De functiewijziging mag geen beperking inhouden voor de ontwikkeling van de agrarische bedrijven in de directe omgeving.
- 5 De nieuwe functie moet vóórkomen op de bedrijvenlijst voor functiewijzigingen.
- 6 De lozing van afvalwater dient te voldoen aan de eisen die in het Gemeentelijk rioleringsplan worden gesteld.

wonen

Er zijn drie mogelijkheden om naast bedrijfswoningen extra woningen in het buitengebied te realiseren:

- 1 één extra woning bij beëindiging van het agrarische bedrijf;
- 2 moderne landgoederen ten behoeve van het wonen;
- 3 nieuwe buitenplaatsen in randzones van kernen ten behoeve van maatschappelijke instellingen en kantoren.

ad 1

Een extra woning betekent een toevoeging van bebouwing aan het buitengebied. In het toch al bijzonder volle landschap is dit een negatieve zaak. Omdat de extra woning alleen toegestaan wordt onder voorwaarde van sloop van overtollige bebouwing kan ook ruimtelijke winst worden gehaald uit deze vorm van functieverandering. Het beleid is op dit punt inmiddels nader uitgewerkt. De voorwaarden en uitgangspunten hiervan zijn in dit plan opgenomen.

In de jaren 1998 en 1999 hebben ca. 10 agrarische bedrijven gebruik gemaakt van deze regeling.

ad 2

Bij de functieverandering naar wonen is een hele ruime kavel benodigd. Voor deze ruime kavel geldt een aanlegverplichting van bos/natuur, met een landgoedachtig voorkomen, waarop een onderhoudsverplichting rust. Eventuele overtollige bebouwing dient te worden gesloopt. Ook deze functieverandering is onder de noemer "nieuwe landgoederen" in dit plan opgenomen.

ad 3

Ook nu geldt dat er sprake dient te zijn van een ruime kavel. Tevens geldt voor deze kavel een aanlegverplichting van bos/natuur, met een buitenplaatsachtig voorkomen, waarop een onderhoudsverplichting rust. In deze gevallen zal het gaan om nieuwbouw. Deze vorm van functieverandering past vooral goed in de randzones rond de kernen, omdat sprake is van een economische en/of maatschappelijke exploitatie van de (nieuwe) bebouwing.

Nieuwvestiging van nieuwe buitenplaatsen is dermate ingrijpend in het buitengebied dat dit niet in dit plan is uitgewerkt. Hiervoor moet een herziening van het bestemmingsplan worden gerealiseerd.

recreatie

Grootschalige vormen van verblijfsrecreatie sluit de gemeente als mogelijke functie-verandering in beginsel uit. Alleen in de volgende twee gevallen kan dit voorkomen:

- 1 verplaatsing van een verblijfsrecreatiebedrijf vanuit het Centraal Veluws Natuurgebied;
- 2 de uitbreiding van een bestaand verblijfsrecreatiebedrijf ten behoeve van een kwalitatieve verbetering van dit bedrijf.

In deze gevallen is een afzonderlijke ruimtelijke studie nodig waarin de situering in het betreffende landschapstype en de eisen aan de afwerking van het terrein bepaald worden.

Ook bepaalde vormen van dagrecreatie kunnen een invulling geven aan vrijkomende agrarische bebouwing. Gedacht kan worden aan maneges, kinderboerderijen, musea of bezoekerscentra. Bij maneges en kinderboerderijen zal het niet alleen gaan om het gebruik van gebouwen maar is ook een aanzienlijk gebruik van de buitenruimte. In beginsel verleent de gemeente geen medewerking aan nieuwe grootschalige vormen van dagrecreatie. De vraag naar deze vormen van recreatie (golfterrein, attractiepark) zal, indien deze zich voordoet, ook een eenmalige aangelegenheid zijn, waarvoor een afzonderlijke studie noodzakelijk wordt geacht. In open gebieden vindt de gemeente dit soort ontwikkelingen zondermeer ongewenst. Een landschapsstudie is een vereiste om situering en randvoorwaarden te bepalen.

bosbouw

Het telen van houtige gewassen behoort tot het agrarische gebruik en is, uitgezonderd de specifiek open gebieden, toegestaan. Ook de aanleg van permanent bos kan plaatsvinden buiten de open gebieden.

niet-agrarische bedrijvigheid

In het algemeen is grootschalige ontwikkeling van niet-agrarische bedrijvigheid in het buitengebied ongewenst. Mogelijkheden voor (kleinschalige) ontwikkeling van niet-agrarische bedrijvigheid zullen in een beperkt aantal gebieden aan de orde zijn.

Voor de aan het buitengebied gebonden vormen van niet-agrarische bedrijvigheid bestaan meer mogelijkheden. Vanwege de aard van deze niet-agrarische bedrijven zullen deze in het algemeen toelaatbaar zijn ofwel als volledige functieverandering ofwel als neventak bij het agrarisch bedrijf.

VI ECONOMISCHE UITVOERBAARHEID

Ten aanzien van de economische uitvoerbaarheid kan het volgende worden opgemerkt. Voor het overgrote deel gaat het om een consoliderend bestemmingsplan. Voor alle gebieden geldt dat het bestemmingsplan particulier initiatief mogelijk maakt, maar ook dat de kosten van deze initiatieven niet voor rekening van de gemeente maar voor de initiatiefnemers zijn.

VII GEMEENTELIJK BELEID

1 Inleiding

keuzes bestemmingen en lange termijn beleid

Bij het opstellen van voorliggend bestemmingsplan is het uitgangspunt geweest dat bestaande functies in beginsel worden gerespecteerd en een positieve bestemming krijgen. In gevallen waarbij op dit moment meerdere functies of belangen een rol spelen is een afweging gemaakt. Op de plankaart zijn de bestaande situatie alsmede de reeds voorziene ontwikkelingen vastgelegd. De plankaart in combinatie met de voorschriften bieden een directe titel voor bijvoorbeeld het bouwen en het gebruik. Burgers krijgen hierdoor een meetbaar beeld van hun rechten en mogelijkheden.

In de volgende paragraaf wordt het beleid geschetst ten aanzien van de bestemming van de bestaande functies.

Naast het afwegen en vormgeven van beleidsruimte voor bestaande functies, zal het bestemmingsplan ook richting moeten geven aan nieuwe ontwikkelingen. Zoals aangegeven biedt de regeling ten aanzien van de bestaande functies op een aantal plaatsen de nodige flexibiliteit. Het gaat dan bijvoorbeeld om extra (bouw)mogelijkheden bij recht of door middel van een vrijstellingsbevoegdheid. Het toekennen van een positieve bestemming brengt immers met zich mee dat een zekere uitbreidingsmogelijkheid moet worden geboden.

Naast deze vorm van flexibiliteit bevat het bestemmingsplan een regeling voor meer structurele ontwikkelingen in het buitengebied. Het gaat hierbij om ontwikkelingen die zich voordoen als gevolg van functieveranderingen, maar ook om nieuwe ontwikkelingen die als gevolg van nieuw beleid of initiatieven ruimte zullen moeten krijgen in het buitengebied.

Deze nieuwe ontwikkelingen worden getoetst aan het langetermijnbeleid. Dit beleid is beschreven in de beschrijving in hoofdlijnen (artikel 38) en vormt het toetsingskader voor deze ontwikkelingen. Het betreft hier gebiedsgericht beleid. Er is een aantal deelgebieden onderscheiden waarvoor verschillend beleid geldt. De gebieden zijn aangegeven op de kaart "ontwikkelingsvisie".

relatie ruimtelijk beleid en milieubeleid

De wetgeving op het gebied van de ruimtelijke ordening en milieuwetgeving hebben ieder hun eigen toepassingsgebied. Het ruimtelijk beleid zoals dat in het buitengebied aan de orde is, heeft echter de nodige raakvlakken met het milieubeleid. In hoofdstuk IV is beschreven welke milieuaspecten in het buitengebied een belangrijke rol spelen. Deze milieuaspecten hebben voor een belangrijk deel haar vertaling gekregen in het onderhavige bestemmingsplan. De wijze waarop het bestemmingsplan hieraan invulling geeft is zeer divers. Het bestemmingsplan vervult in deze een viertal functies.

1 informatief

Het kan zijn dat de regelgeving op het gebied milieuwetgeving afdoende is, maar dat een activiteit een sterke affiniteit heeft met de ruimtelijke ordening. Omdat in het bestemmingsplan een integrale afweging van alle in het geding zijnde belangen moet plaatsvinden, is er in sommige gevallen voor gekozen om het betreffende milieuaspect als "aandachtspunt" in het plan op te nemen.

Voorbeeld: de terreinen waar mogelijk sprake is van een verontreinigde bodem. Deze terreinen zijn op een overzichtkaart in de toelichting aangegeven. Bij eventuele bouw of functieverandering wordt er in het bestemmingsplan op geattendeerd met deze verontreiniging rekening te houden.

2 ondersteunend

Om het milieubeleid te onderstrepen is het gewenst om een aantal milieuaspecten te vertalen in het bestemmingsplan. In feite is het milieubeleid afdoende, maar wordt met vertaling in het bestemmingsplan dit beleid versterkt. In het bestemmingsplan zijn geen aanvullende voorwaarden opgenomen.

Voorbeeld: Op grond van de Wet Geluidshinder zijn er regels gesteld voor het oprichten van geluidgevoelige bebouwing. In het bestemmingsplan is een akoestisch onderzoek op basis van de wet geluidshinder opgenomen. In dit onderzoek zijn de geluidshinderzones van de belangrijkste wegen aangegeven. Eventuele nieuwe geluidgevoelige bebouwing wordt aan dit onderzoek getoetst.

3 aanvullend

In een groot aantal gevallen zijn milieuaspecten in het bestemmingsplan vertaald op een zodanige wijze dat ze het milieubeleid aanvullen. Het bestemmingsplan onderkent de milieuproblematiek en kan d.m.v. ruimtelijk instrumentarium het milieubeleid op het betreffende onderdeel versterken.

Voorbeeld: In het kader van het ammoniakbeleid dient in de directe omgeving van voor verzuring gevoelige gebieden rekening te worden gehouden met de ammoniakdepositie van een veehouderijbedrijf. In het bestemmingsplan is aanvullend geregeld dat als een veehouderijbedrijf wordt beëindigd en in aanmerking wil komen voor een extra burgerwoning 750 kg ammoniak in dient te leveren.

4 nieuw

In enkele gevallen is in het bestemmingsplan rekening gehouden met een milieuaspect zonder dan daar concreet milieubeleid voor bestaat. Het bestemmingsplan fungeert derhalve als milieubeleid voor het betreffende milieuaspect. Het bestemmingsplan Buitengebied vervult de rol van beheersinstrument, waarbij de ruimtelijk kwaliteit en dus ook milieubeleid aan de orde wordt gesteld.

Voorbeeld: Om verdroging in kwelgebieden tegen te gaan is in het bestemmingsplan een aanlegvergunningstelsel opgenomen. Het vergraven of aanleggen van waterlopen is in deze gebieden zonder aanlegvergunning niet toegestaan. Hiermee kan sterke grondwaterstandsaling en de daarmee samenhangende verdroging worden voorkomen.

omstreden relatie

De relatie milieubeleid versus ruimtelijk beleid is op een aantal punten omstreden. Zo is de grootte van bouwpercelen in een zone rondom natuurterreinen meerdere keren onderwerp van discussie geweest bij de provincie Gelderland.

Om de natuurgebieden te beschermen tegen ongewenste milieuproblemen vanuit veehouderijbedrijven zouden deze bedrijven bouwpercelen van beperkte omvang moeten krijgen. Daartegenover stond het argument dat juist deze bedrijven de mogelijkheid moet worden geboden om hun staltypen aan te passen aan de milieueisen. Ook deze staltypen vragen een zekere bouwmogelijkheid, hetgeen reden is om ook aan deze bedrijven een bouwperceel van ca 1 ha toe te kennen. Bij besluit van Provinciale Staten (d.d. 11 november 1998) is het ruimtelijk beleid en het milieubeleid op dit punt ontkoppeld. Alle reële agrarische bedrijven krijgen een bouwperceel van ca. 1 ha.

wijze van vertaling

Vertaling van milieubeleid in het bestemmingsplan heeft op verschillende manieren plaatsgevonden. Soms zijn de bouwvoorschriften aan specifiek milieubeleid gekoppeld. Zo dienen mestsilos op het agrarisch bouwperceel te worden geprojecteerd. Dit voorkomt bij calamiteiten een sterke verontreiniging van een willekeurige locatie in het landelijk gebied; het risico is immers beperkt tot de bouwpercelen.

Ook duiden bepaalde werken op specifiek milieubeleid. Zo is het vergraven van gronden in archeologische zones aan een aanlegvergunning verbonden om het historisch archief veilig te stellen.

In sommige gevallen is door het toekennen en projecteren van bestemmingen op de plankaart een specifiek milieuaspect in het bestemmingsplan vertaald. Zo is met de situering van bouwpercelen rekening gehouden met het milieuaspect stankhinder. De bouwpercelen zijn zodanig geprojecteerd dat uitbreiding richting burgerwoning in beginsel niet zonder meer mogelijk is. Tenslotte is bij iedere functieverandering die in het bestemmingsplan mogelijk wordt gemaakt een milieucriterium opgenomen.

2 bestaande functies

Landbouw

onderscheiden agrarische bestemmingen (artikel 7 en 8)

Belangrijkste criterium bij het onderscheiden van agrarische bestemmingen is enerzijds de actuele waardevolle landschapkenmerken en anderzijds de mate waarin het landschap kwetsbaar is voor veranderingen die als gevolg van de ontwikkelingen binnen de landbouw te verwachten zijn. De binnen het plangebied aanwezige landschapswaarden zijn weergegeven op de kaart "landschapswaarden". Waar geen bijzondere landschapswaarden voorkomen is de bestemming "agrarisches gebied I" gegeven. De uitoefening van het agrarisch bedrijf staat hier voorop. De rest van het (agrarische) buitengebied is bestemd als "agrarisches gebied II". Naast de uitoefening van het agrarisch bedrijf speelt de bescherming van landschapswaarden hier een rol.

bestaande agrarische bedrijven

Op basis van het lange termijnbeleid van de gemeente moeten de bestaande agrarische bedrijven mogelijkheden worden geboden. Het plan omvat mogelijkheden om bestaande agrarische bedrijven voort te zetten en verder te ontwikkelen.

Er is voor gekozen om in principe alle agrarische bedrijven de mogelijkheden te bieden die nodig zijn om de agrarische activiteiten af te stemmen op wat in de praktijk nodig is voor een duurzame agrarische bedrijfsvoering.

Hierbij is op basis van bestaande aard en omvang van de agrarische bedrijven onderscheid gemaakt in twee categorieën: reële agrarische bedrijven en wonen met agrarische activiteiten. De minimale omvang van de agrarische activiteiten is uitgedrukt in nge (nederlandse groot eenheid). In de bijlage is een lijst opgenomen van de meest voorkomende voorbeelden van benodigde aantallen dieren.

reële agrarische bedrijven

Agrarische bedrijven met een omvang van tenminste 16 nge worden beschouwd als een reëel agrarisch bedrijf. Deze bedrijven krijgen de mogelijkheid om bebouwing die noodzakelijk is voor een gezonde en duurzame landbouw te realiseren.

Alle reële agrarische bedrijven krijgen dan ook een bouwperceel van ca. 0,6 - 1,2 ha. In de praktijk hebben de aanwezige agrarische bedrijven een bouwperceel gekregen dat ook sterk afhankelijk is van de aanwezige bebouwing en uitbreidingswensen. Sleufsilo's en kuilvoerplaten mogen buiten het bouwperceel worden gesitueerd. Wel dienen ze te grenzen aan het bouwperceel. De bouwvoorschriften bepalen uitdrukkelijk dat alle bebouwing in beginsel binnen het bouwperceel dienen te worden opgericht. Naast de bedrijfsgebouwen worden hier ook andere bouwwerken zoals bijvoorbeeld silo's voor de opslag van ruwvoer, krachtvoer en kunstmest verstaan.

Bij de situering van het bouwperceel is rekening gehouden met de volgende aspecten:

- bestaande bebouwing van het agrarisch bedrijf;
- gewenste toekomstige uitbreidingswensen;
- ruimte voor vrachtverkeer voor bereikbaarheid van bebouwing;
- samenhang tussen bebouwingspatroon en verkavelingspatroon;

- wens tot handhaven van doorzichten en kleinschalige onbebouwde ruimte uit oogpunt van goede landschappelijke situatie;
- afstand tot naastligging (niet-) agrarische bedrijven en andere functies.

Binnen een agrarische bouwperceel is één agrarisch bedrijfscomplex toegestaan.

Het bouwperceel vormt een bebouwingsoppervlak binnen een van de onderscheiden agrarische bestemmingen en geen aparte bestemming. Bebouwing en agrarisch gebied gaan immers veelal zonder ruimtelijk grenzen in elkaar over.

Dit betekent dat de in de bestemmingsomschrijving opgenomen landschapswaarden dus ook toetsingskader vormen voor bijvoorbeeld het afgeven van vrijstellingen en aanlegvergunningen.

wonen met agrarische activiteiten

Indien de agrarische activiteiten beperkt zijn tot een omvang van 3 tot 16 nge krijgt het perceel waarop deze activiteiten plaatsvinden de bestemming "wonen met agrarische activiteiten". De totale bebouwing wordt begrensd zonder dat er wezenlijke uitbreidingsmogelijkheden worden geboden. Een uitbreidingsmogelijkheid van maximaal 150 m² aan bebouwing is opgenomen voor specifieke situaties, zoals verbetering van de huisvesting van dieren op basis van landelijke veterinaire normen. Er mag dan geen sprake zijn van leegstand van bestaande opstallen.

flexibiliteit bouwperceel

Flexibiliteit van de bouwperceelsgrenzen wordt bereikt door middel van vrijstellings- en wijzigingsbevoegdheden. Een vrijstellingsbevoegdheid is opgenomen teneinde de bouwperceelsgrenzen te kunnen overschrijden met bebouwing. In de bestemming "agrarisch gebied I" en "agrarisch gebied II" mag een "denkbeeldig" bouwperceel ontstaan van maximaal 1,1 ha.

Bij deze vrijstellingsbevoegdheid blijft de bouwperceelsgrens op de plankaart gehandhaafd. In het plan is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen om de bouwperceelsgrens daadwerkelijk te veranderen. De oppervlakte na wijziging mag maximaal 1,5 ha bedragen. Als criterium geldt onder meer dat een compacte bouwperceelsvorm gehandhaafd moet blijven of worden gecreeerd. Deze voorwaarde is opgenomen om grillige, onregelmatige perceelsvormen te voorkomen. Voorts moet de noodzaak voor de verandering/uitbreiding worden aangetoond.

bedrijfswoningen

Per agrarisch bedrijf is in principe één agrarische bedrijfswoning toegestaan. Een tweede agrarische bedrijfswoning is toelaatbaar indien daarvoor uit bedrijfstechnische overwegingen de noodzaak aanwezig is. Het moet een continu tweemansbedrijf. Dit houdt in dat sprake dient te zijn minimaal 2 vak. (volwaardige arbeidskracht).

Om te voorkomen dat een tweede agrarische bedrijfswoningen als burgerwoningen gebruikt gaat worden voert de gemeente een actief ontmoedigingsbeleid. Onderdeel hiervan is om tweede bedrijfswoningen welke zijn vervreemd van het agrarische bedrijf in dit bestemmingsplan wederom binnen het agrarisch bouwperceel te projecteren. Daarnaast dient de een nieuwe tweede agrarische bedrijfswoning op maximaal 30 meter van de eerste bedrijfswoning te worden geplaatst. Op enkele percelen is geen bedrijfswoning toegestaan. Dit zijn bijvoorbeeld grensoverschrijdende bouwpercelen, waarvan de bedrijfswoning in een buurgemeente is gelegen.

agrarische bedrijvigheid en bijzondere agrarische bedrijven

Er is sprake van een agrarisch bedrijf als de activiteiten gericht zijn op het voortbrengen van producten door middel van het telen van gewassen en/of het houden van dieren. Het aanhuis verkopen van de op het bedrijf geproduceerde producten en gewassen behoort tot de mogelijkheden

Een aantal vormen van agrarische activiteiten wordt tot de bijzondere agrarische activiteiten gerekend. Indien deze agrarische activiteiten substantieel deel uitmaken van het bedrijf, dan wordt het als een bijzonder agrarisch bedrijf beschouwd en als zodanig nader aangeduid op de plankaart. Deze agrarische bedrijven krijgen dezelfde bouwmogelijkheden als de andere bedrijven. Vanwege ruimtelijke uitstraling is omschakeling van agrarisch bedrijf naar bijzonder agrarisch bedrijf niet zonder meer mogelijk. Zo kunnen sommige activiteiten een ongewenste invloed uitoefenen op natuur en milieu, zoals bijvoorbeeld stank, lawaai en toenemende verkeersbewegingen. Mits aan een aantal voorwaarden wordt voldaan is omschakeling mogelijk met toepassing van een vrijstellingsbevoegdheid ex artikel 15 W.R.O..

De volgende bijzondere agrarische bedrijven zijn onderscheiden:

- broederij;
- kwekerij;
- pelsdierenfokkerij;
- glastuinbouw;
- paardenhouderij
- proefbedrijf
- wormen en madenkwekerij
- viskwekerij

Broederijen, pelsdierenfokkerijen, glastuinbouwbedrijven, proefbedrijven, wormen- en madenkwekerijen en viskwekerijen worden met name vanwege de grote bouwbehoefte en/of milieuaspecten als bijzonder agrarisch bedrijf beschouwd.

Onder kwekerijen worden bedrijven verstaan die zich voornamelijk richten op het telen van planten en heesters in de openlucht. Bij dergelijke bedrijven ontstaat vaak behoefte aan ondersteunend glas. In beperkte mate (maximaal 600 m²) zijn kassen op een agrarisch bouwperceel toegestaan.

Onder paardenhouderijen worden bedrijven verstaan die zich richten op het fokken van paarden. In de praktijk komen vaak combinaties met op paardenhouderij gerichte nevenactiviteiten voor, zoals pension of training. Deze activiteiten zijn als nevenschikte activiteit toegestaan. Niet toegestaan zijn recreatieve activiteiten, zoals manege of horeca.

Boomkwekerijen worden wel als "gewoon" agrarisch bedrijf beschouwd. Daarentegen is beplanten van gebieden die aangeduid zijn met het waardevol landschapskenmerk "openheid" aan een aanlegvergunning gebonden.

noodwoningen bij agrarische bedrijven

Bij een aantal agrarische bedrijven komen noodwoningen op het agrarisch bouwperceel voor, welke een positieve bestemming krijgen. Om bij herbouw vervreemding van de agrarische bedrijfs woning te voorkomen moet aan een tweetal voorwaarden worden voldaan:

- de woning moet binnen 30 m van de bijbehorende bijgebouwen worden gebouwd;
- de woning moet binnen 30 m van de oorspronkelijke locatie worden gebouwd.

Daarnaast mag op een agrarisch bouwperceel, waar een noodwoning aanwezig is, pas een tweede bedrijfs woning worden gebouwd als de noodwoning is gesloopt.

nevenactiviteiten bij het agrarisch bedrijf

Ook de bij verschillende agrarische bedrijven aanwezige niet agrarische nevenactiviteiten zijn positief bestemd. Het betreft hier ook nevenactiviteiten die niet aan het vestigingsbeleid ten aanzien van nevenactiviteiten voldoen, bijvoorbeeld omdat de bestaande oppervlakte groter is dan

300 m². Elke nevenactiviteit is expliciet benoemd en als zodanig bestemd. Ook de toegestane (bebouwde) oppervlakte is specifiek vastgelegd. Dit betreft in alle gevallen de bestaande oppervlakte. Omschakeling naar een andere niet agrarische nevenactiviteit is mogelijk via vrijstelling. Onder bepaalde voorwaarden zijn nieuwe nevenactiviteiten bij het agrarisch bedrijf toegestaan. Voor deze gevallen dient een vrijstelling verleend te worden. Uitzondering zijn de recreatieve activiteiten "logies met ontbijt" en "kleinschalig kamperen". Dit is mogelijk bij recht met een maximum van 3 kamers. Voor kleinschalig kamperen geldt dat een maximaal aantal gevallen per deelgebied (ontwikkelingsvisie) is toegestaan.

natuur en landschap

Bij het beschermen en ontwikkelen van natuur- en landschapswaarden wordt onderscheid gemaakt tussen de bos- en natuurgebieden enerzijds en de agrarische gebieden anderzijds.

waardevolle landschapkenmerken in de bestemming "agrarisch gebied" (artikel 8)

In enkele agrarische gebieden worden waardevolle landschapkenmerken onderscheiden. Naast specifiek landschappelijke kenmerken als openheid, beplanting etcetera, worden hier ook de waterhuishouding, aardwetenschappelijke waarden en faunistische waarden toegekend.. Waardevolle landschapkenmerken zijn:

- beplanting;
- openheid;
- reliëf;
- rust en onverharde wegen;
- verkaveling;
- waterhuishouding;
- aardwetenschappelijke waarden;
- faunistische waarden;
- kleinschalige openheid.

a beplanting

In de gebieden die zijn aangeduid met een "b" beplanting zijn deze elementen landschappelijk van betekenis. De meest waardevolle elementen hebben een positieve bestemming gekregen, de resterende veelal kleinere elementen niet. Het vellen en rooien van deze elementen is dan ook niet zonder meer toegestaan. Om dubbele regelgeving te voorkomen, maar toch bescherming te bieden aan de niet bestemde elementen, is gekozen voor het instrument kapverordening. Dit betekent dat geen aanlegvergunningenstelsel voor het vellen en rooien van houtopstanden in dit bestemmingsplan is opgenomen. Niettemin dient bij de beoordeling van een verzoek om kapvergunning mede een toets aan dit bestemmingsplan te worden verricht.

Voor wat betreft het verlenen van de kapvergunning dient er bij voorkeur op of in aansluiting op dezelfde plaats/locatie te worden herplant. Wanneer dit niet mogelijk of gewenst is, dan zal een nieuwe locatie moeten worden gezocht waarbij de visie in het landschapsbeleidsplan en de beschrijving in hoofdlijnen van dit bestemmingsplan als uitgangspunt dient.

b openheid

In de open gebieden wordt gestreefd naar behoud van de openheid. Van belang is dat de zichtrelaties behouden blijven.

Nieuwe opgaande beplanting, waaronder de aanplant van bomen (met uitzondering van erfbeplanting), boomteelt, fruitteelt, etc. zijn hier in beginsel niet toegestaan. Voor deze ingrepen is dan ook een aanleg vergunning nodig. Het gaat in de open gebieden vooral om oude open bouwlanden die een tegenhanger vormen met het besloten omringende gebied van het CVN.

c reliëf

Natuurlijke en/of cultuurhistorisch bepaalde hoogteverschillen, zoals die voorkomen in het kampen- en landgoederenlandschap, rond de beken en op het CVN moeten worden gehandhaafd. Voor ingrepen in de bodem, die een aantasting van het reliëf kunnen inhouden is een aanlegvergunning nodig.

d rust en onverharde wegen

Het betreft hier nog relatief weinig ontsloten gebieden. De betekenis van deze rustige gebieden voor de flora en fauna is groot. Het verharderen van onverharde wegen kan het aantal verkeersbewegingen van het gebied doen toenemen. Maar ook kan de specifieke flora en fauna van de onverharde wegen worden aangetast. Voor ingrepen die deze specifieke waarden tasten is een aanlegvergunning nodig.

e verkaveling

In de aangegeven gebieden is sprake van een verkaveling die door de jaren heen weinig is aangetast. In deze gebieden wordt gestreefd naar behoud van de verkavelingsstructuur. Als opgaande beplanting deze structuur ondersteunt, dient deze beplanting gehandhaafd te worden, al dan niet in combinatie met een vrijwillige onderhoudsovereenkomst. Ingrepen die de kavelstructuur beïnvloeden zijn aan een aanlegvergunning verbonden.

f waterhuishouding

In de gebieden waar de waterhuishouding een rol speelt is sprake van relatief vochtige omstandigheden. In sommige gevallen is zelfs sprake van kalkrijke kwel. De in deze gebieden voorkomende vochtgebonden vegetaties (zoals water-, oever- en moerasvegetaties) worden als ecologisch waardevol beschouwd. Vaak zijn deze vegetaties - zeker elders in het agrarisch buitengebied – onder invloed van verdroging verdwenen. Niettemin zijn de omstandigheden voor ontwikkeling van vochtgebonden vegetaties in deze gebieden in potentie aanwezig. Er wordt in deze gebieden gestreefd naar behoud en ontwikkeling van dergelijke vegetaties. Ingrepen die de waterhuishouding beïnvloeden zijn daarom aan een aanlegvergunning verbonden, zoals het verruimen van bestaande waterlopen of het graven van nieuwe waterlopen.

g aardwetenschappelijke waarden

De bodemopbouw van deze gebieden is van groot belang. Ingrepen die invloed hebben op de bodem opbouw, zoals het diepploegen, moeten zoveel mogelijk worden vermeden. Ook andere ingrepen zoals het egaliseren en vergraven van gronden zijn om deze reden aanlegvergunningplichtig.

h faunistische waarden

Het leefgebied van de das dient zoveel mogelijk behouden te worden en waar mogelijk (bv. door de landinrichting Esvelderbeek) te worden verbeterd. De kleinschaligheid van het gebied, gekoppeld aan vochtige omstandigheden, is een belangrijk kenmerk. Ingrepen die de kleinschaligheid en waterhuishouding aantasten zijn dan ook aan een aanlegvergunning verbonden.

i kleinschalige openheid

In bepaalde landschapstypen, zoals bijvoorbeeld het kampenlandschap, komen kleinschalige besloten ruimtes voor. Deze open ruimtes worden afgewisseld met bossen en landschapselementen. Deze afwisseling wordt als een belangrijk waardevol visueel ruimtelijk landschapskenmerk beschouwd. Ook vormen deze gebieden waardevolle leefgebieden voor de (avi)fauna. Het is ongewenst dat alle open ruimtes worden beplant waardoor dit landschapskenmerk verdwijnt.

bos- en natuurgebieden (artikel 9 en 10)

De bestaande bos- en natuurgebieden krijgen een bestemming “bos met meervoudige doelstelling” of “natuurgebied”. Bij “bos met meervoudige doelstelling” speelt houtproductie een rol, terwijl dit bij “natuurgebied” niet of zeer ondergeschikt het geval is.

“Bos met meervoudige doelstelling” is bestemd voor de instandhouding en ontwikkeling van natuur- en landschapswaarden, de houtproductie en extensief dagrecreatief medegebruik. Voor deze bestemming kom in aanmerking:

- de bossen;
- houtwallen en houtsingels (waaronder de elementen met bijzondere natuurwaarden die voorheen als voor verzuring gevoelige gebieden werden aangeduid) met bijzondere natuurwaarden. Er komen enkele locaties voor met zeer vochtige omstandigheden. De vegetatie van deze locaties is zeer kwetsbaar voor ontwatering in de vorm van het graven en verruimen van waterlopen. Deze bossen met vochtgebonden vegetaties zijn specifiek op de plankaart aangegeven.

“Natuurgebied” is bestemd voor de bescherming en ontwikkeling van natuurwaarden. Voor deze bestemming komen in aanmerking:

- heidevelden;
- zandverstuivingen;
- schraalgraslanden;
- riet- en ruigteland;
- laagveenmoeras.

Het in stand houden en ontwikkelen van natuurwaarden staat hier voorop. Houtoogst is mogelijk maar moet passen in het meest verantwoorde natuurtechnische beheer. Beperkt recreatief medegebruik in de vorm van wandelen en fietsen is toegestaan.

aanlegvergunningen (artikel 40)

Ten behoeve van de bescherming van natuur- en landschapswaarden zijn bepaalde activiteiten (“werken en werkzaamheden, niet zijnde bouwwerkzaamheden”) aan een aanlegvergunning ex artikel 14 W.R.O. gekoppeld. Door het verlangen van een aanlegvergunning kan mogelijke aantasting van waardevolle gebiedskenmerken door het uitvoeren van die werken en werkzaamheden worden voorkomen.

Bij het beoordelen van een aanvraag om een aanlegvergunning dient een afweging plaats te vinden tussen de (agrarische) belangen welke gediend zijn bij het uitvoeren van de vergunningplichtige activiteiten enerzijds en de effecten daarvan op natuur en landschap anderzijds; de waarden daarvan mogen niet onevenredig worden aangetast.

Een aanlegvergunningplicht ter bescherming van waardevolle gebiedskenmerken geldt voor gronden met de bestemmingen “agrarisch gebied II”, “bos met meervoudige doelstelling” en “natuurgebied”. De volgende waardevolle gebiedskenmerken worden beschermd.

Binnen de agrarische bestemming (aangegeven op de kaart “landschapswaarden”):

- beplanting;
- openheid;
- reliëf;
- rust en onverharde wegen;
- verkaveling;
- waterhuishouding;
- aardwetenschappelijke waarden;
- faunistische waarden;

- kleinschalige openheid.

Binnen de bos- en natuurgebiedbestemming (aangegeven op de plankaart):

- waardevolle waterhuishouding.

Bij het stelsel van aanlegvergunningen is het van belang dat geen aanlegvergunningen nodig zijn voor het normale onderhoud, gebruik en beheer.

recreatie

onderscheiden bestemmingen (artikel 13, 14 en 18)

In het buitengebied van Barneveld neemt de recreatie een prominente plaats in. Twee hoofdvormen kunnen worden onderscheiden: recreatie waarbij nachtverblijf plaatsvindt en recreatie die overdag plaatsvindt. Dit heeft geresulteerd in de bestemmingen “verblijfsrecreatie” en “dagrecreatie”.

Voorts zijn een aantal verspreid voorkomende zomerhuisjes als zodanig bestemd en is een regeling opgenomen ten behoeve van het kleinschalig kamperen (artikel 7 en 8).

verblijfsrecreatie (artikel 13)

a terreinen

De bestemming “verblijfsrecreatie” regelt alle kampeer- en recreatiewoningenterreinen. Om een zekere vorm van sturing mogelijk te maken is gekozen voor een gedetailleerde regeling. Ten eerste heeft dit geleid tot een tweedeling binnen de bestemming tussen de tweede woningterreinen enerzijds (bestemmingscategorie Rr) en de verblijfsrecreatierreinen waar wordt gerecreëerd door wisselende personen anderzijds (bestemmingscategorie Rv). Dit onderscheid is gemaakt vanwege het verschil in ruimtelijke uitstraling van beide vormen van verblijfsrecreatie. Een tweede woningterrein heeft meer de sfeer van een (in het buitengebied gelegen) woonwijk terwijl de ander verblijfsrecreatierreinen door uiterlijk en bedrijvigheid duidelijker recreatief zijn. In de regeling komt dit vooral tot uitdrukking door op de tweede woningterreinen geen centrale voorzieningen toe te staan en op de overige terreinen wel.

Ten tweede is binnen de Rv categorie een nadere verdeling gemaakt in de volgende bestemmingscategorieën.

Rv (k)	terreinen met mobiele kampeermiddelen;
Rv (z)	terreinen met zomerhuisjes;
Rv (ks)	terreinen met mobiele kampeermiddelen en stacaravans;
Rv (ksz)	terreinen met mobiele kampeermiddelen, stacaravans en zomerhuisjes.

Ook deze verdeling is ingegeven vanuit de ruimtelijke uitstraling van de verschillende vormen van verblijfsrecreatie. Maar ook hecht de gemeente sterk aan een gevarieerd aanbod.

Veel van hetzelfde leidt tot een verarming van het recreatieve product (zie hoofdstuk III). Zo is het ongewenst dat een terrein waar uitsluitend wordt gerecreëerd in tenten en toercaravans bij recht zou kunnen verkleuren naar een terrein met stacaravans en/of zomerhuisjes.

Op alle terreinen in bestemmingscategorie Rv is een groepsaccommodatie toegestaan.

b aantal plaatsen

Het aantal standplaatsen voor mobiele kampeermiddelen (toeristische standplaatsen) is geregeld in de voor de kampeerterreinen geldende kampeervergunning. Het bestemmingsplan is daarentegen het document waarin de aantallen stacaravans en zomerhuisjes kunnen worden vastgelegd. Ten aanzien van stacaravans moet met name worden voorkomen dat op een terrein een te grote dichtheid ontstaat. Per stacaravan wordt een oppervlakte van minimaal 300 m² nodig geacht. Deze oppervlakte is rechtstreeks gerelateerd aan de totale (bestemde) oppervlakte van het ver-

blijfsrecreatieterrein en voorziet derhalve naast de daadwerkelijke standplaatsoppervlakte tevens op (het betreffende deel van) de openbare gronden (interne ontsluitingswegen, speelterrinen, centrale voorzieningen, etc.). De op het betreffende verblijfsrecreatieterrein aanwezige toeristische standplaatsen en zomerhuisjes worden ook verdisconteerd in het maximum aantal stacaravans.

Een en ander resulteert in de volgende formule:

$$(n1 \times 200) + (n2 \times 300) + (n3 \times 500) \leq X$$

- n1 = aantal toeristische standplaatsen (mobiele kampeermiddelen)
 n2 = aantal stacaravans
 n3 = aantal zomerhuisjes
 X = totale bestemde oppervlakte v/h verblijfsrecreatieterrein in m²

Rekenvoorbeeld: een verblijfsrecreatieterrein heeft een oppervlakte van 2 ha (20.000 m²). Op het terrein zijn reeds 60 toeristische standplaatsen en 10 zomerhuisjes aanwezig.

Deze nemen 60x200=12.000 m² respectievelijk 10x500=5.000 m² in beslag. De resterende 3.000 m² kan dus worden gebruikt voor maximaal 10 stacaravans, 15 toeristische standplaatsen of 6 zomerhuisjes.

Ten aanzien van zomerhuisjes is het echter van belang dat de toename van het aantal zomerhuisjes zorgvuldig wordt beoordeeld. Een ongecontroleerde uitbreiding van het aantal zomerhuisjes is ruimtelijk gezien ongewenst. In het bestemmingsplan is daarom het aantal zomerhuisjes per terrein exact vastgelegd. Dit aantal kan worden vergroot door middel van een wijzigingsbevoegdheid, waarbij de hierboven behandelde formule dient te worden gehanteerd. Daarbij geldt als voorwaarde dat terreinen in bepaalde categorieën niet voor meer dan de helft van de oppervlakte mag worden bebouwd met zomerhuisjes. Deze voorwaarde is opgenomen om te voorkomen dat gemengde verblijfsrecreatieterreinen veranderen in een zomerhuisjesterrein of zelfs naar een tweede woningenterrein.

Nieuwe zomerhuisjes moeten iets toevoegen aan het bestaande recreatieve product. Bovendien moet de behoefte worden aangetoond. Hierbij sluit de gemeente aan bij het provinciaal beleid. Dit beleid is gericht op terughoudendheid t.a.v. grootschalige uitbreiding van het aantal zomerhuisjes. Hierbij heeft de provincie zich laten leiden door een onderzoek van het NRIT (1999). In het volgende is hiervan een korte samenvatting gegeven.

De provincie Gelderland heeft in het Streekplan aangegeven spaarzaam om te zullen gaan met het toestaan van nieuwe initiatieven voor recreatiebungalows (nieuwvestiging en omzetting van bestaande recreatieterreinen naar complexen met verhuurbungalows). Om goede afwegingen te kunnen maken bij nieuwe initiatieven heeft de provincie een onderzoek naar de regionale stand van zaken en de ontwikkeling van de toeristische verhuurbungalowmarkt laten doen.

Bij het onderzoek van het NRIT is gebruik gemaakt van het NRIT\REVO basisbestand waarin voor dit onderzoek 219 adressen zijn opgenomen. Het uiteindelijke onderzoek heeft zich gericht op 75 bedrijven. Om de volgende redenen zijn 144 bedrijven afgevalen:

- bedrijven hebben minder dan 10 bungalows (ondergrens);
- het betreft wel bungalows, maar niet voor toeristisch verhuur;
- het betreft uitsluitend bungalows van particulieren (geen kantoor\park);
- geheel geen bungalows;
- niet in VVV- of ANWB-gids\geen telefoon.

Bijna 80% van de 75 onderzochte bedrijven ligt op de Veluwe/Veluwerand. Het overgrote deel van de bungalows op complexen wordt toeristisch verhuurd. Het overgrote deel van de bungalows op

de Veluwe is in handen van het bedrijf zelf. Slechts 17% is tweede woning. In totaal waren er in Gelderland eind 1997 11.644 recreatiewoningen. Een groot deel daarvan (6.000 à 7.000) was niet of slechts voor een deel van het jaar voor toeristische verhuur beschikbaar.

De komende jaren valt geen spectaculaire groei in de toeristische bungalowvraag in Nederland te verwachten. Dit komt doordat:

- de hoeveelheid vrije tijd in Nederland zeker niet toeneemt en eerder zelfs weer afneemt
- de economische groei zich naar verwachting niet in dezelfde mate zal voortzetten als de afgelopen jaren
- de toenemende vergrijzing en ontgroening een minder gunstige invloed heeft op de ontwikkeling van de toeristische bungalowvraag
- er sterke concurrentie in het buitenland is in het kader van vakantiebesteding.

Op grond van het bovenstaande zal met verdere capaciteitsuitbreiding uiterst voorzichtig moeten worden omgegaan. Op dit moment is waar te nemen dat alle onderscheiden toeristenregio's in Gelderland (Veluwe, Achterhoek, Rivierengebied en Rijk van Nijmegen) te maken hebben met een stagnerende dan wel teruggelopen toeristische bungalowbezetting op complexen. Een ander argument tegen capaciteitsuitbreiding van het huidige bungalowaanbod is de belastingwijziging van 2000. Hierin is de aftrekbaarheid op hypotheekrente voor tweede woningen geschrapt, waardoor naar alle waarschijnlijkheid een groot deel van de tweede woningen voor permanente verhuur zal worden aangeboden.

Aandacht binnen het aanbod dient met name uit te gaan naar kwaliteitsverbetering/opgrading, waarbij het interne voorzieningenniveau van de bungalows een belangrijke plaats dient in te nemen. Ruim 60 % van de huidige bungalowvakantiegangers op complexen geeft daarbij de voorkeur aan een rustig park met voldoende privacy en een beperkt aantal centrale voorzieningen.

c dienstwoningen

Bij elk verblijfsrecreatieterrein is in beginsel een dienstwoning toegestaan. Een uitzondering geldt bij voorbaat voor de tweede woningterreinen (Rr) waar geen dienstwoning is toegestaan. Alle terreinen in de categorie Rv zijn geïnventariseerd. Daaruit komt een gedifferentieerd beeld naar voren. Zo is op een aantal terreinen geen dienstwoning aanwezig, terwijl op andere terreinen meerdere dienstwoningen aanwezig zijn. Dit komt doordat in het verleden geen gebruik gemaakt is van de vrijstellingsmogelijkheden in het oude plan of door samenvoeging van terreinen. De regeling is derhalve zodanig geredigeerd dat per terrein exact is aangegeven hoeveel dienstwoningen zijn toegestaan. Dit komt overeen met de bestaande dienstwoningen. In enkele gevallen is de bouw van een tweede dienstwoning onder een aantal voorwaarden via vrijstelling mogelijk. Dit laatste komt doordat voor de bouw van een eerste of tweede dienstwoning een bepaald minimum aantal kampeermiddelen, stacaravans of zomerhuisjes aanwezig dient te zijn. Daarnaast geldt nog een aantal criteria.

d bebouwing

Naast de dienstwoning(en) zijn op elk Rv-terrein centrale voorzieningen toegestaan. Om ook hier ongebreidelde groei tegen te gaan is een gedetailleerde regeling opgenomen. De toegestane centrale voorzieningen zijn limitatief in de voorschriften weergegeven met per soort voorziening een begrenzing in de oppervlakte. Toename van de centrale voorzieningen is slechts mogelijk nadat vrijstelling is verleend.

De bestaande oppervlakte aan voorzieningen wordt gerespecteerd.

'dagrecreatie' (artikel 14)

In het buitengebied van Barneveld zijn enkele grote en vele kleine dagrecreatieve voorzieningen aanwezig. Het gaat dan om een recreatieplasgebied, een golfterrein, volkstuinten, sportvoorzieningen etc. Vanwege de diversiteit in verschijningsvorm zijn de dagrecreatieve voorzieningen ondergebracht in een aantal bestemmingscategorieën:

Rgb	golfsbaan;
Rma	manege;
Rma+va	manege met verblijfsaccommodatie
Rmg	midgetgolfsbaan;
Rmu	museum;
Rrc	recreatiecentrum;
Rrp	recreatieplas;
Rsv	sportveld;
Rsb	schietbaan
Rtn	tennisbaan;
Rvt	volkstuinten;
Rzw	buitenzwembad.

Voor zowel het gebruik als de bebouwing is de bestaande situatie vastgelegd.

'zomerhuisjes' (artikel 18)

Zoals hierboven al is aangegeven, zijn de verspreid in het buitengebied voorkomende zomerhuisjes als zodanig bestemd. Voor wat betreft de bouwvoorschriften is aangesloten bij de maatvoering van de zomerhuisjes op de verblijfsrecreatieterreinen. Deze maatvoering is in overeenstemming met het provinciale beleid.

permanente bewoning

De permanente bewoning van zomerhuisjes en stacaravans is en blijft een actueel thema. Om permanente bewoning van zomerhuisje, stacaravans en andere kampeermiddelen adequaat aan te kunnen pakken zal het bestemmingsplan een heldere regeling daaromtrent moeten bevatten. Met het bestemmingsplan Buitengebied uit 1983 in de hand heeft de gemeente Barneveld een succesvolle campagne tegen het illegaal permanent bewonen kunnen voeren. In voorliggend bestemmingsplan wordt daarom aangesloten op de regeling in het plan uit 1983. De sleutelterm is "recreatief verblijf". Deze term wordt gehanteerd in de doeleindenomschrijving van de diverse recreatieve bestemmingen en wordt in de begripsbepalingen (artikel 1) omschreven als "verblijf voor recreatie door bij voorkeur wisselende gezinnen of daarmee gelijkstaande personen of groepen van personen, die hun vaste woon- of verblijfplaats elders hebben".

kleinschalig kamperen (op basis van de WOR)

Voor het kleinschalig kamperen (voormalig kamperen bij de boer) geldt dat het in het hele buitengebied op reële agrarische bedrijven is toegestaan. Om wildgroei te voorkomen zijn aan de verschillende deelgebieden, zoals opgenomen in de ontwikkelingsvisie, bepaalde maxima verboden. Bij de bepaling van de toegestane maximum aantallen per deelgebied is rekening gehouden met het bestaande aantal reële agrarische bedrijven in combinatie met het bestaande aantal gevallen van kleinschalig kamperen.

wonen*onderscheiden bestemmingen (artikel 15, 16 en 17)*

Het bestemmingsplan onderscheid vier woonbestemmingen. Bestaande burgerwoningen zijn in principe bestemd als "woning". Woningen waar agrarische activiteiten worden uitgeoefend met een omvang van 3 nge of meer zijn bestemd als "wonen met agrarische activiteiten".

De voormalige noodwoningen ten aanzien waarvan is besloten dat een positieve, permanente burgerwoningbestemming wordt tegekend, zijn bestemd als “kleine woning I”, terwijl een aantal voormalige zomerhuisjes die niet meer recreatief in gebruik zijn, bestemd is als “kleine woning II”.

bebouwing

Uitgangspunt is een inhoudsmaat van maximaal 600 m³ voor de woning en maximaal 60 m² voor de bijgebouwen. Deze maatvoering sluit aan bij het provinciaal beleid. Een vrijstellingsbevoegdheid maakt vergroting van de oppervlakte van bijgebouwen tot maximaal 80 m² mogelijk.

De inhoudsmaat van voormalige noodwoningen (kleine woning I) bedraagt maximaal 350 m³, terwijl bijgebouwen bij deze voormalige noodwoningen in principe een oppervlakte van maximaal 30 m² mogen hebben. In een enkel geval is de bestaande voormalige noodwoning groter dan 350 m³, dan is 60 m² aan bijgebouwen toegestaan.

In het navolgende schema is de wijze van bestemmen van zowel hoofd- als bijgebouw kort samengevat. Deze is gebaseerd op de bestaande inhoud van de noodwoningen.

bestaande inhoud noodwoning	bestemming	toegestane maximale inhoud	bijgebouwen	herbouw mogelijk	inruilbepaling ten behoeve van vergroting naar 750 m ³
< 350m ³	kleine woning	350 m ³	maximaal 30 m ²	ja	nee
350-500 m ³	kleine woning	bestaande inhoud	maximaal 60 m ²	ja	ja
> 500 m ³	burgerwoning	maximaal 600 m ³	maximaal 60 m ²	ja	ja

In aansluiting op de voormalige functie als zomerhuis is in de bestemming “kleine woning II” een maximale oppervlakte van 70 m² voor de woning en een maximale oppervlakte voor de bijgebouwen van 15 m² opgenomen.

saneringsregeling

Veel burgerwoningen in het buitengebied zijn in feite voormalige agrarische bedrijfscomplexen. Vaak is een grote oppervlakte aan voormalige agrarische bebouwing aanwezig. Gestreeft wordt naar sanering van deze overtollige bebouwing. Hiervoor is een regeling in het bestemmingsplan opgenomen die vergroting van de bestaande woning en/of de bijgebouwen toestaat, mits ter compensatie een (grotere) hoeveelheid overtollige bebouwing wordt gesloopt. Wat moet worden aangemerkt als overtollige bebouwing is in het plan duidelijk gemaakt door deze bebouwing onder het overgangsrecht te brengen.

De woning mag met vrijstelling van 600 m³ worden vergroot tot maximaal 675 m³, mits minimaal een inhoud van drie maal de vergroting aan overtollige bebouwing wordt gesloopt. Voorts is een verdere vergroting tot maximaal 750 m³, mits minimaal vier maal de vergroting aan overtollige bebouwing wordt gesloopt.

Schematisch ziet dit er als volgt uit:

sloop bebouwing	terugbouwgedeelde	woninginhoud
tot 225 m ³	1/3	maximaal 675 m ³
vanaf 225 m ³	1/4	maximaal 750 m ³

Rekenvoorbeeld 1: Vergroting van een woning tot 650 m³ mag, mits minimaal 150 m³ (3x50) aan onder het overgangsrecht gebrachte gebouwen wordt gesloopt.

Rekenvoorbeeld 2: Vergroting van een woning tot 700 m³ mag, mits minimaal 325 m³ (3x75 + 4x25)aan onder het overgangsrecht gebrachte gebouwen wordt gesloopt. Als in dit rekenvoorbeeld de inhoud van de woning voor de aanvraag al 650 m³ bedroeg, dan mag worden vergroot tot 700 m³ indien minimaal 175 m³ (3x25 + 4x25) wordt gesloopt.

Rekenvoorbeeld 3: Als op een perceel 425 m³ aan onder het overgangsrecht gebrachte gebouwen aanwezig is, mag bij sloop van al deze gebouwen een woning van 600 m³ worden vergroot tot maximaal 725 m³ (425=3x75 + 4x50; 600+75+50=725).

Rekenvoorbeeld 4: Als op een perceel 625 m³ aan onder het overgangsrecht gebrachte gebouwen aanwezig is, mag bij sloop van al deze gebouwen een woning van 600 m³ worden vergroot tot maximaal 750 m³ (eigenlijk 775 m³ maar het absolute maximum is 750).

Voor de bijgebouwen geldt een soortgelijke getrapte saneringsregeling.

sloop bebouwing	terugbouwpercentage	oppervlakte bijgebouwen
tot 125 m ²	60%	maximaal 75 m ²
vanaf 125 m ² tot 321 m ²	40%	maximaal 75 m ²
vanaf 321 m ² tot 687,5 m ²	20%	maximaal 75 m ²
vanaf 687,5 m ²	10%	maximaal 75 m ²

Rekenvoorbeeld 1: Als op het perceel 100 m² aan onder het overgangsrecht gebrachte gebouwen wordt gesloopt, mag 60 m² (60% van 100) worden teruggebouwd.

Rekenvoorbeeld 2: Als op het perceel 225 m² aan onder het overgangsrecht gebrachte gebouwen wordt gesloopt, mag 115 m² (de eerste 75 + 40% van 100 (225-/-125)) worden teruggebouwd.

Rekenvoorbeeld 3: : Als op het perceel 900 m² aan onder het overgangsrecht gebrachte gebouwen wordt gesloopt, mag 246,25 m² (75 + 75 + 75 + 10 % van 212,5 (900 -/-687,5)) worden teruggebouwd.

Op basis van de berekeningswijze zal minimaal 1.437,5 m² aan bebouwing moeten worden gesloopt om het maximale uit de regeling te halen, zijnde 300 m² aan herbouwmogelijkheden.

niet agrarische bedrijven

onderscheiden bestemmingen (artikel 22, 23, 24 en 25)

Naast de bedrijven in de landbouwsector zijn in het buitengebied van Barneveld een groot aantal niet agrarische bedrijven aanwezig. Voor zover deze een positieve bestemming verdienen, zijn ze ondergebracht in de volgende bestemmingen:

- landelijke bedrijven;
- horecabedrijven;
- detailhandelsbedrijven;
- niet agrarische bedrijven.

Alle bedrijven die zekere binding hebben met het buitengebied dan wel gelet op hun aard thuishoren in het buitengebied zijn bestemd als "landelijke bedrijven". Het gaat dan bijvoorbeeld om een agrarisch loonwerkersbedrijf en een landbouwmechanisatiebedrijf maar ook om een hoveniersbedrijf en een dierenpensioen. De horeca- en detailhandelsbedrijven zijn vanwege hun specifieke ruimtelijke uitstraling als zodanig bestemd. Alle overige bedrijven hebben de bestemming "niet agrarische bedrijven" gekregen.

De bestemming "horecabedrijven" is globaal gehouden. Hotels, pensions en restaurants zijn toegestaan en dus ook bij recht uitwisselbaar. Voor de overige bestemmingen geldt daarentegen dat gekozen is voor een zeer specifieke regeling. Elke vorm van bedrijvigheid is expliciet aangegeven. Zo is het al genoemde loonwerkersbedrijf als zodanig bestemd. Dit geldt ook voor bijvoorbeeld een antiekhandel, een autoschadebedrijf en een staalconstructiebedrijf. Deze wijze van regelen verdient de voorkeur omdat vanuit een oogpunt van ruimtebeslag de functies landbouw en natuur in het buitengebied centraal staan en een hoofdfunctie hebben. De functie recreatie wordt daaraan nevens geschikt geacht, maar de niet-agrarische bedrijvigheid in zijn algemeenheid ondergeschikt. Niet-agrarische bedrijven horen in principe niet thuis in het buitengebied maar binnen de bebouwde kom of op speciaal daarvoor aangewezen bedrijventerreinen.

omschakeling

Omschakeling naar een andere vorm van bedrijvigheid is binnen de bestemmingen "landelijke bedrijven" en "niet-agrarische bedrijven" mogelijk gemaakt door middel van een vrijstellingsbevoegdheid.

In een bijlage 3 van de voorschriften is een lijst met niet agrarische bedrijven opgenomen. Deze lijst is gebaseerd op de vng-uitgave "bedrijven en milieuzonering".

Het uitgangspunt is dat uitsluitend niet agrarische bedrijven die zijn vermeld in deze "lijst nieuwvestiging niet-agrarische bedrijven" kunnen worden toegelaten. Voor wat betreft de landelijk bedrijven is aangesloten bij de bestaande bestemmingscategorieën in artikel 22. Flexibiliteit is geboden door te regelen dat ook bedrijven zijn toegestaan die niet zijn genoemd maar die voor wat betreft aard, omvang en hinder vergelijkbaar zijn. Omdat niet-agrarische bedrijvigheid in het buitengebied een zorgvuldige afweging noodzaakt is een aantal zware toetsingscriteria in de voorschriften opgenomen. De belangen van het (nieuwe) bedrijf en de belangen van landschap, (leef)milieu en naburige gebruikers (b.v. agrariërs) zullen terdege tegen elkaar moeten worden afgewogen.

bebouwing

Niet alleen de aard van de bedrijvigheid is zeer specifiek vastgelegd in het bestemmingsplan, ook de omvang van de bebouwing. In bijlage 2 van de voorschriften is een tabel opgenomen waarin alle niet-agrarische en landelijke bedrijven zijn opgenomen. Per adres wordt aangegeven welke aard bedrijvigheid het betreft, hoe groot de bestaande bebouwde oppervlakte en bovendien hoe groot de toegestane bebouwde oppervlakte is. Het toekennen van een positieve bestemming houdt in dat bij recht een zekere uitbreidingsmogelijkheid moet worden geboden, temeer omdat verplaatsing van deze bedrijven niet in de rede ligt. Uitgangspunt is een uitbreidingsmogelijkheid van 15%. Deze uitbreidingsmogelijkheid is verwerkt in de hierboven genoemde toegestane bebouwde oppervlakte. In een aantal situaties wordt afgeweken van dit uitgangspunt en wordt meer uitbreiding geboden. Bijvoorbeeld als het betreffende bedrijf reeds in het recente verleden meer rechten toegekend heeft gekregen. Daarnaast is aan een aantal bedrijven in het geheel geen uitbreidingsmogelijkheden toegekend. Het betreft dan bijvoorbeeld voormalige agrarische bedrijven die zijn omgeschakeld naar een niet-agrarisch bedrijf of bedrijven waarvan in het verleden een uitdrukkelijk maximum is aangegeven.

verkeer (artikel 28)

In het buitengebied komen spoorwegen en verschillende soorten wegen voor. Deze zijn overeenkomstig hun aard in de bestemming "weg" ondergebracht in de volgende bestemmingscategorieën:

- rijkswegen;
- provinciale wegen;
- overige verharde wegen;

- onverharde wegen;
- spoorweg.

De indeling van de wegen in bovenstaande categoriën is een ruimtelijk gevolg van het prioriteit geven aan het bevorderen van de verkeersveiligheid. Een en ander mede gelet op het project "Duurzaam Veilig". Uit oogpunt van de verkeersveiligheid zijn de naast de wegen gelegen gronden aangegeven als bebouwingsvrije stroken. Afhankelijk van het wegtype heeft deze strook een andere breedte.

overige functies (artikel 20, 21, 26 en 27)

Naast de hierboven beschreven functies zijn in het buitengebied van Barneveld een aantal andere functies aanwezig. Het gaat dan bijvoorbeeld om een standplaats voor woonwagens, een conferentieoord, een rioolpersemaal, een begraafplaats en een school. Deze functies zijn overeenkomstig het bestaande gebruik en bebouwing bestemd.

zonevoorschriften (artikel 29 t/m 37)

Naast de bestemming van de aanwezige functies verdienen de zonevoorschriften nog de nodige aandacht. Zones zijn gebieden waar naast de eigenlijke bestemming een specifiek belang geldt. Dit belang kent in de regel geen eigen ruimtelijke eisen, maar vraagt, ter bescherming van dat belang om beschermende en dus meestal beperkende voorschriften.

Onderscheiden zijn de volgende zones:

zone ten behoeve van het verkeers- en/of waterschapsbelang

Het betreft hier de regeling van bebouwingsvrije stroken langs de verschillende wegen en waterlopen.

De afstanden zijn in de voorschriften opgenomen. Deze zone is opgenomen uit oogpunt van het verkeersbelang respectievelijk het belang van het waterschap zoals neergelegd in de keur. Tevens is een aanlegvergunningsplicht opgenomen (artikel 41).

zone ten behoeve van de wering van geluidhinder van de (spoor)weg

Dit zonevoorschrift is opgenomen ter voorkoming van het oprichten van nieuwe geluidgevoelige bebouwing binnen de berekende 50 dB(A)contour ten opzichte van wegen en 57 dB(A) ten opzichte van spoorwegen.

zone ten behoeve van telecommunicatie

Deze zone is op de plankaart opgenomen ter plaatse van een straalverbinding. Op de plankaart zijn hoogten N.A.P. aangegeven. Er mag niet hoger worden gebouwd dan de ter plaatse aangegeven hoogte. De zone beoogt verstoring van het straalpad te voorkomen.

zone ten behoeve van de hoogspanningsleiding

De hoogspanningsleidingen zijn op de plankaart aangegeven. In de zonevoorschriften zijn afstanden ter weerszijden van deze leidingen genoemd waarbinnen een bouwverbod geldt ter bescherming van de hoogspanningsleiding enerzijds en het woon- en leefmilieu anderzijds.

zone ten behoeve van de (aard)gasleiding

In het plangebied zijn een aantal gasleidingen aanwezig. Dit zonevoorschrift regelt de bebouwingsvrije zone die ter weerszijden van deze leiding geldt. Tevens is een aanlegvergunningplicht opgenomen (artikel 41). Deze zone is opgenomen ter bescherming van de (aard)gasleiding.

zone ten behoeve van de riooltransportleiding

Binnen 3 m ter weerszijden van de op de plankaart aangegeven rioolpersleidingen geldt een bouwverbod. Ook deze zone beoogt de bescherming van de leiding.

zone ten gevolge van het industrielawaai

Op grond van de Wet geluidhinder dienen geluidhinder veroorzakende bedrijventerreinen te worden gezoneerd. Deze zonering moet ook in het bestemmingsplan worden vertaald.

zone ten gevolge van de LPG-installatie

Ook deze zone is opgenomen uit oogpunt van de bescherming van het woon- en leefmilieu. Dit in verband met het gevaar dat een LPG-vulpunt met zich meebrengt.

zone ten behoeve van de archeologische waarden

In deze zone zijn de archeologisch waardevolle gebieden opgenomen. Om te voorkomen dat de op of in deze gronden aanwezige archeologische waarden worden aangetast is aangegeven dat hier naast bijvoorbeeld landbouwkundige belangen ook de archeologische waarden in acht moeten worden genomen.

3 nieuwe ontwikkelingen

beschrijving in hoofdlijnen en wijzigingsbevoegdheden (artikel 38 en 39)

beschrijving in hoofdlijnen (artikel 38)

De afgelopen jaren is door de gemeente op verschillende terreinen (ruimtelijk) beleid ontwikkeld voor het buitengebied. In het kader van het bestemmingsplan Buitengebied is dit beleid nader geconcretiseerd in een gebiedsgericht ruimtelijk-planologisch ontwikkelingenbeleid. Om de rechtszekerheid te waarborgen is er voor gekozen dit beleid juridisch vast te leggen in het bestemmingsplan. De wetgever heeft hiervoor een instrument aangereikt in de vorm van een beschrijving in hoofdlijnen als bedoeld in artikel 12 van het Besluit op de ruimtelijke ordening. Deze beschrijving in hoofdlijnen biedt de basis en de randvoorwaarden voor ontwikkelingen die mogelijk zijn met behulp van de in het plan opgenomen wijzigingsbevoegdheden ex artikel 11 W.R.O. of zelfstandige projectprocedure ex artikel 19 W.R.O..

Naast een aantal algemene lange termijn doelstellingen wordt in de beschrijving in hoofdlijnen een gebiedsindeling gehanteerd. De gebiedsindeling is hoofdzakelijk gebaseerd op een zeker mate van ruimtelijke scheiding tussen de functies landbouw, natuur en recreatie. In het plangebied zijn de volgende deelgebieden onderscheiden:

- agrarisch ontwikkelingsgebied;
- overgangsgebied;
- groen gebieden (bos plus relatienotagebieden);
- ecologische verbindingzone (nat en droog);
- randzone;
- verblijfsrecreatieterrein;
- uitbreiding verblijfsrecreatie Harremaatweg;
- dagrecreatieterrein;

Deze deelgebieden zijn weergegeven op de kaart “ontwikkelingsvisie” welke onderdeel uitmaakt van de beschrijving in hoofdlijnen. Per deelgebied wordt naast de gebiedskarakteristiek de ontwikkelingsrichting per functie aangegeven.

Op beschrijvende wijze wordt hiermee een toetsingskader gegeven voor mogelijke ontwikkelingen.

wijzigingsbevoegdheden (artikel 39)

In de beschrijving in hoofdlijnen en de bijbehorende wijzigingsbevoegdheden worden concreet een aantal ontwikkelingen mogelijk gemaakt. Hieronder worden deze afzonderlijk behandeld. De genoemde ontwikkelingsmogelijkheden zijn geregeld in de vorm van wijzigingsbevoegdheden. Gekozen is voor het instrument van artikel 11 W.R.O. omdat enerzijds de ontwikkelingen te ingrijpend worden geacht om door middel van een vrijstellingsprocedure mogelijk te maken en anderzijds de wijzigingsprocedure voordelen biedt boven de procedure van planherziening. De procedure van artikel 11 verloopt sneller dan de procedure van planherziening. Dit is uiteraard een voordeel bij ontwikkelingen die reeds nu in beginsel de voorkeur hebben. Bovendien heeft het gebruiken van een wijzigingsbevoegdheid als voordeel dat de ontwikkeling plaatsvindt binnen het integrale kader van de ontwikkelingsvisie. Bij (postzegel)planherziening is meestal sprake van ad hoc beleid.

a agrarische bedrijven

veranderen vorm bouwperceel

Zoals al eerder is aangegeven is aan alle reële agrarische bedrijven een bouwperceel toegekend met een omvang van ca 1 ha. Bij het projecteren van de vorm van het bouwperceel is de bestaande bebouwing als uitgangspunt genomen, waarbij tevens rekening is gehouden met nabijgelegen functies. De praktijk leert dat regelmatig bouw aanvragen bij de gemeente worden ingediend die niet binnen dit geprojecteerde perceel passen. Om in te spelen op deze verzoeken biedt het bestemmingsplan reeds de mogelijkheid, en daarmee ook het afwegingskader, om deze verzoeken te beoordelen en gemotiveerd te honoreren dan wel af te wijzen.

verplaatsing agrarische bedrijven

Het buitengebied van Barneveld is vrij omvangrijk, er zijn vele agrarische bedrijven aanwezig. Verplaatsing van agrarische bedrijven is soms aan de orde. Het verdient de voorkeur dat het bestemmingsplan Buitengebied hier bij voorbaat sturing aan geeft. Ontwikkeling van de agrarische sector in Barneveld is geconcentreerd in het agrarisch ontwikkelingsgebied. Nieuwe agrarische bouwpercelen in het kader van verplaatsing zijn derhalve uitsluitend in dat gebied toegestaan. Omdat het toestaan van nieuwe agrarische bouwpercelen een ingrijpende ontwikkeling kan zijn, is een aantal zware toetsingscriteria opgenomen.

omschakeling wonen-niet agrarische activiteiten naar agrarisch bedrijf

Het komt regelmatig voor dat bij een burgerwoning in het buitengebied agrarische activiteiten worden uitgeoefend. Als deze agrarische activiteiten een omvang hebben van 3 nge of meer, maar niet zo groot zijn dat sprake is van een reëel agrarisch bedrijf en dus een agrarisch bouwperceel is toegekend, dan is het perceel bestemd als "wonen met agrarische activiteiten". Het is niet ondenkbaar dat de agrarische activiteiten alsnog uitgroeien tot een volwaardig agrarisch bedrijf. Om in te spelen op die situaties biedt het bestemmingsplan de mogelijkheid de bestemming te wijzigen in een agrarisch bouwperceel.

b functiewisseling bij agrarische bedrijfsbeëindiging

De agrarische sector staat onder druk. Agrarische bedrijfsbeëindiging is een veel voorkomend verschijnsel. Ook in die gevallen is het wenselijk dat het bestemmingsplan Buitengebied sturing biedt en vervolgfuncties mogelijk maakt binnen bepaalde randvoorwaarden.

omschakeling agrarisch bedrijf of wonen met agrarische activiteiten naar burgerwoning (eventueel extra woning)

De meest voor de hand liggende vervolgfunctie is de woonfunctie. Deze dient wel te worden gesitueerd in de voormalige bedrijfswooning en de inpandige voormalige bedrijfsruimte. Op een dergelijk voormalig boerenerf is veelal een grote oppervlakte aan voormalige bedrijfsgebouwen aanwezig. Het beleid is er op gericht deze overtollige bebouwing te saneren. Ter compensatie is het onder een aantal zeer strikte voorwaarden toegestaan een extra woning te bouwen. Deze nieuwe woning dient in beginsel te worden gesitueerd op of nabij het betreffende bouwperceel. Slechts in zeer uitzonderlijke situaties kan elders een locatie worden gezocht. Het gaat dan om een locatie nabij de kernen. Daarnaast is het mogelijk bij omschakeling naar burgerwoning, onder de ter plaatse geldende voorwaarden, op een locatie elders de functiewisselingsmogelijkheden met betrekking tot landelijke bedrijven of niet agrarische bedrijven uit te oefenen. Deze locatie elders dient dan een bestaand landelijk- of niet-agrarisch bedrijf te betreffen. Niet alleen een agrarische bouwperceel kan worden omgezet in een woonbestemming, ook voor de bestemming "wonen met agrarische activiteiten" is deze mogelijkheid opgenomen.

omschakeling agrarisch bedrijf of leegstaande bebouwing naar niet-agrarisch bedrijf

Naast de woonfunctie kan bij agrarische bedrijfsbeëindiging of bij vervanging van leegstaande bebouwing worden gedacht aan niet agrarische bedrijvigheid als vervolgfunctie. Zoals in hoofdstuk II reeds geschetst is deze regeling vooral bedoeld om enerzijds agrariërs te ondersteunen bij het zoeken naar alternatieve inkomstenbronnen. Deze agrarische bedrijven zitten vaak als gevolg van milieu-eisen in de knel. Anderzijds is de regeling bedoeld om het probleem van verstening als gevolg van allerlei (leegstaande) bebouwing aan te pakken door er een niet-agrarische bedrijfsfunctie aan te geven. Uiteraard zijn niet alle soorten bedrijven mogelijk. Evenals bij omschakeling (zie paragraaf "niet agrarische bedrijven" hoofdstuk VII) geldt de lijst zoals opgenomen in bijlage 3 van de voorschriften, respectievelijk de in artikel 22 opgenomen categorieën landelijke bedrijven. Omdat niet-agrarische bedrijvigheid in het buitengebied een zorgvuldige afweging noodzaakt is een aantal zware toetsingscriteria in de voorschriften opgenomen. De belangen van het (nieuwe) bedrijf en de belangen van landschap, (leef)milieu en natuurgebruikers (bijv. agrariërs) zullen terdege tegen elkaar moeten worden afgewogen.

c bos en natuur

In het agrarische productiegebied is het onder een aantal voorwaarden mogelijk om bestemde houtsingels en kleine bosjes te verplaatsen.

Uiteraard dient deze verplaatsing te passen binnen het landschappelijke raamwerk en dient ten behoeve van verbetering van de agrarische productiestructuur. Ook dient conform de beschrijving in hoofdlijnen compensatie plaats te vinden.

In het plan is dan de mogelijkheid opgenomen om de agrarische bestemming om te zetten in de bestemming "bos met meervoudige doelstelling" en omgekeerd.

Ter versterking van de ecologische hoofdstructuur of het landschappelijk raamwerk is het mogelijk om nieuwe houtsingels, bossen en natuurgebieden aan te leggen. Hierbij moet gedacht worden aan het omvormen van relatienota- of natuurgebieden. Maar ook bosaanleg ter versterking van een ecologische verbindingzone valt hieronder. Ook betreft het landschapselementen die in het kader van een "te verplaatsen element" dienen te worden gecompenseerd.

d recreatie

uitbreiding verblijfsrecreatieterein Harremaatweg

Het gebied ten noorden van de Harremaatweg heeft thans een agrarische functie. Deze functie biedt op termijn geen duurzaam perspectief. Voor het gebied worden twee nieuwe functies nagestreefd. Het gebied ten noorden van de in het gebied liggende beek krijgt een "groene" invulling, terwijl de beek zelf als ecologische verbindingzone wordt ontwikkeld. Het gebied ten zuiden van

de beek wordt ingericht als verblijfsrecreatief terrein. Het is niet de bedoeling om het gebied in te richten met zomerhuisjes en stacaravans, maar tenten zijn, in combinatie met dagrecreatieve functies en parkeren, wel toegestaan.

zomerhuisjes op verblijfsrecreatieterreinen

De bestaande verblijfsrecreatieterreinen zijn ondergebracht in een aantal bestemmingscategorien. Naast de tweede woningterreinen zijn in beginsel uitsluitend in bestemmingscategorien Rv(z) en Rv(ksz) zomerhuisjes toegelaten. Het maximum aantal zomerhuisjes is strikt begrensd. (zie bijlage 4) Om deze terreinen toch enige ontwikkelingsmogelijkheden te bieden is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen om ook op terreinen m.u.v. de tweede woningterreinen onder een aantal voorwaarden zomerhuisjes toe te staan. Onder zeer strenge voorwaarden is het mogelijk om in beperkte mate extra zomerhuizen te bouwen. Het beleid inzake de bouw van zomerhuizen in het algemeen is aanzienlijk aangescherpt, onder andere vanwege het gevaar van permanente bewoning en de verkleuring van verblijfsrecreatieterreinen naar tweede woningterreinen

e nieuwvestiging landgoederen

Nieuwe landgoederen is een actueel thema. Ook in Barneveld is de vestiging van nieuwe landgoederen denkbaar. Het bestemmingsplan Buitengebied voorziet derhalve in deze mogelijkheid. Nieuwe landgoederen zijn bedoeld ter versterking van de ecologische hoofdstructuur. Er dient dan ook 6 ha nieuw bos of natuurgebied te worden gerealiseerd. In combinatie met landbouwgronden moet een landgoed van minimaal 10 ha worden gecreëerd dat openbaar toegankelijk is. Het verdient voorkeur om het landgoed in het kader van de natuurschoonwet te rangschikken, zodat het de komende jaren is veiliggesteld.

Om de aanleg van de bos- of natuurgebieden te kunnen bekostigen mag één woongebouw worden opgericht met een inhoud van maximaal 4.000 m³. Uit een inrichtingsplan moet blijken dat het om een gebouw met allure gaat. Het hoofdgebouw en de inrichting van omliggende terreinen moeten onderlinge samenhang worden beschouwd. Er zijn in beperkte mate kantooractiviteiten mogelijk.

De nieuwe landgoederen zijn niet toegestaan in de EHS en in open gebieden. Met name de overgangszones en de verbindingzones vormen ideale gebieden voor de vestiging van nieuwe landgoederen.

f zendmasten mobiele telefonie

Gezien de vlucht die mobiele telefonie in Nederland maakt, is het noodzakelijk beleid te ontwikkelen ten aanzien van de mogelijke plaatsing van zendmasten.

Voor het buitengebied van Barneveld is dit uitgewerkt door plaatsing van zendmasten uit te sluiten in de groene gebieden en ecologische verbindingzones. Zendmasten zijn toegestaan tot een hoogte van 45 m, waardoor meerdere aanbieders van mobiele telefonie van dezelfde mast gebruik kunnen maken. Hierdoor wordt het aantal masten tot een minimum beperkt.

g windmolens

Op bouwpercelen van agrarische bedrijven is in bepaalde gebieden een windmolen toegestaan. De ashoogte ligt hoger dan de bij vrijstelling toegestane windmolens. Omdat deze elementen duidelijk zichtbaar zijn in het landschap, kan de gemeente eisen stellen aan de vorm en hoogte van het bouwwerk. Als er echt strijdige belangen met de omgeving of natuur en landschap optreden, kan het verzoek ook worden afgewezen.

In gebied A1/A30/Nijkerkerweg, is een locatie aangewezen waar eventueel een windmolenpark kan worden opgericht. Wel zal hiervoor een bestemmingsplanprocedure moeten worden gevolgd.

4 afstemming met overige gemeentelijke taakvelden

handhaving

algemeen

Het aspect handhaving speelt in het kader van een nieuw bestemmingsplan, en zeker als dat plan betrekking heeft op het buitengebied, een belangrijke rol. Dit kan alleen al gebaseerd worden op de praktijk die laat zien dat de meeste overtredingen op het gebied van bestemmingplanregelgeving in het buitengebied plaatsvinden.

Handhaving is echter niet alleen het feitelijk optreden. Er kan gesproken worden van preventieve en repressieve handhavingsinstrumenten. Onder *preventieve* instrumenten kunnen onder andere voorlichting, subsidieverlening, verlening van vrijstellingen en de bouw-, aanleg- en sloopvergunningen worden begrepen. *Repressieve* instrumenten zijn ondermeer controle en toezicht, opsporen en het hanteren van sancties als bestuursdwang en dwangsom.

handhavingsbeleid (invulling repressief instrumentarium)

Sinds 1988 voert de gemeente Barneveld een actief beleid gericht op beëindiging van permanente bewoning van recreatieverblijven op recreatieterreinen in haar gemeente.

Gelet op het feit dat de gemeente een grote bedrijfstak verblijfsrecreatie kent (met ongeveer 6.500 recreatieverblijven) wordt aan de aanpak van voorkomende permanente bewoning een belangrijke prioriteit toegekend.

In de loop van de jaren is een groot aantal gevallen van permanente bewoning (zo'n 1100) succesvol bestreden, ten gevolge waarvan de provincie Gelderland in 1999 een extra woningbouwcontingent van ruim 200 woningen heeft toegekend aan de gemeente Barneveld.

In de loop van de jaren heeft de handhavingsproblematiek alleen maar meer aandacht gekregen; ook de aanpak van andere (bestemmingsplan- en bouw)overtredingen dan de permanente bewoning van recreatieverblijven zijn daarbij in het brandpunt van de belangstelling komen te staan. In 1995 heeft de gemeenteraad ingestemd met de beleidsnota "Selectieve handhaving".

Deze nota geeft inzicht in de achtergronden die geleid hebben tot de totstandkoming van de nota. Tevens geeft het voor overtredingen op het gebied van de bestemmingsplan- en bouwregelgeving (uitgezonderd de aanpak van permanente bewoning) aan, hoe met geconstateerde overtredingen om te gaan en welke prioriteitsstelling daarbij te hanteren.

Na het verschijnen van de beleidsnota is een begin gemaakt met het wegwerken van de achterstanden aan overtredingen. Leidraad daarbij vormde een handhavingslijst, waarop op dat moment zo'n 250 overtredingen voorkwamen (achterstandslijst).

Teneinde een prioritering aan te brengen in de overtredingen zijn deze allen via een vooraf ontwikkelde systematiek onderling met elkaar vergeleken, waarbij deze naar het begrip "Ernst van de overtreding" zijn gerangschikt.

Uit de resultaten daarvan bleek dat er een tweetal clusters van gelijksoortige overtredingen in het buitengebied voorkwamen. Ten eerste kwamen er op de lijst zo'n 100 overtredingen op het gebied van het illegaal plaatsen en/of bewonen van caravans, (delen van) schuren en andere gebouwen op percelen met een agrarische danwel burgerwoningbestemming voor.

Ten tweede stonden er zo'n 85 overtredingen op het gebied van niet-agrarische bedrijvigheid op percelen met voornamelijk een agrarische bestemming op de achterstandslijst.

Gelet hierop is bij de vaststelling van voornoemde beleidsnota besloten om de twee genoemde clusters met voorrang weg te werken. Ten behoeve van het wegwerken van de achterstanden heeft de raad ingestemd met een (tijdelijke) veruiming van de personeelscapaciteit voor handhaving.

In de jaren 1996 en 1997 is de achterstand met betrekking tot de eerste cluster overtredingen (nagenoeg) weggewerkt.

Vanaf 1998 zijn inspanningen gaande om de tweede cluster overtredingen (illegale niet-agrarische bedrijvigheid) weg te werken. De aanpak van deze cluster verloopt beduidend moeizamer. Met name het gegeven, dat het functieveranderingsbeleid (van agrarisch naar niet-agrarische bedrijvigheid) beleidshalve maar moeilijk vorm krijgt en het vraagstuk van hergebruiksmogelijkheden van (voormalige) agrarische opstallen nog verre van opgelost is, maakt het buitengewoon ingewikkeld om voldoende zicht te krijgen op eventuele legaliseringsmogelijkheden van voorkomende overtredingen.

handhaafbaarheid bestemmingsplan (preventief instrumentarium)

De handhaafbaarheid van een bestemmingsplan hangt niet alleen af van het al dan niet optreden tegen overtredingen. Aspecten als communicatie, de planvorm, de kwaliteit van de normstelling, het daadwerkelijk kunnen handhaven en de controleerbaarheid van normen spelen ook een belangrijke rol. In de voorstudie op het bestemmingsplan, de Ontwikkelingsschets Buitengebied 1998, is ten aanzien van aspecten als 'normering' en 'planvorm' al het een en ander opgemerkt met betrekking tot de handhaafbaarheid daarvan.

Ter aanvulling daarop wordt nog het volgende opgemerkt. De belangrijkste knelpunten met betrekking tot handhaafbaarheid in het thans geldende bestemmingsplan Buitengebied 1983 betreft de regeling omtrent de niet-agrarische bedrijvigheid en de verblijfsrecreatie.

Bij de voorbereiding van het nieuwe bestemmingsplan is dan ook in het bijzonder bij deze knelpunten stilgestaan, teneinde daaraan het hoofd te bieden.

Met betrekking tot de niet-agrarische bedrijvigheid is afgestapt van de methodiek waarbij de bebouwingsmogelijkheden op de terreinen door middel van bebouwingspercentages is geregeld. Wanneer aanvragen om bouwvergunning voor vergroting van de bedrijfgebouwen werden ingediend, bleek het uitermate lastig om te kunnen bepalen of de betreffende aanvraag passend was binnen de toegestane bebouwingsmogelijkheden. Meestal kon pas na het verrichten van metingen ter plekke worden aangegeven of de aanvraag kon worden verleend. Een uitermate omslachtige methode, die ook nog eens veel tijdsverlies veroorzaakte.

Om aan voornoemde praktijk een einde te maken is er bij de totstandkoming van het nieuwe bestemmingsplan voor gekozen om de (legaal) in gebruik zijnde bebouwing bij (legale) niet-agrarische bedrijven exact in te meten.

Naast de weergave van de niet-agrarische bestemming op de plankaart, voorzien de voorschriften in een bijlage waarop per niet-agrarisch bedrijf is aangegeven welke oppervlakte aan bebouwing door het betreffende bedrijf wordt gebruikt. Dit getal is voortaan leidraad bij de toetsing van aanvragen voor vergroting van de bedrijfsbebouwing, waarbij -een aantal nader aangegeven uitzonderingen daargelaten- bij recht is voorzien in een uitbreidingspercentage van 15%.

Daarnaast is het voor landelijke bedrijven en horecabedrijven, onder voorwaarden, mogelijk vrijstelling te verkrijgen voor ruimere bebouwingsmogelijkheden.

Voor niet-agrarische bedrijven ontstaan uit functieverandering zijn geen verruimingsmogelijkheden opgenomen. Bij deze bedrijven zal de door functieverandering verkregen oppervlakte moeten voldoen.

Voor wat betreft de verblijfsrecreatie heeft de praktijk uitgewezen, dat zonder een goede bestemmingsplanregeling een onbreidelde groei van zomerhuizen (tweede woningen) optreedt. Om meerdere redenen is dit een ongewenste situatie. Allereerst werkt deze ontwikkeling permanente bewoning in de hand. Ook haalt deze ontwikkeling de dynamiek uit de verblijfsrecreatiesector. Steeds meer terreinen verliezen namelijk hun zuivere recreatieve functie, waardoor het voor kortkampeersers steeds moeilijker wordt om in de gemeente Barneveld aan hun trekken te komen.

Om aan het voorgaande het hoofd te bieden heeft tijdens de voorbereiding van het nieuwe bestemmingsplan een inventarisatie/telling plaatsgevonden van het aantal (legaal) aanwezige zomerverblijven. Daarmee is een helder beeld gegeven van de bestaande toestand op de terreinen. Gelet op de voor de verblijfsrecreatie ontwikkelde bestemmingsregeling, biedt de telling maximale mogelijkheden om met voorstellen van recreatie-ondernemers tot verdere groei van zomerhuizen op hun terreinen terughoudend om te gaan.

afstemming met andere regelgeving

boswet

De Boswet is gericht op de instandhouding van de bossen ten behoeve van de houtproductie en kent een drietal instrumenten, te weten de meldingsplicht, de herplantplicht en het kapverbod. Bovendien geeft de Boswet de gemeente een aanvullende verordenende bevoegdheid. De gemeente Barneveld heeft daartoe een kapverordening vastgesteld waarin een vergunningplicht voor het vellen en rooien van bomen en houtopstanden is opgenomen.

Het doel van de Boswet is volgens de aanhef “het vaststellen van regels ter bewaring van bossen en ander houtopstanden”. Anders gezegd is het doel van de Boswet het handhaven en zo mogelijk uitbreiden van het oppervlak aan bosareaal, zowel uit het oogpunt van economische waarde als ter wille van het natuurschoon. De Boswet beoogt (tenminste) het op peil houden van de totale oppervlakte aan bos in ons land. In de praktijk is gebleken dat de kapverordening een uitstekend instrument is om de aanwezige landschapswaarden op die concrete locatie te beschermen.

De kapverordening zal tevens worden ingezet als instrument om verplaatsing van houtopstanden mogelijk te maken. Agrarische ondernemers in het agrarisch ontwikkelingsgebied krijgen de mogelijkheid houtopstanden te verwijderen mits deze elders, met compensatie, weer worden aangelegd. Dit is overigens in overeenstemming met het hierboven genoemde doel van de Boswet, nl. het handhaven en zo mogelijk uitbreiden van het oppervlak aan bosareaal.

Om dubbele regelgeving te voorkomen is in het bestemmingsplan geen aanlegvergunningenstellen voor het vellen en rooien van houtopstanden opgenomen.

Wet op de openluchtrecreatie

De Wet op de openluchtrecreatie legt een rechtstreekse relatie met het bestemmingsplan. In artikel 10 lid 1 onder b is bepaald dat een vergunning voor het houden van een kampeerterrein slechts kan worden verleend, indien de aanvraag betrekking heeft op een terrein, dat bij bestemmingsplan uitsluitend of mede als kampeerterrein is aangewezen. Voorliggend bestemmingsplan voorziet hierin door kampeerterreinen die een positieve bestemming verdienen als zodanig te bestemmen.

In artikel 10 lid 2 van de Wet op de openluchtrecreatie wordt aangegeven, dat een vrijstelling of ontheffing als bedoeld in artikel 8 lid 2 slechts kan worden verleend voorzover het bestemmingsplan zich er niet tegen verzet. In het laatste geval gaat het om het houden van een kampeerterrein voor tien kampeermiddelen (kleinschalig kamperen), het houden van een kampeerterrein door een organisatie met een sociale, culturele, educatieve of wetenschappelijke doelstelling, voor eigen doeleinden (groepskamperen) of het houden van een erkend natuurkampeerterrein. Van belang is met name het kleinschalig kamperen (voorheen kamperen bij de boer). In de Wet op de Openluchtrecreatie is in tegenstelling tot de voorheen geldende Kampeewet geen koppeling gelegd tussen het kleinschalig kamperen en het agrarische bouwperceel. Dit betekent dat kleinschalig kamperen in principe overal is toegestaan. Het bestemmingsplan is het aangewezen instrument om dit nader te reguleren.

Er zijn argumenten het kleinschalig kamperen toch exclusief aan het agrarische bouwperceel te koppelen. Hierbij kan worden gedacht aan aantasting van het landschap, de aanwezigheid van (sanitaire) voorzieningen en een moeilijkere controle. Op grond van voorliggend bestemmings-

plan is het kleinschalig kamperen derhalve uitsluitend toegestaan binnen of op een afstand van maximaal 50 m van het agrarische bouwperceel. Vanwege de specifieke ruimtelijke uitwerking worden stacaravans uitgesloten. Bovendien is, om wildgroei te voorkomen, het toestaan van kleinschalige kampeerterreinen beperkt tot een maximum aantal kampeerterreinen per deelgebied. De onderscheiden deelgebieden zijn terug te vinden op de ontwikkelingsvisiekaart.

monumentenwet

De Monumentenwet 1988 maakt onderscheid tussen de bescherming van individuele monumenten en van stads- en dorpsgezichten.

Voor een aangewezen stads- en dorpsgezicht geldt op grond van de Monumentenwet de verplichting een bestemmingsplan vast te stellen. Dit is in het buitengebied van Barneveld niet aan de orde. Bij individuele monumenten is de onderlinge verhouding tussen monumentenbescherming en ruimtelijke ordening niet of nauwelijks in wettelijke bepalingen vastgelegd. In wezen is sprake van een sectorale regeling via de Monumentenwet zonder inhoudelijke afstemming met het ruimtelijk beleid. Het is derhalve niet noodzakelijk in het bestemmingsplan een regeling op te nemen ten aanzien van beschermde monumenten. Dit zou zelfs tot dubbele regelgeving leiden.

wet geluidhinder

De Wet geluidhinder behandelt drie geluidsbronnen: industrielawaai, verkeerslawaai en raillawaai. Binnen een bepaalde zone vanuit deze geluidsbronnen mogen geen nieuwe geluidgevoelige functies worden mogelijk gemaakt. Het bestemmingsplan dient deze zogenaamde voorkeursgrenswaarden te respecteren. Ten behoeve van voorliggend bestemmingsplan is akoestisch onderzoek verricht waaruit de ligging van deze contouren naar voren is gekomen. In het bestemmingsplan is een en ander geregeld door middel van de hierboven reeds genoemde "zone ten behoeve van de wering van geluidhinder van de (spoor)weg" en "zone ten gevolge van het industrielawaai".

bouwverordening

Naast het bestemmingsplan is ondermeer de gemeentelijke bouwverordening toetsingskader voor bouwaanvragen. Het komt vaak voor dat uit de voorschriften van een bestemmingsplan een andere conclusie getrokken kan en moet worden getrokken omtrent de toelaatbaarheid van een bouwwerk dan uit de toepassing van de bouwverordening zou voortvloeien. Artikel 9 lid 1 van de Woningwet bepaalt: "voor zover de voorschriften van de bouwverordening niet overeenstemmen met de voorschriften van desbetreffende bestemmingsplan blijven eerstbedoelde voorschriften buiten toepassing".

zelfstandige projectprocedure (z.p.p.)

Op 3 april 2000 is een wijziging van de Wet op de Ruimtelijke Ordening in werking getreden. Deze wijziging betreft ondermeer een ingrijpende verandering van artikel 19 W.R.O. door introductie van de zelfstandige projectprocedure.

Artikel 19 bood voorheen de mogelijkheid vrijstelling te verlenen van het geldende bestemmingsplan, anticiperend op een toekomstige planherziening. In de jurisprudentie is daarbij het urgentie-criterium ontwikkeld. Het nieuwe artikel 19 is een projectprocedure. Vrijstelling kan worden verleend van het geldende bestemmingsplan ter verwezenlijking van een project. Er is niet langer direct verband met een nieuw bestemmingsplan. Als criterium voor vrijstelling geldt dat het project moet zijn voorzien van een "goede ruimtelijke onderbouwing".

Het nieuwe artikel 19 biedt nieuwe mogelijkheden om ruimtelijke ordening niet meer volledig te baseren op bestemmingsplannen, maar om combinaties te maken van bestemmingsplannen en z.p.p.'s. Er zou bijvoorbeeld voor kunnen worden gekozen bestemmingsplannen nog slechts een beheersfunctie te geven (vastleggen van de bestaande situatie) en alle ruimtelijke ontwikkelingen

te sturen met z.p.p.'s. Daarmee wordt een maximale flexibiliteit bereikt. Wel is het dan noodzakelijk beleid te maken bijvoorbeeld in de vorm van een beleidsnota of een ontwikkelingsvisie. Zo zou de ontwikkelingsvisie van het buitengebied in sommige gevallen voldoende concreet moeten zijn om adequaat sturing te kunnen geven aan ontwikkelingen die met z.p.p.'s mogelijk gemaakt kunnen worden.

artikel 19 lid 3 W.R.O.

Bij de hierboven genoemde wetswijziging van de W.R.O. is tevens een nieuwe kruimelgevallenregeling geïntroduceerd. Artikel 19 lid 3 is de opvolger van het oude artikel 18a. Wat een kruimelgeval is, wordt limitatief beschreven in het nieuwe artikel 20 van het Besluit op de ruimtelijke ordening.

De mogelijkheden ten opzichte van de oude regeling zijn aanzienlijk verruimd en leveren op een enkele plaats een dubbeling met de voorliggende bestemmingsplanvoorschriften.

Het bestemmingsplan voorziet in een vrijstellingsbevoegdheid (ex artikel 15 W.R.O.) voor het vergroten van bijgebouwen bij een woning met 20 m² (bij recht 60 m², na vrijstelling 80 m²). Op grond van artikel 19 lid 3 W.R.O. is in het buitengebied eveneens uitbreiding van een bijgebouw mogelijk met maximaal 25 m².

Ook bij de toepassing van artikel 19 lid 3 in het buitengebied zal in beginsel moeten worden getoetst aan het beleid zoals dit is verwoord in het bestemmingsplan Buitengebied.

5 wijze van bestemmen

algemeen

In het hiervoor gestelde is in feite de basis gelegd voor het bestemmingsplan en de bestemmingen. Hieronder wordt stilgestaan bij de juridische uitgangspunten en de juridische opzet van het plan.

juridische uitgangspunten

Uit de wetgeving en jurisprudentie kan een aantal juridische uitgangspunten worden gedestilleerd die van belang zijn bij het ontwerpen van een bestemmingsplan:

- planvoorschriften mogen slechts worden voorgeschreven in verband met de bestemming en als dat uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening nodig is;
- de planvoorschriften dienen niet meer te regelen dan, in verband met de bestemming, strikt noodzakelijk is;
- gebodsbepalingen zijn niet geoorloofd; dit heeft te maken met de toelatingsplanologie die het Nederlandse stelsel kenmerkt;
- de bestemmingen dienen zodanig te worden geprojecteerd, dat duidelijk is waar gebouwd kan worden en welk gebruik hierbij is toegestaan;
- de rechtsgelijkheid vereist dat bepaalde gebruiksvormen op dezelfde wijze worden bestemd;
- omdat voor alles de voorschriften duidelijk moeten zijn, dienen de doeleindenomschrijvingen hierin te worden opgenomen;
- planklaar, verklaring en voorschriften vormen in juridisch opzicht een eenheid en dienen als zodanig te worden gehanteerd;
- het bestemmingsplan dient vergezeld te gaan van een toelichting, welke een onderbouwing geeft aan het bestemmingsplan in zijn geheel; hierin dienen zowel de intenties van het plan als de uitleg van de voorschriften te zijn opgenomen.

juridische planopzet

Het ontwerpplan is voor een deel geënt op het conventionele gedetailleerde plan. Belangrijke verschillen met het gedetailleerde eindplan zijn de volgende.

- 1 Het plan is voor een groot gedeelte ontwikkelingsgericht dankzij de ontwikkelingsvisie, verankerd in de beschrijving in hoofdlijnen en de wijzigingsbevoegdheden ex artikel 11 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening.
- 2 Het plan kent minder gedetailleerde bestemmingen en gebruiks- en bouwvoorschriften.

ad 1

Bij wetswijziging van 1986 is in het Besluit op de ruimtelijke ordening een nieuw instrument geïntroduceerd: de Beschrijving in hoofdlijnen (artikel 12 B.r.o.). Deze Beschrijving in hoofdlijnen moet in feite gezien worden als een voorschrift als bedoeld in artikel 10 W.R.O., waarin de gemeente op meer beschrijvende wijze haar beleid ten aanzien van bepaalde zaken juridisch bindend kan vastleggen. De Beschrijving in hoofdlijnen vormt samen met de kaart "ontwikkelingsvisie" de ontwikkelingslaag in het bestemmingsplan.

De Beschrijving in hoofdlijnen fungeert als richtinggevend toetsingskader voor de flexibiliteitsbepalingen (vrijstellingen en wijzigingen), het stellen van nadere eisen en het toetsen van aanlegvergunningaanvragen.

Tevens kan de beschrijving in hoofdlijnen worden gezien als een instructie voor het gemeentebestuur. Het bestemmingsplan biedt met deze ontwikkelingslaag ruimte aan nieuwe ontwikkelingen. Gekozen is voor een Beschrijving in hoofdlijnen gekoppeld aan een gebiedsindeling. Per gebied worden de mogelijkheden voor de ontwikkeling van de verschillende functies zoals landbouw, landschap, recreatie en niet-agrarische bedrijvigheid geschetst.

Kort gezegd regelt de bestemmingslaag de bebouwings- en uitbreidingsmogelijkheden alsmede de toegelaten functies welke concreet worden aangegeven in de voorschriften en op de plankaart. De ontwikkelingslaag geeft het ruimtelijk ontwikkelingsbeleid weer.

ad 2

De centrale gedachte achter het Besluit op de Ruimtelijke Ordening 1985 is "regel niet meer dan noodzakelijk is, maar regel datgene wat noodzakelijk is goed". Om deze gedachte concreet inhoud te geven in het voorliggende plan, is het aantal bestemmingen en de daarbij behorende bouw- en gebruiksvoorschriften waar mogelijk beperkt. Dit betekent dat (met name de agrarische) bestemmingen ruime doeleindenomschrijvingen bevatten en dat bouw- en gebruiksvoorschriften geen onnodige beperkingen voorschrijven: er is zoveel mogelijk uitgegaan van het maximaal toelaatbare.

Gevolg hiervan zou kunnen zijn dat zich ongewenste ontwikkelingen voordoen. Om deze ontwikkelingen te sturen voorzien de voorschriften op verschillende plaatsen in een nadere eisenbevoegdheid ten behoeve van burgemeester en wethouders. Deze nadere eisen kunnen betrekking hebben op maatvoering en situering van bebouwing en zijn met name daar opgenomen waar conflicterende belangen c.q. doeleinden onder één bestemming zijn gebracht.

VIII OVERLEG EN INSPRAAK

De inspraak- en overlegreacties zijn behandeld in een aparte inspraak- en overlegnota. Kortheidshalve wordt voor de samenvattingen en gemeentelijke standpunten verwezen naar deze nota.

Ambtshalve opmerkingen hebben tevens geleid tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

BIJLAGE 1

Lijst kleine woningen II (voormalige zomerhuisjes) op verblijfsrecreatieterreinen

Adres
Bosweg 15
Oud Milligenseweg 38-7
Oud Milligenseweg 38-K
Oud Milligenseweg 38-E
Oud Milligenseweg 38-H
Oud Milligenseweg 38-J
Oud Milligenseweg 38-L
Oud Milligenseweg 47
Zevenbergjesweg 1-2
Zevenbergjesweg 1 - 55
Zevenbergjesweg 1-14
Harremaatweg 48
Harremaatweg 44-2
Lange Zuiderweg 124 a
Heideweg 14 (3 zomerhuisjes)
Paalhoeveweg 2 (3 zomerhuisjes)
Lange Zuiderweg 130

BIJLAGE 2

Lijst zomerhuisjes

adres
Blotekamperweg rechts van nr. 7
Bosweg 1 (huisje)
Drift 4 (huisje)
Enkweg links van nr1 (huisje)
Garderbroekerweg 132 (huisje)
Haarweg 8 (1 huisje en 2 stacaravans)
Harderwijkerkarweg 11-1 (3 huisjes)
Hoge Boeschoterweg 90 (huisje)
Hooiweg 26 (huisje)
Hunnenweg 25 (huis)
Hunnenweg 39-1 (huisje)
Hunnenweg 41-1 (huisje)
Kootwijkerdijk 33 (stacaravan)
Lage Boeschoterweg 11 (huisje)
Meeuwenveenseweg 12 (4 huisjes)
Nieuw Milligenseweg 13 (huisje)
Oud Milligenseweg 33 (2 huisjes)
Oude Nijkerkerweg 10 (huisje)
Oude Nijkerkerweg 28 (stacaravan)
Paalhoeveweg 22 (huisje)
Prinsenweg 19 (huisje)
Prinsenweg 19-2 (huisje)
Prinsenweg 19A (huisje)
Prinsenweg 19B (huisje)
Strooerschoolweg 16 (stacaravan)
Welgelegenweg 50 (huisje)
Wolsbergerweg 1 (3 huisjes)

BIJLAGE 3

aantal NGE ten behoeve van bepaling reëel agrarisch bedrijf

Per dier	Aantal eenheden per NGE 1992	Aantal NGE 1992 per eenheid
Paarden < 3 jaar	3,57	0,280
Pony's	0,73	1,364
Paarden > 3 jaar	0,45	2,227
Vleeskalveren witvleesproductie	10,15	0,098
Vleeskalveren rosevleesproductie	8,25	0,121
Overig mannelijk vleesvee < 1 jaar	4,47	0,223
Overig mannelijk rundvee < 1 jaar	4,26	0,235
Vrouwelijk vleesvee < 1 jaar	4,47	0,223
Overig vrouwelijk rundvee < 1 jaar	4,26	0,235
Mannelijk jongvee 1-2 jaar	1,52	0,659
Mannelijk vleesvee 1-2 jaar	4,47	0,223
Vrouwelijk vleesvee 1-2 jaar	4,47	0,223
Overig vrouwelijk jongvee 1-2 jaar	2,93	0,341
Fokstieren 2 jaar en ouder	1,52	0,659
Mannelijk vleesvee 2 jaar en ouder	4,47	0,223
Vrouwelijk vleesvee 2 jaar en ouder	4,47	0,223
Overige vaarzen 2 jaar en ouder	2,93	0,341
Melk- en kalfkoeien	0,75	1,333
Vlees en weidekoeien	4,47	0,223
Zoogkoeien	2,69	0,371
Schape vrouwelijk	13,20	0,076
Lammeren	13,20	0,076
Ov. schape mnl.	13,20	0,076
Melkgeiten	6,44	0,155
Biggen niet bij de zeug	37,71	0,027
Opfokvarkens 20-50 kg	14,67	0,068
Opfokzeugen en -beren 50 kg en meer	14,67	0,068
Vleesvarkens	22,76	0,044
Gedekte zeugen/zeugen bij biggen/ov. fokzeugen/ dekrijpe beren	3,57	0,280
Per 100 dieren (vervolg)		
Vleeskuikens	6,95	0,144
Leghennen 18 weken tot 20 maanden	3,47	0,288
Leghennen tot 18 weken	5,39	0,186
Leghennen ouder dan 20 maanden	3,47	0,288
Ouderdieren vleesras < 18 weken	2,44	0,409
Ouderdieren vleesras 18 weken en ouder	1,40	0,716
jonge vleeskalkoenen	1,53	0,655
Kalkoenen eierproductie < 7 maanden	0,90	1,106

Kalkoenen eierproductie > 7 maanden	0,43	2,330
Jonge vleeseenden	2,64	0,379
Overig pluimvee (o.a. ganzen, parelhoenders, struisvogels)	2,64	0,379
Per dier (vervolg)	Aantal eenheden per NGE 1992	Aantal NGE 1992 per eenheid
Voedsters	15,90	0,063
Vleeskonijnen	330,00	0,003
Nertsen (moederdieren)	21,29	0,047
Blauwvossen (moederdieren)	8,52	0,117
Overig pelsdieren	12,57	0,080

Gewas per hectare	Aantal eenheden per NGE 1992	Aantal NGE 1992 per eenheid
Klein fruit	0,0760	13,15
Appelen	0,1242	8,05
Peren	0,1191	8,39
Overig pit- en steenvruchten	0,1063	9,41
Akkerbouwmatig geteeld fruit	0,1961	5,10
Sierconiferen	0,0256	39,00
Overige sierh. + klimplanten	0,0175	57,14
Bos- en haagplantsoen	0,1026	9,75
Laan- en parkbomen	0,0882	11,34
Vruchtbomen	0,1002	9,98
Rozenstruiken	0,1103	9,07
Fruit onder glas	0,0114	87,87
Boomkwekerij + vaste planten	0,0050	199,55
Champignons	0,0012	865,15
Bloemkwekerijgewassen o/g (snijbloemen)	0,0380	26,30
Lelies	0,0422	23,70
Hyacinten	0,0832	12,02
Tulpen	0,0781	12,81
Irissen	0,0864	11,57
Overige bol- en knolgewassen	0,0840	11,90
Narcissen	0,1191	8,39
Gladiolen	0,1357	7,37
Droogbloemen	0,1400	7,14
Vaste planten	0,0206	48,64
Opkweekmateriaal snijbloemen	0,0050	199,55
Potplanten voor de bloei		
- Kalanchoë	-0,0050	- 199,55
- Begonia	-0,0050	- 199,55
- Overige potplanten voor de bloei	-0,0050	- 199,55

Potplanten blad		
- Ficus	-0,0050	- 199,55
- Draccaena	-0,0050	- 199,55
- Overige potplanten blad	-0,0050	- 199,55
Rozen	0,0046	215,45
Anjers grootbloemig	0,0061	163,26
Lelies snijbloemen	0,0063	159,39
Orchideeën	0,0054	183,71
Nerine	0,0060	165,53
Perkplanten	0,0053	189,92
Anthurium	0,0069	145,15
Chrysanten (snijbloemen)	0,0068	146,29
Fresia's	0,0082	122,42
Gerbera's	0,0076	131,52
Alstroemeria	0,0079	125,83
Gypsophia	0,0079	126,97

Gewas per hectare	Aantal eenheden per NGE 1992	Aantal NGE 1992 per eenheid
overige snijbloemen	0,0073	136,6
Overige bloemkwekerijgewassen	0,0062	160,98
Narcissenbroei 1000 kg	2,03	0,49
Tulpenbroei 1000 st.	31,43	0,032
Tijdelijk grasland	1,05	0,95
Snijmaïs	1,01	0,99
Corn-cob mix	1,01	0,99
Luzerne	1,52	1,160,86
Graszaad	0,86	1,16
Groentezaden	0,33	3,06
Bloemzaden	0,29	3,40
Teunisbloem	1,02	0,98
Chicorei	0,68	1,46
Crambe	1,38	0,73
Kanariezaad	1,03	0,97
Mosterdzaad	1,03	0,97
Zonnebloempitten	1,38	0,73
Olifantsgras	1,38	0,73
Digitalis	0,72	1,39
Overige akkerbouwgewassen	0,72	1,39
Braakland	4,00	0,25
Groenbemestingsgewassen	4,00	0,25
Blijvend grasland	1,05	0,95
Wintertarwe	1,12	0,89
Zomertarwe	1,38	0,73
Rogge (geen snijrogge)	1,38	0,73
Wintergerst	1,22	0,82
Zomergerst	1,38	0,73
Haver	1,38	0,73
Korrelmaïs	1,38	0,73
Triticale	1,38	0,73
Bruine bonen	0,89	1,13
Groene erwten (droog te oogsten) + schokkers	1,22	0,82
Kapucijners + grauwe erwten	1,22	0,82
Veldbonen	1,38	0,73
NAK-pootaardappelen klei	0,27	3,73
NAK-pootaardappelen zand/veen	0,38	2,61
Consumptieaardappelen klei	0,38	2,61
Consumptieaardappelen zand/veen	0,63	1,58
Fabrieksaardappelen inclusief pootgoed	0,79	1,27
Suikerbieten	0,51	1,95
Voederbieten	0,72	1,39
Koolzaad	1,38	0,73
Karwijzaad	1,03	0,97

Gewas per hectare	Aantal eenheden per NGE 1992	Aantal NGE 1992 per eenheid
Blauwmaanzaad	1,03	0,97
Vlas	1,03	0,97
Zaaiuien	0,42	2,39
zilveruitjes	0,66	1,52
Poot- en plantuien	0,57	1,77
Erwten (groen)	1,07	0,93
Tuinbonen	1,07	0,93
Stambonen (groen) < = 150 are	1,07	0,93
Spinazie	1,07	0,93
Knolselderij < = 100 are	0,34	2,98
Was- en bospeen < = 50 are	0,39	2,58
Winterpeen < = 150 are	0,39	2,57
Witlofwortel < = 100 are	0,41	2,43
Schorseneren < = 100 are	0,37	2,73
Kroten > = 200 are	0,34	2,91
Kruiden > = 200 are	0,45	2,21
Overige groenten < 200 are	0,37	2,73
Aardbeien	0,0565	17,69
Was- en bospeen < 50 are	0,10	9,64
Andijvie	0,10	9,64
Asperges	0,0948	10,55
Bloemkool	0,17	6,01
Broccoli	0,21	4,77
Kruiden < 200 are	0,21	4,77
Kroten < 200 are	0,34	2,91
Kropsla	0,0938	10,66
Prei	0,14	7,26
Spinazie < 200 are	0,24	4,20
Overige groenten < 200 are	0,20	5,10
Bewaarkool	0,17	5,89
Herfst + vr. sluitkool	0,34	2,95
Knolselderij < 1 00are	0,21	4,88
Schorseneren	0,28	3,52
Tuinbonen < 150 are	0,24	4,08
Spruitkool	0,31	3,31
Stambonen < 150 are	0,23	4,42
Winterpeen < 150 are	0,23	4,42
Witlofwortel < 100 are	0,39	2,55
Witloftrek	0,21	4,66
Opweekmateriaal groenten	0,0050	199,55
Aubergines	0,006	148,56
Komkommers	0,0073	136,97
Paprika	0,0066	151,89
Radijs	0,0076	131,30

Gewas per hectare	Aantal eenheden per NGE 1992	Aantal NGE 1992 per eenheid
Tomaten	0,0066	151,52
Aardbeien	0,0090	111,67
Overige groenten	0.0104	95,83
Groentezaden onder glas	0,0117	85,61

Overige door LEI toegepaste normen	Aantal eenheden per NGE 1992	Aantal NGE 1992 per eenheid
Werk door derden (per 100,- opbrengsten)	35,68	0,03
Boerderijzuivelbereiding (per 1000 kg verzuivelde melk)	17,37	0,06

Bron: CBS, april 1997

BIJLAGE 4

WET GELUIDHINDER

In het onderhavige bestemmingsplan is de mogelijkheid voorzien om burgerwoningen en tweede agrarische bedrijfswoningen te kunnen realiseren, terwijl deze zijn gelegen binnen de geluidzones en de voorkeurgrenswaarde contouren tengevolge van weg- of railverkeer.

1. wegverkeer

Voor de woningen geldt in het algemeen een voorkeurgrenswaarde van 50 dB(A) en een maximale grenswaarde van 55 dB(A). Voor de agrarische bedrijfswoningen een maximale grenswaarde van 60 dB(A) is toegestaan.

Het bestemmingsplan bepaald dat voorste bebouwingslijn ten opzichte van de verschillende gekarakteriseerde wegen als volgt is gepositioneerd: ten opzichte van de zijkant van het wegdek

- gemeentelijke wegen 15 meter.
- provinciale wegen 50 meter.
- rijkswegen 100 meter.

N.B. daar er geen sprake is van significante verkeersbewegingen op onverharde wegen, zijn deze voorshands buiten beschouwing gelaten.

Voor deze wegen is nader vastgesteld of de geluidbelasting op de bebouwingslijn (c.q. voorste rooilijn) de voorkeurgrenswaarde overschrijdt. Indien dat het geval is, is tevens vastgesteld waar de contouren van de maximale grenswaarden zijn gelegen, opdat kan worden vastgesteld binnen welk gebied nog woningbouw mogelijk is en voor hoeveel woningen een verzoek tot vaststellen van een hogere grenswaarde dient te worden ingediend.

Op grond van eerdere onderzoeken ten behoeve van de Verkeersmilieukaart van de gemeente Barneveld is van het merendeel van de gemeentelijke wegen bekend wat de verkeersintensiteit is en wat de samenstelling van de verkeersstroom is.

Voor de overige relevante gemeentelijke wegen is de verkeersintensiteit bepaald aan de hand van kwartiertellingen uitgevoerd in de periode juli tot oktober 2000.

Aan de hand van deze kwartiertellingen is de etmaalintensiteit bepaald door een vergelijking te maken met de verkeersintensiteit op hetzelfde tijdstip van een voor het gebied representatief geachte weg.

Voor de verdeling van de verschillende motorvoertuigen kan beschikt worden over meermaals uitgevoerde analyses van de verkeersstromen op dit weggedeelte. Hieruit is gebleken dat de dagperiode (07.00 - 19.00 uur) maatgevend is voor de zogenaamde

etmaalwaarde met een uurintensiteit van 6,7 % van de etmaalwaarde. Aan de hand van deze verkeersgegevens is bepaald of de weg nader beoordeeld dient te worden.

Voor de provinciale en rijkswegen is gebruik gemaakt van de tellingen en prognoses geleverd door provinciale en rijkswaterstaat.

Op grond van eerder genoemde verkeersgegevens en het feit dat de kritische bebouwingslijn voor verharde wegen op 15 meter uit de zijkant van de weg is gelegen, kan worden gesteld dat een verdere beoordeling van een weg niet noodzakelijk is indien de etmaal intensiteit minder bedraagt dan 900 motorvoertuigen per etmaal. In dat geval zal de etmaalwaarde minder zijn dan 50 dB(A) en is verdere toetsing niet noodzakelijk. Op grond van dit criterium is voor de volgende overige wegen een verdere beoordeling noodzakelijk.

- Achterveldsweg
- Apeldoornsestraat I (tussen Roelenengweg en Bosweg)
- Apeldoornsestraat II (nabij Tolnegengweg)
- Appelseweg
- Baron van Nagellstraat
- Brugveenseweg
- Damweg
- Drieënhuizerweg
- Eendrachtstraat
- Essenerweg
- Garderbroekerweg I (tussen Molenweg en Kapweg)
- Garderbroekerweg II (tussen Kapweg en Harskamperweg)
- Harskamperweg
- Heetweg
- Hessenweg
- Hoevelakenseweg I (tussen Rijksweg en Terschuur)
- Hoevelakenseweg II (tussen Terschuur en Hoevelaken)
- Hogesteeg N310
- Hoge Valkseweg
- Hunnenweg
- Jan van Arkelweg
- Kallenbroekerweg
- Kapweg
- Koningsweg N311
- Kootwijkerbroekerweg N800
- Kootwijkerdijk
- Laageinderweg
- Lunterseweg
- Molenweg
- Nieuw Millingseweg
- Nijkerkerweg I (Thorbeckelaan – Harselaarseweg)
- Nijkerkerweg II (Harselaarseweg - Rijksweg)
- Otelaarseweg
- Overhorsterweg
- Oud Millingseweg
- Platanenstraat

- Postweg
- Putterweg N797
- Ravenweg
- Renswoudsestraat
- Rijksweg West
- Rijksweg Oost
- Rijksweg A1 I (Amersfoort - A30)
- Rijksweg A1 II (A30 - Voorthuizen)
- Rijksweg A1 III (Voorthuizen - Stroe)
- Rijksweg A1 IV (Stroe - Kootwijk)
- Rijksweg A30 I (A1 - Thorbeckelaan)
- Rijksweg A30 II (Thorbeckelaan – Scherpenzeelseweg)
- Provinciale weg N310 (Harskamp - Harskamperweg)
- Provinciale weg N310 (Harskamperweg – op/afrit A1 noord)
- Provinciale weg N310 (op/afrit A1 noord - Apeldoornsestraat)
- Scherpenzeelseweg I N802 (tussen Lunterseweg en A30)
- Scherpenzeelseweg II N802 (tussen A30 en Postweg)
- Scherpenzeelseweg III N802 (tussen Postweg en gemeentegrens)
- Stationsweg 80 km/uur
- Stationsweg 50 km/uur
- Stoutenburgerweg
- Thorbeckelaan
- Tolnegeweg
- Valkseweg N801
- Verbindingsweg
- Wencopperweg
- Wesselseweg I N800 80 km/uur
- Wesselseweg II N800 50 km/uur
- Wielweg
- Wolweg N800
- Zelderseweg I N301 (tussen A1 en Rijksweg)
- Zelderseweg II N301 (tussen Rijksweg en gemeentegrens)

Voor deze wegen is nader onderzoek nodig.

Voor de verkeersintensiteit in het jaar 2011 is, waar geen gegevens beschikbaar waren van wegbeheerders zoals Provinciale- en Rijkswaterstaat en de gemeentelijke Verkeers Milieu Kaart, wordt verondersteld dat er een jaarlijkse groei van 2% zal optreden. Deze toename is gebaseerd op de ontwikkeling van de verkeersintensiteiten op de wegen in de gemeente Barneveld in de afgelopen 10 jaar, overeenkomend met een toename van 2% per jaar, indien zich terplaatse geen andere ontwikkelingen voordoen dan de autonome. Van een dergelijke ontwikkeling is voor het merendeel van de wegen sprake, terwijl het niet in de lijn der verwachting ligt dat deze trend opmerkelijk zal worden doorbroken.

Daar waar een grote zekerheid is dat binnen de planperiode wel een andere ontwikkeling van de verkeersintensiteiten plaats zal vinden, is gebruik gemaakt van de intensiteiten welke uit de studies naar de gewijzigde verkeerssituatie blijken.

Gedacht wordt hierbij aan de aanleg van een rondweg om Voorthuizen, de aanleg van de woonwijk "De Burgt", de doortrekking van de A30 naar de A12 in Ede en de uitbreiding van het industrieterrein Harselaar.

De verkeerssamenstelling zal voor de meeste wegen niet belangrijk veranderen. Voor zover wel relevant wordt rekening gehouden met deze verkeerssamenstelling. .

- 1 = huidige etmaal intensiteit
- 2 = toekomstige etmaalintensiteit 2011
- 3 = maatgevende etmaalperiode D = dag N = nacht
- 4 = percentage / aantal van de etmaalwaarde
- 5 = lichte motorvoertuigen percentage / aantal
- 6 = middelzware motorvoertuigen percentage / aantal
- 7 = zware motorvoertuigen percentage / aantal

telpunt/lokatie	1	2	3	4	5	6	7
Achternveldseweg	3363	4069	D	6.7% 281	91% 256	6% 17	3% 8
Apeldoornsestraat I	8541	10309	D	6.7% 691	88% 608	7% 48	5% 35
Apeldoornsestraat II	3551	6718	D	6.7% 450	88% 398	7% 32	5% 22
Appelseweg	1295	1835	D	6.7% 123	90% 111	8% 10	2% 2
Baron van Nagellstraat	15707	20104	N	0.7% 140	78.3% 110	10.3% 15	10.4% 15
Brugveenseweg	1000	1140	D	6.7% 76	90% 68	8% 6	2% 2
Damweg	1140	1760	D	6.7% 118	90% 106	6% 7	4% 5
Drieënhuizerweg	1481	1792	D	6.7% 120	90% 108	6% 7	4% 5
Eendrachtstraat	2641	3028	D	6.7% 203	90% 183	6% 12	4% 8
Essenerweg	1411	1722	D	6.7% 115	90% 103	7% 8	3% 4
Garderbroekerweg I	2120	2641	D	6.7% 177	87.4% 155	8.9% 16	3.7% 6
Garderbroekerweg II	1230	1536	D	6.7% 103	89% 92	8% 8	3% 3
Harskamperweg	1688	1934	D	6.7% 130	90% 117	7% 9	3% 4
Heetweg	1469	1534	D	6.7% 103	90% 93	8% 8	2% 2
Hessenweg	2247	2742	D	6.7% 184	90% 166	7% 13	3% 5
Hoevelakenseweg I	4657	5635	D	6.7% 378	87% 329	8% 30	5% 19
Hoevelakenseweg II	2598	3247	D	6.7% 218	87% 190	8% 17	5% 11
Hoge Steeg N310	8700	10614	N	0.7% 74	88% 65	6% 5	4% 4
Hoge Valkseweg	1100	1375	D	6.7% 92	90% 83	6% 6	4% 3
Hunnenweg	1325	1616	D	6.7% 108	95% 103	4% 4	1% 1

Jan van Arkelweg	1700	2211	D	6.7% 148	89% 132	8% 12	3% 4
Kallenbroekerweg	1285	1568	D	6.7% 105	91% 96	6% 6	3% 3
Kapweg	1500	1818	D	6.7% 122	89% 109	8% 9	3% 4
Koningsweg N311	6030	7356	D	6.7% 493	87.6% 432	5.3% 26	7.1% 35
Kootwijkerbroekerweg N800	2980	3064	D	6.7% 205	84% 172	7.2% 15	8.8% 18
Kootwijkerdijk	1292	1563	D	6.7% 105	91% 96	6% 6	3% 3
Laageinderweg	1750	1925	D	6.7% 129	90% 116	7% 9	3% 4
Lunterseweg	8370	10813	N	0.7% 76	90% 68	2.4% 2	7.6% 6
Molenweg	2853	3569	D	6.7% 239	90% 215	6% 14	4% 10
Nieuw Millingseweg	1794	2171	D	6.7% 145	90% 130	6% 9	4% 6
Nijkerkerweg I	6030	11627	N	0.7% 81	82.8% 67	12% 10	5.2% 4
Nijkerkerweg II	7542	9050	D	6.7% 606	95% 575	4% 24	1% 7
Otelaarseweg	1739	2087	D	6.7% 140	94% 132	4% 6	2 % 2
Overhorsterweg	1444	1894	D	6.7% 127	90% 114	7% 9	3% 4
Oud Millingseweg	1826	2584	D	6.7% 173	90% 156	7% 12	3% 5
Platanenstraat	1542	1847	D	6.7% 124	90% 112	7% 9	3% 3
Postweg	1467	1807	D	6.7 % 121	90% 109	6% 7	4% 5
Putterweg N797	5150	6283	D	6.7% 421	87.2% 367	7.1% 30	5.7% 24
Ravenweg	1432	2183	D	6.7% 146	90% 131	6% 9	4% 6
Renswoudsestraat	3492	4330	D	6.7% 290	90% 261	6% 17	4% 12
Rijksweg West	4500	5500	D	6.7% 369	90.6% 335	4.7% 17	4.7% 17
Rijksweg Oost	7000	11000	N	0.8% 88	90.8% 80	4.6% 4	4.6% 4
Rijksweg A1 I	75000	94000	N	0.7% 658	71% 467	10% 66	19% 125
Rijksweg A1 II	73000	81000	N	0.7% 567	71% 403	10% 57	19% 100
Rijksweg A1 III	58000	74000	N	0.7% 518	71% 368	10% 52	19% 98
Rijksweg A1 IV	57000	72000	N	0.7% 504	71% 358	10% 50	19% 96
Rijksweg A30 I	33000	43600	N	0.7% 305	74.8% 228	13.5% 41	11.7% 36
Rijksweg A30 II	23400	36500	N	0.7% 256	74.8% 191	13.5% 35	11.7% 30
Provinciale weg I N310	7400	9028	D	6.7% 604	87.6% 529	5.3% 32	7.1% 43
Provinciale weg II N310	6730	8210	D	6.7% 550	87.6% 482	5.3% 29	7.1% 39
Provinciale weg III N310	8670	10577	N	0.7% 74	87.6% 65	5.3% 4	7.1% 5
Scherpenzeelseweg I N802	4280	5222	D	6.7% 350	87.2% 306	7.6% 27	5.2% 17

Scherpenzeelseweg II N802	8220	10030	D	6.7% 672	89% 564	8.1% 54	7.9% 54
Scherpenzeelseweg III N802	5670	6817	D	6.7% 457	89% 384	8.1% 37	7.9% 36
Stationsweg 80km/uur	16182	23200	N	0.7% 162	85% 138	6.1% 10	8.9% 14
Stationsweg 50 km/uur	16182	23200	N	0.7% 162	85% 138	6.1% 10	8.9% 14
Stoutenburgerweg	1700	2211	D	6.7% 148	89% 132	8% 12	3% 4
Thorbeckelaan	10480	12492	N	0.7% 87	85% 74	6.1% 5	8.9% 8
Tolnegeweg	1500	1966	D	6.7% 132	90% 119	7% 9	3% 4
Valkseweg N801	4710	5746	D	6.7% 385	88.2% 340	6.7% 26	5.1% 19
Verbindingsweg	1755	3351	D	6.7% 225	90% 202	7% 16	3% 7
Wencopperweg	2428	2914	D	6.7% 195	88.2% 172	6.7% 13	5.1% 10
Wesselseweg I N800	5280	6441	D	6.7% 431	88.4% 381	7.4% 32	4.2% 18
Wesselseweg II N800	5280	6441	D	6.7% 431	88.4% 381	7.4% 32	4.2% 18
Wielweg	1578	1808	D	6.7% 121	90% 109	7% 8	3% 4
Wolweg N800	2770	3380	D	6.7% 226	87.9% 199	6.7% 15	5.4% 12
Zelderseweg I N301	10900	13298	N	0.7% 93	79.6% 75	10.2% 9	10.2% 9
Zelderseweg II N301	7100	9700	D	6.7% 590	81.5% 481	8% 47	10.5% 62

Apeldoornsestraat I: van Roelenengweg tot Bosweg
 Apeldoornsestraat II: tot gemeentegrens

Essenerweg I: van Kootwijkerbroek tot Laageinderweg
 Essenerweg II: van Laageinderweg tot Garderbroekerweg

Garderbroekerweg I tussen Molenweg en Kapweg
 Garderbroekerweg II tussen Kapweg en Harskamperweg

Hoewelakenseweg I tussen Rijksweg en Terschuur
 Hoewelakenseweg II tussen Terschuur en Hoevelaken

Kootwijkerdijk tussen Veluweweg en Garderbroekerweg

Nijkerkerweg I tussen Thorbeckelaan en Harselaarseweg
 Nijkerkerweg II tussen Harselaarseweg en Rijksweg

Rijksweg A1 I tussen Hoevelaken en A30
 Rijksweg A1 II tussen A30 en afslag Voorthuizen
 Rijksweg A1 III tussen afslag Voorthuizen en afslag Stroe
 Rijksweg A1 IV tussen afslag Stroe en Apeldoorn

Rijksweg A30 I tussen A1 en afslag Thorbeckelaan
 Rijksweg A30 II tussen afslag Thorbeckelaan en afslag Scherpenzeelseweg

Provinciale weg N310 tussen Harskamp en Harskamperweg
 Provinciale weg N310 tussen Harskamperweg en op/afrit A1 noord
 Provinciale weg N310 tussen op/afrit A1 en Apeldoornsestraat

Scherpenzeelseweg I N802 tussen Lunterseweg en A30
 Scherpenzeelseweg II N802 tussen A30 en Postweg
 Scherpenzeelseweg III N802 tussen Postweg en gemeentegrens

Wesselseweg I N800 80 km/uur
 Wesselseweg I N800 80 km/uur
 Wesselseweg II N800 50 km/uur

Zelderseweg I N301 tussen A1 en Rijksweg
 Zelderseweg II N301 tussen Rijksweg en gemeentegrens

Aan de hand van deze gegevens zijn de relevante contouren, volgens na volgend overzicht bepaald.

wegtrace	afstand dB(A) contour uit as in m.			soort weg	Geluidbelasting in dB(A) op ... meter uit as van de weg		
	50 dB(A)	55 dB(A)(A)	60 dB(A)		15 m.	50 m.	100 m.
Achternveldseweg	60	30	14	G	58		
Apeldoornsestraat I	110	50	25	G	63		
Apeldoornsestraat II	82	40	21	G	61		
Appelseweg	30	16	5	G	63		
Baron van Nagellstraat	220	110	48	P		49	
Brugveenseweg	24	10	5	G	53		
Damweg	30	15	5	G	55		
Drieënhuizerweg	30	16	5	G	55		
Eendrachtstraat	45	21	9	G	60		
Essenerweg	30	15	5	G	57		
Garderbroekerweg I	42	20	9	G	57		
Garderbroekerweg II	28	14	5	G	54		
Harskamperweg	32	14	6	G	55		
Heetweg	29	13	5	G	54		
Hessenweg	40	20	8	G	56		

Hoevelakenseweg I	75	33	17	G	60		
Hoevelakenseweg II	50	25	11	G	58		
Hoge Steeg N310	120	55	26	P		56	
Hoge Valkseweg	25	12	4	G	53		
Hunnenweg	25	12	4	G	53		
Jan van Arkelweg	36	20	6	G	56		
Kallenbroekerweg	27	14	5	G	54		
Kapweg	30	15	6	G	55		
Koningsweg N311	90	42	20	P		53	
Kootwijkerbroekerweg N800	55	26	13	P		50	
Kootwijkerdijk *	26	13	6	G	54		
Laageinderweg	32	16	6	G	55		
Lunterseweg	120	55	25	G	63		
Molenweg	50	22	11	G	58		
Nieuw Millingseweg	35	19	8	G	56		
Nijkerkerweg I	120	60	30	G	64		
Nijkerkerweg II	80	35	17	G			
Otelaarseweg	30	14	5	G	54		
Overhorsterweg	31	15	5	G	55		
Oud Millingseweg	38	19	8	G	56		
Platanenstraat	30	15	6	G	55		
Postweg	32	14	5	G	54		
Putterweg N797	80	36	18	P		53	
Ravenweg	35	16	6	G	56		
Renswoudsestraat	60	25	12	G	58		
Rijksweg West	70	30	15	G	59		
Rijksweg Oost	120	55	25	G	63		
Rijksweg A1 I	600	310	155	R			63
Rijksweg A1 II	540	280	140	R			62
Rijksweg A1 III	520	270	135	R			61
Rijksweg A1 IV	520	270	135	R			61

Rijksweg A30 I	360	180	90	R			59
Rijksweg A30 II	280	140	65	R			57
Provinciale weg I N310	130	62	29	P		56	
Provinciale weg II N310	120	60	33	P		56	
Provinciale weg III N310	150	70	32	P		57	
Scherpenzeelseweg I N802	70	35	16	P			
Scherpenzeelseweg II N802	110	55	27	P		55	
Scherpenzeelseweg III N802	90	44	21	P		55	
Stationsweg 80 km/uur	210	100	46	G	68		
Stoutenburgerweg	36	20	6	G	56		
Thorbeckelaan	130	65	29	G	64		
Tolnegeweg	36	16	5	G	18		
Valkseweg N801	70	34	16	P		55	
Verbindingsweg	48	23	10	G	57		
Wencopperweg	45	22	9	G	57		
Wesselseweg I N800	80	34	18	P		52	
Wesselseweg II N800	50	22	9	P		50	
Wielweg	34	15	5	G	54	49	
Wolweg N800	50	25	11	P		50	
Zelderseweg I N301	150	75	36	P		57	
Zelderseweg II N301	110	55	27	P		55	

Alle berekeningen zijn uitgevoerd als SRM1 berekeningen.

G = Gemeentelijke weg

P = Provinciale weg

R = Rijksweg

Apeldoornsestraat I: van Roelenengweg tot Bosweg

Apeldoornsestraat II: tot gemeentegrens

Essenerweg I: van Kootwijkerbroek tot Laageinderweg

Essenerweg II: van Laageinderweg tot Garderbroekerweg

Garderbroekerweg I tussen Molenweg en Kapweg

Garderbroekerweg II tussen Kapweg en Harskamperweg

Hoewelakenseweg I tussen Zelderseweg en Terschuur

Hoewelakenseweg II tussen Terschuur en Hoewelaken

Kootwijkerdijk tussen Veluweweg en Garderbroekerweg

Nijkerkerweg I tussen Thorbeckelaan en Harselaarseweg
Nijkerkerweg II tussen Harselaarseweg en Rijksweg

Rijksweg West (tussen Hoevelakenseweg en Zelderseweg)
Rijksweg Oost (tussen Zelderseweg en Voorthuizen)

Rijksweg A1 I tussen Hoevelaken en A30
Rijksweg A1 II tussen A30 en afslag Voorthuizen
Rijksweg A1 III tussen afslag Voorthuizen en afslag Stroe
Rijksweg A1 IV tussen afslag Stroe en Apeldoorn

Rijksweg A30 I tussen A1 en afslag Thorbeckelaan
Rijksweg A30 II tussen Thorbeckelaan en afslag Scherpenzeelseweg

Provinciale weg I N310 tussen Harskamp en Harskamperweg
Provinciale weg II N310 tussen Harskamperweg en op/afrit A1 noord
Provinciale weg III N310 tussen op/afrit A1 en Apeldoornsestraat

Scherpenzeelseweg I N802 tussen Lunterseweg en A30
Scherpenzeelseweg II N802 tussen A30 en Postweg
Scherpenzeelseweg III N802 tussen Postweg en gemeentegrens

Wesselseweg I N800 80 km/uur
Wesselseweg II N800 50 km/uur

Zelderseweg I N301 tussen A1 en Rijksweg
Zelderseweg II N301 tussen Rijksweg en gemeentegrens

2. Railverkeerslawaaï.

Bij railverkeer geldt een voorkeursgrenswaarde van 57 dB(A). De maximale ontheffingsgrenswaarde is 70 dB(A).

Gekozen voor een ontheffingsgrenswaarde in het buitengebied van 70 dB(A), overeenkomend met de bovengrens. Ter illustratie zijn evenwel alle relevante contouren berekend (i.c. 57, 60, 65, en 70 dB(A)).

Ingevolge de ontheffingsgrens is de voorste bebouwingslijn gesitueerd ter plaatse van de 70 dB(A)contour.

De beoordeling vindt plaats op grond van het "Besluit geluidhinder spoorwegen" van 25 maart 1987. In de bij dat besluit behorende kaart met de gezoneerde spoorwegen is de spoorlijn Amersfoort - Apeldoorn (traject 300 en 301) aangegeven met een geluidzone ter breedte van 300 meter, gemeten vanuit de buitenste spoorstaaf aan beide zijden van het baanlichaam.

Met gebruikmaking van de VROM/NS-intensiteitsgegevens volgens verwachting voor het jaar 2010 – 15 (versie 8/00), compleet met de daarbij horende baangegevens, zijn de verschillende contouren berekend.

Een overzicht is als volgt:

Traject 300

contour	afstand tot de spoorlijn in meters.
70 dB(A)	69 meter
65 dB(A)	144 meter
60 dB(A)	281 meter
57 dB(A)	408 meter

Traject 301

Contour	afstand tot de spoorlijn in meters
70 dB(A)	62 meter
65 dB(A)	129 meter
60 dB(A)	256 meter
57 dB(A)	374 meter

Eveneens is beoordeeld de spoorlijn Ede - Amersfoort (traject 310) met een geluidzone ter breedte van 200 meter. Op basis van de brongegevens zijn de bij deze lijn behorende contouren als volgt berekend.

Traject 310

contour	afstand tot de spoorlijn in m.
70 dB(A)	
65 dB(A)	18 meter
60 dB(A)	44 meter
57 dB(A)	71 meter

Industrielawaai

Over een gedeelte van het bestemmingsplan Buitengebied is een 50 dB(A) contour gelegen van de toekomstige uitbreiding van het industrieterrein Harselaar (momenteel nog niet vastgesteld).

Verder is nabij Barneveld nog een 50 dB(A)contour van de veevoederfabriek "De Vallei". Een deel van de 50 dB(A)contour valt binnen het bestemmingsplan Buitengebied.

Resumé

Voor alle relevante in het plan opgenomen wegen en de spoorlijnen heeft een akoestisch onderzoek plaats gevonden. Om enigermate (bedrijfs)woningen te kunnen situeren zal in vele gevallen niet kunnen worden volstaan aan de voorkeursgrenswaarden volgens de Wet geluidhinder.

Voor deze situaties is het noodzakelijk dat een ontheffingsprocedure -hogere grenswaarden- wordt gestart voor de volgende situaties:

- tot 55 dB(A) voor burgerwoningen i.v.m. wegverkeerslawaaai
- tot 60 dB(A) voor 2e agrarische bedrijfswoningen i.v.m. wegverkeerslawaaai
- tot 70 dB(A) voor zowel burgerwoningen als bedrijfswoningen i.v.m. railverkeerslawaaai

Bepaald is de hoeveelheid potentiële extra woningen welke in het buitengebied zouden komen. Van het gevonden aantal is wordt voor de helft ontheffing aangevraagd. Hierbij is getracht rekening te houden met de door de Rijksoverheid gestimuleerde regeling welke de bouw van een woning toestaat indien de stalruimte gesloopt wordt.

Een overzicht van de ontheffingswaarden en aantallen woningen voor wegverkeer en railverkeer voor de verschillende wegen en spoorlijnen, volgt uit onderstaand overzicht.

wegtrace	ontheffingswaarde in dB(A)	
	51 – 55 dB(A) burgerwoningen/bedrijfswoningen	56 – 60 dB(A) 2e agrarische bedrijfswoningen
Achternveldseweg	2	2
Apeldoornsestraat I	-	1
Apeldoornsestraat II	-	-
Appelseweg	1	-
Baron van Nagellstraat	-	1
Brugveenseweg	2	-
Damweg	-	-
Drieënhuizerweg	2	-
Eendrachtstraat	2	-
Essenerweg .	2	-
Garderbroekerweg I	1	2
Garderbroekerweg II	5	-
Harskamperweg	-	-
Heetweg	-	-
Hessenweg	1	-
Hoevelakenseweg I	-	1
Hoevelakenseweg II	2	-
Hoge Steeg N310	-	-
Hoge Valkseweg	-	-

Hunnenweg	1	-
Jan van Arkelweg	1	-
Kallenbroekerweg	2	-
Kapweg	2	-
Koningsweg N311	-	-
Kootwijkerbroekerweg N800	3	1
Kootwijkerdijk *	1	-
Laageinderweg	1	-
Lunterseweg	-	-
Molenweg	1	-
Nieuw Millingseweg	-	-
Nijkerkerweg I	-	3
Nijkerkerweg II	-	1
Otelaarseweg	-	-
Overhorsterweg	1	-
Oud Millingseweg	-	-
Platanenstraat	2	-
Postweg	3	-
Putterweg N797	-	-
Ravenweg	-	-
Renswoudsestraat	1	-
Rijksweg West	1	-
Rijksweg Oost	2	-
Rijksweg A1 I	3	10
Rijksweg A1 II	1	2
Rijksweg A1 III	5	13
Rijksweg A1 IV	-	-
Rijksweg A30 I	1	2
Rijksweg A30 II	3	2
Provinciale weg I N310	-	1
Provinciale weg II N310	-	1
Provinciale weg III N310	-	-

Scherpenzeelseweg I N802	-	-
Scherpenzeelseweg II N802	1	3
Scherpenzeelseweg III N802	1	2
Stationsweg 80 km/uur	-	1
Stoutenburgerweg	2	-
Thorbeckelaan	1	1
Tolnegeweg	2	-
Valkseweg N801	2	2
Verbindingsweg	-	1
Wencopperweg	2	2
Wesselseweg I N800	3	2
Wesselseweg II N800	1	1
Wielweg	-	-
Wolweg N800	1	-
Zelderseweg I N301	-	-
Zelderseweg II N301	1	1

Apeldoornsestraat I: van Roelenengweg tot Bosweg
 Apeldoornsestraat II: tot gemeentegrens

Garderbroekerweg I tussen Molenweg en Kapweg
 Garderbroekerweg II tussen Kapweg en Harskamperweg

Hoevelakenseweg I tussen Rijksweg en Terschuur
 Hoevelakenseweg II tussen Terschuur en Hoevelaken

Kootwijkerdijk tussen Veluweweg en Garderbroekerweg

Nijkerkerweg I tussen Thorbeckelaan en Harselaarseweg
 Nijkerkerweg II tussen Harselaarseweg en Rijksweg

Rijksweg West (tussen Hoevelakenseweg en Zelderseweg)
 Rijksweg Oost (tussen Zelderseweg en Voorthuizen)

Rijksweg A1 I tussen Hoevelaken en A30
 Rijksweg A1 II tussen A30 en afslag Voorthuizen
 Rijksweg A1 III tussen afslag Voorthuizen en afslag Stroe
 Rijksweg A1 IV tussen afslag Stroe en Apeldoorn

Rijksweg A30 I tussen A1 en afslag Thorbeckelaan
Rijksweg A30 II tussen afslag Thorbeckelaan en afslag Scherpenzeelseweg

Provinciale weg I N310 tussen Harskamp en Harskamperweg
Provinciale weg II N310 tussen Harskamperweg en op/afrit A1 noord

Provinciale weg III N310 tussen op/afrit A1 en Apeldoornsestraat

Scherpenzeelseweg I N802 tussen Lunterseweg en A30
Scherpenzeelseweg II N802 tussen A30 en Postweg
Scherpenzeelseweg III N802 tussen A30 en gemeentegrens

Wesselseweg I N800 80 km/uur
Wesselseweg II N800 50 km/uur

Zelderseweg I N301 tussen A1 en Rijksweg
Zelderseweg II N301 tussen Rijksweg en gemeentegrens

Een verzoek voor een hogere grenswaarde ten gevolge van wegverkeerslawaai voor een totaal van maximaal 180 burger- en bedrijfswoningen zal worden ingediend bij het College van Gedeputeerde Staten van Gelderland.

Railverkeerslawaai

Bij railverkeerslawaai wordt geen onderscheid gemaakt tussen burgerwoningen en 2^e agrarische bedrijfswoningen.

Aantallen woningen tussen 57 en 70 dB(A)

Spoorlijn	57 – 60 dB(A)	61 – 65 dB(A)	65 – 70 dB(A)
Nr. 300 Amersfoort – Bameveld - Noord	5	10	4
Nr. 301 Barneveld – Noord - Apeldoorn	14	18	5
Nr. 310 Barneveld – Noord - Ede	1		

